

United Nations
Global Compact

PROGRAM ZA POSLOVNO LIDERSTVO U OSTVARENJU CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA

*Pristup temeljen
na načelima
održivog razvoja*

HGK_COR
AKCELERATOR

*Podržimo
održivo*

*Ubrzajmo
procese*

ZAJEDNICA ZA
DRUŠTVENO
ODGOVORNO
POSLOVANJE

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

Uvodna riječ

Jedna od meni omiljenih poslovice kaže da društvo napreduje kad starije generacije sade drveće u čijoj sjeni neće uživati. Drugim riječima, moramo biti svjesni da su vremena gospodarskog rasta pod svaku cijenu prošla i da ćemo se svaki dan sve više suočavati s negativnim posljedicama na ljude i planet. Nije čudno da je 50. jubilarim Davosom 2020. dominiralo pitanje kako spasiti planet i da je njegov osnivač Klaus Schwab istaknuo da tvrtkama ne smije u fokusu biti isključivo maksimiziranje profita, već i rješavanje nekih od gorućih pitanja novog desetljeća u suradnji s vladama i civilnim društvom. Dijelim njegovo mišljenje da tvrtke moraju aktivnije pridonositi oblikovanju kohezivnog i održivog svijeta.

O održivom razvoju govori se već dugi niz desetljeća, ali tek u posljednje vrijeme postaje prepoznat ne samo kao pitanje zaštite okoliša nego i sveobuhvatno pitanje smjera budućeg razvoja društva i gospodarstva. Ideja o globalnim razvojnim ciljevima rođena je tijekom konferencija UN-a o održivom razvoju. Prvo su to bili Milenijski ciljevi usvojeni 2000. godine, čiji je glavni cilj bio prepoloviti siromaštvo do 2015. godine, a zatim od 2015. godine Ciljevi održivog razvoja, okosnica Programa održivog razvoja do 2030., koji su podjednako usmjereni na gospodarstvo, društvo i okoliš te na njihovu međusobnu isprepletenost, dok je za njihovu provedbu ključna suradnja svih sektora i dobro upravljanje. Njihova je provedba složena u jednakoj mjeri u kojoj su složeni mnogi problemi današnjice, pri čemu se posebno ističu klimatske promjene, nejednakosti i disruptivni razvoj tehnologija.

Premda su ciljevi održivog razvoja globalni, njihovo je ostvarivanje zadaća i nacionalnih vlasti. Hrvatska je sredinom 2019. godine u UN-u predstavila svoj Dobrovoljni nacionalni pregled (DNP) u kojem smo prikazali napredak u ostvarivanju Programa 2030., a u njegovoj je izradi sudjelovao i HGK pregledom aktivnosti poslovne zajednice u postizanju ciljeva održivog razvoja i predstavljanjem primjera dobre prakse domaćih tvrtki. Time smo željeli pokazati da je poslovna zajednica itekako važan i aktivan sudionik u postizanju ciljeva održivog razvoja i partner svim sektorima. Upravo je to razlog što smo u HGK otišli i korak dalje, svjesni da je našim članicama potreban alat koji će im pomoći da prepoznaju kako

mnogim svojim aktivnostima već pridonose ciljevima održivog razvoja, ali i omogućiti da ubrzaju njihovu provedbu uz pomoć jasnih uputa i primjera. Kako bismo ubrzali provedbu ciljeva održivog razvoja, preveli smo priručnik Blueprint for Business Leadership on the SDGs UN Global Compacta u koji smo dodali primjere dobre prakse hrvatskih tvrtki. Nadamo se da ćemo tako mnogim drugim tvrtkama omogućiti da krenu istim putem i počnu ne samo pridonositi provedbi nego i da počnu izvještavati o napretku.

U posljednjem 2019 Europe Sustainable Development Reportu Hrvatska je zauzela tek 22. mjesto, što znači da imamo mnogo prostora za napredak. U okviru Zajednice za društveno odgovorno poslovanje HGK 2019. godine pokrenuta je suradnička platforma HGK_COR AKCELERATOR koja je omogućila da društvena odgovornost i održivost postanu prepoznate kao strateška odrednica HGK koja je svjesna svoje odgovornosti i odgovornosti poslovne zajednice za izgradnju boljeg i pravednijeg društva i kreativnih potencijala tvrtki.

Uz pomoć ovog priručnika vjerujemo da imamo još bolje preduvjete.

Luka Burilović, predsjednik HGK

HGK_COR AKCELERATOR

Impuls za pokretanje suradničke platforme HGK_COR AKCELERATOR proizašao je iz potrebe pokretanja i ubravanja promjena usmjerenih na izgradnju bolje Hrvatske. Pokrenula ju je Zajednica za društveno odgovorno poslovanje 2018. godine i djeluje pod okriljem Sektora za energetiku i zaštitu okoliša HGK. Usmjerena je na jačanje javne i privatne svijesti i dijaloga svih društvenih aktera o važnosti ciljeva održivog razvoja za ostvarivanje bolje Hrvatske. Ciljevi održivog razvoja, njih 17, uz 169 podciljeva i 232 pokazatelja uspješnosti, središnji su dio Programa za održivi razvoj do 2030. Jednoglasno su ga usvojile 193 zemlje članice na Općoj skupštini UN-a 2015. godine.

Program je usmjeren na ljude, planet i blagostanje, s ciljem da razvoj nikoga ne ostavi zapostavljenim. U njegovoj je izradi sudjelovalo 9,7 milijuna ljudi širom svijeta i radne skupine iz 70 zemalja tijekom trogodišnjeg konzultacijskog procesa. Na taj je način UN pokazao da je spreman učiti iz grešaka na provedbi Milenijskih razvojnih ciljeva, odnosno da je održivi razvoj moguće „isporučiti“ iz jedne kontrolne točke, umjesto da u njegovu oblikovanje sudjeluju svi na koje se neposredno odnosi. Stoga se u oblikovanju ciljeva održivog razvoja kristalizirala potreba suradnje svih onih na koje se održivi razvoj neposredno odnosi te stanje svijeta i dobrobit svih ljudi, danas i sutra.

„Iako ističemo važnost poslovne zajednice za rješavanje pojedinih ključnih problema održivosti s kojima se susreće cijeli svijet, svoje aktivnosti u sklopu platforme temeljimo na svevremenskoj sintagmi da „nijedan čovjek nije otok, sasvim sam za sebe“. To znači da vjerujemo da je naše sve složenije probleme moguće rješavati jedino suradnjom

vrijednosti, ideja, dobrih praksi, namjera i kreativnih rješenja“, pojašnjava Andreja Pavlović, predsjednica Zajednice za društveno odgovorno poslovanje. Marija Šćulac Domac, direktorica Sektora za energetiku i zaštitu okoliša, pod čijim okriljem djeluje Zajednica za društveno odgovorno poslovanje, istaknula je važnost suradnje za postizanje ciljeva održivog razvoja, pa tako putem HGK_COR AKCELERATORA različite organizacije i pojedinci mogu udružiti svoje snage i razvijati rješenja za bolju Hrvatsku.

Platforma HGK_COR AKCELERATOR otvorena je za sve one koji žele ubrzati pozitivne promjene u Hrvatskoj, razvijati kompetencije za provedbu ciljeva održivog razvoja, zajednički raditi na postizanju nekog od ciljeva održivog razvoja, dijeliti ideje i zajednički pronalaziti rješenja. Ukratko, mijenjati Hrvatsku nabolje.

Sadržaj

Uvod

Kako koristiti Program

Cilj 1 Svijet bez siromaštva

Cilj 2 Svijet bez gladi

Cilj 3 Zdravlje i blagostanje

Cilj 4 Kvalitetno obrazovanje

Cilj 5. Rodna ravnopravnost

Cilj 6 Čista voda i sanitarni uvjeti

Cilj 7 Pristupačna i čista energija

Cilj 8 Dostojanstven rad i gospodarski rast

Cilj 9 Industrija, inovacije i infrastruktura

Cilj 10 Smanjenje nejednakosti

Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice

Cilj 12 Odgovorna potrošnja i proizvodnja

Cilj 13 Odgovor na klimatske promjene

Cilj 14 Očuvanje vodenog svijeta

Cilj 15 Očuvanje života na kopnu

Cilj 16 Mir, pravda, snažne institucije

Cilj 17 Partnerstvom do ciljeva

Poslovni sektor ne može napredovati ako ne napreduju ljudi i planet. Zato treba trasirati put prema ostvarenju svih 17 ciljeva održivog razvoja. Agenda za održivi razvoj do 2030. (Agenda 2030.), sa 17 ciljeva i 169 podciljeva, program je djelovanja za dobrobit ljudi, planeta i prosperitet.

COR-ovi su univerzalni, nadilaze granice i zadiru u svijet rada, tržišta i zajednica. COR-ovi su blisko povezani – napredak u postizanju jednog cilja može imati znatan utjecaj na napredak u ispunjavanju drugih. Poslovni sektor ne može napredovati u svijetu siromaštva, nejednakosti, nemira i ugroženog okoliša, zato je provedba Agende 2030 od vitalne važnosti za sve.

Uspješna provedba Agende 2030 zahtijeva angažman svih poslovnih subjekata. Ovaj program daje okvir za provedbu aktivnosti poduzeća koja žele biti lideri u provedbi COR-ova. Agenda 2030 treba udio i doprinos poduzeća svih veličina, iz svih regija svijeta. Oslanjajući se na procjenu kvalitete sadašnjeg i prethodnog djelovanja na postizanju COR-ova, program predstavlja okvir za sljedeću generaciju poslovnih lidera. Svrha je programa poticanje još većeg doprinosa provedbi COR-ova na svim razinama.

Deset načela UN Global Compacta može prodonijeti širenju liderstva poslovnog sektora u provedbi COR-ova. Deset načela i njihova četiri stupa – zaštita ljudskih prava, radništva, okoliša i borba protiv korupcije ključne su vrijednosti ugrađene u COR-ove. Vodstvo u provedbi COR-ova zahtijeva prihvaćanje tih vrijednosti i njihovo prevođenje u aktivnosti i podciljeve koji maksimiziraju doprinos u postizanju COR-ova.

Uvod

Prihvaćajući Agendu 2030 poslovni sektor može iskoristiti poslovne prilike vrijedne bilijune dolara.

Prema konzervativnim procjenama riječ je o uštedama i prihodima u vrijednosti od 12 bilijuna dolara do 2030. godine jer Ciljevi nude velike mogućnosti za poslovne prakse koje integriraju poštovanje i zaštitu ljudskih prava i planeta (Business & Sustainable Development Commission 2017).

Poslovne prilike i utjecaj na realizaciju COR-ova nisu međusobno isključivi – oni mogu „ići ruku pod ruku“.

Program prepoznaje potrebu za suradnjom sa sudionicima. Poslovni sektor ima ograničeni domet. Ostvarivanje COR-ova oslanja se na djelovanje ne samo poslovnih subjekata nego i svih sudionika, uključujući ulagače, civilno društvo i kreatore javnih politika. U nekim područjima akteri iz ne-poslovnih sektora, posebno državne institucije, morat će preuzeti vodeću ulogu. To znači da odgovorna poduzeća shvaćaju da su čvrsta partnerstva sa svim sudionicima ključna za ponovno definiran i snažan društveni ugovor.

Okvir 1. Deset načela UN Global Compacta

Deset načela UN Global Compacta utvrđuju vrijednosti koje bi poslovni sektor trebao usvojiti, a proizlaze iz niza relevantnih međunarodnih normi i standarda. To su standardi iz Opće deklaracije o ljudskim pravima, Tripartitne deklaracije MOR-a o načelima poslovanja multinacionalnih kompanija i socijalnoj politici, Deklaracije iz Rija o okolišu i razvoju te Konvencije UN-a protiv korupcije.

UN je od tada Vodećim načelima o poslovanju i ljudskim pravima razvio standarde odgovorne poslovne prakse. Vodeća načela izravno su povezana s Deset načela Global Compacta: 1. načelo poziva poduzeća da poštuju i podupiru zaštitu međunarodno priznatih ljudskih prava; 2. načelo ih poziva da ne sudjeluju u kršenju ljudskih prava; a načela od 3. do 6. utvrđuju temeljna prava radnika. Vodeća načela osiguravaju jasan konceptualni i operativni okvir za provedbu načela zaštite ljudskih prava i prava u svijetu rada koje zagovara Global Compact. Time je osnažena uloga UN Global Compacta i osiguran mjerodavan okvir za sudionike kreiranja politika i procesa koje trebaju provesti kako bi osigurali ispunjavanje svoje odgovornosti za poštovanje ljudskih prava i prava radnika.

Razvoj liderstva u provedbi COR-a

U provedbi COR-ova poslovno liderstvo razvija se ponavljanjem triju koraka: odrediti prioritete, djelovati i učiti. Liderstvo se razvija kada poduzeće reagira na promjene ponavljanjem postupka u tri koraka prikazanog na Slici 1.: prvo, određuje prioritetne aktivnosti na ostvarivanju COR-ova; drugo, djeluje u skladu s tim prioritetima; i treće, uči ocjenjujući učinke svojih aktivnosti na ostvarivanju COR-ova kako bi unaprijedilo svoje aktivnosti te stečenim znanjem pomaže drugima da unaprijede svoje postupke.

U sljedećem ciklusu ponovno se određuju prioriteti i ponavljaju druga dva koraka. Vodstvo se u provedbi ciljeva određuje u odnosu na uspješnost drugih sudionika i nastalim promjenama u poslovnom okružju.

Odrediti prioritete

Poduzeće lider određuje prioritete aktivnosti na temelju njihova potencijalnog doprinosa ostvarenju COR-ova. To podrazumijeva temeljitu procjenu najvećih rizika negativnog utjecaja na ostvarenje COR-ova tijekom cijelog ciklusa poslovanja u svim segmentima te ocjenu područja gdje može usvojiti prakse koje će povećati pozitivan učinak za COR-ove. Kada su određeni prioriteti, oni predstavljaju

ulazne točke poduzeća na ostvarivanju Programa 2030. Principijelno određivanje prioriteta znači da iako tržišne prilike mogu biti važan čimbenik, pri određivanju prioriteta poduzeće lider uvijek usklađuje svoje obveze s „deset načela“ vodeći računa o utjecajima koji bi mogli nastati zbog međusobne povezanosti COR-ova.

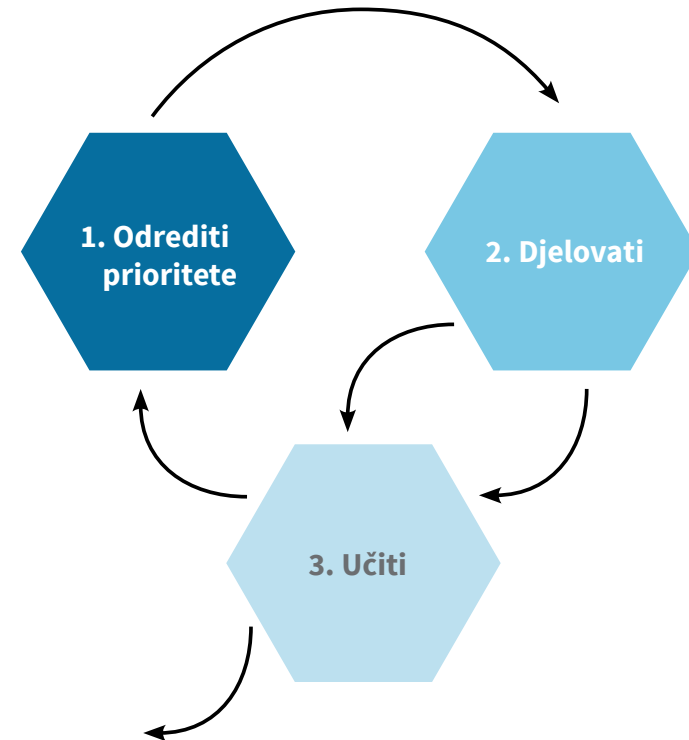
Razvoj liderstva u provedbi COR-a

Djelovati

Kada su prioriteti određeni, poduzeće lider poduzima određene aktivnosti – u skladu s trenutkom i kontekstom – koje utjelovljuju pet jednako važnih kvaliteta liderstva: predanost, ambicioznost, dosljednost, kooperativnost i odgovornost. Te su kvalitete sažeto prikazane u sljedećem odjeljku.

Učiti

Poduzeće lider obavezuje se učiti o utjecajima svojih aktivnosti na ostvarivanje COR-ova i stečeno znanje dijeliti unutar i izvan organizacije. Vodstvo se razvija tako što se poduzimaju aktivnosti na provedbi COR-ova koje su blisko povezane s ulaznim točkama poslovanja, a zatim se s vremenom šire i izvan njih. Konačno, međusobna povezanost ciljeva znači da tvrtka mora prilagoditi svoje poslovanje u svim područjima gdje utječe na Program 2030. Da bi saznalo više o svojem utjecaju na ostvarenje ciljeva, poduzeće mora kontinuirano pratiti proces realizacije i procijeniti učinke. Učenje osigurava otpornost na fluktuacije osoblja i omogućuje svim sudionicima koristi stečenog iskustva. Dijeleći stečeno znanje, poduzeće također poduzima sve potrebno da drugi akteri koriste to znanje i tako osnažuju svoj utjecaj.

Slika 1. Razvoj poslovnog liderstva u ostvarenju COR-ova: odrediti prioritete, djelovati i učiti

Pet kvaliteta liderstva u provedbi ciljeva održivog razvoja

Predanost

Podrška COR-ovima je integralni, namjerni dio strategije poduzeća lidera

Aktivnosti poduzeća lidera na ostvarivanju COR-ova predstavljaju integralni dio poslovne strategije. Podrška COR-ovima ugrađena je u dugoročne poslovne ciljeve. To je integralni dio organizacijskih napora na kreiranju vrijednosti; upravljanju radnom snagom, lancem opskrbe i nabavom drugih inputa; te upravljanje rizicima. Mora se osigurati podrška najvišeg menadžmenta, pripremiti strateška vizija za osmišljavanje novih načina pružanja doprinosa u provedbi COR-ova.

Ambicioznost

Ambicija poduzeća lidera nadmašuje uobičajene razine ambicije, naglasak je na aktivnostima u svim segmentima poslovanja s fokusom na dugoročne rezultate

Razina ambicija poduzeća lidera znatno premašuje uobičajenu razinu ambicija, usklađena je s COR-ovima i nadahnuje djelovanje drugih poduzeća. Ključne aktivnosti poduzeća lidera predstavlja iskorak u doprinosu provedbi COR-ova unutar industrije i regije. Podciljevi su postavljeni na temelju znanstvenih spoznaja ili prihvaćenih kriterija – implicirajući razinu ambicija koja omogućuje ostvarenje ili premašenje COR-ova. Poduzeće lider inspirira druge da oponašaju njegove postupke, uključujući hrabrost u osporavanju postojećih poslovnih praksi i onog što se percipira mogućim. Pritome poduzeće lider ima potencijal transformacije načina poslovanja i izvan granica vlastite organizacije.

Ambicija zahtijeva postizanje vrijednih rezultata u kontekstu ukupnog poslovanja poduzeća. Mala i srednja poduzeća mogu biti jednako ambiciozna kao i multinacionalne kompanije unatoč razlikama u veličini utjecaja. U svakom slučaju, poduzeće lider nastoji djelovati i izvan vlastitog poslovanja, uključivati dijelove opskrbenog lanca, od dobavljača do potrošača, uključiti šire skupine sudionika kako bi najbolje procijenili na koje ciljeve može bitno utjecati. Snaga utjecaja proteže se izvan financijskog efekta i obuhvaća sve vrste utjecaja na ljude, planet i prosperitet poduzeća.

Konačno, ambicija znači usredotočiti se na djelovanje koje će donijeti dugoročne rezultate. Poduzeće lider ne fokusira se samo na inpute i outpute nego nedvosmisleno postavlja ciljeve za dugoročni napredak, uz osiguravanje kratkoročnog doprinosa u ostvarivanju COR-ova.

Dosljednost

Podrška provedbi COR-ovima ugrađena je u organizacijske funkcije i eksterne komunikacije

Poduzeće lider ugrađuje podršku ostvarivanju COR-ova u sve organizacijske funkcije, pazeći na konzistentnost djelovanja i komuniciranje s javnošću. Fokus na COR-ovima prepoznaje se u cjelokupnom poslovanju, uključujući i viši menadžment. Najviša razina etičkog ponašanja i predanosti ugrađena je u cijelu organizaciju i podupire izvedbu potrebnu za provedbu COR-ova. Posebno je važno da širom organizacije postoji dosljednost između onoga što se govori i što se stvarno čini – od oglašavanja i marketinga do poslovne strategije i odnosa s državnim institucijama.

Poduzeće lider usklađuje svoje javne nastupe i ciljeve sa svojim ambicijama, strategijama i akcijama za podršku COR-ova. To zahtijeva internu i eksternu transparentnost i odgovarajuću kvalitetu odgovornosti. Poduzeće lider ostaje dosljedno u svom pristupu i djelovanju u prostoru i vremenu, prilagođavajući ga, kada je potrebno, promjenama u okruženju.

Suradnja

Podrška COR-ovima uključuje partnerstvo s poslovnim sektorom, državnim institucijama, civilnim društvom i drugim sudionicima

Djelovanje poduzeća lidera na ostvarivanju COR-ova uključuje proaktivnu suradnju s drugima. Tako poduzeće lider nadograđuje vlastite sposobnosti kako bi postiglo najbolje moguće rezultate u realizaciji COR-ova. Sklapa partnerstva s drugim poduzećima, tijelima državne uprave, organizacijama civilnog društva, akademskom zajednicom, investitorima i lokalnim zajednicama. Javnim isticanjem važnosti djelovanja na provedbi COR-ova, partnerstva postaju još uspješnija.

Suradnja se odvija u skladu s uhdanim smjernicama i načelima angažmana u relevantnim područjima. Partnerstva trebaju uključivati suvlasništvo i zajedničko odlučivanje. Poduzeće lider mora imati legitimitet za korištenje moći u sklopu partnerstva, pogotovo u odnosu na prioritete tijela državne vlasti u zemljama u razvoju. Na taj način poduzeća lideri podržavaju Cilj 16 u vezi s promicanjem učinkovitih, odgovornih i inkluzivnih institucija.

Odgovornost

Poduzeće lider posluje transparentno, upravlja rizicima, teži svrhovitom uključivanju dionika, preuzima odgovornost za štetne utjecaje.

Poduzeće lider razumije i djeluje uvažavajući svoju odgovornost prema ljudima i planetu, preuzimajući u potpunosti odgovornost za svoje postupke i utjecaje. Uspostavlja sustave za identificiranje svojih utjecaja, utjecaja kojima pridonosi i kojima je uzrok. Sustav obuhvaća i procese upravljanja rizicima radi sprečavanja štetnih utjecaja, procese koji omogućuju pristup pravnim sredstvima, uključujući i mehanizme prigovora ili tužbe u vezi s utjecajima nastalih zbog odluka ili aktivnosti poduzeća.

Odgovorno liderstvo znači biti transparentan i proaktivno angažirati dionike na rješavanju izazova i napretku prema ostvarenju COR-ova. Time se potiče povjerenje države, investitora, zaposlenika, kupaca i zajednica. Poduzeće lider zna kako unaprijediti rezultate i to transparentno prikazuje, što dionicima omogućuje donošenje informiranih odluka. Poduzeće lider nije samo transparentno, aktivno traži mišljenje dionika i u skladu s time djeluje.

Odgovorno liderstvo znači da poduzeće mora djelovati u skladu sa zakonom, svoje aktivnosti uskladiti s međunarodnim normama, čak i u slučajevima kada ih nacionalno zakonodavstvo ne prati. Na primjer, treba uvažavati međunarodne standarde čak i kada oni nisu zakonski obvezujući u zemlji u kojoj poduzeće lider djeluje [vidi Okvir 1].

Kako koristiti upute iz Programa za provedbu COR-ova

Kvalitete liderstva na djelu

Program za provedbu COR-ova potiče poduzeća da kritički razmišljaju o tome kako primijeniti pet kvaliteta liderstva u poslovnim strategijama kao potporu u ostvarivanju COR-ova. Program poziva poduzeća na poduzimanje ambicioznih akcija temeljenih na čvrstim načelima integriteta i odgovornosti.

Ohrabruje ih na usvajanje cjelovitih i sustavnih rješenja za postizanje odgovarajućeg utjecaja potrebnog za ostvarivanje COR-ova. Ključnu ulogu u tome ima dubinsko promišljanje vlastitog djelovanja. Program potiče poduzeća da uzmu u obzir sve utjecaje poslovanja – i pozitivne i negativne. Svi COR-ovi su međusobno povezani, kao što su povezani i utjecaji poduzeća.

Program opisuju neke od ključnih veza između biznisa i svakog COR-a. Zatim opisuju kako se kvalitete liderstva – ambicija, suradnja, odgovornost, dosljednost i predanost – mogu primijeniti na svaki cilj kako bi se ostvarilo liderstvo.

Liderstvo u ostvarivanju ciljeva ne može se mjeriti formalnim ispunjavanjem zahtjeva. Upute postavljaju kritična pitanja, predstavljaju priče s promišljenim uvidima i praktične primjere koji bi trebali inspirirati svako poduzeće, bez obzira na veličinu, sektor ili teritorijalnu pripadnost, kako bi potaknule poduzeća da kreativno razmišljaju o svom doprinosu Agendi 2030.

Program nije cjelovit vodič i nikada neće biti dovršen proizvod. Kako se stalno pojavljuju novi izazovi i nova rješenja, tako će se ažurirati i Upute kako bi odrazile nastale promjene i činjenicu da stalno treba raditi dalje.

Nakon što mapirate ulazne točke svoje organizacije po svim COR-ovima (određivanjem prioriteta kako je opisano u Uvodu), slijedite Upute. One prikazuju kako bi moglo izgledati liderstvo u ostvarenju svakog cilja; upućuju na važnost pet kvaliteta kojima se definira liderstvo; izravno upućuju na uzajamnu povezanost aktivnosti umjerenih na ostvarenje jednog cilja i njihov utjecaj na druge ciljeve. Na temelju tih elemenata, Upute detaljnije opisuju kako poduzeća mogu pokrenuti aktivnosti i postati lideri.

Upute ne daju iscrpan prikaz svih aktivnosti poduzeća u ostvarivanju COR-ova. Primjerice, Upute su samo dotaknule izgradnju sveobuhvatnog sustava odgovornosti koji bi osigurao poštovanje ljudskih prava u cijeloj organizaciji i svim poslovnim odnosima. Ipak, stavljanje ljudskih prava u središte programa inovacija i investicijskih projekata povećat će doprinos stvaranju svijeta kakav želimo.

Kako koristiti upute iz Programa za provedbu COR-ova

Elementi Uputa

Početna priča ili narativ.

Kako poslovni subjekti mogu pridonijeti ostvarenju ciljeva iz perspektive liderstva.

Djelovanje poduzeća.

Sveobuhvatne aktivnosti koje poduzeće može pokrenuti da bi pridonijelo ostvarenju ciljeva mogu potencijalno osigurati leadersku poziciju. Svaka akcija određuje vrstu i opseg aktivnosti koje mogu ostvariti najsnažniji pozitivni učinak. Djelovanja poduzeća nisu determinirane u vremenu i kontekstu. Obuhvaćaju inovacije proizvoda, procesa i poslovnog modela; suradnju u lancu opskrbe i odabir dobavljača; partnerstva s više dionika; angažiranje zajednice radi promjene ponašanja; promjene politika i praksi u vlastitom poslovanju.

Usmjeravajuća pitanja.

Usmjeravajuća pitanja postavljaju se da se poslovne subjekte potakne da razmisle kako će planirano djelovanje zadovoljiti pet kvaliteta liderstva u kontekstu cilja.

Povezanost.

Globalni ciljevi su inherentno povezani; djelovanja poduzeća prema jednom cilju mogu poduprijeti ili ometati ostvarenje drugih. Identificiranje i rješavanje tih povezanosti pomoći će poduzećima u izgradnji holističkih i sustavnih rješenja koja povećavaju napredak i minimiziraju negativne utjecaje.

Ovaj odjeljak naglašava kako akcija poduzeća prema jednom cilju može pridonijeti ostvarenju drugih ciljeva; identificira mogućnosti za maksimiziranje pozitivnih učinaka te područja za upravljanje rizikom kod negativnih utjecaja na ostale ciljeve.

Djelovanje poduzeća – duboki zaron.

Ovaj odjeljak opisuje dodatna razmatranja o mogućim djelovanjima koje poduzeće može pokrenuti za ostvarenje cilja. Ilustrativni primjeri vodećih poslovnih praksi poduzeća lidera u današnjem kontekstu i naglasak na primjenu kvalitete liderstva i međusobne povezanosti, zaslužuju posebnu pozornost.

Povezani dokumenti: *SDG Compass* – Za usklađivanje strategija s COR-ovima; *SDG Reporting* – Analize ciljeva i podciljeva – radi pružanja podrške COR-ovima

1 SVIJET BEZ SIROMAŠTVA

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 1 svijet bez siromaštva

Siromaštvo predstavlja kršenje ljudskog dostojanstva i prepreku ostvarenju svih drugih prava. Unatoč napretku ostvarenom tijekom posljednjih godina, broj ljudi koji žive u ekstremnom siromaštvu u svijetu ostaje neprihvatljivo visok.

S manje od 2 američka dolara dnevno (paritet kupovne moći) živi 2,2 milijarde ljudi. Polovina ih živi u najmanje razvijenim zemljama podsaharske Afrike.

Relativno siromaštvo, koje razmatra položaj pojedinca ili domaćinstva u odnosu na druge u društvu, također je ozbiljan problem koji pogađa i razvijene zemlje i zemlje u razvoju.

Učinci siromaštva se pogoršavaju drugim oblicima diskriminacije, uključujući diskriminaciju žena i osoba s invaliditetom. Iskorjenjivanje siromaštva ključno je za globalne ciljeve, a ostvarenje svih ciljeva blisko je povezano s postizanjem cilja 1.

Siromaštvo onemogućuje puno sudjelovanje ljudi u društvu i gospodarstvu. Društvo bez siromaštva je mirnije, stabilnije, inovativnije i ravnopravnije.

Važno je naglasiti da svi poslovni subjekti snose odgovornost za sprečavanje kršenja ljudskih i radnih prava i trebaju se angažirati na rješavanju tih problema tako da identificiraju i izbjegavaju prakse koje kriju zamku siromaštva.

Poduzeća trebaju poštovati temeljna ljudska i radna prava; usvojiti prakse odgovornog oporezivanja i osigurati da poslovanje u svim segmentima ne pogoršava siromaštvo. To uključuje: dostojanstven rad (rad koji je produktivan i donosi plaću od koje se može živjeti); sigurnost na radnom mjestu; socijalnu zaštitu obitelji; bolje izgleda za osobni razvoj i socijalnu integraciju; slobodu organiziranja i zastupanja interesa, sudjelovanje u donošenju odluka koje utječu na njihove živote; jednake mogućnosti za žene i muškarce.

Također, poduzeća bi trebala usvojiti praksu odgovornog oporezivanja, pažljivo procijeniti pridonose li njihove aktivnosti izravno ili neizravno siromaštvu. Jedan od korisnih alata za procjenu takvih utjecaja je Alat za ocjenu otiska siromaštva iz UN Global Compacta. Sva su poduzeća na neki način povezana s problemom globalnog siromaštva, posebno putem lanaca opskrbe i dužna su raditi na eliminiranju negativnih utjecaja na Cilj 1.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 1 svijet bez siromaštva

Poduzeća se mogu angažirati na ublažavanju siromaštva na mnogo načina koji im pružaju široke mogućnosti za uspostavljanje liderstva.

S obzirom na sveobuhvatnu prirodu Cilja 1, djelovanje na nekoliko drugih ciljeva, kao što su ravnopravnost spolova (Cilj 5), sanitarni uvjeti (Cilj 6), zaštita okoliša i zaštita zakonskih prava (Ciljevi 13, 14, 15 i 16) mogu znatno pridonijeti ublažavanju siromaštva.

Kako bi se izravno uključili u rad na ublažavanju siromaštva i iskoristili svoju poziciju poslodavaca i proizvođača, poduzeća lideri mogu pridonijeti

ostvarenju Cilja 1 otvaranjem novih radnih mjesta širenjem na nova, nedovoljno pokrivena područja, ulaganjem u poslovne pothvate, fokusirati se na najmanje razvijene zemlje i ugrožene skupine stanovništva; primjenjivati programe za ekonomsko osnaživanje ugroženih skupina; osigurati dostojanstvene radne uvjete za sve zaposlenike u svim segmentima poslovanja i lanca opskrbe, uz partnerstvo s dobavljačima i razvoj njihovih sposobnosti kako bi mogli činiti isto.

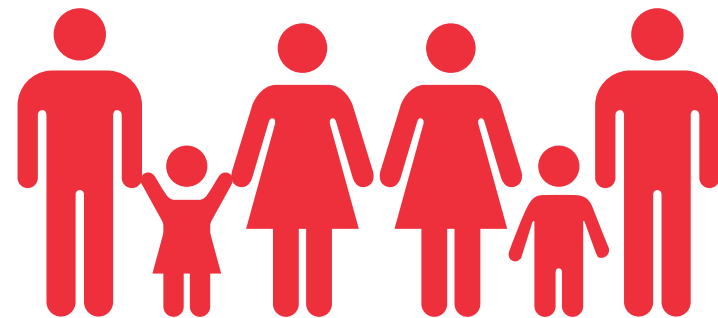

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 1 svijet bez siromaštva

Liderstvo se može ostvariti razvojem i marketingom roba i usluga koje su posebno namijenjene ugroženim skupinama, a cilj im je poboljšanje kvalitete života tih skupina. Ključ je za sve to uloga koju poduzeće može odigrati kako bi se ublažili ekonomski uvjeti koji dovode do siromaštva povećanjem poslovnih aktivnosti u najmanje razvijenim zemljama, usklađivati poslovanje s potrebama lokalnih zajednica, posebno vodeći računa o tome da se ekonomske koristi prenose na lokalne radnike i dobavljače.

Postoji snažan poslovni motiv za poduzimanje akcija na ukidanju siromaštva. Veći prosperitet znači zdraviju, bogatiju i sposobniju populaciju koja će poduzećima osigurati kupce, dobavljače i zaposlenike koji su potrebni za održivi rast.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 1

Podciljevi Cilja 1

- 1.1. Do 2030. godine iskorijeniti krajnje siromaštvo za sve ljude
- 1.2. Do 2030. godine smanjiti najmanje za polovinu udio muškaraca, žena i djece svih dobi koji žive u bilo kojem obliku siromaštvu definiranom prema nacionalnim kriterijima
- 1.3. Provesti nacionalno odgovarajuće alate i mjere socijalne zaštite za sve kako bi se do 2030. godine postigla znatna pokrivenost za sve ranjive skupine
- 1.4. Do 2030. godine osigurati da svi muškarci i žene, a pogotovo siromašni i ranjivi, imaju jednaka prava na gospodarske resurse i pristup osnovnim uslugama
- 1.5. Do 2030. godine postići prilagodljivost siromašnih i onih u osjetljivim situacijama i smanjiti njihovu izloženost i ranjivost na ekstremne događaje povezane s klimatskim promjenama i druge ekonomske, socijalne i ekološke šokove i katastrofe

Akcije poduzeća ▶

1. Uključiti se u stvaranje sigurnih i dostojanstvenih radnih mjesta, osobito u najmanje razvijenim zemljama i za ugrožene skupine stanovništva.
2. Provoditi programe kako bi ekonomski osnažili skupine u nepovoljnom položaju.
3. Osigurati dostojanstvene radne uvjete za sve zaposlenike u poslovnim segmentima i lancu opskrbe.
4. Kreirati i prodavati robu i usluge koje mogu zadovoljiti specifične potrebe ugroženih skupina i nastojati poboljšati njihov život.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja za ocjenu kvalitete liderstva vašeg poslovanja

Ključna razmatranja za Cilj 1

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 1? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Ključnu ulogu u postizanju ciljeva za ublažavanje siromaštva ima istaknuta namjera i liderstvo najviše razine menadžmenta. Bitno je odrediti točke prekretnice za praćenje učinkovitosti provedbe strategija za utjecaj na ublažavanje siromaštva. Podrška na svim razinama poduzeća i menadžmenta nužna je za širenje aktivnosti na tržišta u razvoju.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 1?

Ambiciozna akcija za smanjenje siromaštva uključuje širenje dostojanstvenog rada u zajednice u nepovoljnom ekonomskom položaju te stvaranje mogućnosti za izlazak iz siromaštva za marginalizirane skupine kao što su žene, etničke i rasne manjine i osobe s invaliditetom. To znači angažman i osnaživanje cijele zajednice.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 1 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 1?

Mjere za smanjenje siromaštva trebale bi biti međusobno dosljedne u svim organizacijskim funkcijama. Dosljednost zahtijeva da poduzeća usvajaju odgovorne prakse u svim funkcijama, uključujući prakse odgovornog oporezivanja. Vanjska komunikacija o ublažavanju siromaštva mora se uskladiti s internim naporima.

Suradnja

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 1?

Akcija za ublažavanje siromaštva uključuje angažiranje raznih dionika. Državne institucije, NVO, druga poduzeća iz sektora, ekonomski ugrožene skupine i drugi dionici razumiju čimbenike koji uzrokuju nastanak siromaštva i nastoje pronaći rješenja. Zbog toga je potrebna suradnja raznih sudionika da bi akcije poduzeća bile ciljane, učinkovite i informirane.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanost unapređenju Cilja 1?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Ključni su pokretači ublažavanja siromaštva javno preuzimanje obveza i transparentnost informacija o napretku. Nužno je razumijevanje i upravljanje rizicima negativnih utjecaja na ljude i planet. Inicijative za ublažavanje siromaštva moraju na smislen način angažirati sve zainteresirane dionike, osobito lokalne zajednice.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 1 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju cjelovitih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

1 SVIJET BEZ SIROMAŠTVA

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 1 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Siromaštvo je prepreka ostvarenju ljudskog dostojanstva i razvoja, barijera za ostvarivanje ljudskih prava. Život u siromaštvu često znači nedostatak pristupa osnovnim sadržajima kao što su dobra prehrana, sanitarni uvjeti, zdravstvena zaštita i obrazovanje. Stoga, smanjenje siromaštva može pomoći u rješavanju pitanja koja se tiču prehrane (Cilj 2), zdravlja (Cilj 3), obrazovanja (Cilj 4), sanitarnih uvjeta (Cilj 6) i nejednakosti (Cilj 5 i 10), koji zajedno pridonose izgradnji mirnijih društava (Cilj 16). Podizanje ljudi iz siromaštva pozitivno pridonosi boljem razvoju radne snage, a time i snažnijem gospodarskom rastu (Cilj 8) i inovacijama (Cilj 9). Pozitivni utjecaji na rješavanje Cilja 1 mogu pridonijeti ciljevima u vezi s planetom (Ciljevi 13 i 15) budući da siromaštvo može biti pokretač aktivnosti kao što su krivolov te poljoprivreda tipa „sasijeci i spali“.

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Postoje neki potencijalni rizici negativnih utjecaja povezanih s djelovanjem na ublažavanju siromaštva. Ako smanjenje siromaštva dovodi do naglog povećanja potrošnje zagađujućih tvari, to može imati negativan utjecaj na klimu i okoliš (Ciljevi 13, 14 i 15). Bilo koja akcija za smanjenje siromaštva ne bi smjela nepovoljno utjecati na prava ugroženih skupina, osobito prava na zemljište. Poduzeća ne bi smjela sudjelovati u diskriminaciji, osobito pri zapošljavanju ili kod pružanja dobara i usluga (Cilj 16).

Akcija 1: Uključiti se u stvaranje sigurnih i dostojanstvenih radnih mjesta, posebno u najmanje razvijenim zemljama i za ugroženu populaciju

Jedan je od najučinkovitijih načina za smanjenje siromaštva stvaranje dostojanstvenih radnih mjesta. Ljudima treba ponuditi održiv i pouzdan izvor prihoda, pristojne radne uvjete i pomoć u osiguravanju osnovnih sadržaja kao što su zdravstveni sustav, stanovanje i sanitarni uvjeti. Otvaranje novih radnih mjesta je aktivnost u kojoj privatni sektor može predvoditi. S obzirom na to da većina najsiromašnijih ljudi živi u najmanje razvijenim zemljama, vodstvo može poprimiti oblik odgovornog i uključivog povećavanja poslovanja u tim zemljama na načine koji su dizajnirani tako da podrže lokalne ekonomije stvaranjem sigurnih radnih mjesta za lokalne zajednice. Poduzeća mogu predvoditi ulaganjem u poslove s potencijalom rasta u radno intenzivnim industrijama, što je provjereni način za pružanje pomoći u stvaranju novih radnih mjesta, a poduzme li se pažljivo, djeluje se u skladu s Agendom 2030 kao cjelinom.

Primjer prakse

- Međunarodno prehrambeno poduzeće obavezalo se da će znatan postotak sirovina nabavljati od malih poljoprivrednika iz zemalja u razvoju radi poticanja lokalnog zapošljavanja.
- Kemijsko poduzeće u Brazilu osniva inovacijski fond radi podrške lokalnim poduzetnicima u siromašnim regijama i pružanja pomoći u razvoju i marketingu proizvoda.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: akcija je ambiciozna ako jasno cilja na stvaranje novih radnih mjesta i fokusira se na područja ili na populaciju s višim razinama siromaštva.

Odgovornost: akcija za stvaranje radnih mjesta mora biti popraćena identificiranjem, izvještavanjem i upravljanjem rizicima negativnog utjecaja, a aktivnosti otvaranja novih radnih mjesta trebaju uključivati mjere socijalne i ekološke zaštite.

Povezanost: stvaranje radnih mjesta za marginalizirane skupine i zajednice može pridonijeti Cilju 10 o smanjenju nejednakosti te Cilju 2: svijet bez gladi, Cilju 3: zdravlje i blagostanje i Cilju 5: ravnopravnost spolova. Radna mjesta ne smiju se stvarati po cijenu nanošenja štete drugim ljudima i planetu.

Akcija 2: Provoditi programe kako bi ekonomski osnažili ugrožene skupine

Poduzeća mogu ublažiti siromaštvo ekonomskim osnaživanjem ranjivih skupina, uključujući podršku razvoju vještina i zapošljavanju; podrškom u osiguravanju zdravstvenog osiguranja, stanovanja i dostojnih sanitarnih uvjeta. Sve tvrtke trebaju biti „poslodavci jednakih mogućnosti“, zabraniti diskriminaciju ranjivih skupina i usvojiti politike koje podržavaju inkluziju tako da pridonose ekonomskom osnaživanju. Poduzeća lideri mogu provoditi posebne programe za ekonomsko osnaživanje etničkih i rasnih manjina, žena, osoba s invaliditetom, starijih osoba, pripadnika LGBT zajednice i drugih ranjivih skupina koje su u prošlosti bile suočene s diskriminacijom.

Primjer prakse

- Međunarodna računovodstvena tvrtka u svojoj lokalnoj podružnici organizira **stažiranje i mogućnost zapošljavanja za mlade iz ugroženih sredina**; radi poboljšanja obrazovnih rezultata **svoje zaposlenike šalje kao volontere u lokalne škole** da sudjeluju kao predavači.
- Međunarodna kompanija za proizvodnju bezalkoholnih pića **predvodi u zapošljavanje osoba s invaliditetom**. Osmislila je **ciljani program koji pruža mogućnosti za profesionalni i osobni razvoj osoba s invaliditetom** putem obuke, obrazovanja, događanja u zajednici, umrežavanja itd.
- Tehnološka tvrtka zalaže se za pomoć izbjeglicama i razvija **platformu za pronalaženje sigurnog smještaja, nudi besplatno stanovanje i podupire politiku protiv diskriminacije izbjeglica**. Tako pomaže **izbjeglicama da postanu dio lokalne zajednice i jača njihov ekonomski položaj**.
- IT tvrtka razvija aplikaciju koja videovezama uživo povezuje slijepe i slabovidne osobe s pomagačima iz cijelog svijeta kako bi im se omogućio pristup jednakim mogućnostima zapošljavanja.

Razmotrite kvalitete lidersta i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: akcija za ekonomsko osnaživanje ranjivih skupina zahtijeva suradnju s članovima zajednice, nevladinim organizacijama, državnim institucijama i drugim dionicima kako bi se pokrenulo rješenja koja se bave temeljnim uzrocima siromaštva i koja mogu rezultirati istinskim ekonomskim napretkom, a ne perpetuiranjem ovisnosti.

Odgovornost: rad s ranjivim skupinama zahtijeva osmišljeno angažiranje, razumijevanje specifičnosti područja i potreba ugroženih skupina kako bi se minimizirali rizici negativnih utjecaja.

Povezanost: djelovanje na postizanju ekonomskog jačanja ranjivih skupina može snažno pridonijeti Cilju 10 o smanjenju nejednakosti, Cilju 5 o ravnopravnosti spolova i Cilju 16 o miru, pravdi i inkluzivnim društvima.

Akcija 3: Osigurati dostojanstvene radne uvjete za sve zaposlenike u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe

Poštovanje ljudskih prava i podrška u njihovu ostvarivanju ključni su za ublažavanje siromaštva. Bitno je da poduzeća imaju stroge procedure za identifikaciju, sprečavanje, praćenje, ublažavanje te, ako je potrebno, poduzimanje korektivnih mjera protiv bilo koje aktivnosti koja pridonosi siromaštvu, u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe. Ove procedure mogu se temeljiti na Vodećim načelima UN-a i Alatu otiska siromaštva UN Global Compacta. Poduzeća lideri poduzimaju mjere za kontrolu utjecaja na siromaštvo u svim segmentima poslovanja, za otkrivanje i dijeljenje novih načina kontrole te potiču druga poduzeća i dobavljače da primijene slične aktivnosti.

Primjer prakse

- Proizvođač odjeće **poduzima konkretne mjere za razvoj sposobnosti dobavljača da bi mogli isplaćivati plaće dovoljne za život i promiče korištenje digitalnog obračuna i isplate plaća** kako bi lakše pratili i ocijenili napredak u provedbi mjera.
- Međunarodna prehrambena tvrtka **uspostavlja etički i odgovorni model** nabave sirovina kako bi osigurala **sljedivost sirovina i orijentirala se na provjerene dobavljače koji poštuju standarde**; javno izvještava o udjelu proizvoda koji su sljedivi i odgovorno proizvedeni, radeći na ostvarenju cilja 100% sljedivosti s definiranim rokovima.
- Proizvođač čokolade pokreće istraživački centar koji istražuje kako bi **identificirao metode za poboljšanje prihoda poljoprivrednika**, primjenjuje ponuđena rješenja i potiče djelovanje drugih dijeljenom stečenih znanja radom s drugim poduzećima, nevladinim organizacijama i državnim institucijama.
- Proizvođač robe široke potrošnje detaljno mapira svoj opskrbeni lanac radeći na dosezanju potpune sljedivosti proizvoda, prati radne uvjete u cijelom opskrbnom lancu kako bi **poduzeli mjere protiv svih identificiranih slučajeva dječjeg rada ili eksploatacijskog rada**; uključuje dobavljače kako bi se napredak prema pristojnom radu mogao stalno mjeriti prema kriterijima za ocjenu rezultata.

Razmotrite liderske kvalitete i međusobnu povezanost svoje akcije, uključujući...

Dosljednost: aktivnosti na osiguravanju dostojanstvenog rada zahtijevaju dosljednost koja se mora efektivno provoditi; podrška radnim pravima mora biti ugrađena u sve organizacijske funkcije uz podršku najviših razina menadžmenta.

Odgovornost: poduzeća moraju stalno pratiti i nadzirati radne uvjete, izvještavati o negativnim utjecajima i poduzimati korektivne mjere.

Povezanost: izgradnja sustava za osiguranje dostojanstvenog rada može snažno pridonijeti Cilju 16 o miru, pravdi i uključivim institucijama.

Akcija 4: Kreirati i prodavati proizvode i usluge posebno namijenjene potrebama ugroženih skupina radi poboljšanja njihova života

Ekonomski ugrožene skupine često moraju plaćati nerazmjerno visoke cijene za osnovne proizvode i usluge. Naprimjer, zajmovi za domaćinstva s niskim primanjima često se nude uz pretjerano visoke kamate. U mnogim slučajevima proizvodi i usluge nisu dostupne ili nisu dizajnirane za pojedince ili zajednice s niskim primanjima. Postoji veliko neistraženo tržište na kojem poduzeća mogu nastupiti, što može biti poslovno isplativo, a ujedno mogu postati lideri u ostvarivanju Cilja 1 podizanjem životnog standarda i pomaganjem ugroženim zajednicama.

Primjer prakse

- Startup tvrtka u Indiji razvija **ženske sanitarne proizvode koji se prodaju po niskim cijenama** kako bi se ženama pomoglo u obavljanju normalnih aktivnosti za vrijeme menstruacije. Tvrtka **zapošljava ulične prodavače za distribuciju proizvoda** u napučenim urbanim naseljima.
- Banka radi na uvođenju mikrokredita s povoljnim uvjetima otplate i **aplikacije za mobilno bankarstvo** kako bi doprla do zajednica gdje nema banaka u ruralnom Bangladešu. Surađuje s regionalnim vlastima kako bi što veći broj građana dobio osobnu iskaznicu da bi korisnici mogli verificirati svoj identitet i pristupiti financijskim uslugama.
- Tvrtka osigurava **solarne sustave ruralnim kućanstvima u zapadnoj Africi** osiguravajući model financiranja „plaćanja troškova kada nastanu“, što siromašnim obiteljima omogućuje prelazak s loživa ulja na zdraviju, održiviju i jeftiniju alternativnu energiju.

Razmotrite liderske kvalitete i međusobnu povezanost svoje akcije, uključujući...

Predanost: stvaranje proizvoda za ranjive skupine mora biti istinska namjera strategije poduzeća, kao pokretač napora cijelog poslovanja da se bolje razumiju potrebe siromašnih potrošača, odrede cijene prihvatljive za te skupine kupaca i modele kanala distribucije da bi proizvodi postali dostupni u siromašnim zajednicama.

Povezanost: dizajniranje, distribucija i marketing proizvoda koji mogu poboljšati situaciju siromašnih žena pridonosi Cilju 5 o ravnopravnosti spolova, Cilju 10 o smanjenju nejednakosti i Cilju 16 o miru, pravdi i uključivim društvima.

Reference

The Poverty Footprint

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the SDGs: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 1

1 **SVIJET BEZ
SIROMAŠTVA**

DOBRA PRAKSA

COR 1 SVIJET BEZ SIROMAŠTVA

Dobra praksa: Poticanje volontiranja – doprinos izgradnji održivih zajednica

U Podravki, jednoj od vodećih prehrambenih kompanija u srednjoj, istočnoj i jugoistočnoj Europi, 2014. godine osnovana je Udruga volontera Podravke – PULS. Cilj je bio okupiti Podravkine zaposlenike i sve zainteresirane članove lokalne zajednice kako bi zajedno izgradili okružje koje će živjeti ideju volontiranja i međusobnog pomaganja. Vizijom, strašću, predanošću i upornošću članova uspostavljen je sustav kojem je glavna svrha pružanje besplatne pomoći potrebitima, osiguranje i poboljšanje kvalitete življenja djece, mladih, starijih i nemoćnih osoba te pružanje besplatne pomoći ustanovama koje se bave odgojem i obrazovanjem djece te socijalnom djelatnošću. Od osnutka udruga je organizirala osam humanitarnih akcija. Humanitarnom je akcijom za podršku terapijskom jahanju i kupnjom dvaju terapijskih konja (Od Srca za Osmijeh, Od Srca za Osmijeh 2, Veliko srce za veliki osmijeh, Zajedno za Osmijeh) omogućena provedba programa terapijskog jahanja za 30-ak djece s teškoćama u razvoju u udruzi Osmijeh, jedinoj specijaliziranoj udruzi za provedbu terapijskog jahanja u Koprivničko-križevačkoj županiji, čime se aktivirao niz pozitivnih fizičkih, psiholoških, socijalnih i edukativnih učinaka, dok se djeci uspio približiti osjećaj samostalnog kretanja. Potreba za ravnopravnošću, jednakim mogućnostima za sve građane, a ponajprije djece i osoba s invaliditetom, dovela je do akcije Ljuljanje bez granica i do akcije Ubaci i ti za tricu iz kolica, nakon čijeg se završetka povećala razina kvalitete života i cjelokupnog psihofizičkog stanja djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom, jer su kupljena invalidska kolica specijalizirana za igranje košarke za Košarkaški klub osoba s invaliditetom Koprivnica i ljuljačka za djecu u invalidskim kolicima koja je postavljena u središnjem koprivničkom parku. U ostalim su humanitarnim akcijama donirani uređaji za Odjel ginekologije i Odjel pedijatrije Opće bolnice dr. Tomislav Bardek i osigurana su novčana sredstva za pomoć u radu Udruge za pomoć osobama s intelektualnim teškoćama Latice i opremanje njihova prostora.

Osim humanitarnih akcija koje sama organizira, udruga podržava provedbu i humanitarne akcije drugih udruga. Udruga također novčanim donacijama nastoji pomoći potrebitima, ali i nagrađivati rad pojedinaca i udruga, građanskih inicijativa i sl. Članovi udruge pomažu nezbrinutim životinjama, obilaze domove za starije i nemoćne, domove za djecu i organiziraju akcije uređenja okoliša. Humanitarne Lino igraonice i Lino humanitarne tombole i slične aktivnosti pomogle su u senzibiliziranju javnosti i njihovoj podršci osjetljivim skupinama, promicanju zdravlja, pomaganju potrebitima te poboljšanju

kvalitete života u cjelokupnoj zajednici. Veliku vrijednost imaju i donacije hrane školi kuhanja ne samo pri učenju pripreme jednostavnih jela nego i u tome što je pojedinim članovima Udruge Latica ovo jedini topli obrok koji imaju tijekom dana. Također, udruga pridonosi širenju tolerancije i poštovanja među djecom i odraslima, učeći zajednicu da je lijepo pomagati i dijeliti. U 2018. godini članovi Udruge PULS odlučili su svoje vrijeme posvetiti upravo najmlađim članovima društva kako bi im na predavanjima prenijeli vrijednosti volontiranja i pokazali koje sve mogućnosti za pomaganje zajednici imaju u svojoj okolini. Udruga PULS odaziva se na akcije uređenja okoliša i podržava rad Crvenog križa projektima Socijalne samoposluge, Volimo volontiranje i dr.

Neposredni su sudionici krajnji korisnici provedenih aktivnosti: djeca s teškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom, socijalno osjetljive i dr. ranjive skupine, članovi udruga, štićenici ustanova, fizičke osobe i dr., dok su posredni sudionici naša zajednica te općenito svi građani, koji primitkom obavijesti o provedenim aktivnostima Udruge razvijaju pozitivne stavove o volonterstvu, dok daljnjim kolanjem informacija, tzv. „domino efektom“, općenito dolazi do podizanja svijesti građana i senzibiliziranja javnosti te njihovim aktiviranjem na pomaganje u zajednici. Tim aktivnostima Podravka pridonosi sljedećim ciljevima održivog razvoja: COR-u 1: Svijet bez siromaštva, COR-u 2: Svijet bez gladi, COR-u 3: Zdravlje i blagostanje, COR-u 4: Kvalitetno obrazovanje, COR-u 10: Smanjenje nejednakosti, COR-u 11: Održivi gradovi i zajednice, COR-u 15: Očuvanje života na zemlji i COR-u 17: Partnerstvom do ciljeva. Njihova je provedba potaknula prepoznavanje i razumijevanje potreba u zajednici za čije je ispunjenje nužno pokretanje i kontinuirani angažman nove Podravkine društveno odgovorne organizacije usmjerene na zadovoljavanje tih potreba. Ključni su izazovi u provedbi aktivnosti stvaranje povjerenja među unutarnjim i vanjskim sudionicima te pridobivanje na suradnju drugih aktera u društvu, posebice javnog sektora. Teškoće su prevladane s pomoću nepresušne volje za činjenjem ispravnih stvari i pomaganjem zajednici, iskrenošću i potpunom transparentnošću u radu.

2 SVIJET BEZ GLADI

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 2 – svijet bez gladi

Siromaštvo predstavlja kršenje ljudskog dostojanstva i prepreku ostvarenju svih drugih prava. Unatoč napretku ostvarenom tijekom posljednjih godina, broj ljudi koji žive u ekstremnom siromaštvu u svijetu ostaje neprihvatljivo visok.

S manje od 2 američka dolara dnevno (paritet kupovne moći) živi 2,2 milijarde ljudi. Polovina ih živi u najmanje razvijenim zemljama podsaharske Afrike.

Relativno siromaštvo, koje razmatra položaj pojedinca ili domaćinstva u odnosu na druge u društvu, također je ozbiljan problem koji pogađa i razvijene zemlje i zemlje u razvoju.

Učinci siromaštva se pogoršavaju drugim oblicima diskriminacije, uključujući diskriminaciju žena i osoba s invaliditetom. Iskorjenjivanje siromaštva ključno je za globalne ciljeve, a ostvarenje svih ciljeva blisko je povezano s postizanjem cilja 1.

Siromaštvo onemogućuje puno sudjelovanje ljudi u društvu i gospodarstvu. Društvo bez siromaštva je mirnije, stabilnije, inovativnije i ravnopravnije.

Važno je naglasiti da svi poslovni subjekti snose odgovornost za sprečavanje kršenja ljudskih i radnih prava i trebaju se angažirati na rješavanju tih problema tako da identificiraju i izbjegavaju prakse koje kriju zamku siromaštva.

Poduzeća trebaju poštovati temeljna ljudska i radna prava; usvojiti prakse odgovornog oporezivanja i osigurati da poslovanje u svim segmentima ne pogoršava siromaštvo. To uključuje: dostojanstven rad (rad koji je produktivan i donosi plaću od koje se može živjeti); sigurnost na radnom mjestu; socijalnu zaštitu obitelji; bolje izgleda za osobni razvoj i socijalnu integraciju; slobodu organiziranja i zastupanja interesa, sudjelovanje u donošenju odluka koje utječu na njihove živote; jednake mogućnosti za žene i muškarce.

Također, poduzeća bi trebala usvojiti praksu odgovornog oporezivanja, pažljivo procijeniti pridonose li njihove aktivnosti izravno ili neizravno siromaštvu. Jedan od korisnih alata za procjenu takvih utjecaja je Alat za ocjenu otiska siromaštva iz UN Global Compacta. Sva su poduzeća na neki način povezana s problemom globalnog siromaštva, posebno putem lanaca opskrbe i dužna su raditi na eliminiranju negativnih utjecaja na Cilj 1.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 2 – svijet bez gladi

Poduzeća se mogu angažirati na ublažavanju siromaštva na mnogo načina koji im pružaju široke mogućnosti za uspostavljanje liderstva.

S obzirom na sveobuhvatnu prirodu Cilja 1, djelovanje na nekoliko drugih ciljeva, kao što su ravnopravnost spolova (Cilj 5), sanitarni uvjeti (Cilj 6), zaštita okoliša i zaštita zakonskih prava (Ciljevi 13, 14, 15 i 16) mogu znatno pridonijeti ublažavanju siromaštva.

Kako bi se izravno uključili u rad na ublažavanju siromaštva i iskoristili svoju poziciju poslodavaca i proizvođača, poduzeća lideri mogu pridonijeti

ostvarenju Cilja 1 otvaranjem novih radnih mjesta širenjem na nova, nedovoljno pokrivena područja, ulaganjem u poslovne pothvate, fokusirati se na najmanje razvijene zemlje i ugrožene skupine stanovništva; primjenjivati programe za ekonomsko osnaživanje ugroženih skupina; osigurati dostojanstvene radne uvjete za sve zaposlenike u svim segmentima poslovanja i lanca opskrbe, uz partnerstvo s dobavljačima i razvoj njihovih sposobnosti kako bi mogli činiti isto.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 2 – svijet bez gladi

Liderstvo se može ostvariti razvojem i marketingom roba i usluga koje su posebno namijenjene ugroženim skupinama, a cilj im je poboljšanje kvalitete života tih skupina. Ključ je za sve to uloga koju poduzeće može odigrati kako bi se ublažili ekonomski uvjeti koji dovode do siromaštva povećanjem poslovnih aktivnosti u najmanje razvijenim zemljama, usklađivati poslovanje s potrebama lokalnih zajednica, posebno vodeći računa o tome da se ekonomske koristi prenose na lokalne radnike i dobavljače.

Postoji snažan poslovni motiv za poduzimanje akcija na ukidanju siromaštva. Veći prosperitet znači zdraviju, bogatiju i sposobniju populaciju koja će poduzećima osigurati kupce, dobavljače i zaposlenike koji su potrebni za održivi rast.

Podciljevi Cilja 2

- 1.1. Do 2030. godine iskorijeniti krajnje siromaštvo za sve ljude
- 1.2. Do 2030. godine smanjiti najmanje za polovinu udio muškaraca, žena i djece svih dobi koji žive u bilo kojem obliku siromaštvu definiranom prema nacionalnim kriterijima
- 1.3. Provesti nacionalno odgovarajuće alate i mjere socijalne zaštite za sve kako bi se do 2030. godine postigla znatna pokrivenost za sve ranjive skupine
- 1.4. Do 2030. godine osigurati da svi muškarci i žene, a pogotovo siromašni i ranjivi, imaju jednaka prava na gospodarske resurse i pristup osnovnim uslugama
- 1.5. Do 2030. godine postići prilagodljivost siromašnih i onih u osjetljivim situacijama i smanjiti njihovu izloženost i ranjivost na ekstremne događaje povezane s klimatskim promjenama i druge ekonomske, socijalne i ekološke šokove i katastrofe

Akcije poduzeća ▶

1. Uključiti se u stvaranje sigurnih i dostojanstvenih radnih mjesta, osobito u najmanje razvijenim zemljama i za ugrožene skupine stanovništva.
2. Provoditi programe kako bi ekonomski osnažili skupine u nepovoljnom položaju.
3. Osigurati dostojanstvene radne uvjete za sve zaposlenike u poslovnim segmentima i lancu opskrbe.
4. Kreirati i prodavati robu i usluge koje mogu zadovoljiti specifične potrebe ugroženih skupina i nastojati poboljšati njihov život.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 2

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 2? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Jasno izražena posvećenost smanjenju gladi i pothranjenosti vidljiva u cijeloj tvrtki ima ključnu ulogu za dugoročni uspjeh u ostvarivanju Cilja 2.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 2?

Ambiciozna akcija radi postizanja Cilja 2 mora dovesti do temeljnih promjena nužnih za iskorjenjivanje gladi u širem opsegu, što često znači da utjecaj akcija ide znatno izvan vlastitog poslovanja, podrškom zajednicama u okružju, uključujući isplatu plaća za dostojan život.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 2 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 2?

Potrebna je dosljednost djelovanja svih odjela kako bi se osiguralo da tvrtka pristupa problemu gladi iz svih uglova na koje može utjecati, uključujući i njenu eksternu komunikaciju, odnose s državnim institucijama, i pravne poslove.

Suradnja

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 2?

Suradnja na Cilju 2 zahtijeva djelovanje na ostalim, nepovezanim tržištima upravljanjem otkupom zemljišta i izvorima opskrbe hranom radi iskorjenjivanja gladi. Da bi se zadovoljio maksimum potreba uz minimalne gubitke, osiguralo bolje upravljanje prehrambenim resursima, nužno je uključivanje dionika – dobavljača, potrošača i trgovaca.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 2?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Ključ je za ostvarenje Cilja 2 praćenje i javno izvještavanje o održivom otkupu zemljišta, poljoprivrednoj proizvodnji i praksama potrošnje. Kada djelovanje poduzeća zahvaća područja s ranjivim populacijama i ekosustavima, moraju se uspostaviti socijalni i okolišni zaštitni mehanizmi, uz pažljivo upravljanje rizicima štetnih utjecaja.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 2 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 2 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Veća produktivnost poljoprivredne proizvodnje, posebno među malim poljoprivrednicima, povećat će prihode u ruralnim područjima (Cilj 1), gdje je većina prihoda stanovništva povezana s poljoprivredom. Time se stvara mogućnost obrazovanja žena i djece (Cilj 4) te jačanje ravnopravnosti spolova (Cilj 5). U područjima gdje postoji sukob između šumskih i poljoprivrednih područja, održive poljoprivredne prakse, koje poštuju prava korištenja zemljišta, utjecat će na smanjenje krčenja šuma (Cilj 15), a plaće dostatne za pristojan život radnika omogućuju napredak u postizanju dostojanstva rada (Cilj 8). Uvođenje klimatskih pametnih poljoprivrednih praksi pridonosi otpornosti zajednice na klimatske promjene (Cilj 13). Aktivnosti poduzeća na istraživanju i proizvodnji roba i usluga koje smanjuju pothranjenost i glad izravno će unaprijediti ciljeve povezane sa zdravljem i blagostanjem (Cilj 3) te podržati održivu industriju u zemljama u razvoju provode li se na uključiv način (Cilj 9).

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Metode navodnjavanja kojima se iscrpljuju vodni resursi i korištenje umjetnih gnojiva mogu kratkoročno poboljšati prinose u poljoprivredi, ali dugoročno ugroziti produktivnost poljoprivrednog zemljišta i vodne resurse (Cilj 6). Takve metode mogu također proizvesti visoke razine emisija stakleničkih plinova (Cilj 13) i otjecanje gnojiva u vodne resurse (Cilj 14). Napori da se poveća unos kalorija u područjima s pothranjenim stanovništvom i neodgovorni marketing proizvoda s visokom razinom šećera mogu, naročito kod djece, stvoriti kronične zdravstvene probleme poput pretilosti i dijabetesa (Cilj 3). Ovi problemi mogu se rješavati obrazovnim kampanjama i proizvodima više hranjive vrijednosti s dovoljno kalorija. Zlouporebe radne snage u poljoprivredi, uključujući dječji i prinudni rad, moraju se zamijeniti pristojnim radom i plaćom dostatnom za pristojan život kako bi se podržao Cilj 8.

Akcija 1: Podržati poljoprivrednike da povećaju prinose i prihode od održive, male poljoprivrede

Mali poljoprivrednici diljem svijeta vode tešku borbu da bi ostvarili dobit od proizvodnje hrane, a egzistencija većine pothranjenih ljudi u svijetu ovisi o poljoprivredi. Za rješavanje ovog izazova poduzeća mogu pomoći malim poljoprivrednicima tako da ih nauče kako uvesti održivu poljoprivredu i povećati prinose i prihode. Odgovorna nabava poljoprivrednih proizvoda i stjecanja zemljišta zahtijeva od poduzeća da poštuju vlasnička prava na zemlju, plaćaju pravičnu cijenu i osiguraju da svi članovi lanca opskrbe ukinu neodrživu eksploataciju resursa kao što su voda, zemlja i (osobito ženski) rad.

Tvrtke lideri idu i dalje od toga i izravno pomažu malim poljoprivrednicima uključujući pomoć u razvoju vještina, dijeljenju znanja o metodama otporne poljoprivrede, razvoju inicijativa za podjelu rizika, podršku razvoju marketinških vještina za različita poljoprivredna tržišta, identificiranje praksi za povećanje poljoprivrednih prinosa u različitim okružjima, restrukturiranje lanaca opskrbe kako bi se izbjegli posrednici koji iskorištavaju proizvođače te omogućavanje i promicanje boljih plaća i uvjeta života radnika na poljoprivrednim gospodarstvima. Primjeri ulaganja u infrastrukturu namijenjenu malim poljoprivrednicima mogu uključivati redizajniranje procesa zbog prilagodbe raspršenih lanaca nabave ili dijeljenje infrastrukture za navodnjavanje radi unapređenja učinkovitosti i smanjenja troškova. Sustavi financiranja i transfera tehnologija mogu se prilagoditi malim poljoprivrednicima kako bi se promicao uključivi rast i potaknula održiva proizvodnja

Primjer prakse

- Maloprodajni lanac kavom poljoprivrednicima u zemljama u razvoju dijeli rezultate svojih desetgodišnjih istraživanja u području agronomskih mjera kako bi im pomogao povećati prinose i uspostaviti održivo gospodarstvo.
- Tvrtka koja se bavi trgovinom voćem osigurava pristojne prihode malim voćarima zaključivanjem dugoročnih ugovora, razvojem izravnih odnosa s uzgajivačima, angažmanom na razvoju sposobnosti za održive poljoprivredne prakse te politikom fiksnih cijena.
- Međunarodna tvrtka za preradu čaja razvija partnerstvo s malavijskim proizvođačima čaja, sindikatima i nevladinim organizacijama kako bi osigurala isplatu plaća za život malim poljoprivrednicima te primjenu metoda održive proizvodnje.
- Poljoprivredna banka osmislila je instrument financiranja s niskom razinom potrebnog jamstva za poljoprivrednike u ruralnim područjima, posebno žene, praksom grupnog kreditiranja kako bi se prihodi sela povećali za 50 posto.
- Proizvođač bezalkoholnih pića uveo je politiku nulte tolerancije na eksploataciju prava na zemljište i krčenje šuma u svom lancu opskrbe da bi promicao slobodan, prethodno odobren i informirani pristanak lokalne zajednice gdje se zemljište kupuje ili obrađuje.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: mala poljoprivredna proizvodnja zahtijeva suradnju s lokalnim zajednicama, drugim poduzećima iz sektora, državnim institucijama, civilnim društvom i razvojnim organizacijama radi razvoja sposobnosti širokog spektra proizvođača i dobavljača i uspostave sustava institucionalne podrške koja poboljšava sigurnost hrane.

Odgovornost: lanci opskrbe u poljoprivredi posebno su ranjivi na kršenje zemljišnih prava – što je često povezano s krčenjem šuma. Poduzeća moraju jamčiti odgovornost u proizvodnji, što se u lancima opskrbe koji utječu na šume (palmino ulje, drvo i stoka), često može podržati uvođenjem sustava sljedivosti.

Povezanost: podrška malim poljoprivrednim proizvođačima obuhvaća više ciljeva usmjerenih na ljude. Primjerice, programi mikrokreditiranja pomažu poljoprivrednicima (Cilj 5) i rastu plaća u ruralnim područjima (Cilj 1). Napori za smanjenje emisije stakleničkih plinova u poljoprivredi radi poboljšanja dugoročnih poljoprivrednih prinosa osigurat će daljnji napredak u pogledu klimatskih ciljeva (Cilj 13).

Akcija 2: Promijeniti proizvodnju, distribuciju i maloprodaju hrane radi doprinosa okončanju pothranjenosti i gladi u svim zajednicama koje okružuju poslovanje poduzeća

Proizvođači hrane i pića mogu razviti verzije proizvoda dostupne stanovništvu s većom nutritivnom vrijednošću i tako utjecati na smanjenje gladi. Poduzeća lideri razvit će proizvode koji odgovaraju prehrambenim potrebama siromašnih i ugroženih skupina i time pridonijeti ostvarenju drugih ciljeva. Na primjer, proizvođači hrane mogu razviti nutritivno obogaćene prehrambene proizvode za ciljanu publiku, kao što su dojenčad i majke, vodeći računa o upravljanju rizicima pretilosti i drugim bolestima povezanim s načinom prehrane – što se može poboljšati dodatnim postupcima obrade namirnica. Distributeri prehrambenih proizvoda mogu povećati dostupnost hrane tako da koriste materijale za pakiranje koji ne zahtijevaju hlađenje, pogotovo tamo gdje je loša opskrba električnom energijom. Poduzeća u svim fazama lanca opskrbe mogu surađivati kako bi osigurali adekvatne prehrambene proizvode po cijenama koje su dostupne zajednicama s problemom pothranjenosti.

Primjer prakse

- Međunarodna računovodstvena tvrtka u svojoj lokalnoj podružnici organizira **stažiranje i mogućnost zapošljavanja za mlade iz ugroženih sredina**; radi poboljšanja obrazovnih rezultata **svoje zaposlenike šalje kao volontere u lokalne škole** da sudjeluju kao predavači.
- Međunarodna kompanija za proizvodnju bezalkoholnih pića **predvodi u zapošljavanje osoba s invaliditetom**. Osmislila je **ciljani program koji pruža mogućnosti za profesionalni i osobni razvoj osoba s invaliditetom** putem obuke, obrazovanja, događanja u zajednici, umrežavanja itd.
- Tehnološka tvrtka zalaže se za pomoć izbjeglicama i razvija **platformu za pronalaženje sigurnog smještaja, nudi besplatno stanovanje i podupire politiku protiv diskriminacije izbjeglica**. Tako pomaže izbjeglicama da postanu dio lokalne zajednice i jača njihov ekonomski položaj.
- IT tvrtka razvija aplikaciju koja videovezama uživo povezuje slijepe i slabovidne osobe s pomagačima iz cijelog svijeta kako bi im se omogućio pristup jednakim mogućnostima zapošljavanja.

Razmotrite kvalitete lidersta i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: akcija za ekonomsko osnaživanje ranjivih skupina zahtijeva suradnju s članovima zajednice, nevladinim organizacijama, državnim institucijama i drugim dionicima kako bi se pokrenulo rješenja koja se bave temeljnim uzrocima siromaštva i koja mogu rezultirati istinskim ekonomskim napretkom, a ne perpetuiranjem ovisnosti.

Odgovornost: rad s ranjivim skupinama zahtijeva osmišljeno angažiranje, razumijevanje specifičnosti područja i potreba ugroženih skupina kako bi se minimizirali rizici negativnih utjecaja.

Povezanost: djelovanje na postizanju ekonomskog jačanja ranjivih skupina može snažno pridonijeti Cilju 10 o smanjenju nejednakosti, Cilju 5 o ravnopravnosti spolova i Cilju 16 o miru, pravdi i inkluzivnim društvima.

Akcija 3: Raditi na uklanjanju otpada i gubitaka hrane

Trećina proizvedene hrane završi kao otpad. Smanjenjem otpada povećala bi se ponuda hrane, stoga je pitanje bacanja hrane važan element u smanjenju gladi i pothranjenosti. Kao i kod drugih resursa, sva se poduzeća mogu truditi da se boljim planiranjem, pružanjem informacija potrošačima i ponovnim korištenjem prehrambenih ostataka kao komposta rasipanje hrane svede na minimum. Poduzeća lideri idu dalje od toga, utječu na promjenu potražnje i stvaranje novih tržišta koja uključuju zdravu hranu koja bi inače propala zbog kozmetičkih nedostataka, nedostatka rashladnih uređaja ili visokih cijena. Poduzeća za gospodarenje otpadom mogu predvoditi u smanjenju gubitaka hrane i otpada određivanjem cijene otpada po težini ili volumenu te uključivanjem drugih dionika u smanjenje količine otpada koji proizvode.

Primjer prakse

- Prodavaonica **prodaje s popustom proizvode koji se smatraju „deformiranima“** i na taj način smanjuje rasipanje hrane i utječe na smanjenje gladi.
- Prodavaonica širi korištenje **„pametne“ ambalaže koja pokazuje kada se meso pokvari**, omogućujući kupcima da koriste proizvod tijekom cijelog vijeka trajanja.
- Restoran je uveo novi model prodaje **visokokvalitetnih obroka koji ostanu neiskorišteni po nižoj cijeni putem mobilne aplikacije** kako bi smanjio rasipanje hrane.

Razmotrite liderske kvalitete i međusobnu povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: tijekom životnog vijeka proizvoda potrošnja prehrambenih proizvoda može obuhvatiti više tržišta. Potrebna je suradnja među dijelovima lanaca opskrbe, uključujući poljoprivrednike, trgovce namirnicama, restorane, kupce i civilno društvo (uključujući banke hrane) kako bi se razvili učinkoviti procesi upravljanja hranom i smanjio otpad.

Ambiciounost: vodstvo u smanjenju rasipanja i gubitka hrane zahtijeva ispunjavanje obveze „bez otpada“ poslovanjem poduzeća, smanjenjem opskrbe prekomjernih količina hrane, ponovnim korištenjem viška zaliha i recikliranjem prehrambenih proizvoda koji više nisu ispravni za potrošnju.

Povezanost: ova akcija blisko je povezana s aktivnostima za poboljšanje učinkovitosti resursa poduzeća (Cilj 12) i dostojanstvenog rada (Cilj 8).

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 2

Improving nutrition through agriculture (IFAD)

Better Business, Better World

UNICEF Position Paper: Ready-to-use therapeutic food for children with severe acute malnutrition

Global food losses and food waste

2 SVIJET
BEZ GLADI

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: Doprinos unapređenju kvalitete života socijalno ugroženih skupina

Dukat, mliječna industrija i jedna od vodećih regionalnih robnih marki mliječnih proizvoda u regiji, tradicionalni je donator mliječnih proizvoda ugroženim skupinama društva, a 2015. godine pokrenuo je projekt strateškog doniranja mliječnih proizvoda, i to pučkim kuhinjama, socijalnim samoposlugama i humanitarnim udrugama koje skrbe o socijalno ugroženoj djeci i građanima širom Hrvatske. Osim što tim projektom Dukat utječe na kvalitetniju prehranu socijalno ugroženog stanovništva i podizanje kvalitete života uopće, redovitim donacijama pridonosi i borbi protiv gladi i posljedica siromaštva, čime daje svoj doprinos ostvarenju COR-a 2: Svijet bez gladi i COR-a 3: Zdravlje i blagostanje.

Tim donacijama Dukat smanjuje količinu bačenih proizvoda, čime uz pozitivne socijalne i humanitarne učinke, projekt bilježi i pozitivne okolišne učinke te time Dukat pridonosi i COR-u 12: Odgovorna potrošnja i proizvodnja, podcilju 12.3., koji tematizira smanjenje bacanja hrane i u maloprodaji i kod potrošača i smanjenje gubitaka u hrani u proizvodnji i opskrbnom lancu.

Dukat je u 2018. godini donirao 192 tone mliječnih proizvoda, a u protekle je četiri godine donirao ukupno 900 tona mliječnih proizvoda, nabavne vrijednosti (bez PDV-a) od 8,2 milijuna kuna te prodajne vrijednosti (bez PDV-a) više od 13 milijuna kuna. Svojim programom redovitih donacija Dukat godišnje osigura oko milijun mliječnih obroka za gotovo 40.000 djece i građana od Vukovara do Dubrovnika, koji žive u siromaštvu i koji si ih, nažalost, ne mogu sami priuštiti. Kako je riječ o mliječnim proizvodima koje karakterizira kratak rok trajanja, „mliječne“ donacije su u Dukatu sustavan i svakodnevni posao. Važnu ulogu igra hladni lanac i logistika. Zahvaljujući tome, većinu doniranih proizvoda Dukat dostavlja izravno humanitarnim udrugama, pučkim kuhinjama i socijalnim samoposlugama diljem Hrvatske.

Iako Dukat nema sustav praćenja ostvarenja COR-a, prati niz pokazatelja: volumen i vrijednost doniranih proizvoda, vrstu doniranih proizvoda, broj doniranih

mliječnih obroka, broj posrednika/ustanova primatelja, broj krajnjih korisnika primatelja donacija, regionalnu raspodjelu donacija te raspodjelu prema županijama.

Sudionici su projekta pučke kuhinje, socijalne samoposluge, humanitarne udruge, dječji domovi, zajednice za liječene ovisnike i Ministarstvo poljoprivrede, a ostvarena su i partnerstva s posrednicima te Caritasom i Crvenim križem. Dukatova uloga lidera u doniranju hrane u Hrvatskoj prepoznata je i u javnosti u svibnju 2018. godine kad je dobio priznanje Najdonator. Tu je nagradu zaslužio kao najveći pojedinačni donator hrane u Hrvatskoj u 2017. godini, koji je donirao 41,5 posto ukupno donirane hrane, te najveći donator u kategoriji proizvođača. Inicijatori priznanja su eurozastupnica Biljana Borzan i platforma Mreža hrane s ciljem nagrađivanja najvećih donatora i povećanja vidljivosti problema doniranja hrane te poticanja drugih tvrtki na doniranje, a dodjela je održana u Europskom parlamentu u Bruxellesu. Osnovni su kriteriji za izbor nagrađenih podaci o donacijama u prethodnoj godini koje su tvrtke dužne prijavljivati prema Pravilniku o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane.

3 ZDRAVLJE I BLAGOSTANJE

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 3 zdravlje i blagostanje

Svjetski zdravstveni prioriteti uključuju reproduktivno zdravlje, zdravlje majke i djeteta; zarazne, nezarazne i ekološke bolesti; opće zdravstveno osiguranje; svima osigurati pristup sigurnim, učinkovitim, kvalitetnim i cjenovno dostižnim lijekovima i cjepivima. Kronične nezarazne bolesti kao što su kardiovaskularne bolesti, rak, dijabetes i bolesti dišnog sustava vodeći su uzroci smrti i bolesti u svijetu. Predviđa se da će tijekom sljedeća dva desetljeća oni koštati više od 30 bilijuna dolara i milijune ljudi potisnuti ispod granice siromaštva. Poremećaji mentalnog zdravlja, malarija, HIV, TBC, pušenje, smrtni slučajevi i ozljede u cestovnom prometu ograničavaju globalno blagostanje, posebno u zemljama u razvoju gdje 400 milijuna ljudi nema pristup osnovnim zdravstvenim uslugama.

Poduzeća imaju velik utjecaj na globalno zdravlje i blagostanje. Poslovanje poduzeća i lanac opskrbe mogu imati izravne negativne učinke na zdravlje putem lokalnog onečišćenja, odlaganja opasnog otpada te zdravstvenih i sigurnosnih standarda na radnom mjestu. Korištenje kemikalija na radnom mjestu može negativno utjecati na zdravlje radnika, a posebno mogu biti opasne za djecu. Prema MOR-u, više od 2,3 milijuna ljudi svake godine umre od posljedica nezgoda na radu ili bolesti povezanih s radom, uz dodatnih 317 milijuna nesreća na poslu. Godišnji broj smrtnih slučajeva među radnicima u poljoprivrednoj proizvodnji iznosi 170.000. Šest posto svih karcinoma uzrokovano je izloženosti karcinogenim tvarima na radnom mjestu. Proizvodi i usluge također mogu utjecaj na zdravlje: negativno, primjerice, u slučaju nezdrave hrane, tvari koje uzrokuju ovisnost i neispravnih proizvoda; i pozitivno, primjerice razvojem i pružanjem dostupnih lijekova i medicinskih uređaja. Bez obzira na to u kojem sektoru posluju, poduzeća bi

trebala prepoznati zdravlje kao temeljno ljudsko pravo prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije i u skladu s tim djelovati. Tvrtke bi također trebale priznati pravo na sigurne i zdrave radne uvjete onako kako je navedeno u Međunarodnom paktu o ekonomskim i socijalnim i kulturnim pravima te poduzeti korake za bolje razumijevanje, praćenje i minimiziranje negativnih utjecaja na zdravlje u svim segmentima poslovanja. Budući da je univerzalno zdravstveno osiguranje često prioritet javne politike, tvrtke trebaju osigurati da njihove aktivnosti omogućuju državnim institucijama da ostvare svoje ciljeve, među ostalim i odgovornim poreznim praksama. Tvrtke koje su neposredno uključene u pružanje zdravstvene zaštite i proizvodnju lijekova moraju osigurati da njihova praksa ne ugrozi pristup zdravstvenoj skrbi i lijekovima za siromašne i ugrožene stanovnike zbog neprikladnog određivanja cijena, lobiranja, zaštite intelektualnog vlasništva ili sličnih praksi.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 3 zdravlje i blagostanje

Vodstvo u postizanju Cilja 3 može se ostvariti izgradnjom temeljnih odgovornih poslovnih praksi za razumijevanje, praćenje, ublažavanje i otklanjanje negativnih utjecaja na zdravlje. Poduzeća lideri mogu iskoristiti svoju stručnost, resurse, znanja i ključnu ulogu u inovacijama proizvoda, procesa i poslovnih modela u korist globalnog zdravlja. Poslovni sektor ima sposobnost i snagu okupljanja te može preuzeti aktivnu ulogu u raznim inicijativama i projektima u suradnji s više dionika, koji potiču zdravo ponašanje i unapređuju pristup zdravstvenoj zaštiti.

Vodstvo u ostvarivanju Cilja 3 može poduzećima donijeti visoki povrat na uložena sredstva. Godišnji troškovi za zdravstvenu skrb trenutno iznose 7 bilijuna dolara i dalje rastu s porastom globalnog stanovništva, a velik dio svjetske populacije koja je ranije bila u relativnom siromaštvu povećava prihode tako da može pristupiti kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti, ali se istovremeno bilježi porast bolesti i nezdravog načina života. To je prilika za poduzeća da odgovorno pristupe rješavanju ovih izazova, stvaraju nova tržišta za svoje proizvode, promijene sadašnji način poslovanja kako bi se prilagodili novim potrebama i tako unaprijediti postizanje Cilja 3.

Cilj 3 blisko je povezan s drugim ciljevima. Bolje zdravlje može zauzvrat smanjiti siromaštvo, povećati postignuća u obrazovanju, stvoriti

mogućnosti za pronalaženje dostojanstvenog rada i osloboditi resurse za jačanje produktivnosti, gospodarskog rasta i zaštitu okoliša. Zdravlje i blagostanje su u središtu „čarobnog kruga“ najvažnijih komponenti za ostvarenje Globalnih ciljeva. To također znači da neuspjeh u ostvarivanju Cilja 3 negativno utječe na sve ostale ciljeve i obrnuto. U srednjoročnom razdoblju, ne dođe li do brzog napretka učinkovitosti, javlja se rizik da bolje zdravstveno stanje dovede do veće potrošnje općenito i potrošnje energije tako da može otežati postizanje svih drugih ciljeva, što zahtijeva pažljivo upravljanje tim rizikom.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 3

Podciljevi Cilja 3

- 3.1. Do 2030. smanjiti globalnu stopu mortaliteta roditelja na manje od 70 na 100.000 živorođene djece
- 3.2. Do 2030. godine smanjiti broj smrti novorođenčadi i djece mlađe od 5 godina koje se mogu spriječiti kako bi se na globalnoj razini smanjio neonatalni mortalitet na najviše 12 umrlih na 1000 živorođenih, a broj umrle djece mlađe od 5 godina na najviše 25 umrlih na 1000 živorođenih
- 3.3. Do 2030. godine okončati epidemije AIDS-a, tuberkuloze, malarije i zanemarenih tropskih bolesti te nastaviti borbu protiv hepatitisa, bolesti koje se prenose vodom i drugih zaraznih bolesti
- 3.4. Do 2030. umanjiti za trećinu preranu smrtnosti od nezaraznih bolesti prevencijom i liječenjem te promicanjem mentalnog zdravlja i dobrobiti
- 3.5. Postići univerzalnu zdravstvenu zaštitu, uključujući zaštitu od financijskog rizika, pristup kvalitetnim uslugama zdravstvene zaštite i pristup sigurnim, učinkovitim, kvalitetnim i pristupačnim lijekovima i cjepivima za sve ljude
- 3.6. Do 2030. godine znatno smanjiti broj smrtnih slučajeva i oboljenja uzrokovanih opasnim kemikalijama i zagađenje i onečišćenje zraka, vode i tla

Akcije poduzeća

1. Osigurati najbolje moguće zdravstvene ishode za zaposlenike i članove okolnih zajednica – u okvirima vlastitog poslovanja i duž lanca opskrbe.
2. Istraživati, razvijati i primijenti proizvode, usluge i poslovne modele koji pozitivno utječu na unapređenje zdravlja.
3. Predvoditi inicijative i projekte s raznim dionicima, koji potiču zdravo ponašanje i unapređuju pristup zdravstvenoj zaštiti.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 3

Namjernost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 3? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku u svim segmentima poslovanja i široj zajednici?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih akcija? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Ključni su elementi za dugoročni uspjeh u ostvarivanju Cilja 3 izričita predanost najvišeg menadžmenta poduzeća unapređenju globalnog zdravlja i blagostanja, dizajniranju i provedbi strategije koja uključuje ostvarivanje tog cilja.

Ambicioznost

- Postižu li vaše akcije dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše akcije usklađene s onim što je potrebno da bi se postigao Cilj 3?

Ambiciozne akcije na Cilju 3 nadahnjuju druge, uključujući članove lanca vrijednosti i širu zajednicu, da poduzmu odgovarajuće mjere. S obzirom na višeznačnu, kompleksnu prirodu zdravstvenih izazova, korištenje širokog niza akcija različitih dionika ključno je za postizanje Cilja 3.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 3 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 3?

Sve organizacijske funkcije trebale bi biti usklađene s napredovanjem Cilja 3, osobito ako su potrebne velike promjene u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe. Trebalo bi raditi na tome da svi članovi organizacije prepoznaju važnost zdravlja i mnoge faktore koji utječu na zdravlje kao što je prehrana, mentalno zdravlje, voda, sanitarni uvjeti, higijena – (WASH).

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim tvrtkama iz sektora i ostalim dionicima da biste ih bolje informirali kako unaprijediti postizanje Cilja 3?

Kompleksna priroda izazova povezanih sa zdravljem i blagostanjem zahtijeva da poduzeća, gdje god mogu, uspostave partnerstvo i suradnju s relevantnim dionicima, da u potpunosti razumiju svoje utjecaje te da u skladu s tim usmjeravaju svoje djelovanje.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 3?
- Radite li na identificiranju, kontroli i izvještavanju o utjecajima svojeg poslovanja, uključujući i moguće štetne utjecaje?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s akcijama?
- Radite li na saniranju negativnih utjecaja povezanih s tim akcijama?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Zbog potrebe upravljanja rizicima negativnih utjecaja, odgovornost privatnih aktera posebno izaziva zabrinutost u slučaju zdravlja. Djelovanje na postizanju Cilja 3 zahtijeva širok raspon i osmišljen angažman vanjskih dionika radi cjelovitog razumijevanja potencijalnih utjecaja i upravljanja rizicima.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 3 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 3 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Aktivnosti za poboljšanje zdravstvenih ishoda mogu pridonijeti svim Globalnim ciljevima, a posebno smanjenju siromaštva (Cilj 1) i gladi (Cilj 2); poboljšanju radnih uvjeta (Cilj 8) i zaštiti okoliša (Ciljevi 14 i 15). Cilj 3 bit će unaprijeđen iskorjenjivanjem gladi (Cilj 2); unapređenjem pristupa čistoj vodi i sanitarnim uvjetima (Cilj 6); postizanjem ravnopravnosti spolova (Cilj 5) budući da žene često nose glavnu odgovornost za zdravlje u obitelji; promicanjem dostojanstvenog rada i gospodarskog rasta (Cilj 8); i širenjem kvalitetnog obrazovanja (Cilj 4) jer su ljudi koji su osnaženi, koji dobivaju plaću za život, koji su uhranjeni, obrazovani i žive u sigurnom okruženju, zdraviji.

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Napredak u Cilju 3 zahtijevat će smanjenje potrošnje šećera, duhana i alkohola, te stoga dovesti do ekonomskih prilagodbi u poljoprivredi i prehrambenoj industriji koje bi kratkoročno mogle usporiti ekonomski rast (Cilj 8). Proširenje pristupa zdravstvenim uslugama podrazumijeva povećanu potrošnju proizvoda za jednokratnu uporabu (kako bi se osigurala higijena i sigurnost), što bi moglo omesti napredak u odgovornoj potrošnji i proizvodnji (Cilj 12). Postoje i jasni rizici negativnih utjecaja na Cilj 3, a povezani su s napredovanjem u ostvarivanju drugih Ciljeva: napredak u ekonomskom rastu (Cilj 8) i iskorjenjivanju gladi (Cilj 2) može ugroziti zdravlje ako se ne pazi na moguće utjecaje toksičnih inputa ili eksternalija – na primjer kako upotreba antibiotika u hrani za životinje utječe na pojavu antimikrobne rezistentnosti na lijekove.

Akcija 1: Osigurati najbolje moguće zdravstvene ishode za zaposlenike i članove okolnih zajednica – u okvirima vlastitog poslovanja i duž lanca opskrbe

Poduzeće ima utjecaj na zdravlje svojih zaposlenika i zaposlenika u lancu opskrbe te na zdravlje stanovništva u okolnim zajednicama. Poduzeće je odgovorno za poštovanje zdravlja kao ljudskog prava i dužno je provoditi odgovarajuće zakone, socijalne i ekološke standarde te pratiti pokazatelje zdravstvenih ishoda. Budući da viša razina sindikalnog organiziranja korelira s manjim brojem ozljeda na radu i smrtnih slučajeva, tvrtke bi trebale osigurati slobodu udruživanja svojih radnika. Tvrtke lideri postavljaju nove standarde za poboljšanje zdravstvenih ishoda, što može potaknuti druge da poduzmu slične mjere i na najbolji način iskoriste svoj utjecaj na unapređenju zaštite zdravlja u drugim dijelovima lanca opskrbe.

To može uključivati provedbu dalekosežnih mjera za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu i zahtijevati da njihovi strateški dobavljači provode slične mjere, raditi s njima kako bi razumjeli zdravstvene izazove s kojima se suočavaju lokalne zajednice u kojima djeluju i raditi na rješavanju uočenih problema. Te mjere mogu uključivati izbjegavanje negativnih utjecaja izazvanih odlaganjem i obradom potencijalno opasnog otpada tijekom svih faza poslovanja. Poduzeća mogu osigurati vodstvo pružanjem sveobuhvatne zdravstvene zaštite u vlastitom poslovanju te surađivati s dobavljačima kako bi razvili njihove sposobnosti da naprave isto.

Primjer prakse

- Proizvođač odjeće surađuje s drugim tvrtkama iz sektora i drugim dionicima u stvaranju neovisnog, pravno obvezujućeg sporazuma sa sindikatima – Sporazum o zaštiti od požara i sigurnosti zgrada u Bangladešu, čiji je cilj stvaranje sigurne i zdrave bangladeške industrije odjeće. Svrha je tog Sporazuma stvaranje **radnog okružja u kojem se radnici ne trebaju bojati izbijanja požara, urušavanja zgrada ili drugih nesreća koje se mogu spriječiti razumnim zdravstvenim i sigurnosnim mjerama.**
- Proizvođač odjeće traži od svojih **ključnih dobavljača da u svoje poslovanje ugrade programe za dobrobit radnika**; to poboljšava mentalno i fizičko zdravlje radnika i pozitivno utječe na produktivnije i uravnoteženije radno okružje.
- Konzultantska tvrtka **svojim zaposlenicima pruža besplatne usluge za održavanje mentalnog zdravlja** kako bi identificirali i poduzeli rane korektivne mjere.
- Proizvođač opreme i odjeće za boravak na otvorenom provjerava svoj proizvodni proces, preuzima odgovornost za cijeli životni ciklus proizvoda kako bi ograničio **onečišćujuće aktivnosti koje mogu negativno utjecati na ljudsko zdravlje.**

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozno djelovanje na zdravstvene ishode znatno nadilazi osnovnu odgovornost poduzeća u okviru vlastitog poslovanja; često uključuje angažiranje dobavljača, državnih institucija i lokalnih zajednica.

Odgovornost: praćenje i izvještavanje o zdravstvenim ishodima povezanim s aktivnostima poduzeća, i interno i eksterno, ključno je kako bi se omogućilo svim dionicima da ocijene napredak i djeluju u skladu s tim. Poduzeća bi trebala raditi na smanjenju i saniranju negativnih utjecaja svojih aktivnosti.

Povezanost: djelovanje na poboljšanje zdravstvenih ishoda može pridonijeti čitavoj Agendi 2030, a posebno smanjivanju siromaštva (Cilj 1) iskorjenjivanju gladi (Cilj 2), unapređenju radnih uvjeta (Cilj 8) i zaštiti okoliša (Ciljevi 14 i 15).

Akcija 2: Istraživati, razvijati i primijeniti proizvode, usluge i poslovne modele radi poboljšanja zdravstvenih ishoda

Svojim proizvodima i uslugama, načinom njihova korištenja i trošenja, poduzeća imaju velik utjecaj na zdravlje i blagostanje ljudi. Proizvodi i usluge moraju biti usklađeni sa svim relevantnim standardima, moraju se primjenjivati postupci koji osiguravaju sigurnost i primjerenu upotrebu proizvoda i pružanja usluga. Primjerice, poduzeća u zdravstvu mogu raditi na definiranju procedura za propisivanje antibiotika kako bi se spriječilo njihovo nepotrebno uzimanje, eliminiralo nepotrebno trošenje resursa i spriječile zdravstvene komplikacije.

Sva bi poduzeća trebala imati sustave koji pospješuju razumijevanje, praćenje i smanjenje zdravstvenih rizika povezanih s njihovim proizvodima i uslugama. Poduzeća lideri istražuju, razvijaju i primjenjuju proizvode, usluge i poslovne modele koji poboljšavaju zdravstvene ishode tako što smanjuju negativne, a povećavaju pozitivne učinke na zdravlje, s posebnim naglaskom na ugrožene skupine i nedovoljno zastupljene populacije širom svijeta. Mogu iskoristiti svoje sposobnosti za inovacije i stvarati nove lijekove, osmisliti nove modele pružanja zdravstvenih usluga u područjima gdje nisu dovoljno zastupljene. Mogu osmisliti proizvodnju i prodaju novih prehrambenih proizvoda i pića korisnih za zdravlje. Ove aktivnosti imaju velik potencijal za provedbu u javno-privatnim partnerstvima jer državne institucije imaju glavnu ulogu u unapređenju zdravlja svojih građana.

Primjer prakse

- Tvrtka za proizvodnju hrane ulaže u tvornicu u Ruandi za **proizvodnju zdrave i obogaćene hrane koja pomaže u prehrani majki i djece**, što rezultira boljim zdravstvenim ishodima i pomaže u rješavanju problema zaostajanja u razvoju djece.
- Tvrtka razvija najsuvremenije **protetske udove koji se prodaju po pristupačnim cijenama** da budu dostupni članovima zajednica s niskim primanjima.
- IT tvrtka **razvija aplikaciju koja povezuje slijepe ili slabovidne osobe s pomagačima** iz cijelog svijeta putem videoveze kako bi se bolje kretali i izbjegli potencijalne nesreće.
- Farmaceutska tvrtka uvodi mješovit poslovni model koji prihvaća manje, ali dugoročne prinose za određena poslovna područja. Poslovna jedinica za zemlje u razvoju i pristup tržištu kombinira društvene i financijske ciljeve tako da se nagrađivanje menadžera za pojedinu zemlju određuje prema količini distribuiranih lijekova, a ne samo prema ostvarenoj dobiti.
- Međunarodna telekomunikacijska tvrtka koja radi s UNICEF-om i lokalnom samoupravom, putem javno-privatnog partnerstva, razvija **otvorenu, slobodno dostupnu mobilnu aplikaciju koja građanima pomaže u pronalaženju najbliže javne zdravstvene ustanove i uspostavi kontakta s liječnicima** i bolničarima, osobito u hitnim slučajevima.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: poboljšanje zdravstvenih ishoda inovativnim rješenjima najbolje se provodi putem javno-privatnih partnerstava budući da državne institucije, međunarodne organizacije i lokalne nevladine udruge imaju znatan interes za rješavanje ovih pitanja. Često već postoje inicijative za pokretanje aktivnosti u područjima s najvećim potrebama. Nedostatak suradnje i komplementarnosti djelovanja poduzeća i drugih institucija ugrožava pokretanje inicijativa i njihovu provedbu.

Odgovornost: različiti proizvodi i usluge mogu uključivati znatne rizike negativnih utjecaja na ljudska prava, uključujući rizike povezane s uvođenjem novih rješenja u zdravstvu. Rizicima treba pažljivo upravljati, uključujući mjere zaštite i mehanizme obeštećenja.

Povezanost: djelovanje na unapređenju zdravstvenih ishoda može pridonijeti čitavoj Agendi 2030, a posebno smanjiti siromaštvo (Cilj 1) i glad (Cilj 2), poboljšati radne uvjete (Cilj 8) i zaštititi okoliš (Ciljevi 14 i 15).

Akcija 3: Predvoditi u inicijativama s više dionika koje potiču zdravo ponašanje i unapređuju pristup zdravstvenoj zaštiti

Poduzeća imaju ključne resurse, ekspertize i tehnologiju koje mogu iskoristiti za okupljanje partnera, dionika iz raznih područja, da bi zajednički radili na poboljšanju zdravstvenih ishoda. Vodstvo u tim partnerstvima, korištenjem kapaciteta poduzeća za uspješnu provedbu projekta, u zajedništvu s državnim institucijama koje provode zdravstvenu zaštitu, može osigurati dobre rezultate. Poduzeća lideri mogu podržati inicijative za rješavanje nezdravog ponašanja, kao što su ovisnost i prekomjerna potrošnja nezdrave hrane. Vodstvo poduzeća, u partnerstvu s drugim dionicima, osobito je važno kod djelovanja u regijama i skupinama u nepovoljnom položaju koje nemaju odgovarajuće resurse i adekvatan pristup prehranbenim namirnicama i lijekovima. Globalne zdravstvene intervencije za rješavanje potreba tih zajednica zahtijevaju znatne proizvodne kapacitete i mogućnosti distribucije koje lokalne vlade i međunarodne organizacije nemaju.

Primjer prakse

- **Lanac restorana surađuje s nutricionistima kako bi razvili niz pristupačnih jela, recepata i vodiča o zdravom i uravnoteženom načinu prehrane;** potiče potrošače na usvajanje zdravog stila života u kojem hrana koju jedu ima visoku prehrambenu vrijednost i ne temelji se na proizvoljnom „isključivanju hrane“.
- U suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, Svjetskom bankom, ministarstvima zdravlja i različitim nevladinim organizacijama farmaceutska tvrtka **donirala je više od 1 milijarde tretmana za kontrolu i eventualno uklanjanje riječne sljepoće** za regije u potrebi.
- U suradnji s drugim tvrtkama iz sektora i nacionalnom institucijom zdravstvene skrbi farmaceutska tvrtka radi na razvoju novih proizvoda i modela pružanja usluga za poboljšanje zdravlja majki i novorođenčadi u zemljama u razvoju.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: poboljšanje zdravstvenih ishoda inovativnim rješenjima najbolje se provodi putem javno-privatnih partnerstava budući da državne institucije, međunarodne organizacije i lokalne nevladine udruge imaju znatan interes za rješavanje ovih pitanja. Često već postoje inicijative za pokretanje aktivnosti u područjima s najvećim potrebama. Nedostatak suradnje i komplementarnosti djelovanja poduzeća i drugih institucija ugrožava pokretanje inicijativa i njihovu provedbu.

Odgovornost: različiti proizvodi i usluge mogu uključivati znatne rizike negativnih utjecaja na ljudska prava, uključujući rizike povezane s uvođenjem novih rješenja u zdravstvu. Rizicima treba pažljivo upravljati, uključujući mjere zaštite i mehanizme obeštećenja.

Povezanost: djelovanje na unapređenju zdravstvenih ishoda može pridonijeti čitavoj Agendi 2030, a posebno smanjiti siromaštvo (Cilj 1) i glad (Cilj 2), poboljšati radne uvjete (Cilj 8) i zaštititi okoliš (Ciljevi 14 i 15).

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 2

Improving nutrition through agriculture (IFAD)

Better Business, Better World

UNICEF Position Paper: Ready-to-use therapeutic food for children with severe acute malnutrition

Global food losses and food waste

3 ZDRAVLJE I
BLAGOSTANJE

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: Digitalnom tehnologijom do bolje kvalitete života ljudi posebno osjetljivih na ambroziju

JGL, farmaceutska kompanija, osmislila je projekt Alergični na alergije i razvila je aplikaciju Alergični za mobilne telefone, koja omogućuje fotografiranje i geolociranje staništa obraslih ambrozijom. Naime, jedan od najvažnijih alergena u Republici Hrvatskoj je ambrozija koja može prouzročiti snažne alergijske reakcije velikom broju ljudi. Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, u Republici Hrvatskoj oko 15 posto stanovnika boluje od nekog oblika alergijskog rinitisa. Projekt Alergični na alergije pridonosi COR-u 3: Zdravlje i dobrobit (blagostanje) tako što unapređuje kvalitetu života i zdravlje osoba koje pate od tegoba prouzročenih alergijama te pruža jednostavna i moderna rješenja za uključivanje širokog kruga sudionika: građana koji pate od alergija, članova njihovih obitelji i prijatelja, jedinica lokalne samouprave, komunalnih društava, elektroničkih i tiskanih medija, a na opću dobrobit društva.

Kako je najdjelotvorniji pristup u suzbijanju ambrozije njezino čupanje iz korijena prije cvatnje, projekt Alergični na alergije predstavljen je javnosti u lipnju 2016. godine, upravo pred sezonu uklanjanja ambrozije. Uz konferenciju za medije kojom je aplikacija predstavljena medijima i široj javnosti, o akciji su dopisima obaviješteni i komunalni odjeli svih jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Uz to, više od 80 udruga za zaštitu zdravlja i zaštitu okoliša obaviješteno je o postojanju i mogućnosti besplatnog korištenja aplikacije. Više je udruga svojim članovima preporučilo korištenje aplikacije, a pozitivne povratne informacije, osim zadovoljnih privatnih korisnika, dobivene su i od nekoliko jedinica lokalne samouprave, poput gradova Velike Gorice i Osijeka, gdje aplikaciju u svom svakodnevnom radu koriste i komunalni redari i komunalna poduzeća. Do danas su građani aplikacijom locirali i prijavili 2500 staništa ambrozije širom Republike Hrvatske. Istovremeno, prema podacima iz aplikacije građani i komunalna poduzeća očistili su više od 300 prijavljenih staništa, a brojka je sigurno i veća, s obzirom na to da građani u aplikaciji više prijavljuju staništa koja ih ugrožavaju.

Komunalna poduzeća usmjerila su svoje redovite aktivnosti čupanja ambrozije na lokacije koje građani prijavljuju i tako olakšavaju život sugrađanima, baš tamo gdje ih ova biljka najviše ugrožava. Uz stalnu komunikaciju s jedinicama lokalne samouprave i dostavu podataka o staništima obraslim ambrozijom, oglašavanje na društvenim mrežama, distribuciju informativnih letaka u domovima zdravlja i alergološkim ambulantama, usmjerenih na pacijente i njihove obitelji, središnji je događaj za građane u Zagrebu i Rijeci bio besplatno javno testiranje na alergene, kojem se odazvao veliki broj sudionika. Reakcija na alergen ambrozije zabilježena je kod 30 posto testiranih građana. Uz prijavu staništa u aplikaciji, suradnju s udrugama i komunalnim društvima diljem Hrvatske i informiranja građana o projektu Alergični

na alergije u medijima, zaposlenici JGL-a su, u suradnji s osječkim komunalnim poduzećem Unikom, organizirali i veliku akciju čupanja ambrozije oko kampusa Sveučilišta u Osijeku. Akciji se, uz zaposlenike JGL-a i predstavnike Hrvatske liječničke komore, odazvalo i tridesetak osječkih studenata, a rezultat akcije je očišćenih 5000 m² u neposrednom okolišu kampusa.

Koristi projekta:

- podizanje svijesti o prijetnjama za zdravlje građana, koje nose zapuštena zemljišta obrasla ambrozijom
- izrada jednostavnog alata (mobilne aplikacije), koja svakom savjesnom građaninu može pomoći u borbi protiv ambrozije
- pomoć komunalnim društvima u lociranju staništa ambrozije i definiranje lokacija na kojima ona najviše ugrožava stanovnike
- pokretanje akcija čupanja ambrozije i uključivanje što više ljudi u borbu protiv ovog rastućeg problema
- savjetovanje alergičnih osoba i olakšavanje teškoća izazvanih djelovanjem peludi ambrozije.

Vrijednost je projekta Alergični na alergije širina obuhvata i digitalna platforma, koja omogućuje jednostavno uključivanje velikog broja građana i institucija u izgradnju baze lokacija obraslih ambrozijom (crowdsourcing model). Projektni tim je precizno locirao problem koji muči brojne građane i uz pomoć moderne tehnologije i jasne komunikacijske strategije, osigurao znatan stupanj uključenosti i uspjeh projekta. Iako je u startu bilo teško predvidjeti odaziv građana i uključivanje institucija u akcije čupanja ambrozije, čini se da je upravo dobrobit koju projekt i aplikacija Alergični donose zajednici ono što je donijelo uspjeh i veliki odaziv.

4 KVALITETNO OBRAZOVANJE

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 4 kvalitetno obrazovanje

Postizanje inkluzivnog, pravednog i kvalitetnog obrazovanja za sve zahtijevat će znatne napore. Unatoč znatnom povećanju broja upisanih u obrazovne procese u posljednjih 15 godina u svijetu, korigirana neto stopa upisa u 2015. iznosila je 89 posto za osnovno obrazovanje i 65 posto za srednje obrazovanje. Oko 263 milijuna djece i mladih bilo je izvan obrazovnog procesa uključujući 61 milijun djece osnovnoškolske dobi. Na podsaharsku Afriku i južnu Aziju otpada više od 70 posto globalne populacije izvan obrazovnog procesa.

Iako su za osiguranje besplatnog obrazovanja na primarnoj i sekundarnoj razini odgovorne državne institucije, poslovni sektor može igrati važnu ulogu u pružanju podrške obiteljima i državnim institucijama te u pružanju mogućnosti za daljnje osposobljavanje i obrazovanje zaposlenika. Poduzeće ima odgovornost osigurati zaposlenima plaću za život i dostojanstvene uvjete rada kako bi, bez potrebe za dodatnim prihodima, mogli ispuniti svoju ulogu skrbnika slanjem djece u školu. Poduzeće bi trebalo osigurati da, u granicama vlastitog poslovanja i u lancu opskrbe, nema dječjeg rada – jer je to ključna prepreka za obrazovanje djece. Poslovni sektor je jedinstveno pozicioniran za osiguranje razvoja vještina odraslih i poduzimanje proaktivnih koraka za potporu obrazovanja na svim razinama.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 4 kvalitetno obrazovanje

Poduzeća lideri idu i dalje te potiču dobre prakse kao potporu obrazovanju u svom cjelokupnom poslovanju. Poduzeća mogu predvoditi podupiranjem pristupa stručnom osposobljavanju i mogućnostima cjeloživotnog učenja za zaposlenike u vlastitom poslovanju te u lancu opskrbe. Poduzeća lideri ne samo da osiguravaju svojim zaposlenicima da zarađuju plaću za život koja im omogućuje obrazovanje uzdržavanih osoba nego potiču i dobavljače da učine isto. Poduzeća mogu predvoditi provedbom programa za potporu pristupu visokom obrazovanju te pristupu slobodnom, pravednom i uključivom osnovnom i srednjem obrazovanju. Mogu ponuditi inovativna rješenja u obrazovanju putem istraživanja, razvoja te uvođenjem proizvoda i usluga koji će poboljšati pristup obrazovanju i ishodima učenja.

Promicanjem Cilja 4 poslovni lideri mogu povećati profitabilnost, zadržavanje zaposlenika i kvalitetu rada. Kvalificirana i dobro obrazovana radna snaga predstavlja prednost za bilo koju tvrtku jer može potaknuti inovacije i rast. Poduzeće se može istaknuti nekim posebnim obilježjima te tako privući najbolje talente, dizajnirati radna mjesta tako da budu pogodna za učenje i razvoj vještina.

Djelovanje na Cilj 4 može pozitivno utjecati na mnoge druge ciljeve. Obrazovanje osnažuje građane i omogućuje donošenje boljih odluka i

snažnije djelovanje na različitim područjima radi poboljšanja stanja ljudi i planeta. Na primjer, podaci upućuju na to da postoji jaka veza između obrazovanja i zdravlja. Ljudi s višim stupnjem obrazovanja imaju bolje zdravstvene rezultate jer, među ostalim, više znaju o posljedicama nekog načina života. Poslovni lider će voditi računa o tome da svoje napore učini uključivima tako da djelovanje na Cilju 4 ne pogoršava postojeće nejednakosti.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 4

Podciljevi Cilja 4

- 4.1. Do 2030. osigurati za sve djevojčice i dječake u potpunosti besplatno, pravedno i kvalitetno osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje koje vodi do relevantnih i učinkovitih ishoda učenja
- 4.2. Do 2030. osigurati da se sve djevojčice i dječaci mogu kvalitetno razvijati u ranom djetinjstvu, da imaju pravo na skrb i obrazovanje u ranom djetinjstvu kako bi bili spremni za osnovnoškolsko obrazovanje
- 4.3. Do 2030. osigurati svim ženama i muškarcima jednak pristup pristupačnom i kvalitetnom tehničkom, strukovnom i visokom obrazovanju, uključujući sveučilišta
- 4.4. Do 2030. ukloniti rodne nejednakosti u obrazovanju i osigurati jednak pristup svim razinama obrazovanja i strukovnog osposobljavanja za ranjive skupine
- 4.5. Do 2030. znatno povećati broj mladih i odraslih koji imaju relevantne vještine, uključujući tehničke i strukovne vještine za zapošljavanje, dostojanstven rad i poduzetništvo
- 4.6. Do 2030. osigurati da svi mladi te znatan broj odraslih muškaraca i žena budu pismeni i znaju računati
- 4.7. Do 2030. osigurati da svi učenici steknu znanja i vještine potrebne za promicanje održivog razvoja

Pristup obrazovanju

Inkluzivno
obrazovanje

Kvaliteta obrazovanja

Akcije poduzeća ▶

1. Osigurati da svi zaposlenici u cijelom poslovanju i lancu opskrbe imaju pristup profesionalnom osposobljavanju i mogućnost cjeloživotnog učenja.
2. Osigurati da svi zaposlenici u cijelom poslovanju i lancu opskrbe dobivaju plaću koja im omogućuje podršku u obrazovanju uzdržavanih te ukidanje dječjeg rada.
3. Provesti programe za podršku visokom obrazovanju i pristup besplatnom, pravednom i uključivom osnovnom i srednjem obrazovanju.
3. Istraživati, razvijati i primijeniti proizvode i usluge koje poboljšavaju pristup obrazovanju i ishode učenja.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

**Usmjeravajuća
pitanja**
za ocjenu
kvalitete
liderstva za vaš
biznis

**Ključna
razmatranja**
za Cilj 4

Namjernost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 4? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Akcije za unapređenje Cilja 4 moraju biti integralni dio strategije poduzeća, uz predanost najviše razine menadžmenta koja zaposlenike u cijeloj organizaciji motivira da podrže obrazovanje u nedovoljno pokrivenim područjima.

Ambicioznost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 4? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Ambicija za postizanje Cilja 4 zahtijeva od poduzeća stalnu težnju prema boljim ishodima učenja. Akcija s najvećim utjecajem odvija se na razini radnog mjesta, tržišta i šire zajednice, usredotočena je na ugrožene regije i skupine. Akcija bi trebala podržati sveobuhvatni cilj osiguranja te kvalitetnog osnovnog i srednjeg obrazovanja.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 4 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 4?

Dosljednost zahtijeva od poduzeća da osigura ugrađivanje podrške kvalitetnom, pravednom i uključivom obrazovanju u sve organizacijske funkcije. To je osobito važno za tvrtke koje imaju velik udio svog poslovanja u područjima s lošim obrazovnim rezultatima.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 4?

Suradnja na Cilju 4 znači da će tvrtke razvijati partnerstvo i angažirati državne institucije, civilno društvo, druga poduzeća iz industrije, škole, sveučilišta i druge obrazovne ustanove kako bi shvatili da mogu zajedno raditi na podršci kvalitetnom, pravednom i inkluzivnom obrazovanju.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 4?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Odgovornost podrazumijeva praćenje i izvještavanje o utjecaju poduzeća na obrazovanje i ishode učenja, nastojanja da aktivnosti ne pridonose postojećim nejednakostima, upravljanje rizicima negativnih utjecaja te osmišljen angažman obrazovnih i državnih institucija, učenika i drugih na razumijevanju potreba po obrazovnim područjima.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 4 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 4 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Podaci upućuju na činjenicu da viša razina obrazovanja ima snažan učinak na poboljšanje zdravstvenih ishoda (Cilj 3). Pružanje kvalitetnog obrazovanja također otvara vrata budućim mogućnostima zapošljavanja koje mogu pomoći u smanjenju nejednakosti (Cilj 5 i 10), ublažiti siromaštvo (Cilj 1), potaknuti gospodarski rast (Cilj 8), omogućiti pojedincima pristup osnovnim sadržajima kao što su prehrana i sanitarni uvjeti (Cilj 2 i 6) te pridonijeti izgradnji mirnijeg društva (Cilj 16).

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Akcije poduzeća za unapređenje obrazovanja trebale bi upravljati rizicima pogoršanja postojećih nejednakosti (Ciljevi 5 i 1.). Inkluzivnost je jedan od najizazovnijih aspekata potpore obrazovanju, koji bi trebao biti u prvom planu svake aktivnosti.

Akcija 1: Osigurati najbolje moguće zdravstvene ishode za zaposlenike i članove okolnih zajednica – u okvirima vlastitog poslovanja i duž lanca opskrbe

Kvalitetno obrazovanje uključuje pružanje mogućnosti cjeloživotnog učenja i strukovnog obrazovanja. Poduzeća imaju jedinstven položaj za unapređenje cjeloživotnog učenja, što može rezultirati snažnijim rastom, inovacijama i povećanjem blagostanja. Poduzeća lideri uložiti će posebne napore, u okviru svog poslovanja i u dijelovima lanca opskrbe, kako bi ove mogućnosti proširili na ranjive skupine, uključujući žene, etničke manjine, pripadnike LGBT zajednice i ekonomski ugrožene zajednice.

Primjer prakse

- Proizvođač i distributer kave **surađuje s lokalnim sveučilištem** omogućujući svojim zaposlenicima pohađanje tečajeva besplatno ili po povoljnoj cijeni.
- Tvrtka nudi svojim zaposlenicima priliku za **odlazak na studijski dopust** da bi kao predavači sudjelovali u nastavi u lokalnoj školi. Zaposlenicima to pomaže da poboljšaju svoje vještine rada u zajednici.
- Tvrtka nudi **radionice za osposobljavanje žena i muškaraca kako bi poboljšali njihove vještine** te obje strane obrazovale protiv podsvjesnih predrasuda koje mogu utjecati na napredovanje žena i pristup mogućnostima cjeloživotnog učenja.
- Kako bi poboljšao sposobnosti **žena malih poljoprivrednih proizvođača** u svom lancu opskrbe za prilagodbu i borbu s klimatskim promjenama, globalni proizvođač hrane obučava ih kako primijeniti održive poljoprivredne metode.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Odgovornost: vodstvo znači da poduzeće razumije potrebe po pojedinim obrazovnim područjima, definira podciljeve prema potrebama te prati i izvještava o rezultatima obrazovanja zaposlenika u cjelokupnom poslovanju.

Povezanost: osposobljavanje radne snage kroz cjelokupno poslovanje može pridonijeti Cilju 9 o industriji, inovacijama i infrastrukturi te Cilju 12 o održivoj proizvodnji i potrošnji.

Akcija 2: Osigurati da svi zaposlenici u cijelom poslovanju i lancu opskrbe dobivaju plaću koja im omogućuje podršku u obrazovanju uzdržavanih i ukidanje dječjeg rada

Poduzeća bi trebala osigurati da njihovi inputi imaju etičke izvore opskrbljivanja. Poduzeća lideri mogu usvojiti politike i prakse koje će osigurati da svi sudionici u lancu opskrbe isplaćuju plaće za život i nude dobre radne uvjete, tako da se zaposlenici ne moraju oslanjati na dodatne prihode od dječjeg rada i mogu podržati obrazovanje uzdržavanih osoba. To bi moglo uključivati stroge standarde za dobavljače, razvoj kapaciteta dobavljača za poštovanje tih standarda, program praćenja te provedbu najbolje prakse za korektivne mjere.

Primjer prakse

- Proizvođač **odjeće provodi programe za razvoj kapaciteta dobavljača kako bi mogli isplaćivati plaću za život i promiče korištenje digitalne isplate** plaća radi boljeg praćenja i ocjene napretka.
- Elektronička tvrtka pomaže **dobavljačima u provedbi politika** koje uključuju isplatu plaće za život i pružanje pristupa kvalitetnoj zdravstvenoj skrbi da bi njihovi zaposlenici imali dovoljno sredstava za obrazovanje i blagostanje uzdržavanih osoba, tako da se ne moraju oslanjati na dodatne prihode od dječjeg rada.

Razmotrite kvalitetu vodstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: aktivnosti lidera zahtijevaju suradnju sa širokim spektrom dionika, uključujući članove lanca opskrbe, druga poduzeća iz sektora, državne institucije, škole i obrazovne institucije da bi se razumjele potrebe po obrazovnim područjima i kako suradnja može poboljšati plaće i obrazovne rezultate.

Povezanost: osiguravanje potpore za obrazovanje uzdržavanih osoba i plaće koja djeci omogućuje da idu u školu umjesto da rade kako bi osigurala dodatni prihod, može pomoći u osnaživanju pojedinaca i smanjenju siromaštva (Cilj 1).

Akcija 3: Provesti programe za podršku visokom obrazovanju i pristup besplatnom, pravednom i uključivom osnovnom i srednjem obrazovanju

Poduzeća mogu iskoristiti svoje financijske resurse, tehnološke sposobnosti, ekspertize i, osobito, moć okupljanja kako bi ciljanim programima podržala obrazovanje na svim razinama. Poduzeća lideri nastoje provoditi programe kojima se rješavaju problemi zaostajanja u obrazovanju u osiromašenim područjima i pružiti potporu ciljanim skupinama u nepovoljnom položaju. Okupljanje odgovarajućih dionika, naročito suradnja s nacionalnim i lokalnim vlastima, ključno je za razumijevanje potreba te osiguravanje legitimnosti i uspjeha djelovanja.

Primjer prakse

- Konzultantska tvrtka organizira **programe obuke nastavnika** kako bi unaprijedili svoja znanja i vještine u **ekonomski ugroženim područjima** te se poboljšala kvaliteta obrazovanja
- Globalna farmaceutska tvrtka financira obrazovne projekte širom svijeta i pruža **pomoć i u obliku novih tehnologija u lokalnim školama zemalja u razvoju** da bi posebno nadarena djeca mogla uspješno završiti školovanje.
- Globalna IT tvrtka **ulaže u inženjerske škole u zemljama u razvoju, zapošljava i obučava lokalne zaposlenike** i uspostavlja obrazovne programe za učenice da bi i žene mogle napredovati na radnom mjestu.

Razmotrite kvalitetu vodstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: poduzeća lideri provode programe u bliskom partnerstvu s državnim institucijama, koje zadržavaju primarnu odgovornost za pružanje besplatnog, kvalitetnog obrazovanja za sve, uz uključivanje drugih ključnih dionika u lokalnim zajednicama.

Odgovornost: tvrtke koje provode programe za potporu obrazovanju, posebno za skupine u nepovoljnom položaju, moraju na osmišljen način surađivati sa svim zainteresiranim stranama i pažljivo upravljati rizicima negativnih utjecaja i omogućiti pristup pravnoj zaštiti.

Povezanost: akcija za podršku obrazovanju može pomoći u ublažavanju siromaštva (Cilj 1). Potrebno je upravljati rizicima isključivanja marginaliziranih skupina, a time i povećanja nejednakosti (Cilj 10).

Akcija 4: Istraživati, razvijati i primjenjivati proizvode i usluge koji poboljšavaju pristup obrazovanju i ishode učenja

Poduzeća imaju resurse i sposobnosti za kreiranje inovacija proizvoda i usluga kako bi se poboljšao pristup obrazovanju i ishodi učenja. Mogu ciljano odrediti pristup, kvalitetu i uključenost obrazovanja. Poduzeća mogu igrati važnu ulogu u razvoju i korištenju naprednih metoda i materijala, uključujući digitalne alate i usluge, prilagođene stanovništvu s tipično lošim obrazovnim rezultatima u zemljama u razvoju. To može uključivati usluge koje su dostupne putem mobilnog telefona i interneta gdje je to moguće, ali i pružanje jednostavnih, prilagođenih nastavnih materijala i rješenja za obuku nastavnika.

Razmotrite liderske kvalitete i međusobnu povezanost svoje akcije, uključujući...

Odgovornost: novi proizvodi i usluge za potporu obrazovanju, posebno za skupine u nepovoljnom položaju, moraju biti prilagođeni potrebama koje su identificirane osmišljenim angažiranjem svih zainteresiranih strana. U primjeni takvih proizvoda tvrtke moraju pažljivo upravljati rizicima negativnih utjecaja.

Povezanost: djelovanje za potporu obrazovanju može pomoći u ublažavanju siromaštva (Cilj 1). Potrebno je upravljati rizicima isključivanja marginaliziranih skupina, a time i povećanja nejednakosti (Cilj 10).

Primjer prakse

- IT tvrtka razvija i distribuira **aplikacije za mobilne uređaje kako bi u zabačene zajednice**, koje inače ne bi imale pristup takvim uslugama, donijela obrazovne programe.
- Obrazovna tvrtka razvija **alate za pristup mrežnoj stranici za održavanje otvorenih online tečajeva** koji pružaju besplatno obrazovanje za sve.
- Izdavač razvija niz obrazovnih materijala čiji je **sadržaj prilagođen potrebama marginaliziranih zajednica i objavljuje ih na lokalnom jeziku**, koje zatim distribuira zainteresiranim područjima.
- Financijska institucija razvija **inovativni financijski proizvod**, kao što je obveznica socijalnog učinka, kako bi podržala obuku nastavnika i druge programe za unapređenje obrazovanja i ishoda učenja.

Investing in Education: Lessons from the Business Community

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the SDGs: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

International Council on Mining and Minerals Catchment-based water management guide

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 4

**4 KVALITETNO
OBRAZOVANJE**

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: Razvoj STEM vještina među mladima – priprema za poslove budućnosti

Program Generacija Now kontinuirano se provodi od 2016. godine i objedinjuje sve projekte HT-a, vodeće telekomunikacijske kompanije, koji pomažu pripremiti Republiku Hrvatsku za novi val tehnoloških promjena.

Cilj je programa suradnjom s obrazovnim institucijama potaknuti razvoj STEM vještina i digitalne pismenosti, usvajanjem ključnih sposobnosti za korištenje modernih tehnologija među djevojčicama i djecom kako bi se najbolje pripremili za poslove budućnosti. Stoga je popularizacija STEM vještina i dijeljenje naprednih tehnoloških znanja među ključnim odrednicama programa. Navedene aktivnosti pridonose ostvarenju sljedećih ciljeva koji se prate s pomoću pokazatelja inicijative Partnership on Measuring ICT for Development Međunarodne telekomunikacijske unije.

Njima HT pridonosi ostvarenju sljedećih ciljeva održivog razvoja:

COR 4: Kvalitetno obrazovanje – Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje i promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve

- Do 2030. znatno povećati broj mladih i odraslih koji imaju relevantne vještine, uključujući tehničke i stručne vještine, za zapošljavanje, pristojne poslove i poduzetništvo.
- Pokazatelj: Pojedinci s ICT vještinama.
- Do 2030. osigurati jednak pristup svim ženama i muškarcima pristupačnom i kvalitetnom tehničkom, strukovnom i visokom obrazovanju, uključujući sveučilište.
- Pokazatelj: Pojedinci s ICT vještinama, prema spolu.
- Osigurati inkluzivno i kvalitetno obrazovanje i promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja.
- Pokazatelj: Upis u osnovno i srednje obrazovanje koje sadrži osobna računala za pedagoške svrhe, prema spolu.

COR 9: Industrija, inovacije i infrastruktura – Izraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost.

- Postići višu razinu ekonomske produktivnosti diversifikacijom, tehnološkim unaprjeđenjem i inovacijom.
- Pokazatelj: Pojedinci s ICT vještinama.

Jačanje znanja i vještina iz STEM segmenta ključno je za poticanje inovativnog i pametnog društva koje može iskoristiti puni potencijal postojeće tehnologije. Više od 160 škola opremljeno je naprednom opremom za projekte temeljene na internetu stvari, a više od 2000 djece sudjelovalo je u projektima u kojima je obučeno više od 130 mentora. U 2017. godini HT je donirao 300.000 kuna Institutu za razvoj i inovativnosti mladih (IRIM) za projekt Napredne Internet of Things (IoT) tehnologije u hrvatskim školama. U projektu sudjeluje više od 100 škola diljem Hrvatske. Također, u Višnjanu je opremljen jedinstven astrobiološki laboratorij koji svake godine posjeti više od 700 djece, a tamo se obrazuje i više od 300 mentora.

Na donacijski natječaj programa Generacija Now mogu se prijaviti obrazovne institucije, neprofitne organizacije i zajednice prijavitelja ili partnerski projekti, osnovne i srednje škole te udruge koje se bave edukacijom mladih diljem Hrvatske. Projekte odabire stručno povjerenstvo sastavljeno od predstavnika akademskih institucija, nadležnih državnih tijela te predstavnika privatnog sektora. Kako bi projekti u sklopu Generacije Now postali što uspješniji i kako bi se osigurao kontinuiran prijenos znanja nakon završetka projekta, od 2018. godine započelo se s edukacijom mentora izabranih projekata. Mentori na radionicama stječu bolji uvid u primjenu tehnologije interneta stvari (Internet of Things), što omogućuje kvalitetniju realizaciju prijavljenih projekata i strukturiranu edukaciju mladih, čime se osigurava uspješan prijenos STEM znanja i kompetencija te se znatno povećava multiplikativni učinak programa Generacija Now na društvo u cjelini.

Dobra praksa: Izgradnja djece lidera za provedbu ciljeva održivog razvoja putem edukativno-zabavne platforme

U 2030. godini današnja će djeca biti odrasle osobe koje donose važne odluke i postavlja se bitno pitanje – činimo li dovoljno kako bismo ih pripremili na odgovorno ponašanje u budućnosti?

Prema statistikama danas, djeca od 5 do 9 godina provedu gotovo 70 posto svoga vremena koristeći se mrežnim uslugama za razmjenu videozapisa, dok ostatak provode na platformama video na zahtjev servisa te igrajući igre na raznim konzolama i računalu. Razlog nastanka Manabua temelji se na činjenici da će velik broj današnje djece postati lideri budućnosti. Ta se činjenica ne bi smjela uzeti zdravo za gotovo, stoga je glavna misija Manabua pomoći mladim generacijama razumjeti istinske i prave životne vrijednosti koje u načelu hodaju rame uz rame sa svih 17 ciljeva održivog razvoja UN-a. Upravo zato Manabu želi potaknuti promjenu koja primarno dolazi iz edukacije djece putem zabave od njihove najranije dobi i koja će rezultirati formiranjem jedne potpuno nove, prosvjetljene generacije građana svijeta koja će nas voditi u bolju budućnost.

Ciljevi održivog razvoja precizno su izdvojili glavne probleme svijeta u kojemu živimo, a Manabu izravno pridonosi COR-u 4: Kvalitetna edukacija najbitnija jer u sebi nosi ljudski faktor i izravno je povezana sa svih ostalih 16 COR-ova. Edukacija pomaže ljudima u boljem shvaćanju svijeta u kojemu živimo i predvodi u promjeni ponašanja i navika. Čak i najmanja promjena u ljudskom ponašanju može imati velik utjecaj na cijeli svijet. Manabu, edukativno-zabavna platforma, sastoji se od pametnih animiranih serijala, pjesama i igrica predviđenih za cijelu obitelj. Dok razvija znatiželju i empatiju kod djece, roditeljima pomaže u razgovorima o globalnim temama s djecom, pri čemu svi zajedno uče te postaju ambasadori dobrih ciljeva i edukatori. Animirani serijal će biti prikazan na online kanalima i na TV-u, a koristit će se i u školama koje već primjenjuju digitalnu edukaciju kao pomoćni

alat ili idu ka tome. Do kraja 2020. (prva godina početka emitiranja animiranog serijala i pjesama) cilj je dosegnuti 2,4 milijuna, a do kraja 2021. više od 65 milijuna djece diljem svijeta. Radi proizvodnje s nula otpada robe (zero waste merchandise), plan je do kraja 2020. okupiti 30 najutjecajnijih lidera industrije u Hrvatskoj i Europskoj uniji.

Vođen ciljem održivog razvoja broj 17, Manabu stvara zajednicu koja će ujediniti audiovizualne profesionalce – vrhunske stručnjake u stvaranju sadržaja zanimljivih djeci, velike organizacije, korporacije, javne politike, organizacije civilnog društva, ambasadore dobre volje i razne utjecajne osobe koje će na taj način stvoriti platformu koju će i djeca i roditelji zavoljeti te koja će pomoći i edukatorima objasniti sve teme na još lakši i zabavniji način u smjeru zajedničkog ostvarivanja poželjne budućnosti. Manabu je globalan projekt s univerzalnim vizualnim jezikom i glazbom koja ne zahtijeva prijevod ili bilo kakvu sličnu prilagodbu tržištu. Sto posto je razumljiv svakoj naciji i kulturi, kratkog i fleksibilnog epizodnog formata koji je lako adaptirati na gotovo sve medijske platforme i doseže publike diljem svijeta s obzirom na to da teme pokrivaju širok spektar globalno relevantnih problema koji su primarno fokusirani na objašnjavanje ciljeva održivog razvoja putem zabave. Manabu podržava kreativna agencija Amulet Studio iz Hrvatske i Amulet Nordic iz Estonije, a 10 posto ukupne dobiti bit će preusmjereno u fondaciju MANABU, posvećenu ostvarivanju prava na jednaku edukaciju djece diljem svijeta.

5 RODNA RAVNOPRAVNOST

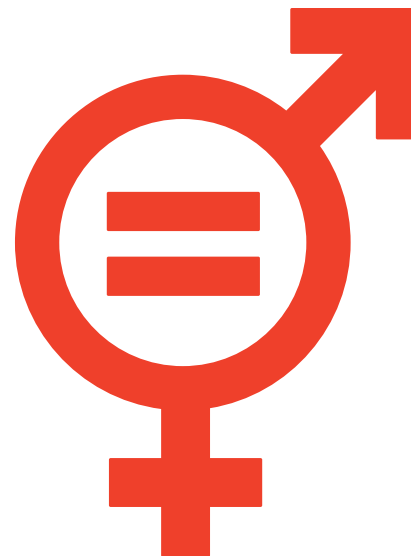
Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 5 rodna ravnopravnost

70

Rodna ravnopravnost temeljno je i nepovredivo ljudsko pravo. Ipak, žene širom svijeta i dalje se suočavaju sa znatnim ekonomskim, socijalnim i pravnim preprekama jednakosti. Žene su češće nego muškarci nezaposlene, najviše su zastupljene na radnim mjestima s niskim plaćama, drže manje menadžerskih, poduzetničkih i liderskih položaja. Žene u prosjeku zarađuju samo 77 centi za svaki dolar koji zarađuju muškarci. U 18 zemalja muškarci mogu pravno spriječiti svoje žene da se zaposle. Žene i dalje imaju nesrazmjerno velik udio u neplaćenim njegovateljskim poslovima, često doživljavaju diskriminaciju u vezi s majčinstvom.

Poduzetnice se također suočavaju s posebnim izazovima u vezi s razvojem i rastom poslovanja, uključujući nedostatak pristupa financiranju i poslovnim mrežama. Poduzeća u vlasništvu žena zarađuju manje od 1 posto iznosa troškova velikih kompanija prema dobavljačima.

Iako je postignut napredak u pogledu obrazovanja i zdravlja, i dalje postoje raskoraci u mnogim područjima. U STEM područjima i programima (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika) muškarci i dalje dominiraju. Žene diljem svijeta i dalje nemaju pristup reproduktivnoj i majčinskoj zdravstvenoj zaštiti, prema procjenama, svaka treća žena u svijetu doživi fizičko ili seksualno zlostavljanje.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 5 rodna ravnopravnost

Privatni sektor ima važnu ulogu u promicanju rodne ravnopravnosti. Prema UN-ovim Vodećim načelima o poslovanju i ljudskim pravima, sva poduzeća imaju temeljnu odgovornost za poštovanje prava žena i djevojčica. Poduzeća lideri prepoznaju da je njihov najveći doprinos u ostvarivanju Cilja 5 stvarno poštovanje tih prava i u skladu s tim, određivanje prioriteta u upravljanju potencijalnim rizicima kršenja ljudskih prava. Poduzeće lider nastojat će maksimalno povećati svoj pozitivni učinak na rodnu ravnopravnost

na svim razinama svoje organizacije i u svim funkcijama, u lancu opskrbe i unutar zajednica u kojima djeluju, a ne samo identificirati najlakša područja primjene. Načela osnaživanja žena (WEP) pružaju holistički okvir za akcije poduzeća na unapređenju rodne ravnopravnosti i mogu pružiti daljnje smjernice poduzećima koja žele pridonijeti postizanju Cilja 5. Ove Upute oslanjaju se na Načela osnaživanja žena i crpe dodatne inspiracije i ideje kako poslovno liderstvo može pomoći u pružanju potpore na ostvarenju Cilja 5.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 5 rodna ravnopravnost

Poštovanjem žena i djevojčica i podupiranjem rodne ravnopravnosti poduzeća mogu osloboditi velik ekonomski potencijal. Istraživanja pokazuju da rodna raznolikost pridonosi većoj produktivnosti i boljem poslovanju. Zbog diskriminacije na temelju spola pedeset posto populacije ne može ostvariti svoj istinski potencijal. Kada bi se to ispravilo i oslobodili zanemareni potencijali, poduzeća bi imala produktivniju radnu snagu, višu razinu inovacija te stabilniju, inkluzivniju i pravedniju organizacijsku klimu.

Rodna ravnopravnost je i cilj i pokretač održivog razvoja. Osnaživanje žena ima multiplikativne učinke i ključno je za razvoj snažnih ekonomija; uspostavljanje stabilnijih i pravednijih društava; poboljšanje kvalitete života obitelji i zajednice. Akcije za potporu rodne ravnopravnosti mogu pozitivno pridonijeti ostvarivanju niza drugih ciljeva. Procjene upućuju na to da povećanje ravnopravnosti žena može pridonijeti globalnom rastu od 12 trilijuna dolara. Osigura li se ženama prilika da rade i imaju jednak pristup ekonomskim resursima, može se smanjiti siromaštvo; poboljšati zdravstvene i obrazovne ishode (jer će se inicijative za poticanje rodne ravnopravnosti usredotočiti na zdravlje majki i smanjenje obrazovnog jaza između muškaraca i žena), te izravno pridonijeti sveobuhvatnom cilju smanjenja nejednakosti, što će zauzvrat stvoriti temelje za mirnije i inkluzivnije društvo.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 5

Podciljevi Cilja 5

- 5.1. Svugdje u svijetu iskorijeniti sve oblike diskriminacije prema ženama i djevojčicama
- 5.2. Spriječiti sve oblike nasilja nad svim ženama i djevojčicama, na javnim i privatnim prostorima, uključujući trgovanje ljudima, te seksualne i druge oblike eksploatacije žena i djevojčica
- 5.3. Spriječiti sve štetne radnje, kao što su prisilno i rano stupanje u brak i sakaćenje ženskih genitalija
- 5.4. Prepoznati i cijiniti neplaćenu njegu i kućanske poslove
- 5.5. Osigurati ženama potpuno i učinkovito sudjelovanje i jednake mogućnosti za vodstvo na svim razinama odlučivanja u političkom, gospodarskom i javnom životu
- 5.6. Osigurati univerzalni pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju te reproduktivnim pravima
- 5.A. Provesti reforme kako bi se ženama dala jednaka prava na korištenje gospodarskih resursa
- 5.B. Potaknuti upotrebu odgovarajuće tehnologije, posebice informacijske i komunikacijske, za promicanje osnaživanja žena
- 5.C. Usvojiti i unaprijediti kvalitetne smjernice i zakone koje se može provesti za promicanje ravnopravnosti spolova i osnaživanje žena i djevojčica na svim razinama

Akcije poduzeća ▶

1. Primjenjivati politike i prakse bez rodne diskriminacije, raditi na sprečavanju rodne diskriminacije na radnom mjestu, tržištu i zajednici.
2. Podržati zapošljavanje žena i težiti rodnoj ravnoteži na svim razinama u poduzeću i lancu opskrbe.
3. Razvijati proizvode i usluge i marketinške prakse koji pridonose osnaživanju žena.
4. Promicati rodnu ravnopravnost ulaganjima, lokalnim inicijativama i podrškom.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 5

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 5? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Predanost upravljačkog vrha pomaže pozicionirati ravnopravnost spolova kao strateški prioritet. Presudno je uspostavljanje holističke strategije koja upravlja rizicima i mogućnostima na razini radnog mjesta, tržišta i lokalne zajednica. Namjernim adresiranjem nesvesnih predrasuda osobito je važno osigurati da politike i prakse ravnopravnosti spolova imaju planirani utjecaj.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 5?

Ambiciozna akcija u provedbi politike jednakosti spolova podrazumijeva holistički pristup i nadilazi uobičajene dobre prakse. Tvrtke lideri će identificirati vrhunski pristup temeljen na industrijskoj i/ili regionalnoj najboljoj praksi, definirati jasne politike i prakse, postaviti ciljeve i kriterije za praćenje napretka; kontinuirano raditi na daljnjim unapređenjima.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 5 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 5?

Umjesto traženja najlakšeg načina kako udovoljiti zahtjevima za rodnu ravnopravnost, tvrtke lideri će istražiti kako mogu povećati svoj pozitivan utjecaj na postizanje Cilja 5. Radit će na tome da njihova strategija rodne jednakosti bude ugrađena u sve organizacijske funkcije. Tvrtke lideri znaju da su mjere za podršku osnaživanja žena dopuna, a ne zamjena za djelovanje na poštovanju prava žena i djevojčica.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 5?

Tvrtke lideri razumiju važnost i koriste promišljene konzultacije sa sudionicima radi informiranja o politici i praksi. Sudionici mogu uključivati one na koje poslovanje poduzeća ima utjecaj te vanjske stručnjake. Tvrtke lideri znaju da se ravnopravnost spolova ne može postići samo u jednom sektoru i proaktivno traže partnerstvo i suradnju kako bi se postigli zajednički ciljevi.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 5?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Ključ je za ostvarivanje ravnopravnosti spolova javno objavljivanje predanosti i transparentno praćenje napretka. Korištenje podatka o rodnoj zastupljenosti presudno je za ostvarivanje i mjerenje napretka i odgovornosti za konkretne ciljeve u vezi s rodnom ravnopravnosti. Kada je riječ o otklanjanju negativnih učinaka, posebno je važno imati djelotvorne mehanizme rješavanja žalbi.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 5 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 5 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Akcije za potporu ravnopravnosti spolova mogu pozitivno pridonijeti ostvarenju drugih ciljeva i preduvjet su za razvoj i smanjenje siromaštva. Žene i djevojčice čine više od polovine svjetske populacije, što znači da postizanje rodne ravnopravnosti ima velik utjecaj – poboljšanje zdravstvenih i obrazovnih rezultata (Cilj 3 i 4), smanjenje siromaštva (Cilj 1), rješavanje nejednakosti (Cilj 10), te zahtijeva pomnije razmatranje posebnih potreba žena i djevojaka i prepreka s kojima se suočavaju. Istovremeno, dokazano je da osnaživanje žena ima multiplikativan učinak, pridonoseći zdravlju i dobrobiti cijelih obitelji i zajednica te gospodarskom rastu (Cilj 8) i miroljubivom društvu (Cilj 16).

Akcija 1: Primjenjivati politike i prakse bez rodne diskriminacije i raditi na sprečavanju rodne diskriminacije na radnom mjestu, tržištu i u zajednici

Sva su poduzeća odgovorna za poštovanje prava žena i djevojčica. Poduzeća lideri prepoznaju kako ostvarivanje te odgovornosti predstavlja njihov najveći doprinos Cilju 5. Poduzeća lideri će odrediti prioritete u upravljanju rizicima povezanim sa zaštitom ljudskih prava te pažljivo i kontinuirano pratiti efektivnost politika i praksi koje primjenjuju u cijelom poslovanju, nastojati proširiti njihovu primjenu putem lanaca opskrbe te unutar zajednica u kojima djeluju.

Kako bi se informirali o tome na što treba utjecati da bi došlo do poboljšanja, poduzeća lideri nastojat će otkriti najbolje prakse u industriji i pojedinoj regiji, u tu svrhu konzultirati stručnjake i sudionike koji osjećaju djelovanje rodne neravnopravnosti. Poduzeća lideri će također tražiti mogućnosti jačanja i širenja svojih politika i praksi radi ostvarivanja pozitivnog utjecaja na osnaživanje žena i djevojčica. Uviđajući da duboko ukorijenjeni rodni stereotipi i norme često čine nevidljivu prepreku napretku, onemogućuju učinkovitost dobronamjernih politika i praksi, poduzeća trebaju predano raditi na uklanjanju nesvjesnih predrasuda u cijeloj organizaciji

Primjer prakse

- Proizvođač robe za osobnu potrošnju sa sjedištem u Aziji osigurava obuku o sukladnosti politike tvrtke o seksualnom uznemiravanju te u partnerstvu s MOR-om uvodi program usmjeren na rad s muškarcima radi rješavanja diskriminacije i nasilja na temelju spola.
- Konzultantska tvrtka vodi odvojeno **podatke za muške i ženske radnike u svom poslovanju i lancu opskrbe**, uključujući podatke o plaćama i statusu ugovora kako bi identificirala, pratila i poduzela mjere utemeljene na konkretnim podacima o rodnoj nejednakosti.
- Banka, uz pomoć kvalificirane vanjske tvrtke, redovno provodi **objektivnu reviziju nejednakosti u plaćama između spolova** i poduzima opsežne korektivne mjere kako bi osigurala jednaku naknadu za jednake poslove. Od dobavljača traži da učine isto.
- Tvrtka organizira obavezne **radionice o nesvjesnom pristranom odnosu prema ženama i djevojkama** za sve zaposlenike na svim razinama.
- Globalna rudarska tvrtka obvezala se na provedbu Dobrovoljnih načela o sigurnosti i ljudskim pravima i razradila **online** program obuke o ljudskim pravima i ravnopravnosti spolova za profesionalce u službi sigurnosti.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicija: ambiciozne akcije u borbi protiv diskriminacije na temelju spola moraju postaviti nove referentne vrijednosti u kontekstu poslovanja tvrtke te potaknuti druge da poduzmu slične mjere. To često podrazumijeva da se djelovanje proteže znatno izvan vlastitih poslovnih djelatnosti, uključujući lanac nabave i širu zajednicu.

Suradnja: učinkovito rješavanje diskriminacije na temelju spola zahtijeva suradnju sa širokim skupom sudionika, uključujući državne institucije, druga poduzeća iz sektora, lokalne zajednice i nevladine organizacije.

Povezanost: uklanjanje diskriminacije na temelju spola može smanjiti globalnu nejednakost (Cilj 10). Može pridonijeti pristojnim radnim uvjetima (Cilj 8) i omogućiti ženama da se zaposle i dobivaju plaću, što pozitivno utječe na uzdržavane članove obitelji. Ispunjenje tih ciljeva pozitivno utječe na smanjenje siromaštva (Cilj 1), gladi (Cilj 2) i poboljšanje zdravlja i blagostanje (Cilj 3) te obrazovanja (Cilj 4).

Akcija 2: Podržati zapošljavanje žena i težiti rodnoj ravnoteži na svim razinama u poduzeću i u lancu opskrbe

Puna zaposlenost i liderstvo žena ključno je za povećanje gospodarskog rasta, promicanje društvenog razvoja i unapređenje uspješnosti poslovanja. Poduzeća lideri ulagat će u zapošljavanje usmjereno prema ženama, prepoznajući društvene, ekonomske i poslovne koristi takve prakse. Poduzeća mogu na različite načine podržavati zapošljavanje žena: od postavljanja ciljeva za povećanje rodne ravnoteže na liderskim pozicijama i uspostavljanja mogućnosti umrežavanja i mentorstva za žene, do uvođenja politika i praksi podrške zaposlenim roditeljima kao što su mogućnosti fleksibilnog rada, odlazak na roditeljni dopust i povratak s njega, mogućnosti dobivanja jednakih plaća za jednak rad te potpora za zbrinjavanje djece i uzdržavanih osoba.

Nadalje, poduzeća mogu poduzeti aktivnosti s namjerom privlačenja žene u netradicionalne uloge i promijeniti korporativnu kulturu radi podrške svim zaposlenicima. U lancu opskrbe poduzeća mogu ulagati u zdravstvene programe i mogućnosti osposobljavanja za radnice te pružati podršku ženskom liderstvu širenjem poslovnih odnosa s poduzećima u vlasništvu žena. Najučinkovitiji pristupi za podršku zapošljavanja žena i postizanje veće rodne ravnoteže ovisit će o specifičnom operativnom kontekstu tvrtke.

Primjer prakse

- Turska maloprodajna tvrtka organizira 12-tjedni program obuke kako bi podržala poduzetnice u svom lancu vrijednosti i pomogla im u unapređenju poslovanja. Tvrtka povezuje sudionike ovog programa s drugim uzorima i mentorima te ih upoznaje s bankama i robnim markama s kojima bi mogli raditi.
- Globalni proizvođač hrane radi na jačanju veza poljoprivrednika sa sudionicima na tržištu kako bi se postigla ravnopravnost spolova na cijelom tržištu.
- Tvornica odjeće otvorila je dječji vrtić u sklopu tvornice, plaća godišnju školarinu za radničku djecu, a ima i zdravstvenu ambulantu koja osigurava besplatnu medicinsku skrb za radnike i njihove obitelji.
- Online trgovac na malo uvodi politiku plaćenog roditeljnog dopusta višeg od nacionalnog standarda koji se nudi svim zaposlenicima, bez obzira na spol ili postaju li roditelji rođenjem ili usvajanjem djeteta. Politika namjerno djeluje na ukidanje nesvjesne pristrasnosti prema ženama i majkama na radnom mjestu, omogućujući roditeljima da kod kuće igraju jednake uloge.
- Multinacionalna banka provodi „Program podugovaranja raznovrsnih dobavljača“ koji dobavljačima prvog reda pomaže da sami uspostave svoj sustav podugovaranja i tako povećavaju mogućnosti za tvrtke u vlasništvu žena.
- Globalni trgovac radi s dobavljačem iz jugoistočne Azije na obrazovanju žena kako bi više naučile o reproduktivnom zdravlju i planiranju obitelji.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicija: ambiciozna akcija za rodnu ravnotežu postavlja nove referentne vrijednosti u poslovnom kontekstu tvrtke i inspirira druge da poduzmu slične akcije; često se proteže znatno izvan vlastitih operacija, uključujući lanac opskrbe i širu zajednicu.

Povezanost: podrška zapošljavanju žena i težnja za rodnom ravnotežom može smanjiti globalnu nejednakost (Cilj 10). Također može omogućiti ženama da se zaposle i dobiju plaću, što pozitivno utječe na uzdržavane članove obitelji i smanjenje siromaštva (Cilj 1), gladi (Cilj 2) i poboljšanje zdravlja i blagostanja (Cilj 3) te obrazovanje (Cilj 4).

Akcija 3: Razvijati proizvode i usluge i primijeniti marketinške prakse koje osnažuju žene

Razvojem proizvoda i usluga te marketinškim praksama poduzeća imaju znatan domet i utjecaj. Sva poduzeća imaju odgovornost za poštovanje prava žena i djevojčica i upravljanje rizicima potencijalno nepovoljnih utjecaja. Među ostalim, to uključuje obvezu osiguranja da se njihovi proizvodi, usluge i objekti ne koriste za trgovinu ljudima i/ili prinudni rad ili seksualnu eksploataciju te da marketinški i drugi materijali poduzeća poštuju dostojanstvo žena i djevojaka.

Osim ispunjavanja svojih odgovornosti, tvrtke lideri će tragati za mogućnostima inovacija i razvoja proizvoda i usluga koji pomažu u otklanjanju prepreka za rodnu ravnopravnost i osnažuju žene, kao što su rodno osjetljiva rješenja za dobivanje kredita. Tvrtke lideri također mogu iskoristiti svoj utjecaj za otklanjanje rodni predrasuda, a svojim marketinškim kampanjama osporavati rodne stereotipove.

Primjer prakse

- Osiguravajuće društvo u Aziji pokreće prvi sveobuhvatni sustav osiguranja za žene u južnoj Aziji koji uključuje naknade za traumu za žrtve silovanja, napad kiselinom i druga diskriminatorna djela; program također ima mobilnu aplikaciju s „tipkom za paniku“ koji mobilizira uslugu spašavanja korisnika.
- Uviđajući sve veću ulogu poduzetnica, velika banka sa sjedištem u Velikoj Britaniji lansirala specijalizirane financijske usluge, mogućnosti mikrofinanciranja i davanja poslovnih zajmova te nudi online centar resursa za poduzetnice koje vode mala i srednja poduzeća.
- Proizvođač deterdženata za pranje rublja u Indiji pokreće reklamnu kampanju kako bi osporio opće uvjerenje da su kućanski poslovi namijenjeni isključivo ženama i promicao ideje da bi ti poslovi trebali biti ravnomjernije raspoređeni između muškaraca i žena.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicija: ambiciozno djelovanje razvojem proizvoda, usluga i marketinških praksi podrazumijeva postizanje dugoročnih rezultata potrebnih za ostvarivanje Cilja 5. Trebalo bi ih razvijati i distribuirati s jasnim potencijalom za stvaranje trajnog učinka poticanjem temeljne promjene ponašanja.

Povezanost: osnaživanje žena može smanjiti nejednakosti (Cilj 10), siromaštvo (Cilj 1) i glad (Cilj 2). Može pridonjeti zdravlju i blagostanju (Cilj 3). Razvoj novih proizvoda i usluga također pridonosi inovaciji (Cilj 9).

Akcija 4: Promicati rodnu jednakost ulaganjima, lokalnim inicijativama i podrškom

Poduzeća imaju veliku moć okupljanja, rasprostranjene mreže suradnika, resurse i ekspertize koje se mogu iskoristiti za promicanje rodne ravnopravnosti. Poduzeća lideri prepoznaju ekonomske i društvene koristi od rodne ravnopravnosti i nastoje iskoristiti svoj utjecaj, samostalno ili u partnerstvu, kako bi zagovarale uključivanje i podržale napore usmjerene na unapređenje osnaživanja žena.

Među ostalim, poduzeća mogu razviti ili podržati relevantne inicijative u zajednici, prepoznati liderstvo žena i njihov doprinos u zajednicama, povezati se s partnerima i organizacijama koje su predane unapređenju prava žena i djevojaka, uključiti državne institucije i druge zainteresirane strane kako bi se smanjile zakonske prepreke za osnaživanje žena, osigurati pomoć u stvaranju pristupa kapitalu za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena poticanjem financiranja ili ulaganjem u projekte koji vode računa o rodnoj ravnopravnosti.

Primjer prakse

- Rуска tvrtka **zagovara ukidanje** zakonskih prepreka ekonomskom osnaživanju žena i promiče ekonomske i društvene koristi od inkluzije.
- Komunikacijska tvrtka u zapadnoj Africi besplatno nudi svoje emitiranje grupama koje se zalažu **protiv osakaćivanja ženskih genitalija** i nudi podršku i financijsku pomoć za rad na tom projektu.
- Talijanska tvrtka za električnu energiju zaključuje partnerstvo s nevladinom organizacijom **kako bi osnažila polupismene žene iz sela u Indiji i Latinskoj Americi da sudjeluju u projektu instaliranja i održavanja malih fotonaponskih sustava**. Ovo partnerstvo **razvija kapacitete poduzetnica** pružajući im tehničku obuku.
- IT tvrtka ulaže **u inženjerske škole u zemljama u razvoju, zapošljava i obučava lokalne zaposlenike** i uspostavlja obrazovne programe **za učenice** da bi mogle napredovati na radnom mjestu.
- Tvrtka za održivo upravljanje investicijama sa sjedištem u SAD-u primjenjuje **leće rodne ravnopravnosti** na sve svoje investicijske fondove, favorizirajući ulaganja u tvrtke s raznolikim odborima i upravljačkim timovima, a izbjegavaju tvrtke koje ne uspijevaju osigurati sigurno radno okruženje za žene. Među tim su tvrtkama i one koje potiču ili toleriraju uznemiravanje ili koje imaju povijest ili obrazac diskriminacije ili zlostavljanja žena, uključene su u iskorištavanje ili trgovinu ženama ili čiji proizvodi ponižavaju žene ili koriste negativne stereotipe u oglašavanju ili promociji.

Razmotrite liderske kvalitete i međusobnu povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozne inicijative prema zajednicama i zagovaranje i podrška rodne ravnopravnosti imaju potencijal za postizanje dugoročnih rezultata potrebnih za ostvarivanje Cilja 5. Obično se sastoji od niza akcija tijekom duljeg razdoblja kako bi se osiguralo da se pozitivne promjene učvrste i traju.

Povezanost: promicanje rodne ravnopravnosti može smanjiti globalnu nejednakost (Cilj 10). Ostvarivanje ovog cilja može također omogućiti ženama da se zaposle i dobiju plaću, što ima pozitivan utjecaj na uzdržavane osobe, a time i na smanjenje siromaštva (Cilj 1), gladi (Cilj 2), poboljšanje zdravlja i blagostanja (Cilj 3) i obrazovanje (Cilj 4).

International Labour Organisation Helpdesk

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Women's Empowerment Principles

The Women's Empowerment Principles Gender Gap Analysis Tool

Investing in Women's Employment, IFC

UNGC Case Examples of Women and Girls' Empowerment

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 5

UN Women Annual Report 2016-2017

5 RODNA
RAVNOPRAVNOST

DOBRA PRAKSA

Poduzetništvo mladih, žena i početnika kreditni je program HBOR-a koji pridonosi ostvarenju cilja održivog razvoja 5: Rodna ravnopravnost. Taj program donosi povoljne uvjete financiranja za poduzetnice i druge posebne skupine korisnika koji imaju ograničen pristup financiranju. Donošenje programa namijenjenog poduzetnicama inicijalno je potaknuo Zakon o ravnopravnosti spolova i Nacionalna politika za ravnopravnost spolova te Strategija razvoja ženskog poduzetništva kojima je identificirano relevantno područje djelovanja iz područja djelatnosti nacionalne razvojne banke – poduzetništvo žena. Program se, u kontinuitetu i uz manje prilagodbe uvjeta i naziva, provodi više od osam godina.

Cilj je programa poboljšati pristup žena financijskim sredstvima i poticanje osnivanja i razvoja poslovanja malih i srednjih gospodarskih subjekata u većinskom vlasništvu žena. Žene poduzetnice su definirane kao poslovni subjekti u kojima najmanje jedna ili više žena zajedno posjeduju više od 50 posto vlasništva i kojima ujedno upravlja žena. U slučaju poduzeća koje nije mikro ili malo, žena ili žene zajedno mogu imati i manje od 50 posto vlasništva uz uvjet da je najmanje jedna žena na nekoj od ključnih upravljačkih pozicija u vezi s financijama i/ili operativnim poslovima i/ili strategijom, čime se dodatno osnažuju žene za preuzimanje uloga u ekonomskom životu.

S aktivnostima je započeto 2011. godine donošenjem posebnog kreditnog program Žene poduzetnice, čiji je cilj bio poticanje osnivanja i razvoja poslovanja malih i srednjih gospodarskih subjekata u većinskom vlasništvu žena. Program je usvojen nakon što je analiza stanja ekonomske i poduzetničke aktivnosti žena u Hrvatskoj kojom je, među ostalim, utvrđena znatna podzastupljenost žena u poduzetničkim aktivnostima, zaposlenosti, upravljačkoj i vlasničkoj strukturi poduzeća, niže plaće u obavljanju sličnih poslova i nizak udio poduzetnica od samo 19,5 posto u financijskoj vrijednosti odobrenih potpora u razdoblju od 2010. do 2013. godine, pokazala potrebu za donošenjem mjera za sustavnu podršku razvoju poduzetništva žena. Program HBOR-a Žene poduzetnice provodio se ili izravnim kreditiranjem HBOR-a ili u suradnji s poslovnim bankama, uz povoljne uvjete (najviši iznos kredita bio je 700.000,00 kuna; početak do 2 godine; rok otplate do 12 godina, uključujući početak; kamatna stopa 2% godišnje).

Za vrijeme provedbe programa došlo je do promjena u uvjetima provedbe komplementarnih mjera podrške drugih dionika te financijskih uvjeta na koje HBOR nije imao izravan utjecaj (subvencija osigurana iz Državnog proračuna RH iskorištena je sredinom 2013.). Ipak, HBOR je zadržao kontinuitet provedbe programa pod istim uvjetima (kamatna stopa 2% p.a.) iz svojih sredstava.

Nakon što je provedena opsežna analiza ponude proizvoda i usluga HBOR-a te redizajn i sažimanje ukupnog broja kreditnih programa (s 25 na 7), model financiranja poduzetnica svoje je mjesto našao unutar novousvojene grupe osnovnih programa i pod nazivom Poduzetništvo mladih, žena i početnika, uz dodatno poboljšane uvjete (najviši iznos kredita povećan na 2.000.000,00 kuna, a definicija žene poduzetnice proširena s obzirom na veličinu poslovnog subjekta).

Program je naišao na veliko zanimanje poduzetnica i prepoznat je kao primjer dobre prakse promicanja ravnopravnosti spolova u području financiranja (uvršten u bazu dobrih praksi Europskog instituta za rodnu ravnopravnost (EIGE)). Suradničke aktivnosti s dionicima pokazale su se kao dragocjena prilika za umrežavanje, edukaciju te izgradnju internih kapaciteta i boljeg razumijevanja primjene perspektive ravnopravnosti i u osnovnom poslovnom području djelovanja HBOR-a i u internim procesima upravljanja. Iskustvo HBOR-a u provedbi ovakvog programa daje važne reference za provedbu novih modela u budućnosti i s nekim novim partnerima.

6 ČISTA VODA I SANITARNI UVJETI

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 6 čista voda i sanitarni uvjeti

Održivo upravljanje vodama ključno je za dostojanstvo i dobrobit ljudi, produktivnost i ekološku otpornost. Postojeći izvori vode su pod velikim opterećenjem. Predviđa se da će u 2025. godini dvije trećine svjetske populacije živjeti u područjima s ugroženim vodnim resursima. Klimatske promjene i rast stanovništva dodatno će pogoršati probleme dostupnosti pitke vode. Osim toga, 2,1 milijarda ljudi diljem svijeta nema pristup sigurnoj, dostupnoj vodi u kući, a 4,5 milijardi ljudi nema sanitarne uvjete održavane na zdravstveno siguran način.

Potrošnjom vode za proizvodnju dobara i usluga te ispuštanjem otpadnih voda poduzeća su pod utjecajem, i izravno utječu na kvalitetu i količinu vodnih resursa. U područjima sa siromašnim ili ugroženim vodnim resursima ti se utjecaji snažnije osjećaju, tako da im poduzeća moraju pridati posebnu pozornost. Devedeset posto vode koja se danas troši u svijetu koristi se u poljoprivredne ili industrijske svrhe, zato poduzeća imaju ključnu ulogu u promicanju odgovorne upotrebe i učinkovitog upravljanja globalnim vodnim resursima. Troškovi financiranja infrastrukture potrebne za postizanje podciljeva u vezi s pitkom vodom i sanitarnim uvjetima procjenjuju se na 45 milijardi dolara godišnje, a od privatnog se sektora očekuje da osigura znatan dio tih ulaganja. Kako bi pomogli

u ostvarenju Cilja 6, sva poduzeća moraju poštovati prava zajednica na vodu i sanitarne uvjete te podržavati napore državnih institucija, poslovnog sektora i drugih sudionika. To uključuje razumijevanje utjecaja poduzeća na lokalne ekosustave i zajednice, posebice njihove kumulativne utjecaje na vodne resurse; praćenje vlastite uporabe vode i poduzimanje odgovarajućih aktivnosti u rasponu od unutarnjih (učinkovito korištenje vode, smanjenje unosa vode, ulaganje u pročišćavanje otpadnih voda, ponovno korištenje vode) do vanjske suradnje kako bi se riješili rizici i utjecaji u vodno intenzivnim sektorima kao što su proizvodnja, poljoprivreda i rudarstvo (proizvodnja nafte i plina, rudarstvo, kamenolomi...).

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 6 čista voda i sanitarni uvjeti

Poduzeća lideri oslanjaju se na društveno odgovorne poslovne prakse i poduzimaju dodatne mjere da bi razumjeli i adekvatno odgovorili na identificirane rizike očuvanja čiste vode te na utjecaje njihovih poslovnih aktivnosti na vodne slijevove i lokalne zajednice. To mogu učiniti provedbom planova zaštite voda izrađenim u dogovoru s drugim korisnicima voda. Akcije lidera mogu također uključivati unapređenje pristupa čistoj vodi i sanitarnim uslugama u vlastitim objektima, u dijelovima

lanca opskrbe i u široj zajednici. Ove aktivnosti mogu provoditi ulaganjem i angažmanom u suradnji s državnim institucijama i civilnim društvom da bi osigurali dostupnost vode i sanitarija (WASH – Water Sanitation and Hygiene); holističkim upravljanjem vodnim resursima za zadovoljavanje društvenih, ekonomskih i ekoloških potreba. Također, poduzeća mogu raditi na zaštiti i obnovi prirodne infrastrukture koja osigurava dostupnost čiste vode.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 6 čista voda i sanitarni uvjeti

Ključna uloga vodnih resursa u različitim industrijama opravdava liderstvo poslovnog sektora u rješavanju pitanja dostupnosti i zaštiti vode. Više od 80 posto svih radnih mjesta na globalnoj razini ovisi o održivom upravljanju vodnim resursima. Procjenjuje se da bi trošak zbog nestašica vode, u slučaju nastavka postojećih trendova do 2050., mogao iznositi čak šest posto BDP-a.

Odražavajući ključnu ulogu vodnih resursa u društvu, gospodarstvu i okolišu, Cilj 6 blisko je povezan sa svim ostalim ciljevima. Izbjegavanjem potencijalnih troškova zagađenja i nestašice vode, održivo upravljanje vodnim resursima omogućit će napredak u postizanju ekoloških i ekonomskih ciljeva. Unapređenja na području očuvanja čistih voda i sanitarnih uvjeta omogućuje napredak u ostvarivanju društvenih ciljeva, uključujući one koji se odnose na rodnu ravnopravnost, siromaštvo, obrazovanje, glad i zdravlje. Pristup čistoj vodi i sanitarnim uslugama pozitivno utječe na poboljšanje zdravlja obitelji i produktivnost radne snage. Ublažavanje utjecaja nestašice vode na klimatski ranjivu populaciju ključno je za napredak u tom cilju. Naponi da se postignu drugi ciljevi, uključujući Ciljeve 2 i 7, mogu utjecati na opskrbu vodom ako je riječ o aktivnostima koje obilježava intenzivno korištenje vode. Tvrtke lideri će upravljati tim rizicima smanjenjem potencijalnih sukoba između sustava opskrbe vodom, energijom i hranom.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 6

Podciljevi Cilja 6

- 6.1. Do 2030. postići univerzalan i pravedan pristup zdravstveno ispravnoj, sigurnoj i pristupačnoj vodi za piće za sve ljude
- 6.2. Do 2030. ostvariti pristup primjerenim i pravednim sanitarnim i higijenskim objektima za sve ljude, iskorijeniti defekaciju na otvorenom, pri čemu treba pridati posebnu pozornost potrebama žena, djece i onih u ranjivim situacijama
- 6.3. Unaprijediti kvalitetu vode tako da se smanji onečišćenje, ukloni otpad te znatno poveća recikliranje i sigurna ponovna uporaba na globalnoj razini
- 6.4. Do 2030. znatno povećati učinkovitost korištenja vode u svim sektorima te osigurati održivo crpljenje i opskrbu pitke vode kako bi se upozorilo na problem nestašice vode i znatno smanjio broj ljudi koji su pogođeni nestašicom vode
- 6.5. Do 2030. provoditi integrirano upravljanje vodnim resursima na svim razinama, uključujući prekogranične suradnje, na prikladan način
- 6.6. Do 2030. zaštititi i obnoviti ekosustave povezane s vodom, uključujući planine, šume, močvare, rijeke, vodonosnike i jezera

Akcije poduzeća

1. Razviti i primjenjivati holističke, društveno pravedne, ekološki održive i ekonomski korisne strategije upravljanja vodom u vodnim slijevovima u području poslovanja poduzeća i lanca opskrbe.
2. Zaštititi i/ili obnoviti vodne ekosustave u području oko vlastitog poslovanja i u područjima djelovanja sudionika u lancu opskrbe.
3. Osigurati dostupnost pitke vode i odgovarajuće sanitarne uvjete radeći na rješavanju utjecaja vlastitog poslovanja i lanca opskrbe na lokalnu opskrbu vode i podržati druge sudionike da rade na osiguranju isporuke pitke vode i sanitarnih uvjeta.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

**Usmjeravajuća
pitanja**
za ocjenu
kvalitete
liderstva za vaš
biznis

**Ključna
razmatranja**
za Cilj 6

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 6? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Aktivnosti povezane s Ciljem 6 trebaju biti usklađene sa širom strategijom poduzeća o upravljanju vodom koja razmatra sadašnje i buduće utjecaje te ekološke, ekonomske i društvene rizike korištenja vode u cjelokupnom poslovanju i rizike povezane sa strateškim vodnim slijevovima.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 6?

Ambiciozna akcija koja uzima u obzir ukupne vodne slijeveve i nastoji identificirati i odgovoriti na ekološka i društvena pitanja u svima fazama poslovnih aktivnosti, mora težiti trajnim ishodima koji se usklađuju s onim što je potrebno da bi se ostvarili podciljevi Cilja 6.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 6 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 6?

Dosljednost u kontekstu Cilja 6 znači da su svi sektori, uključujući službu za odnose s državnim institucijama, pravnu službu i službu vanjskih komunikacija predani svim aspektima upravljanja zaštitom voda. To uključuje poštovanje prava na vodu i higijenske uvjete u svim fazama poslovnih aktivnosti i u suradnji s dobavljačima.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 6?

Suradnja sa svim korisnicima vode i dionicima koji dijele iste vodne slijeveve, ključna je za razvoj holističke strategije upravljanja vodom koja može riješiti lokalne probleme opskrbe vodom i sanitarne uvjete. Poduzeća mogu zajedno s partnerima raditi na promicanju važnosti ishoda u osiguranju vode i adekvatnih higijenskih uvjeta.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 6?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Odgovornost uključuje praćenje i izvještavanje o utjecaju poduzeća na vodne resurse i prirodnu infrastrukturu povezanu s vodom te pristup vodi i sanitarne uvjete u zajednici. O tim utjecajima moraju postojati javni izvještaji, koji su usporedivi s izvještajima o utjecaju drugih korisnika zajedničkih vodnih resursa.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 6 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 6 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Voda i higijenski uvjeti čvrsto su povezani s ostvarivanjem većine ciljeva, ali osobito s ciljevima orijentiranim na ljude. To je zato što je voda preduvjet za ostvarivanje drugih ljudskih prava i smanjenje bolesti uzrokovanih vodom i otpadom (Cilj 3). Smanjivanje bolesti i niski troškovi opskrbe vodom mogu pomoći u daljnjem zapošljavanju, povećati produktivnost (Cilj 8), smanjiti siromaštvo (Cilj 1) i povećati stope obrazovanja među djecom i ženama u ruralnim područjima (Cilj 5). Unapređenje korištenja vodnih resursa u poslovanju također će povećati ekološki integritet prirodnih ekosustava (Cilj 14 i 15) koji presudno ovise o čistoj vodi.

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Napori da se smanji vodni otpad i zloupotreba vode mogu imati neželjene učinke na sustave ovisne o vodi promjenama u cijenama i dostupnosti. U poljoprivredi, akcije racioniranja vode mogu imati kratkoročne učinke na proizvodnju hrane, što može utjecati na opskrbu hranom (Cilj 2). Planiranje vode i vodnih slijevova može negativno utjecati na proizvodnju električne energije iz hidroelektrana, što bi moglo uzrokovati prelazak na manje održive oblike proizvodnje energije (Cilj 7). Infrastrukturni projekti mogu utjecati na Cilj 3, uključujući utjecaj prava na zemljište i vodu te dostupnost vode. Ovim utjecajima, pogotovo kad izravno pogađaju lokalne zajednice, treba upravljati tako da se osigura održivi razvoj, koji bi trebao biti rezultat prakse upravljanja vodama na razini slijevova.

Akcija 1: Razviti i primjenjivati holističke, društveno pravedne, ekološki održive i ekonomski korisne strategije upravljanja vodom u vodnim slijevovima u području oko poduzeća i lanca opskrbe

Kao glavni korisnici vode u proizvodnji i kao proizvođači otpada koji mogu utjecati na pristup pitkoj vodi, poduzeća igraju važnu ulogu zaštitnika vodnih resursa u vodnim slijevovima u svojem okružju. Od svih se poduzeća očekuje da procjenjuju, prate i izvještavaju o korištenju i utjecaju na vodne resurse te da kreiraju strategije za unapređenje uvjeta u lokalnom slijevnom području smanjivanjem svog utjecaja i/ili ulaganjem u programe i aktivnosti za podršku odgovornom upravljanju i korištenju voda.

Poduzeća lideri vode računa o cijelom vodnom slijevu područja, postavljajući podciljeve temeljene na lokalnom kontekstu uzimajući u obzir hidrološke, društvene i političke uvjete. Poduzeća lideri mogu usvojiti stratešku opredijeljenost za zajedničko upravljanje vodnim resursima u slijevnom području s drugim korisnicima. Isti pristup trebali bi dosljedno primjenjivati u slijevnim područjima u svojem okružju i na koja imaju znatan utjecaj. Zajedničko upravljanje vodnim resursima uključuje podršku državnih institucija Integralnim planovima upravljanja vodnim resursima i suradnju s drugim korisnicima kako bi razumjeli i odgovorili na ukupne utjecaje na zajedničke resurse.

Primjer prakse

- Rudarska tvrtka **izrađuje investicijski plan za unapređenje funkcioniranja vodnog slijeva** inkluzivnim procesom koji uključuje sve relevantne sudionike.
- Proizvođač hrane, u suradnji s poljoprivrednicima i kućanstvima, izrađuje glavne planove (masterplanove) upravljanja vodama u regijama iz kojih nabavlja sirovine, što rezultira znatnim smanjenjem korištenja vode u poljoprivredi u područjima gdje je dostupnost vode ugrožena.
- Proizvođač kemikalija **koristi vodu iz gradskog postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda** izbjegavajući korištenje pitke vode u industriji, osiguravajući tako dovoljno vode za 500.000 ljudi
- Distributer poljoprivrednih proizvoda primjenjuje **filter za provjeru kvalitete vode** u svom lancu vrijednosti kako bi identificirao utjecaje svojih aktivnosti na druge korisnike zajedničkih vodnih resursa i informirao ih o nastojanjima za ublažavanje utjecaja te o investicijskim odlukama.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Predanost: djelovanje poduzeća treba biti utemeljeno na predanosti zaštiti vodnog slijeva te odražavati rezultat konzultacija sa svim korisnicima zajedničkih vodnih resursa i početi rješavati ekološke, ekonomske i društvene utjecaje i rizike, s posebnim naglaskom na osiguranje pristupa ranjivih populacija čistoj vodi.

Odgovornost: poduzeća trebaju ocijeniti, pratiti i izvijestiti o utjecaju svojih aktivnosti, lanaca nabave i planiranih ulaganja na druge korisnike zajedničkih vodnih resursa, uključujući okoliš. Postoje različiti alati koji poduzećima mogu pomoći da započnu proces procjene rizika koji bi se mogao integrirati u procjenu utjecaja i strategiju odgovora na postojeće izazove.

Povezanost: zdrava slijevna područja temelj su za život ljudi (Ciljevi 1, 2, 3) te životinjskog i biljnog svijeta (Ciljevi 14 i 15).

Akcija 2: Zaštititi i/ili obnoviti vodne ekosustave oko vlastitog poslovanja i lanca opskrbe

Poduzeća moraju, u najmanju ruku, poštovati zakone o zaštiti okoliša koji reguliraju zaštitu ekosustava koji mogu biti ugroženi kao posljedica njihova poslovanja.

Poduzeća lideri poduzimaju mjere koje nadilaze ovu odgovornost i prepoznaju vrijednost prirodne infrastrukture koja regulira dostupnost i kvalitetu vode svim sudionicima u područjima oko njihovih aktivnosti. Poduzeća lideri obvezuju se zaštititi i/ili obnoviti ekosustave za pročišćavanje voda radi održavanja usluga koje pružaju. U skladu s holističkim upravljanjem slijevnim područjem, surađuju s drugim korisnicima i zajednicama koje ovise o vodama kako bi osigurali kontinuirano pružanje usluga ekosustava.

Primjer prakse

- Energetska tvrtka ulaže u **prirodna močvarna staništa i područja pokrivena trskom** oko lokacija gdje se odvijaju aktivnosti tako da obradi i pročisti istu količinu vode koju crpi i obrađuje, zamjenjujući pumpe za izvlačenje vode iz dubokih vodonosnika.
- Proizvođač **automobila ulaže u prirodnu infrastrukturu za prikupljanje kišnice kako bi obnovio barem onoliko podzemnih voda koliko vode koristi u proizvodnji** i tako osigura odgovarajuću opskrbu vodom za okoliš, stanovništvo i industriju.
- Proizvođač pića **ulaže u tehnologije i prakse za ponovno utiskivanje vode na farmama u područjima** iz kojih uzima sirovine, da bi vratili vodu u podzemlje i osigurali dovoljne količine za poljoprivredne proizvode, vlastite sirovine.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: poduzeća bi trebala surađivati s lokalnim vlastima kako bi dobili dozvole za projekte prirodne infrastrukture, financijskim institucijama za povećanje dostupnih sredstava za financiranje projekata prirodne infrastrukture, nacionalnom i regionalnom vladom radi podrške širenju prirodne infrastrukture i lokalnom zajednicom da razumiju njihove potrebe.

Odgovornost: tvrtke bi trebale usvojiti odgovarajuće zaštitne mjere i upravljati svim negativnim utjecajima svojih aktivnosti na ugrožene zajednice koje ovise o slijevnim područjima koja im omogućuju život.

Povezanost: djelovanje na zaštitu, obnovu i proširenje prirodne infrastrukture može pomoći u postizanju ciljeva povezanih s ekosustavima na kopnu (Cilj 15) i podvodnim sustavima (Cilj 14). Zamjena visokouglične infrastrukture zelenom vegetacijom koja apsorbira ugljik, pozitivno utječe na ostvarenje cilja za očuvanje klime (Cilj 13).

Akcija 3: Osigurati pristup pitkoj vodi i higijenskim uvjetima rješavanjem utjecaja poslovanja poduzeća i lanca opskrbe na lokalnu opskrbu vodom i pružanjem podrške dionicima za dostupnost pitke vode i higijenskih uvjeta

Poduzeća imaju ključnu ulogu u osiguravanju pristupa vodi i sanitarnim uslugama. Ona rade procjene utjecaja svojih aktivnosti na vodne resurse lokalnih zajednica i pripremaju strategije koje će odgovoriti na identificirane izazove. Te strategije mogu obuhvaćati aktivnosti ublažavanja ili saniranja utjecaja. Poduzeća lideri stvaraju i pokreću partnerstva za rješavanje kumulativnih utjecaja svih sudionika na vodne resurse i higijenske uvjete tražeći sustavna rješenja. Poduzeća mogu u suradnji s državnim institucijama, drugim poduzećima, nevladinim organizacijama i zajednicama djelovati na izradi planova koji osiguravaju odgovarajuće usluge dostupnosti pitke vode i odgovarajućih higijenskih uvjeta, uključujući rješavanje zajedničkih lokalnih utjecaja, razmjenu znanja, tehnologija i infrastrukture. Posebnu pozornost pridaju zaštiti i širenju infrastrukture za opskrbu pitkom vodom ranjivih skupina stanovništva, uključujući siromašne i autohtone zajednice.

Primjer prakse

- Energetska tvrtka dijeli znanje u **izradi modela opskrbe pitkom vodom u općinama** da bi ojačala sposobnosti lokalnih vlasti i pomogla u planiranju vodoopskrbe.
- Rudarska tvrtka **dijeli s općinama postrojenje za pročišćavanje vode** koje koristi u svojim aktivnostima da bi osigurala pitku vodu i pročišćavanje otpadnih voda u regijama s nestašicom vode, zalaže se za ponovno korištenje vode u vlastitim operacijama, nastojeći ublažiti probleme u opskrbi vode zbog porasta stanovništva koje se seli iz ruralnih područja zbog rudarskih aktivnosti.
- Operator hidroelektrana **osigurava sanitarne uređaje** selima nizvodno od nove brane kako bi se osigurali kvalitetni izvori vode za energiju i druge namjene u cijelom slijevu.

Razmotrite liderske kvalitete i međusobnu povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: snažna, dugoročna partnerstva s više sudionika ključna su za osiguranje adekvatne opskrbe pitkom vodom i higijenskih uvjeta te podršku poštovanju prava lokalnih zajednica.

Odgovornost: pitanja dostupnosti pitke vode i higijenskih uvjeta čest su problem ugroženih skupina stanovništva. Poduzeća bi trebala usvojiti odgovarajuće zaštitne mjere i upravljati svim negativnim utjecajima svojih aktivnosti na te skupine, ali i pratiti ukupne učinke djelovanja partnera s kojima rade. Smišljen angažman u vezi s ovim aktivnostima uključuje dobivanje slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka lokalnih zajednica i autohtonih skupina za projekte vodne infrastrukture, kao dio sveobuhvatne strategije suradnje sa svim dionicima i korisnicima vodnih slijevova.

Water and Sanitation Interlinkages across the 2030 Agenda for Sustainable Development

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the SDGs: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

International Council on Mining and Minerals Catchment-based water management guide

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 6

WWF Water Risk Filter

CEO Water Mandate

Guidance for Companies on Respecting the Human Rights to Water and Sanitation

6 ČISTA VODA I
SANITARNI UVJETI

DOBRA PRAKSA

COR 6 ČISTA VODA I SANITARNI UVJETI

Dobra praksa: Utjecaj tekstilne industrije na održivo upravljanje vodom

Galeb, tvornica tekstila, ulaže u rekonstrukciju i unaprjeđenje sustava interne odvodnje proizvodnih pogona te postrojenja za pročišćavanje tehnoloških otpadnih voda koje se ispuštaju u prirodne riječne tokove (zaštićeni prirodni pojas Natura 2000).

Tim projektom Galeb pridonosi ostvarenju COR-a 6: Čista voda i sanitarni uvjeti – Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodom i sanitarnim uvjetima za sve i COR-a 14: Očuvanje vodenog svijeta – Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održivi razvoj. Očekivano je vrijeme trajanja projekta četiri godine, a u sklopu projekta istražuje se primjena inovativnih tehnoloških rješenja u pročišćavanju otpadnih voda u tekstilnoj industriji, čime se treba smanjiti zagađivanje prirodnih riječnih tokova te smanjiti korištenje pitke vode u industrijskim pogonima (ponovnim korištenjem pročišćenih otpadnih voda u industriji). Primjena naprednih tehnoloških rješenja osigurat će se sudjelovanjem u istraživačko-razvojnom projektu EU (Project O). Ciljevi projekta su mjerljivi i rezultati će biti dostupni 2021. godine nakon ugradnje pilot-postrojenja za fotokatalizu kao inovativne, čiste tehnologije u dodatnom pročišćavanju tehnoloških otpadnih voda u tekstilnoj industriji. U projektu sudjeluju Hrvatske vode, Vodovod Omiš, tijela lokalne i regionalne vlasti, međunarodne visokoobrazovne institucije i poduzeća iz 27 zemalja EU i Izraela, uključujući i Galeb.

7 PRISTUPAČNA I ČISTA ENERGIJA

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 7 pristupačna i čista energija

Svijet znatno zaostaje u osiguravanju pristupačne, pouzdane, održive i moderne energije za sve te u ispunjavanju ciljeva koji su dogovoreni za povećanje udjela čiste energije i energetske učinkovitosti. Više od 1 milijarde ljudi (15 posto svjetske populacije), uglavnom u ruralnim zajednicama, nema pristup električnoj energiji. Više od 40 posto svjetske populacije trenutno nema pristup čistim gorivima i tehnologijama za kuhanje. Udio obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji energije ostaje na razini oko 18 posto, a unatoč nedavnom napretku u iskorištavanju sunca i vjetra, veći dio struje proizvodi se u hidroelektranama. Poseban je problem povećanje udjela obnovljive energije u sektorima toplinarstva i prometa, koji zajedno čine 80 posto globalne potrošnje energije. Unatoč unapređenjima, mnoge od zemalja koje su najveći potrošači energije u svijetu ne povećavaju stope energetske učinkovitosti potrebnom brzinom dogovorenom na globalnoj razini.

Poslovni sektor ima ključnu ulogu u pokretanju financiranja i razvoju tehnologija potrebnih za postizanje Cilja 7. Privatni sektor predstavlja polovinu svjetske potrošnje energije, tako da ima znatan prostor za povećanje energetske učinkovitosti i opskrbu energije iz obnovljivih izvora. Poduzeća opskrbljuju potrošače energentima, trošilima i uslugama koje mogu učiniti čistijim i učinkovitijim za korištenje. Poduzeća također mogu učiniti energente, proizvode i usluge cjenovno pristupačnima da bi postali dostupni siromašnom stanovništvu s malom potrošnjom energije.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 7 pristupačna i čista energija

S obzirom na veličinu izazova i ključnu ulogu poslovnog sektora, postoji znatan prostor za liderstvo. Poduzeća s energetske intenzivnim aktivnostima mogu znatno povećati energetske učinkovitost, a preostale potrebe pokrivati iz obnovljivih izvora. Poduzeća čiji lanci opskrbe imaju energetske intenzivne aktivnosti mogu promicati slično djelovanje odabirom dobavljača i izgradnjom kapaciteta dobavljača da učine isto. Poduzeća lideri također mogu iskoristiti svoje vještine za stvaranje i primjenu novih, pristupačnih proizvoda i usluga za održivu energiju i energetske učinkovitost.

Također mogu razvijati i primjenjivati poslovne modele za isporuku tehnologija održive energije i energetske učinkovitosti novim tržištima i zajednicama, podupirući cilj stvaranja univerzalnog pristupa održivoj energiji.

Poboljšanje pristupa, učinkovitosti i održivosti opskrbe energijom diljem svijeta pruža poduzećima veliku tržišnu priliku. Za postizanje Cilja 7 potrebna su ulaganja od bilijun dolara svake godine, nekoliko puta više od sadašnjih troškova za energetske učinkovitost, obnovljivu energiju i pristup energiji. Energetske učinkovitost i jeftini obnovljivi izvori energije nude mogućnost smanjenja troškova poduzeća u vlastitim proizvodnim aktivnostima. Isporuka tehnologije za proizvodnju obnovljive energije novim zajednicama koje dosad nisu imale opskrbu električnom energijom, podržava komplementarnost tržišta proizvoda i usluga i pruža nove prilike za poslovni sektor, dok tržište čistih goriva za kuhanje ulazi u zrelu fazu.

Proširenje pristupa održivoj energiji podržava napredak u ostvarenju drugih ciljeva. To je ključni doprinos u smanjenju siromaštva (Cilj 1) i poboljšanju zdravlja (Cilj 3), povećanju produktivnosti, povećanju konkurentnosti i promicanju gospodarskog rasta (Cilj 8), a energetska tranzicija nužan je čimbenik koji potiče djelovanje na zaštiti klime (Cilj 13) i održivih gradova i zajednica (Cilj 11). U provedbi aktivnosti na ostvarenju ovog cilja poduzeća trebaju pažljivo upravljati rizikom mogućeg negativnog učinka na druge ciljeve održivog razvoja. Naprimjer, veći udio proizvodnje čiste energije iz hidroelektrana može negativno utjecati na okoliš (Ciljevi 14 i 15) i lokalne zajednice ovisne o zemljištu za zadovoljavanje osnovnih potreba u blizini vodnih resursa (Cilj 1 i 2). Proširenje ponude energije iz fosilnih goriva moglo bi ugroziti ostvarivanje Cilja 13. Poduzeća lideri pažljivo upravljaju tim rizicima kako bi poduprli cjelokupni program COR-a.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 7

Podciljevi Cilja 7

- 7.1. Do 2030. godine osigurati univerzalni pristup pristupačnim, pouzdanim i modernim energetske uslugama
- 7.2. Do 2030. godine povećati udio obnovljive energije u globalnom energetske miks
- 7.3. Do 2030. godine udvostručiti stopu poboljšanja energetske učinkovitosti na globalnoj razini

Akcije poduzeća ▶

- 1. Znatno povećati energetske učinkovitost, preostale energetske potrebe pokrivati iz obnovljivih izvora, isti pristup promicati duž lanca opskrbe odabirom dobavljača i podrškom.
- 2. Istraživati, razvijati i primijeniti pristupačnu održivu energiju i proizvode i usluga za energetske učinkovitost.
- 3. Razvijati i implementirati poslovne modele za isporuku tehnologija održive energije i energetske učinkovitosti.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

	Predanost	Ambicioznost	Dosljednost	Kooperativnost	Odgovornost
 Usmjeravajuća pitanja za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis	• Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 7? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu? • Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama? • Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?	• Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji? • Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 7?	• Je li podrška Cilju 7 ugrađena u sve organizacijske funkcije? • Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 7?	• Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 7?	• Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 7? • Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke? • Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima? • Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima? • Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?
Ključna razmatranja za Cilj 7	Uključivanje posvećenosti postizanju Cilja 7 u strategiju poduzeća i predanost najvišeg menadžmenta ključni su preduvjeti za ostvarivanje temeljnih promjena u poslovnim aktivnostima i potrebnim inovacijama tehnologija i poslovnih modela.	Ambiciozno djelovanje na Cilju 7 potiče usmjeravanje znatnih financijskih tokova u nove tehnologije i poslovne modele za univerzalni pristup održivoj energiji i energetske u učinkovitost. Time se mogu ostvariti utjecaji koji nadilaze okvire poduzeća, što je u skladu s kvantitativnim podciljevima Cilja 7.	Napredak u postizanju Cilja 7 zahtijeva usklađeno djelovanje svih organizacijskih funkcija kako bi se maksimalno iskoristili potencijali novih ideja i iskoristili svi raspoloživi resursi; također je bitno da aktivnosti jedne poslovne jedinice ne poništavaju pozitivne učinke drugih jedinica.	Suradnja s drugim dionicima ključna je za napredak Cilja 7, to zahtijeva odgovornu suradnju s državnim institucijama na oblikovanju javnih politika; međusektorska partnerstva za razmjenu inovacija; i uključivanje u zajednice kako bi svi sudionici razumjeli energetske potrebe, tako da svi mogu dati doprinos i podršku napretku.	Primjena novih tehnologija stvara brojne rizike negativnih utjecaja na lokalne zajednice. Nužno je pažljivo upravljanje tim rizicima, posebno kad je riječ o hidroenergiji, biogorivima i velikim elektranama te infrastrukturi za prijenos i distribuciju energije koji zahtijevaju korištenje zemljišta i resursa.

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 7 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

S obzirom na vezu između pristupa energiji, energetske učinkovitosti, gospodarskog rasta i zelenih radnih mjesta (Ciljevi 8 i 12), širenje pristupa energiji i povećanje energetske učinkovitosti vjerojatno će poboljšati prihode, posebno u ruralnim područjima, što može pomoći smanjenju siromaštva i gladi (Ciljevi 1 i 2). Čista energija, uključujući i energiju za kuhanje, može smanjiti zagađenje u lokalnoj zajednici, pridonoseći tako zdravlju (Cilj 3). Instaliranje tehnologija obnovljivih energija može omogućiti pristup energiji bez povećanja emisija ugljikova dioksida. To će podržati nacionalne i međunarodne ciljeve za ublažavanje klimatskih promjena (Cilj 13). Proširenje pristupa energiji može unaprijediti ciljeve povezane s infrastrukturom, posebno u gradovima i zemljama u razvoju, što je nužno za podršku održivom razvoju (Ciljevi 9 i 11). Povećanje pristupa energiji može smanjiti nejednakosti između i unutar zemalja i rodne nejednakosti (Ciljevi 5 i 10).

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Veliki projekti za proizvodnju energije, uključujući velike hidroelektrane, mogu imati nepovoljne učinke zbog raseljavanja ljudi i ugrožavanja važnih izvora sredstava za život, što bi moglo ugroziti napredak u smanjenju siromaštva, gladi i nejednakosti (Ciljevi 1, 2 i 10). Treba pažljivo odrediti prioritete, zbog korištenja poljoprivrednog zemljišta za uzgoj biljaka za bigoriva može doći do negativnog utjecaja na smanjenje gladi (Cilj 2) i uzrokovati krčenje šuma (Cilj 15).

Akcija 1: Znatno povećati energetske učinkovitost, preostale energetske potrebe pokrivati iz obnovljivih izvora, isti pristup promicati u lancu opskrbe izborom dobavljača i podrškom

Tranzicija prema sustavu održive i čiste energije zahtijeva znatne promjene u potražnji i ponudi energije. Poduzeća u tom procesu moraju odigrati ključnu ulogu na obje strane. Sva poduzeća moraju raditi na unapređenju energetske učinkovitosti i opskrbi energije iz čistih izvora. Poduzeća lideri nastoje potaknuti druga poduzeća iz sektora i druge dionike na poduzimanje akcija za daljnji napredak. To čine tako da se obvezuju na znatno smanjenje potrošnje energije poboljšanjem učinkovitosti, a ostale potrebe zadovoljavaju iz obnovljivih izvora. Podupiru provedbu sličnih aktivnosti u dijelovima lanca opskrbe tako što grade partnerstva i jačaju kapacitete strateških partnera te odabirom dobavljača. Poduzeća često poduzimaju ove aktivnosti istovremeno sa smanjenjem potrošnje energije pri korištenju svojih proizvoda i usluga.

Primjer prakse

- Veliki proizvođač namještaja **pokreće kampanju unapređenja energetske učinkovitosti** u svom lancu opskrbe. Usredotočuje se na poboljšanje energetske učinkovitosti uvođenjem pametnih sustava upravljanja zgradom, LED rasvjetom i optimizacijom kvalitete električne energije, uvođenjem gorivih ćelija; ostvaruje znatan napredak prema svom cilju da do 2020. **proizvede više obnovljive energije nego što treba za vlastito poslovanje.**
- Proizvođač medicinske opreme **svu energiju dobiva iz obnovljivih izvora i maksimizira nabavu inputa od dobavljača koji koriste 100 posto obnovljivu energiju**, uključujući podršku tehnologiji pretvaranja otpada u energiju u svom lancu opskrbe tako da i sami spaljuju otpad u cementnim pećima.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Predanost: fundamentalne promjene energetske potreba i izvora energije, zahtijevaju čvrstu predanost najviših razina menadžmenta i izraženu posvećenost tom cilju u strategiji poduzeća kako bi se potaknula vjerodostojnost liderstva i predanost zaposlenika.

Ambicioznost: ambiciozno djelovanje ima širok opseg koji obuhvaća i lanac opskrbe. Gdje je god moguće, napredak predviđen postavljenim ciljevima mora biti na razini ili premašiti kvantitativne ambicije postavljene u podciljevima Cilja 7.

Suradnja: suradnja može biti vrlo učinkovita u postizanju energetske učinkovitosti i ciljeva čiste energije, ne samo s članovima lanca opskrbe nego i drugim poduzećima iz sektora i državnim institucijama; primjerice postavljanjem standarda za portfelj obnovljivih izvora za industriju.

Povezanost: energetska učinkovitost i čista energija pridonose Cilju 12 (održiva proizvodnja i potrošnja) i Cilju 13 (zaštita klime). Proizvodnja čiste energije može biti povezana sa znatnim negativnim utjecajima i tim rizicima treba pažljivo upravljati. To uključuje korištenje poljoprivrednih sustava za usjeve za energetske potrebe, a ne hranu za potrošnju, što može negativno utjecati na Cilj 2 (svijet bez gladi).a

Akcija 2: Istraživati, razvijati i koristiti pristupačnu, održivu energiju te proizvode i usluge za energetske učinkovitost

Poduzeća mogu predvoditi u ostvarivanju Cilja 7 primjenom svojih znanja i vještina za kreiranje energetski učinkovitih proizvoda i usluga koji su čisti za korištenje. Vodstvo također uključuje istraživanje, razvoj i primjenu proizvoda i usluga koji poboljšavaju pristup energiji za marginalizirane i ugrožene skupine. Da bi bili vodeći, ti proizvodi i usluge moraju olakšati uspješnu tranziciju prema održivom energetskom sustavu i osigurati pristup održivoj energiji za sve, uključujući uspostavljanje ispravnih razina dostupnosti. Tehnološki razvoj može znatno unaprijediti pristup energiji, energetsku učinkovitost i korištenje čiste energije u industriji, zgradama i uređajima, prijevozu i poljoprivredi; ali postoji i znatan prostor za inovaciju usluga, naprimjer, razvojem inovativnih financijskih proizvoda. Liderstvo također može zahtijevati suradnju s klijentima kako bi se osiguralo da proizvod ili usluga na najbolji mogući način zadovoljava potrebe potrošača. To je posebno važno za javnu nabavu koja ima velik utjecaj na održivost, a nedostatak kapaciteta može ugroziti adekvatno donošenje odluka.

Primjer prakse

- Poduzeće za dijeljenje automobila **prelazi na električna vozila**, koristi energetski učinkovitu tehnologiju transporta na svim svojim tržištima.
- Poduzeće za proizvodnju rasvjetnih tijela uvodi **svjetlosne centre** koji omogućujući društveni i gospodarski život i po noći za zajednice koje nemaju pristup el. energiji u područjima Afrike i Latinske Amerike. Isporučuju LED svjetiljke koje smanjuju troškove rasvjete, traju deset puta duže od tradicionalnih žarulja te sprečavaju žene i djecu da udišu dim iz petrolejskih lampi ili vatre na drva.
- Elektroprivredno poduzeće **lansira inovativne modele financiranja pay-as-you-go (plaćanja u trenutku nastanka troškova)** da bi klijentima osigurali pristupačno financiranje za nabavu opreme za obnovljivu energiju unatoč visokim početnim troškovima.
- Inženjerska tvrtka razvija **inovativna tehnološka i informatička rješenja za mikromreže niskog napona** koje mogu pomoći ubrzati uvođenje obnovljive energije olakšavanjem integracije malih vjetroelektrana ili kapaciteta solarnih elektrana sa sustavima baterija za pohranu energije.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: suradnja s klijentima često je ključna za osiguravanje prikladnosti proizvoda i usluga za specifične potrebe klijenta. Suradnja također može poprimiti oblik dijeljenja intelektualnog vlasništva s tvrtkama iz sektora kako bi se stvorio otvoreni inovacijski sustav s kapacitetom stvaranja revolucionarnih inovacija.

Odgovornost: razvoj energetskih proizvoda i usluga za ranjive skupine zahtijeva odgovarajuće mjere zaštite i upravljanje svim rizicima negativnih utjecaja, uključujući tehničke kvarove, opasni otpad i zagađenje okoliša.

Povezanost: ulaganja u inovacije oko održivih energetskih proizvoda i usluga mogu znatno unaprijediti inovacije (Cilj 9) i klimatske akcije (Cilj 13). Međutim, elektrifikacija transporta i drugih energetskih usluga održiva je samo u mjeri u kojoj je električna energija u sustavu proizvedena iz niskougljičnih izvora.

Akcija 3: Razvijati i primjenjivati poslovne modele za isporuku tehnologija održive energije i energetske učinkovitosti

Više od milijarde ljudi nema pristup električnoj energiji. Mnogi od njih žive u udaljenim područjima daleko od električnih mreža. 2,7 milijardi ljudi oslanja se na upotrebu tradicionalne biomase za kuhanje. Opskrbljivači energije u tim područjima odgovorni su za suradnju s državnim institucijama i drugim dionicima kako bi olakšali pristup energiji. Za nova tržišta i nedovoljno razvijene zajednice poduzeća lideri mogu kreirati i primjenjivati nove poslovne modele i donijeti moderne tehnologije energetske učinkovitosti. Među ostalim, to može uključivati poslovne modele za instaliranje i upravljanje radom mini i mikro mreža, sustava za skladištenje energije, recikliranje akumulatora automobila za opskrbu zgrada električnom energijom te inovativne modele isporuke energije zajednicama koje ne mogu sudjelovati u tradicionalnom tarifnom sustavu. Poduzeća lideri rade na svim tržištima i sektorima kako bi u područjima s niskom razinom održive opskrbe energijom razvili nove sustave proizvodnje i isporuke energije i energetske učinkovitosti.

Primjer prakse

- Energetsko poduzeće **reciklira potrošene baterije električnih vozila** da bi omogućilo skladištenje obnovljive energije na otocima bez pristupa električnoj mreži.
- Proizvođač hrane proizvodi **električnu energiju i napredna biogoriva** koristeći obnovljivu energiju za pogonske kotlove u šećerani i isporučuje energiju lokalnim zajednicama.
- Poduzeće za grijanje i hlađenje **lansira novi distributivni sustav električne i toplinske energije**, čime se institucionalnim potrošačima topline i električne energije omogućuje kontrola lokalne opskrbe energijom i koristi od bolje energetske učinkovitosti.

Razmotrite liderske kvalitete i povezanost svoje akcije, uključujući...

Odgovornost: poslovni modeli za pružanje rješenja za održivu energiju i energetske učinkovitosti na novim tržištima i zajednicama često pogađaju ugrožene skupine. To zahtijeva odgovarajuće zaštitne mjere i upravljanje svim rizicima negativnih utjecaja proizvoda i usluga koji se primjenjuju.

Povezanost: poslovni modeli za održivu energiju i energetske učinkovitosti mogu ostvariti ciljeve povezane s održivom infrastrukturom (Cilj 9) i zajednicama (Cilj 11). Bolji pristup održivoj energiji i energetske učinkovitosti može imati znatne pozitivne učinke na smanjenje siromaštva (Cilj 1) i unapređenje zdravlja (Cilj 3), posebno u područjima koja se trenutno oslanjaju na izgaranje biomase za energiju u zatvorenom prostoru; iako treba voditi računa o tome da se rizik od negativnih utjecaja svede na najmanju moguću mjeru.

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the SDGs: a business guide to engaging with the UN Global Goals

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 7

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Energy For All Global Tracking Framework

Energy efficiency: A compelling global resource

We Commit: Business for Energy Efficiency at COP21 briefing

Mapping Mining to the Sustainable Development Goals: An Atlas

Guide for responsible corporate engagement in climate policy

7 PRISTUPAČNA I
ČISTA ENERGIJA

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: Elektrifikacijom prometa do smanjenja onečišćenja i emisije stakleničkih plinova

E-mobilnost novi je smjer elektroenergetike i prometa. HEP, nacionalna elektroprivredna kompanija, je prepoznao elektromobilnost kao važan strateški pravac razvoja prometa i energetike u Europi i svijetu te bitan element energetske politike. U sklopu EU projekata započelo je pokrivanje točaka intermodalnosti, magistralnih pravaca i TEN-T koridora EU.

S obzirom na to da u razvojnoj fazi HEP snosi sve operative troškove infrastrukture, time daje snažan poticaj razvoju koncepta e-mobilnosti u Hrvatskoj, što ilustrira dobrovoljnost i društvenu odgovornost projekta. Projekt pridonosi ispunjenju COR-a 7: Pristupačna i čista energija, COR-a 9: Industrija, inovacije i infrastruktura, COR-a 11: Održivi gradovi i zajednice, COR-a 13: Odgovor na klimatske promjene i COR-a 17: Partnerstvom do cilja, odnosno promicanju elektrifikacije prometa, uravnoteženom razvoju mreže punionica na području Republike Hrvatske, smanjenju onečišćenja u gradovima i smanjenju emisije stakleničkih plinova.

HEP u dosadašnjoj, razvojnoj fazi projekta pruža nekomercijalnu (besplatnu) uslugu e-mobilnosti svim zainteresiranim (domaćim i inozemnim) korisnicima električnih vozila na području RH. HEP je uspio u promociji, odnosno razvoju, povećanju vidljivosti i etabliranju nove sveobuhvatne usluge e-mobilnosti, što dokazuje i dobiveno priznanje Ambasador elektromobilnosti 2016. Ostvaren je cilj sufinanciranja projekata sredstvima iz EU fondova i programa, a egzaktni rezultati su sljedeći: postavljeno je više od 50 punionica u 40 gradova i

općina u 17 županija i Gradu Zagrebu; od 2016. do danas ostvareno je povećanje potrošnje električne energije u prometu za 300 MWh, što ekvivalentno znači smanjenje emisija CO₂ za 200 tona. Daljnje povećanje broja korisnika smanjit će ukupno onečišćenje okoliša ispušnim plinovima iz vozila. Ovim su projektom obuhvaćeni brojni sudionici, od vlasnika lokacija punionica (jedinice lokalne samouprave, upravitelji autocesta, poduzetnici), dobavljača opreme, ministarstava, regulatora, EU fondova do hrvatskih i europskih kompanija. Najveći je interni izazov bio argumentiranje razvojnog (nekomercijalnog) statusa projekta s obzirom na znatne troškove operativnog vođenja mreže punionica. Naime, nužna je pretpostavka bila prihvaćanje Uprave da se projekt razvija uz dugoročni odnosno odgođeni povrat investicije. Eksterni su izazovi bili zahtjevna koordinacija među mnogim sudionicima (vlasnicima i/ili upraviteljima lokacija, nadležnim ministarstvima, regulatorima) te kompleksnost administracijskog okvira za realizaciju projektnih aktivnosti. Teškoće su prevladane zahvaljujući entuzijazmu razvojnog multidisciplinarnog tima te spremnosti organizacije i njenih sudionika na novosti, nove procedure, prilike i izazove.

8 DOSTOJANSTVEN RAD I GOSPODARSKI RAST

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 8 dostojanstven rad i gospodarski rast

Održiv i pravedan gospodarski rast, povezan s niskom stopom nezaposlenosti i dostojanstvenim radom, jedan je od prioriteta većine, ako ne i svih, zemalja. Međutim, u mnogim gospodarstvima razvijenih zemljama i zemalja u razvoju rast nije dosegao puni potencijal. U isto su vrijeme eksploatacija radnika i kršenje radnih prava još uvijek prisutni širom svijeta. Procjenjuje se da 168 milijuna djece radi i žrtve su dječjeg rada. Tri su glavne sile koje mijenjaju dinamiku tržišta rada automatizacija, globalizacija i demografske promjene. Da bi se podržao gospodarski rast i održala društvena stabilnost, utjecaj tih sila mora se uskladiti s potrebom stvaranja 600 milijuna novih radnih mjesta do 2030. godine, uglavnom u zemljama u razvoju.

Budući da u većini zemalja poslovni sektor stvara veći dio BDP-a, kao i većinu radnih mjesta, poduzeća imaju središnju ulogu u ostvarivanju Cilja 8. Temelj je za podupiranje dostojanstvenog rada provedba Vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, koja tvrtkama mogu pomoći u rješavanju problema njihova utjecaja na zaposlenike i na radnike u lancima vrijednosti. Prema Međunarodnoj organizaciji rada (MOR) dostojanstven je rad onaj koji je produktivan, koji pruža pošten prihod; sigurnost na radnom mjestu; socijalnu zaštitu obitelji; bolje izgleda za osobni razvoj i socijalnu integraciju; slobodu ljudi da izraze svoje interese, organiziraju se i sudjeluju u odlukama koje utječu na njihove živote; jednake mogućnosti i postupanje za sve žene i muškarce.

Poslovni subjekti trebali bi prepoznati da se velik dio njihova utjecaja na Cilj 8 ostvaruje poslovnim odnosima, uključujući poslovanje u lancima

opskrbe, gdje također mogu unaprijediti poštovanje temeljnih ljudskih i radnih prava. MOR procjenjuje da u 40 zemalja koje predstavljaju 85 posto svjetskog BDP-a postoji 453 milijuna formalnih radnih mjesta povezanih s globalnim lancima opskrbe. To ne uključuje neformalni rad radnika u lancima opskrbe, kao što je rad kod kuće; ili nestandardni oblici rada, od privremenog zapošljavanja do prisilnog rada. Znatno je udio rada u različitim industrijama, uključujući elektroniku, tekstil i odjeću, rad na privremene ugovore. Sva poduzeća moraju primjenjivati odgovorne porezne prakse kako bi državnim institucijama osigurala adekvatna sredstva za provedbu aktivnosti na osiguranju dostojanstvenog rada na nacionalnoj razini.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 8 dostojanstven rad i gospodarski rast

Poslovni sektor može predvoditi u postizanju Cilja 8 ulaganjem u inovacije, rad i kapital da bi se ostvario snažan, održiv i pravedan gospodarski rast koji osigurava dostojanstven rad. Liderstvo se naročito može ostvariti u četiri ključna područja. Poduzeća mogu ostvariti lidersku poziciju uvođenjem politika i praksi koje podržavaju pristojne radne uvjete za sve zaposlenike u cijelom poslovnom i opskrbnom lancu. Poduzeća mogu surađivati s dobavljačima kako bi oni razvili sposobnosti za oblikovanje sličnih politika i praksi te podržati druge sudionike u takvim naporima. Također, liderstvo mogu ostvariti obrazovanjem i osposobljavanjem

radne snage, uključivanjem radnika iz svih dijelova poslovanja i okolnih zajednica – fokusirajući se posebno na ugrožene skupine: žene, mlade i osobe s invaliditetom – kako bi stekli vještine potrebne za obavljanje produktivnog rada ili prelazak iz neformalnog u formalni sektor rada te ostali zapošljivi na tržištu rada koje se stalno mijenja. Liderstvo poslovnog sektora također može uključivati stvaranje radnih mjesta u formalnom sektoru u radno intenzivnim industrijama, osobito u najmanje razvijenim zemljama, uključujući prakse inkluzivnog opskrbljivanja.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 8 dostojanstven rad i gospodarski rast

Liderstvo se može ostvariti znatnim doprinosom održivom gospodarskom rastu i rastu produktivnosti, ulaganjima u istraživanje i razvoj, unapređivanjem vještina i potporom tvrtkama s potencijalom rasta. U aktivnostima potpore mjerama za unapređenje dostojanstva rada poduzeća moraju voditi računa o tome kako svoje aktivnosti mogu dopuniti s postojećim inicijativama koje provode državne institucija i drugi sudionici te paziti da te aktivnosti nisu u sukobu ili na drugi način negativno utječu na ostale inicijative.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 8 dostojanstven rad i gospodarski rast

Poduzeća imaju koristi od većeg rasta jer on rezultira većim prihodima, generira potražnju i povećava profitabilnost. Isto tako, poduzeća puno dobivaju osiguravanjem dostojanstvenog rada jer stvaraju uvjete za zdrave, zadovoljne zaposlenike koji su produktivniji, inovativniji i odaniji. Poduzeća koja predano rade na stvaranju dobrih radnih uvjeta privlače talente, zadržavaju najbolje stručnjake i uspješnija su na konkurentnim tržištima.

Poduzeća imaju koristi od većeg rasta jer on rezultira većim prihodima, generira potražnju i povećava profitabilnost. Isto tako, poduzeća puno dobivaju osiguravanjem dostojanstvenog rada jer stvaraju uvjete za zdrave, zadovoljne zaposlenike koji su produktivniji, inovativniji i odaniji. Poduzeća koja predano rade na stvaranju dobrih radnih uvjeta privlače talente, zadržavaju najbolje stručnjake i uspješnija su na konkurentnim tržištima.

Aktivnosti na ostvarenju Cilja 8 blisko su povezane sa svim ostalim ciljevima. Primjerice, dostojanstven rad pridonosi smanjenju siromaštva (Cilj 1). Podaci pokazuju da je stvaranje radnih mjesta jedna od najsnažnijih poluga za smanjenje siromaštva. Također, aktivnosti na postizanju Cilja 8 utječu na smanjenje nejednakosti (Cilj 5 i 10) podupiranje dostojanstvenog

rada i smanjenje nezaposlenosti, zauzvrat može dovesti do boljih zdravstvenih, prehrambenih i obrazovnih ishoda (Cilj 3, 4 i 2). Osiguravanje svestranog prosperiteta i stalnog rasta pomaže u stvaranju temelja za mirnije društvo (Cilj 16). Međutim, gospodarski rast, ne upravlja li se održivo, potencijalno može negativno utjecati na ciljeve s jakom ekološkom dimenzijom. To može dovesti do povećanja emisija stakleničkih plinova (Cilj 13), zagađiti kopnene i morske ekosustave (Cilj 14 i 15), što može ugroziti budući prosperitet jer će sljedeće generacije naslijediti planet koji je zagađen i manje bogat važnim prirodnim resursima. upravljaju tim rizicima kako bi poduprli cjelokupni program COR-a.

Podciljevi Cilja 8

- 8.1. Podržavati gospodarski rast po glavi stanovnika u skladu s nacionalnim okolnostima, u najmanje razvijenim zemljama bruto domaći proizvod bi trebao rasti za barem sedam posto godišnje
- 8.2. Postići višu razinu ekonomske produktivnosti diverzifikacijom, tehnološkom nadogradnjom i inovacijama, uključujući fokus na dodanu vrijednost i radno intenzivne sektore
- 8.3. Promicati politike orijentirane na razvoj koje podržavaju produktivne aktivnosti, stvaranje dostojanstvenih radnih mjesta, poduzetništvo, kreativnost i inovacije
- 8.4. Do 2030. postupno poboljšati globalnu učinkovitost resursa u potrošnji i proizvodnji te nastojati razdvojiti gospodarski rast od degradacije okoliša
- 8.5. Do 2030. postići potpunu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve žene i muškarce, uključujući mlade i osobe s invaliditetom te jednaku plaću za rad jednake vrijednosti
- 8.6. Do 2020. godine znatno smanjiti udio mladih koji nije u radnom odnosu ili u sustavu obrazovanja ili usavršavanja
- 8.7. Donijeti trenutne i djelotvorne mjere za iskorjenjivanje prisilnog rada, stati na kraj modernom ropstvu i trgovini ljudima
- 8.8. Zaštititi radnička prava i promicati sigurno okruženje za sve radnike
- 8.9. Do 2030. godine osmisliti i provoditi politike koje promiču održivi turizam koji stvara radna mjesta i promiče lokalnu kulturu i proizvode
- 8.10. Jačanje kapaciteta domaćih financijskih institucija za poticanje i proširenje pristupa bankarstvu, osiguranju i financijskim uslugama za sve ljude

Akcije poduzeća ▶

1. Podržati dostojanstvene radne uvjete za sve zaposlenike širom poslovnog i opskrbnog lanca, partnerstvom razviti sposobnost dobavljača da učine isto.
2. Obrazovati i obučiti radnu snagu, s naglaskom na ranjive i ekonomski ugrožene skupine.
3. Stvarati dostojanstvena radna mjesta u formalnom sektoru u radno intenzivnim industrijama, osobito u najmanje razvijenim zemljama.
4. Poticati gospodarski rast i produktivnost ulaganjem u istraživanje i razvoj, unapređivanjem vještina i podrškom rastućim poduzećima na način koji je kompatibilan s održivim razvojem.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 8

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 8? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Da bi se osigurala integracija etičkih standarda na svim razinama organizacije, a djelovanje na ostvarenju Cilja 8 postalo dijelom svih aktivnosti, potrebno je snažno vodstvo i predanost korporativnoj strategiji.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 8?

Ambiciozna akcija koja uzima u obzir ukupne vodne slijevove i nastoji identificirati i odgovoriti na ekološka i društvena pitanja u svima fazama poslovnih aktivnosti, mora težiti trajnim ishodima koji se usklađuju s onim što je potrebno da bi se ostvarili podciljevi Cilja 6.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 8 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 8?

Dosljednost u kontekstu Cilja 6 znači da su svi sektori, uključujući službu za odnose s državnim institucijama, pravnu službu i službu vanjskih komunikacija predani svim aspektima upravljanja zaštitom voda. To uključuje poštovanje prava na vodu i higijenske uvjete u svim fazama poslovnih aktivnosti i u suradnji s dobavljačima.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 8?

Suradnja sa svim korisnicima vode i dionicima koji dijele iste vodne slijevove, ključna je za razvoj holističke strategije upravljanja vodom koja može riješiti lokalne probleme opskrbe vodom i sanitarne uvjete. Poduzeća mogu zajedno s partnerima raditi na promicanju važnosti ishoda u osiguranju vode i adekvatnih higijenskih uvjeta.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 8?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Odgovornost uključuje praćenje i izvještavanje o utjecaju poduzeća na vodne resurse i prirodnu infrastrukturu povezanu s vodom te pristup vodi i sanitarne uvjete u zajednici. O tim utjecajima moraju postojati javni izvještaji, koji su usporedivi s izvještajima o utjecaju drugih korisnika zajedničkih vodnih resursa.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 8 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 8 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Gospodarski rast zajedno sa stvaranjem dostojnog rada pridonosi svim globalnim ciljevima. Konkretno, smanjenju siromaštva (Cilj 1) i smanjenju nejednakosti (Cilj 5 i 10) promicanjem dostojanstvenog rada i smanjenjem nezaposlenosti. To pak dovodi do boljih zdravstvenih, prehrambenih i obrazovnih ishoda (Cilj 3, 4 i 2). Naposljetku, osiguravanje cjelovitog prosperiteta i kontinuiranog rasta pomaže u stvaranju temelja za miroljubivije društvo (Cilj 16).

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Ekonomski rast, ako nije održiv, potencijalno može imati negativan utjecaj na Ciljeve s jakom ekološkom dimenzijom. To može dovesti do povećanja emisije stakleničkih plinova (Cilj 13) i može zagađiti kopnene i vodne ekosustave (Cilj 14 i 15), što može ugroziti budući prosperitet jer će sljedeće generacije naslijediti planet koji je zagađen i manje bogat važnim prirodnim resursima. To bi također moglo dovesti do jačanja nejednakosti (Cilj 10), a taj je cilj snažno povezan s rodnom ravnopravnošću, siromaštvom, gladi, zdravljem i ishodima obrazovanja.

Akcija 1: Podržati dostojanstvene uvjete rada za sve zaposlenike širom poslovanja i opskrbnog lanca, partnerstvom razviti sposobnost dobavljača da učine isto

Poslovni subjekti su odgovorni za poštovanje ljudskih prava u svim dijelovima poslovanja i poslovnim odnosima. Poduzeća mogu postati lideri u promicanju dostojanstvenih radnih uvjeta poduzimanjem ambicioznih akcija u svim segmentima poslovanja i tako nadahnuti druge da poduzmu opsežnije mjere. Naprimjer, u provedbi Vodećih načela UN-a poduzeća mogu uvesti nove modele, kao što je mapiranje dijelova lanca opskrbe, identificiranje područja s najvećim rizikom kršenja radnih prava i/ili negativnih utjecaje na zajednicu te poduzeti odgovarajuće korektivne mjere.

Mogu raditi na tome da radnicima isplaćuju plaću za dostojan život u okvirima svojeg poslovanja i lancu opskrbe. Također, mogu uspostaviti mjere za praćenje, sprečavanje i rješavanje svih problema koji ugrožavaju dostojanstvene radne uvjete te osmisliti načine kako pomoći dobavljačima da učine isto. U tu je svrhu ključno stvaranje učinkovitih partnerskih odnosa s dobavljačima, ali i sa sindikatima, državnim institucijama, drugim poduzećima iz sektora i drugim dionicima kako bi i oni poduzeli sveobuhvatne, promišljene akcije. Država ima središnju ulogu u zaštiti dostojanstvenog rada, a poduzeća bi trebala proaktivno surađivati s državnim institucijama i drugim dionicima radi podrške regulatornim mjerama koje unapređuju uvjete rada.

Primjer prakse

- Poduzeće za proizvodnju odjeće **provodi programe za razvoj sposobnosti dobavljača za isplatu plaće za život i promiče korištenje digitalnog načina isplate** radi lašeg praćenja isplata i ocjenu napretka.
- Veliki proizvođač namještaja surađuje s UNICEF-om na rješavanju pitanja dječjeg rada u Indiji; njegov program uključuje osnivanje odbora za zaštitu djece i rješavanje temeljnih uzroka dječjeg rada kao što su zaduženost, siromaštvo, nedostatak pristupa obrazovanju, invalidnosti i loše zdravlje.
- Globalna kompanija za eksploataciju prirodnih resursa uspostavlja **mehanizme za praćenje, sprečavanje i rješavanje kršenja radnih prava duž lanca opskrbe**, uključujući povezivanje podataka i sustavno korištenje procjena utjecaja na ljudska prava radi boljeg razumijevanja glavnih rizika na razini države i sektora.
- Poduzeće za proizvodnju potrošačke robe **surađuje s nevladinim organizacijama, UN-om i organizacijama civilnog društva kako bi javno razmijenili pouke o rješavanju pitanja ljudskih prava u svom lancu opskrbe i osigurali dostojanstven rad za sve**; sudjeluje i pridonosi istraživačkim projektima čiji je cilj otkrivanje temeljnih uzroka eksploatatorskog rada i metoda za uspostavljanje dostojanstvenih radnih mjesta.
- Poduzeće za proizvodnju elektroničkih uređaja uspostavlja **okvirni sporazum za industriju** koji osigurava da svi dobavljači i podružnice širom svijeta moraju primjenjivati isti međunarodni **standard o radnim pravima** i pristojnim uvjetima rada za industriju.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: partnerstva s ključnim sudionicima, uključujući, ali ne ograničavajući se na radnike i radničke organizacije, druge tvrtke i državne institucije, nužna su radi poduzimanja širih aktivnosti na rješavanju sustavnih pitanja u vezi s nedostatkom dostojanstvenih radnih uvjeta s kojima se mnogi suočavaju.

Odgovornost: kako bi dobili povratne informacije o radnim uvjetima i u skladu s tim poboljšali svoje prakse, poduzeća bi trebala izvještavati o negativnim i pozitivnim učincima i duboko uključiti sudionike, osobito radnike i sindikate.

Povezanost: dostojanstven rad za sve može pozitivno pridonijeti Cilju 9 razvojem inovacija oslobađanjem punog potencijala radnika. Također, može pridonijeti postizanju Cilja 16 pomažući izgradnji učinkovitih, uključivih i transparentnih institucija.

Akcija 2: Obrazovati i obučiti radnu snagu, s naglaskom na ranjive i ekonomski ugrožene skupine

Poduzeća mogu ostvariti napredak u postizanju Cilja 8 pružanjem mogućnosti obrazovanja i obuke za radnike na radnom mjestu, na tržištu rada i u lokalnoj zajednici. Akcije poduzeća lidera usmjerene su na stjecanje i usavršavanje vještina koje radnicima omogućuju produktivniji rad ili prelazak iz neformalnog u formalni sektor te da ostanu zapošljivi na tržištu rada izloženom pritiscima kao što su automatizacija, globalizacija i demografske promjene. Programi bi se trebali usredotočiti na razvoj vještina ekonomski ugroženih skupina kao što su žene, mladi, osobe s invaliditetom, starije osobe ili etničke manjine. Takvi programi ne bi trebali biti ograničeni na radnike u segmentima poslovanja, nego se proširiti, gdje je to moguće, na zajednice koje okružuju poslovanje kako bi se osigurala veća uključenost i rješavanje lokaliziranih nejednakosti.

Primjer prakse

- U svom lokalnom uredu međunarodna računovodstvena tvrtka organizira za učenike pohađanje **ciljane prakse i mogućnosti zapošljavanja mladih ljudi iz ugroženih sredina**; a svoje **osoblje šalje da volontiraju kao predavači u školama u lokalnim zajednicama** kako bi se poboljšali obrazovni ishodi i zapošljivost.
- Međunarodna kompanija za proizvodnju pića **predvodi u zapošljavanju osoba s invaliditetom**. Razradila je **namjenski program koji pruža ciljane mogućnosti za profesionalni i osobni razvoj osoba s invaliditetom** obukom, obrazovanjem, događajima u zajednici, umrežavanjem itd.
- Poduzeće za proizvodnju računala **zapošljava radnike s niskim primanjima iz različitih sektora čiji će poslovi vjerojatno biti automatizirani i obučavaju ih za kodiranje, tako da mogu sudjelovati u novim ulogama uredskog rada**, kao što je upravljanje kibernetičkom sigurnosti, operacije u oblaku i razvoj mobilnih aplikacija.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: da bi predvodila u obrazovanju i osposobljavanju radnika bitno je da poduzeća surađuju s obrazovnim institucijama, nacionalnim i regionalnim državnim institucijama i lokalnim zajednicama da bi razumjeli kako najbolje mogu zajedno raditi i uključiti skupine u nepovoljnom položaju.

Odgovornost: rad s ranjivim skupinama zahtijeva upravljanje rizicima negativnih utjecaja i uspostavljanje odgovarajućih mjera zaštite.

Povezanost: rad na osposobljavanju skupina u nepovoljnom položaju pridonijet će Cilju 5 o ravnopravnosti spolova i Cilju 10 o smanjenoj nejednakosti. Također će pomoći u daljnjem unapređenju cjeloživotnom učenju i stoga pridonijeti Cilju 4 o kvalitetnom obrazovanju.

Akcija 3: Stvarati dostojanstvena radna mjesta u formalnom sektoru u radno intenzivnim industrijama, osobito u najmanje razvijenim zemljama

Poduzeća mogu izravno pridonijeti Cilju 8 stvaranjem dostojanstvenih radnih mjesta u formalnom sektoru. Poduzeća lideri mogu predvoditi odgovornim stvaranjem velikog broja dostojanstvenih radnih mjesta u formalnom sektoru, posebno u najmanje razvijenim zemljama gdje to potencijalno može zamijeniti neformalno zapošljavanje i pridonijeti podcilju od sedam posto godišnjeg rasta BDP-a. To mogu učiniti ulaganjem u rastuća poduzeća, prelaskom na strateške dobavljače u radno intenzivnim sektorima i širenjem vlastitog poslovanja u područja s visokim stopama nezaposlenosti. Poduzeća lideri otvaraju radna mjesta koja osiguravaju dostojanstven rad, a aktivnosti povezane sa stvaranjem tih radnih mjesta u skladu su sa svim aspektima Agende 2030.

Primjer prakse

- Međunarodna banka stvara zajednički fond za **soft-financiranje (beskamatno financiranje) za rastuće tvrtke i startupove u najmanje razvijenim zemljama** kako bi se povećala lokalna zaposlenost i poboljšao standard života siromašnih zajednica.
- Međunarodna prehrambena tvrtka obvezuje se da će **znatan postotak svoje sirovine nabavljati od malih poljoprivrednih proizvođača** u zemljama u razvoju kako bi poboljšala lokalno zapošljavanje.
- Tehnološko *startup* poduzeće razvija aplikaciju s ciljem da se **pravno uredi i potakne daljnji razvoj sektora pružanja pomoći u kućanstvu**. Povezuje pomagače s kućanstvima da bi lakše našli posao, radi na tome da se osigura isplata plaća za dostojan život i pravno uredi odnosi da bi se obje strane zaštitile od nepropisnog ponašanja i povećala potražnja.

Razmotrite liderske kvalitete i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozno poduzeće teži da njegove aktivnosti rezultiraju neto stvaranjem dostojanstvenih radnih mjesta u područjima u kojima djeluje. Predanost Globalnim ciljevima demonstrirat će stvaranjem radnih mjesta u najmanje razvijenim zemljama i tržištima u razvoju.

Odgovornost: za održivo i etično stvaranje radnih mjesta od ključne je važnosti da poduzeće ima snažne mjere ekološke i socijalne zaštite, da izvještava o utjecajima svog poslovanja (negativnim i pozitivnim) te da tako angažira sudionike da bi shvatili kako njihove aktivnosti utječu na ljude i planet.

Povezanost: otvaranje novih radnih mjesta u skladu s Agendom 2030 također može unaprijediti druge ciljeve kao što je Cilj 16 o miru, pravdi i uključivim institucijama te Cilj 10 o smanjenju nejednakosti.

Akcija 4: Poticati gospodarski rast i produktivnost ulaganjem u I&R, unapređivanjem vještina i podrškom rastućim poduzećima na način koji je kompatibilan s održivim razvojem

Potaknut zdravom konkurencijom na tržištima na kojima prevladava jasno definirano i stabilno regulatorno okruženje, privatni sektor, sa svojim velikim udjelom u gospodarstvu, znatno pridonosi ekonomskom rastu i postizanju više razine produktivnosti. Međutim, mnoga poduzeća, unatoč formalnom poštovanju zakona, pridonose rastu i produktivnosti na štetu ostvarivanja ciljeva održivog razvoja. To čine tako, naprimjer, da izbjegavaju plaćati porez koristeći rupe u poreznom zakonu i tako lišavaju državu prihoda, ili da emitiraju velike količine stakleničkih plinova zbog neadekvatne regulacije, ili nabavljaju materijale ili sele poslove u regije s nižim regulatornim standardima i slabim nadzorom, što nije kompatibilno s održivim razvojem. Poduzeća lideri potiču gospodarski rast i produktivnost koji su usklađeni s cjelokupnom Agendom 2030 ulaganjem u istraživanje i razvoj, unapređenjem vještina i potporom rastućim poduzećima, što može rezultirati pozitivnim ishodima za ljude i planet, s tim da naročito vode računa o siromašnim i marginaliziranim skupinama u globalnom društvu, ali i o najugroženijim prirodnim resursima.

Primjer prakse

- Proizvođač automobila ulaže u **istraživanje i razvoj visokoučinkovitih, pristupačnih električnih vozila (EV)** i surađuje s tvrtkom za proizvodnju solarnih uređaja kako bi osigurao da njegova vozila rade na održivo proizvedenoj električnoj energiji; svoju tehnologiju čini javno dostupnom da što više korisnika u industriji prijeđe na EV.
- Tvrtka za proizvodnju igračaka surađuje sa školama i visokoškolskim ustanovama na projektu “djevojke u STEM područjima” kako bi potaknula ekonomski rast **većim sudjelovanjem žena u radnoj snazi**.
- Tvrtka razvija tehnologiju za korištenje **plastičnog otpada za proizvodnju čiste energije** kako bi postigla dvostruki cilj održivosti i pristupa energiji.

Razmotrite liderske kvalitete i povezanost svoje akcije, uključujući...

Dosljednost: poduzeća moraju voditi računa o tome da sve njihove aktivnosti podržavaju gospodarski rast i produktivnost, uključujući usvajanje odgovornog plaćanja poreza da državne institucije mogu osigurati sredstva za javne potrebe i ulaganja.

Odgovornost: za poticanje održivog gospodarskog rasta i produktivnosti, poduzeće treba uvijek imati snažne ekološke i društvene zaštitne mjere te pratiti i izvještavati o svojim utjecajima na ljude i planet.

Povezanost: ostvarivanje rasta koji je u skladu s Agendom 2030 povezano je s postizanjem svih ostalih ciljeva. Naprimjer, pokretanje procesa razdvajanja ekonomskog rasta od emisija stakleničkih plinova pridonijet će ostvarivanju Cilja 13 o zaštiti klime; dok će napor za ostvarivanje ekonomskog rasta uz poštovanje i potporu ljudskih prava snažno pridonijeti Cilju 5 o rodnoj ravnopravnosti i Cilju 10 o smanjenoj nejednakosti.

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

International Council on Mining and Minerals Catchment-based water management guide

Sustainable Development Knowledge Platform

International labour Organisation

From Poor Working Conditions to Forced labour – What's Hidden in Your Portfolio, PRI

Business and Human Rights Resource Centre

In Work but Trapped in Poverty, Oxfam

Decent work, the key to the 2030 agenda for sustainable development, ILO

8 DOSTOJANSTVEN RAD
I GOSPODARSKI RAST

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: Podrška mladima u stjecanju poslovnih i životnih vještina za zapošljavanje

Coca-Cola HBC Hrvatska, svjesna problema visoke nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj, provodi već treću godinu zaredom program Coca-Colina podrška mladima.

Cilj je projekta pružanje dodatnoga obrazovanja ponajprije mladima od 18 do 30 godina koji nisu zaposleni niti u sustavu obrazovanja, odnosno pridonošenje COR-u 8: Dostojanstven rad i gospodarski rast. Na interaktivnim radionicama mladi imaju prilike naučiti tržišno tražene poslovne i životne vještine. U prve dvije godine provedbe, program Coca-Colina podrška mladima sastojao se od trodnevničkih radionica gdje su nezaposleni mladi koji nisu u sustavu obrazovanja (tzv. NEET skupina) radili na životnim i poslovnim vještinama, koje uključuju vještine osobnoga razvoja, interakcije i umrežavanja, davanja i primanja povratne informacije, komunikacijske vještine, financijsku pismenost, upravljanje projektima, poslovno planiranje te prodajne i pregovaračke vještine. S obzirom na opsežnost programa, slušajući povratne informacije polaznika, u 2019. godini je program sveden na dva dana, fokusirajući se na one vještine koje su polaznici ocijenili kao najkorisnije.

Osim vanjskih predavača, u projektu sudjeluju i Coca-Colini rukovoditelji kao mentori polaznicima koji im prenose svoje iskustvo i savjete. S obzirom na smanjenu motivaciju

NEET skupina za prijavu na dodatne aktivnosti te interes studenata, u 2019. godini u projekt su uključeni i svi studenti, s naglaskom na završne godine i apsolvante koji će također uskoro krenuti u tržište rada. Svi polaznici ispunjavaju evaluacijske upitnike u kojima ocjenjuju predavače, teme i cjelokupni program. Šest mjeseci nakon pohađanja radionica polaznicima se šalje anketa o promjenama u životu kako bismo vidjeli koji se postotak ljudi uspješno zaposlio. Coca-Cola HBC Hrvatska je za 2019. godinu postavila sljedeće ciljeve projekta: obrazovati 1700 mladih i omogućiti da 30 posto sudionika pronađe zaposlenje šest mjeseci do godinu dana nakon radionica. Od 2017. godine projektom je obuhvaćeno 29 različitih sudionika koji ga podržavaju (relevantna ministarstva, nevladine udruge, gradovi, sveučilišta).

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE I INFRASTRUKTURA

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 9 industrija, inovacije i infrastruktura

Industrija, infrastruktura i inovacije ključni su pokretači gospodarskog rasta i stvaranja društvene vrijednosti. Održiva industrijalizacija može izdići zajednice iz siromaštva, ali zahtijeva pažljivo upravljanje da bi se izbjegli dodatni pritisci na ljude i planet. Samo u zemljama u razvoju potrebna su ulaganja od bilijun dolara godišnje da se smanji raskorak u stupnju razvoja. Industrijalizacija, i šire gledano, ekonomski razvoj, presudno ovise o kvalitetnoj, pouzdanoj infrastrukturi. Bez nje, zajednice i poduzeća ostaju lišeni pristupa tržištima, kvalitetnim proizvodima i uslugama te radnim mjestima.

Globalno, 2,6 milijardi ljudi nema pristup pouzdanom izvoru električne energije, a više od 4 milijarde nema pristup internetu. Te praznine se postupno popunjavaju, ali važno je da industrijski i infrastrukturni objekti budu otporni na promjene društvenih, ekonomskih i ekoloških uvjeta. Da bi se ostvarila inkluzivna i održiva industrijalizacija te osigurala kvalitetna, otporna infrastruktura moraju se razviti opsežnije tehnološke i procesne inovacije.

Kao proizvođači, poslodavci, investitori i inovatori, poduzeća imaju ključnu ulogu za postizanje Cilja 9. Ona to ostvaruju istraživanjem, razvojem, uvođenjem tehnologija i procesa, financiranjem i proizvodnjom kapitalne

opreme i infrastrukture. Također, ona su bitna za stvaranje poticajnog okružja za inovacije i ulaganja angažmanom s drugim sudionicima, kao što su državne institucije za područje inovacija, politika, dostupnost intelektualnog vlasništva. Naravno, poduzeća moraju poštovati važeće zakone koji štite ljude i okoliš. Međutim, društveno odgovorna poslovna praksa nadilazi poštovanje zakona i podržava međunarodno priznate standarde ponašanja.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 9 industrija, inovacije i infrastruktura

Poduzeća lideri pridonose Cilju 9 djelovanjem koje utječe na njihovu vlastitu praksu i na praksu drugih. Potiču interno poduzetništvo i etičko liderstvo kako bi stvorili korporativnu kulturu koja podupire inovacije i poslovne aktivnosti intrinzično usmjerene prema inkluzivnosti i održivosti. Poduzeća lideri mogu predvoditi radom na istraživanju, razvoju i uvođenju novih proizvoda, usluga i poslovnih modela kako bi osigurali održivu i otpornu infrastrukturu; posebno rade na prilagođavanju tih komponenti zahtjevnim uvjetima u zemljama u razvoju, gdje su potrebe najveće. Globalnim

lancima vrijednosti mogu podržati inkluzivno i održivo unapređenje industrije u zemljama u razvoju, fokusirajući se na prijenos tehnologija i vještina zbog razvoja lokalnih sposobnosti. Poduzeća lideri mogu stvoriti inovacijske sustave za održivi razvoj osiguranjem pristupa financiranju, poticanjem poduzetništva i udruživanjem financijskih i istraživačkih resursa u globalnu bazu znanja. Također, mogu dovesti do unapređenja i dogradnje infrastrukture i industrijskih postrojenja u vlastitom poslovanju i u lancu opskrbe kako bi postali održivi i otporni.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 9 industrija, inovacije i infrastruktura

Vodstvo u Cilju 9 predstavlja valiku tržišnu priliku za poduzeća. Obnova postojeće i instaliranje nove infrastrukture predstavlja tržište vrijedno 3,7 bilijuna dolara godišnje. Isporuka opreme i infrastrukture poduzećima može omogućiti pristup novim tržištima za proizvode i usluge te pristup nerazvijenim tržištima rada i resursa, uz poštovanje međunarodnih standarda u pogledu ekoloških i društvenih utjecaja. Prijelaz na zelenu, otpornu, industriju i infrastrukturu predstavlja veliku priliku za ulaganja od kojih poduzeća mogu ostvariti veliku ekonomsku korist, pogotovo ona koja se mogu pozicionirati u sam vrh sektora određene industrije ili infrastrukture.

Djelovanje na postizanju Cilja 9 snažno je povezano s drugim ciljevima, osobito Ciljem 11 o održivim gradovima i zajednicama, Ciljem 12 o odgovornoj potrošnji i proizvodnji. Napori na stvaranju novih prilika za inovacije i zapošljavanje u zemljama u razvoju izravno se odnose na Cilj 8. Ciljevi održivog razvoja koji ovise o infrastrukturi, uključujući one koji se odnose na hranu (Cilj 2), vodu i sanitarne uvjete (Cilj 6), energiju (Cilj 7) i

aktivnosti na zaštiti klime (Cilj 13), mogu imati koristi od aktivnosti na Cilju 9. Međutim, treba pažljivo upravljati aktivnostima za ostvarenje Cilja 9 da se izbjegne rizik pogoršavanja postojećih nejednakosti ili stvaranje novih, da se ne pridonese bilo kakvom obliku korupcije i kršenja ljudskih prava, što bi negativno utjecalo na niz Ciljeva održivog razvoja.

Podciljevi Cilja 9

- 9.1. Razviti kvalitetne, pouzdane, održive i otporne infrastrukture
- 9.2. Promicati uključivu i održivu industrijalizaciju
- 9.3. Povećati pristup malih industrijskih i drugih poduzeća financijskim uslugama i tržištima
- 9.4. Do 2030. godine unaprijediti i dograditi postojeću infrastrukturu da bi industrija bila održiva
- 9.5. Poticati znanstvena istraživanja, unaprijediti tehnološke sposobnosti industrijskih sektora u svim zemljama

Akcije poduzeća ▶

- 1. Istraživanje, razvoj i primjena proizvoda, usluga i poslovnih modela za isporuku održive i otporne infrastrukture.
- 2. Podržati inkluzivno i održivo unapređenje industrije zemalja u razvoju u globalnim lancima vrijednosti.
- 3. Stvoriti inovacijske sustave za održivi razvoj omogućivanjem pristupa financiranju, poticanjem poduzetništva i udruživanja financijskih i istraživačkih resursa u globalnu bazu znanja.
- 3. Modernizirati i obnoviti infrastrukturu i industrijska postrojenja u svim aktivnostima vlastitog poslovanja i u lancu opskrbe da bi postala održiva i otporna.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 9

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 8? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Da bi se osigurala integracija etičkih standarda na svim razinama organizacije, a djelovanje na ostvarenju Cilja 8 postalo dijelom svih aktivnosti, potrebno je snažno vodstvo i predanost korporativnoj strategiji.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 8?

Ambiciozna akcija koja uzima u obzir ukupne vodne slijevove i nastoji identificirati i odgovoriti na ekološka i društvena pitanja u svima fazama poslovnih aktivnosti, mora težiti trajnim ishodima koji se usklađuju s onim što je potrebno da bi se ostvarili podciljevi Cilja 6.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 8 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 8?

Dosljednost u kontekstu Cilja 6 znači da su svi sektori, uključujući službu za odnose s državnim institucijama, pravnu službu i službu vanjskih komunikacija predani svim aspektima upravljanja zaštitom voda. To uključuje poštovanje prava na vodu i higijenske uvjete u svim fazama poslovnih aktivnosti i u suradnji s dobavljačima.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 8?

Suradnja sa svim korisnicima vode i dionicima koji dijele iste vodne slijevove, ključna je za razvoj holističke strategije upravljanja vodom koja može riješiti lokalne probleme opskrbe vodom i sanitarne uvjete. Poduzeća mogu zajedno s partnerima raditi na promicanju važnosti ishoda u osiguranju vode i adekvatnih higijenskih uvjeta.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 8?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Odgovornost uključuje praćenje i izvještavanje o utjecaju poduzeća na vodne resurse i prirodnu infrastrukturu povezanu s vodom te pristup vodi i sanitarne uvjete u zajednici. O tim utjecajima moraju postojati javni izvještaji, koji su usporedivi s izvještajima o utjecaju drugih korisnika zajedničkih vodnih resursa.

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 9 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Održiva infrastruktura jezgra je razvoja održivih gradova (Cilj 11), tako da se ti ciljevi mogu ostvariti u tandemu. Razvoj održivih industrijskih procesa i proizvoda putem ulaganja u I&R dodatno će povećati napore za poboljšanje održivosti u proizvodnji roba i usluga (Cilj 12). Održiva infrastruktura može podržati produktivnije poljoprivredne prakse (Cilj 2), bolji pristup pitkoj vodi i sanitarnim uvjetima (Cilj 6) i čistoj energiji (Cilj 7). Otporna infrastruktura u ranjivim zajednicama također povećava sposobnost prilagodbe klimatskim promjenama (Cilj 13).

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Velika ulaganja u infrastrukturu i industrijski razvoj uključuju velika financijska sredstva, što na svim tržištima može uključivati rizike nezakonitog poslovnog ponašanja, uključujući korupciju i podmićivanje. S tim u vezi, postoji rizik porasta nejednakosti ako samo male skupine ostvaruju ekonomsku korist, posebno u slučajevima kada nastaju negativni utjecaji na život drugih zajednica (Cilj 10). To pak može dovesti do nepravde i erozije institucija (Cilj 16). Raseljavanje zajednica zbog velikih infrastrukturnih projekata obično nesrazmjerno utječe na žene i djecu (Cilj 5) i ugrožene zajednice. Ako se projekti ne pridržavaju strogih ekoloških standarda, mogu uzrokovati ozbiljnu štetu za život na zemlji (Cilj 15), život u vodenom svijetu (Cilj 14) i klimu (Cilj 13).

Akcija 1: Istraživanje, razvoj i primjena proizvoda, usluga i poslovnih modela za isporuku održive i otporne infrastrukture

Države i poslovni sektor godišnje troše tri bilijuna dolara za izgradnju infrastrukturnih projektata u javno-privatnim partnerstvima. Većinu tehnologija i vještina na kojima se temelji izgradnja i upravljanje tim projektima osiguravaju poduzeća. Te aktivnosti moraju biti usklađene sa svim relevantnim

standardima i regulatornim zahtjevima zemlje. Poduzeća lideri mogu sami, ili po mogućnosti u partnerstvu s državnim institucijama i drugim dionicima, sudjelovati u istraživanju, razvoju i uvođenju novih proizvoda, usluga i poslovnih modela koji mogu odgovoriti na dugoročne izazove svijeta povezane s izgradnjom potrebne infrastrukture. To može uključivati primjenu inovativnih metoda kako bi se maksimizirao udio urbanih stanovnika koji imaju pristup koristima od infrastrukturnih projekata i temeljnih usluga te uvođenje inovacija i stvaranje održivijih, otpornijih infrastrukturnih tehnologija.

Primjer prakse

- Tehnološka tvrtka pokreće **ciljanu ponudu za općine i gradove** nudeći implementaciju rješenja za održivu urbanu infrastrukturu (npr. solarna cesta s ugrađenim fotonaponskim ćelijama, razvoj infrastrukture in situ).
- Investicijska banka lansirala **zelene obveznice** za financiranje održive infrastrukture u zemljama u razvoju i surađuje s vladom u odabiru projekata prema kriteriju otpornosti na klimatske promjene i pružanju inkluzivnih usluga.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svojih aktivnosti, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozna infrastrukturna rješenja mogu korisnicima pružiti bolje usluge uz niže troškove nego konvencionalna rješenja. Ona su održiva, otporna i prilagođena lokalnim potrebama prema specifičnim obrascima korištenja i okolišnim uvjetima.

Odgovornost: infrastrukturni projekti imaju velik utjecaj na lokalne zajednice. Razvoj infrastrukturnih rješenja trebao bi omogućiti pažljivo upravljanje i minimiziranje rizika negativnih utjecaja povezanih s izgradnjom, radom i eventualnim zbrinjavanjem.

Povezanost: mnogi ciljevi održivog razvoja oslanjaju se na ulaganja u infrastrukturu, uključujući Cilj 6 (voda i sanitarni uvjeti), Cilj 7 (čista i pristupačna energija) i Cilj 11 (održivi gradovi i zajednice)

Akcija 2: Podržati inkluzivno i održivo unapređenje industrije zemalja u razvoju u globalnim lancima vrijednosti

Većina nacionalnih razvojnih planova u zemljama u razvoju zahtijeva povećanje udjela zaposlenosti u industriji. Sva poduzeća koja imaju poslovne aktivnosti u zemljama u razvoju i/ili njihovi strateški dobavljači trebali bi imati razrađene politike koje osiguravaju da su njihove aktivnosti inkluzivne i održive. No ključni je element za veće sudjelovanje tih zemalja u globalnom lancu vrijednosti prijenos tehnologija i vještina. Da bi olakšali prijenos znanja i tehnologija, poduzeća lideri mogu osnovati, ulagati u partnerske odnose ili ih uspostaviti s poduzećima u zemljama u razvoju koja imaju proizvodne procese veće dodane vrijednosti te inkluzivnim programima obuke i naukovanja podržati prijenos vještina i razviti lokalno tržište rada. Mogu uspostavljati partnerstva s drugim poduzećima iz sektora, državnim institucijama i drugim dionicima kako bi pomogli u dizajniranju komplementarnih politika i obrazovnih programa, pazeći da se nadovezuju na postojeće sposobnosti i usklade s nacionalnim razvojnim planovima. To povećava šanse za uspješan prijenos tehnologija i vještina.

Primjer prakse

- Proizvođač hrane razvija proizvod od žitarica obogaćen hranjivim tvarima i vitaminima namijenjen pothranjenim skupinama, s **proizvodnim pogonima u zemljama u razvoju** koji zapošljavaju male poljoprivrednike, većinom žene.
- Modni maloprodajni lanac **gradi održive pogone za proizvodnju odjeće u udaljenim područjima zemlje u razvoju**, pružajući ženama u ruralnim zajednicama pristup pristojnom radu.
- Poduzeće za eksploataciju mineralnih resursa zalaže se za uspostavljanje održive ekonomske zone u zemlji u razvoju, u kojoj bi se odvijala prerada minerala kako bi se ostvario izvoz proizvoda veće vrijednosti, obavezuje se na ulaganje u zajedničku infrastrukturu da bi potakli druge proizvođače s proizvodima visoke vrijednosti da pokrenu aktivnosti u toj zemlji.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: razvoj industrijske proizvodnje u zemljama u razvoju zahtijeva punu suradnju s relevantnim dionicima kako bi se osiguralo da je industrija kompatibilna s lokalnim sposobnostima i razvojnim planovima.

Odgovornost: poduzeća koja posluju u zemljama u razvoju moraju upravljati rizicima negativnih utjecaja na ugrožene skupine stanovništva i okoliš, a ne seliti poslovanje da bi izbjegli strože propise u matičnoj zemlji. Moraju imati odgovarajuće zaštitne mehanizme, uključujući politike za borbu protiv korupcije i podmićivanja. Moraju pažljivo pratiti i izvještavati o svom napretku kako bi svoju odgovornost javno potvrdili.

Povezanost: održivi i uključivi industrijski razvoj posebno je snažno povezan s Ciljem 8 (dostojanstven rad) i odgovornom proizvodnjom i potrošnjom (Cilj 12). Ali podupiranje industrijalizacije može imati negativan utjecaj na okoliš (Ciljevi 13, 14 i 15) ako nije održiva i može pojačati postojeće nejednakosti (Ciljevi 5 i 10) ako nije inkluzivna.

Akcija 3: Stvoriti inovacijske sustave za održivi razvoj pružanjem mogućnosti financiranja, poticanjem poduzetništva i udruživanja financijskih i istraživačkih resursa u globalnoj bazi znanja

137

Inkluzivna, održiva industrijalizacija i infrastruktura zahtijevaju stvaranje produktivnijih i svrsishodnijih inovacijskih sustava, lokalno i globalno. Takvi sustavi mogu nastati jedino uz punu potporu privatnog sektora i njegovih jedinstvenih inovacijskih sposobnosti. Poduzeća mogu igrati aktivnu ulogu u oblikovanju tih sustava podrškom državnih institucija na nacionalnoj razini, ali su aktivnosti na globalnoj razini također važne jer je veličina izazova za postizanje Cilja 9 takva da zahtijeva uvođenje globalnih inovacijskih sustava. Poduzeća mogu podržati inovacijske sustave za održivi razvoj poticanjem poduzetništva unutar svog poslovanja i financiranjem vanjskih inovativnih poduzeća ulaganjima venture capital i poslovnim inkubatorima.

Vodstvo u međunarodnim inovacijskim sustavima može se sastojati od posebnih doprinosa globalnom poolu istraživačke infrastrukture. Također, obrazovanjem i financiranjem istraživanja može pridonositi globalnoj bazi znanja. Poduzeća lideri poduzimaju mjere kako bi osigurali da inovacijski sustavi koje podupiru te otkrića do kojih dolaze budu otvoreni i dostupni. Također, mogu proaktivno uključivati druga poduzeća iz sektora, članove lanca opskrbe i državne institucije. Gdje god je to moguće, angažiraju predstavnike ranjivih skupina da bi bolje razumjeli područja s najvećim potrebama koje se mogu riješiti inovativnim rješenjima.

Primjer prakse

- Proizvođač robe široke potrošnje u zemlji u razvoju osigurava **venture kapital malim i srednjim poduzećima koja žele proširiti tehnološka rješenja za pristup čistoj vodi**.
- Trgovac kavom poljoprivrednicima u zemljama u razvoju dijeli rezultate desetgodišnjih istraživanja kako bi na ugroženim područjima podržao klimatski pametne prakse i povećao prihode poljoprivrednih gospodarstava održivim uzgojem kave.
- Proizvođač cementa organizira **tim za ocjenu budućih kretanja u industriji da bi razradili nove poslovne modele** usklađene s politikama za borbu protiv klimatskih promjena i za održivi razvoj.
- Globalno poduzeće koje se bavi znanošću u području zdravstva, prehrane i razvoja novih materijala predvodi konzorcij koji upravlja **inovacijskim kampusom, koji nudi najmoderniju opremu za inovativne projekte** u području održivih i pametnih materijala i kemijskih procesa.

Razmotrite liderske kvalitete i međusobnu povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: da bi stvarala inovativne sustave, poduzeća će morati stvarati partnerske odnose s cijelim nizom institucija, uključujući one u visokom obrazovanju, civilnom društvu i poduzećima iz sektora.

Odgovornost: inovacije i tehnološki napredak mogu ojačati postojeće nejednakosti. Poduzeća bi trebala smisleno angažirati ranjive skupine kako bi bolje razumjeli njihove potrebe i umanjili rizike negativnih učinaka koje njihove inicijative i rješenja mogu imati.

Povezanost: inovacije za održivu i uključivu industriju i infrastrukturu mogu pridonijeti čitavoj Agendi 2030, a posebno dostojanstvenom radu (Cilj 8) i odgovornoj proizvodnji (Cilj 12).

Akcija 4: Modernizirati i obnoviti infrastrukturu i industrijska postrojenja u vlastitom poslovanju i u lancu opskrbe kako bi postala održiva i otporna

138

Poslovni sektor ima središnju ulogu u planiranju, projektiranju, financiranju, izgradnji i upravljanju infrastrukturom i industrijskim postrojenjima. Ipak, veliki dijelovi postojeće svjetske infrastrukture i industrije nisu u potpunosti funkcionalni, nisu dizajnirani da izdrže sve promjenljivije vremenske uvjete, ekološke opasnosti, niti su prilagođeni promjenljivoj ekonomskoj stvarnosti povezanoj s dugoročnim održivim razvojem. U zemljama u razvoju postoji kritični nedostatak održive, otporne infrastrukture i industrijskih postrojenja koja bi mogla osigurati dugoročni održivi razvoj. Od svih se poduzeća očekuje da upravljaju rizicima negativnih utjecaja na okoliš i društvo tijekom životnog vijeka opreme i postrojenja.

No ostvarivanje vodeće pozicije zahtijeva od vlasnika i operatera da u planiranju ulaganja uvrste razmatranja o mogućim budućim stanjima svijeta, uključujući čimbenike kao što su: rast stanovništva, promjene u tehnologiji i potražnji, promjene meteoroloških obrazaca, prirodne katastrofe i ratni sukobi. Poduzeća lideri također bi trebala modernizirati postrojenja kako bi postala održiva, učinkovitije koristila resurse; usvajala čiste i ekološki prihvatljive tehnologije i industrijske procese. Poduzeća lideri provode te napore u vlastitom poslovanju i duž lanca opskrbe, partnerstvom s članovima lanca opskrbe kako bi i oni izgradili kapacitete i osigurali resurse za to.

Primjer prakse

- Prijevozno poduzeće **koristi senzore u infrastrukturi za razvoj analitike za cjeloživotnu učinkovitost infrastrukture** i dijeli znanje s relevantnim sudionicima na tržištima u razvoju.
- Graditelj hidroelektrane **provodi analizu utjecaja na životni ciklus za projekte** kako bi razmotrio utjecaje na niz razvojnih putova i ishoda tijekom trajanja instaliranog postrojenja.
- Luka u Europi **surađuje s multilateralnom razvojnom bankom kako bi osigurala financiranje** i tehničke kapacitete za podizanje lukobrana kako bi se povećala otpornost na porast razine mora.

Razmotrite liderske kvalitete i međusobnu povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ulaganje i obnova otpornost postojećih postrojenja, zahtijeva od vlasnika da provode cjelovitu analizu životnog ciklusa i otpornosti opreme i postrojenja na klimatske promjene. Ambiciozne aktivnosti nastoje utjecati na veću otpornost u područjima s najvećim potrebama.

Suradnja: ključni je preduvjet za ostvarivanje sustavnih promjena suradnja s državnim institucijama na uvođenju javnih politika za unapređenje otpornosti u ugroženim zajednicama.

Odgovornost: veliki infrastrukturni i industrijski investicijski projekti imaju znatan utjecaj na lokalne zajednice. Kod razvoja postrojenja i infrastrukture treba voditi računa o njihovom kasnijem upravljanju i minimiziranju rizika negativnih utjecaja povezanih s izgradnjom, radom i konačnim zbrinjavanjem.

Povezanost: povećanje otpornosti postrojenja i infrastrukture može pomoći lokalnim zajednicama u prilagođavanju utjecajima klimatskih promjena (Cilj 13) i mogućem ugrožavanju vodnih resursa (Cilj 6) i povećati sigurnost hrane (Cilj 2).

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the SDGs: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, SDG 9

UNIDO Industrial Development Report 2016

Growth and Jobs by Investing in Sustainable Special Economic Zones

Breakthrough Innovation Platform

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE
I INFRASTRUKTURA

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: Plinifikacija Dalmacije

EVN Croatia posluje na području Republike Hrvatske od 2009. godine. Kao najveći greenfield investitor u Dalmaciji, 2011. godine je na temelju 30-godišnje koncesije počeo graditi mrežu za distribuciju i opskrbu plinom u Zadarskoj županiji, a zatim i u Šibensko-kninskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji te je za posljednje dvije županije koncesija produžena i za dodatnih 20 godina. Ideja o plinifikaciji Dalmacije svoje uporište ima u omogućavanju dodatnog izvora energije, pogotovo radi zamjene teških loživih ulja, neprihvatljivih za okoliš, znatno prihvatljivijim gorivom kao što je prirodni plin.

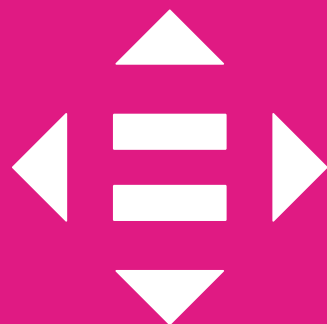
Dosad je zahvaljujući naporima tvrtke EVN Croatia i njezinih kooperanata izgrađeno više od 130 kilometara plinske mreže putem koje se svakodnevno opskrbljuje više od 1380 korisnika. Iako veći broj korisnika otpada na kućanstva, brojni su poslovni korisnici prepoznali brojne pogodnosti plina. Do prelaska na plin glavni su energent bila teška loživa ulja kao što je mazut čije su emisije, a posebno CO₂, SO₂ i NO_x, negativno utjecale na kvalitetu života i okoliš. Primjera radi, prelaskom na plin, u samo šest godina, do 2018. godine, najveći su potrošači smanjili emisije CO₂ za 27.000 tona i time znatno utjecali na poboljšanje kvalitete zraka u trima županijama. EVN Croatia na taj način pridonosi borbi protiv klimatskih promjena, pogotovo u svjetlu činjenice da klimatske promjene imaju mnogo veći utjecaj u mediteranskom području nego u drugim dijelovima svijeta. Naime, prema najnovijem istraživanju mediteranskih stručnjaka za klimu i promjene u okolišu, temperature su u ovom području porasle za 1,5 °C u odnosu na predindustrijsko razdoblje, što je više od globalnog prosjeka od 1,1 °C.

Izgradnjom plinske infrastrukture EVN Croatia izravno pridonosi COR-u 9: Industrija, inovacije i infrastruktura (izraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost), posebno podcilju 9.1 razviti kvalitetne, pouzdane, održive i fleksibilne infrastrukture, uključujući regionalne i prekogranične infrastrukture, za podršku gospodarskom razvoju i dobrobiti čovječanstva, s fokusom na pristupačan i pravedan pristup za sve, te podcilju 9.4 kojim se do 2030. godine treba unaprijediti infrastruktura i nadograditi industrija da bude održiva, s povećanom učinkovitosti korištenja resursa i veće usvajanje čistih i okolišno prihvatljivih tehnologija i industrijskih procesa tako da sve zemlje postupe u skladu sa svojim mogućnostima. Svoju podršku revitalizaciji industrijske proizvodnje u Šibensko-kninskoj županiji daju neki od važnijih gospodarskih subjekata kao što su Impol-TLM, KNAUF i Aluflexpack Drniš koristeći plin u svojim proizvodnim procesima.

Ključni su sudionici projekta plinifikacije bile jedinice lokalne i regionalne samouprave u Zadarskoj, Šibensko-kninskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji te regulatorna tijela koja su izdala dozvole i u konačnici produljila trajanje koncesije te na taj način omogućila uspješan nastavak projekta. Ključni su sudionici projekta krajnji korisnici. Počevši od bolnica, vrtića, škola, domova za starije i nemoćne te sportskih dvorana, koji su se među prvima odlučili na prelazak s loživih ulja na plin. Upravo te institucije imaju i najveće koristi od uvođenja plina u odnosu na prethodno stanje, posebno zbog toga što se bitno smanjuju emisije SO₂ i NO_x koje imaju izrazito štetan utjecaj na kvalitetu zraka te zdravlje ljudi i okoliša. Izgradnja plinske mreže u Dalmaciji pridonosi čuvanju stabilnosti elektroenergetskog sustava i smanjuje pritisak na mogućnost sigurne i kontinuirane isporuke električne energije, osobito u ljetnim mjesecima kad je zbog povećanog priljeva turista elektroenergetski sustav često doveden na rub svojih kapaciteta.

Bolnica na Firulama u Splitu primjer je koji neposredno ilustrira prednosti uvođenja plina: ima godišnju uštedu od 3 milijuna kuna, odnosno 50 posto manje troškove. Time EVN Croatia pridonosi i ublažavanju klimatskih promjena, odnosno ostvarenju mjere M7 iz Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za područje Grada Splita za razdoblje 2018. – 2021. godine, kojom je predviđeno uvođenje plina kao supstituta za loživa ulja jer se njegovim korištenjem u odnosu na loživa ulja smanjuju emisije stakleničkih plinova. Ako se nastavi ovaj trend, očekuje se da će mazut biti u potpunosti izbačen iz upotrebe do 2021. godine. Samo je zahvaljujući zajedničkom radu, suradnji i međusobnom razumijevanju svih uključenih strana postignut znatan napredak u prelasku na čišće izvore energije i poboljšanju kvalitete života lokalnog stanovništva, čime se pridonosi i COR-u 3: Zdravlje i blagostanje, odnosno smanjenju oboljenja uzrokovanih zagađenjem i onečišćenjem zraka.

10 SMANJENJE NEJEDNAKOSTI

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 10 smanjenje nejednakosti

Jednakost je temelj stabilnog, pravednog, prosperitetnog i miroljubivog društva. Posljednjih su godina koristi od gospodarskog rasta nerazmjerno favorizirale najbogatije. U zemljama OECD-a nejednakost u prihodima građana na najvišoj je razini u posljednjih pola stoljeća. U zemljama u razvoju ona se povećala za 11 posto između 1990. i 2010. godine. Nadalje, iako je došlo do smanjenja razlika u prosječnim prihodima između razvijenih zemalja i nekih zemalja u razvoju, prosječni prihodi u drugim zemljama u razvoju dodatno su zaostali za onima u razvijenim zemljama.

Mnoge skupine, kao što su žene, rasne manjine i autohtono stanovništvo, još uvijek nemaju jednake mogućnosti – suočavajući se s isključenjem iz vlasništva nad poslovanjem i donošenjem poslovnih odluka te diskriminacijom u vezi s plaćama, zapošljavanjem i pristupom financijskim uslugama. Međugeneracijska nejednakost je također kritičan izazov – treba osigurati da buduće generacije ne naslijede znatno zagađeniji planet.

Suprotno percepciji mnogih poduzeća, privatni sektor ima ključnu ulogu u rješavanju sustavnog izazova smanjenja nejednakosti. Poduzeće utječe na nejednakost odlukama koje donosi o raspodijeli ekonomske vrijednosti koju stvara, odlučivanjem o tome hoće li isplatiti plaće za život, kako će strukturirati plaće izvršnog menadžmenta; hoće li plaćati ili ne plaćati poreze (u različitim zemljama) koji su nužni za financiranje

smanjenja socijalnih nejednakosti, npr. javna ulaganja u zdravstvo, obrazovanje i infrastrukturu; kako će koristiti svoj ekonomski i politički utjecaj za oblikovanje tržišta i regulatornog okružja. Istodobno, sustavni izazovi na kojima se temelji ostvarivanje ovog cilja upućuju na potrebu zajedničkog djelovanja okupljanjem svih sudionika, osobito državnih institucija na nacionalnoj razini. Da bi poduprla te kolektivne napore, sva poduzeća moraju plaćati svoj dio pravedno određenog poreza, eliminirati diskriminaciju, poštovati socijalne i ekološke propise, poštovati i podržavati ljudska prava. Odgovorna porezna praksa također uključuje progresivno usklađivanje ekonomskih aktivnosti i poreznih obveza (planiranje poreza), pružanje porezno relevantnih informacija za pojedine zemlje te transparentno i odgovorno angažiranje i suradnja s poreznim vlastima.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 10 smanjenje nejednakosti

Vodstvo u provedbi aktivnosti ide još dalje. Poduzeća lideri mogu procijeniti kako njihovo poslovanje utječe na raspodjelu ekonomske vrijednosti među skupinama dionika i shodno tome provoditi politike i prakse povećanja jednakosti. Mogu poduprijeti uspostavu i širenje mjera socijalne zaštite na nacionalnoj razini te zajedno s državnim institucijama raditi na tom planu i pomoći svojim znanjem i resursima. Poduzeće može predvoditi provedbu politika i praksi koje podržavaju jednake mogućnosti, jednako postupanje i jednake ishode za sve, u vlastitom poslovanju i u lancu opskrbe, također, vodeći utjecaj na smanjenje nejednakosti može ostvariti dizajnom i primjenom proizvoda, usluga i poslovnih modela usmjerenih na potrebe ranjivih i marginaliziranih populacija.

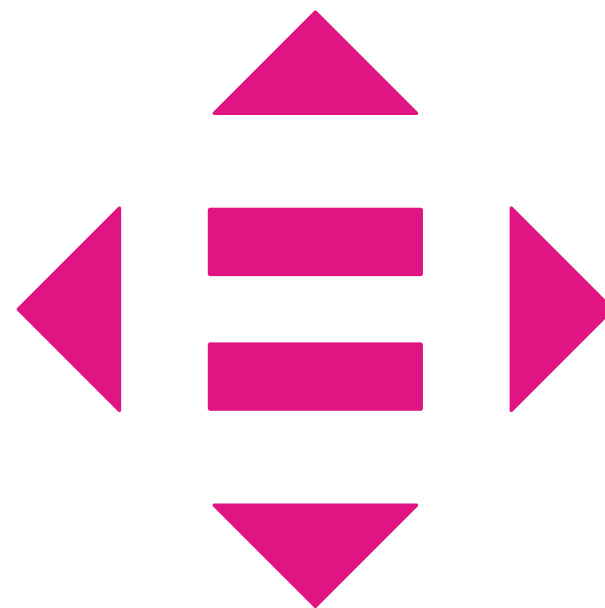

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 10 smanjenje nejednakosti

Smanjenje nejednakosti koristi poduzećima jer pomaže u stvaranju stabilnijeg i predvidljivijeg poslovnog okružja. Također, uvodi veću raznolikost načina razmišljanja na razini radnog mjesta, potiče inovacije i profitabilnost. Ekonomska istraživanja pokazuju da smanjenje nejednakosti prihoda potiče gospodarski rast.

Aktivnosti na postizanju Cilja 10 povezane su s drugim ciljevima. Smanjenje nejednakosti može pridonijeti naporima za izgradnju mira (Cilj 16), poboljšati stanje žena (Cilj 5) te poticati snažniji i održiviji gospodarski rast (Cilj 8), koji zauzvrat može pomoći u smanjenju siromaštva (Cilj 1), gladi (Cilj 2) i dostupnosti obrazovanja (Cilj 4).

Definicije: jednakost mogućnosti znači jednak pristup i životne prilike; jednakost u postupanju znači jednakost u postupanju s ljudima u svakodnevnim poslovima i nultu diskriminaciju na temelju spola, rase, roda i drugih karakteristika koje nisu povezane s radom; jednakost ishoda je jednakost prihoda i bogatstva.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 10

Podciljevi Cilja 10

- 10.1. Do 2030. postupno postići i održati rast prihoda 40 posto stanovništva s najmanjim prihodima na stopu višu od nacionalnog prosjeka
- 10.2. Do 2030. osnažiti i promicati društvenu, gospodarsku i političku uključenost svih ljudi, bez obzira na dob, spol, invaliditet, rasu, etničku pripadnost, podrijetlo, religiju, ekonomski ili drugi status
- 10.3. Osigurati jednake mogućnosti i smanjiti nejednakosti ishoda
- 10.4. Usvojiti politike, posebice fiskalne, politike plaća i socijalne zaštite te postupno postići veću jednakost
- 10.5. Unaprijediti regulaciju i nadzor nad globalnim financijskim burzama i institucijama te ojačati provedbu takvih propisa
- 10.6. Osigurati poboljšanu zastupljenost i glas zemalja u razvoju u odlučivanju o međunarodnim gospodarskim i financijskim institucijama tako da institucije budu učinkovitije, pouzdane, odgovorne i zakonite
- 10.7. Omogućiti urednu, sigurnu, redovitu i odgovornu migraciju i mobilnost ljudi provedbom planiranih i dobro organiziranih migracijskih politika

Akcije poduzeća ▶

1. Napraviti procjenu raspodjele ekonomske vrijednosti među skupinama dionika i provoditi politike i prakse za unapređenje jednakosti.
2. Podržati uspostavljanje i širenje mjera socijalne zaštite na nacionalnoj razini.
3. Primjenjivati politike i prakse koje podržavaju jednake mogućnosti, jednako postupanje i ishode za sve u vlatitom poslovanju i lancu opskrbe.
4. Dizajnirati i primjenjivati proizvode, usluge i poslovne modele za ciljano zadovoljavanje potreba ugrožene i marginalizirane populacije.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 10

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 10? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Rješavanje nejednakosti može zahtijevati djelovanje koje podrazumijeva kratkoročno smanjenje profitabilnosti. Vodstvo najviše razine menadžmenta i strateška predanost nužni su za uspješno pokretanje tih aktivnosti, uključujući objašnjenja rezultata drugim sudionicima.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 10?

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 10 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 10?

Djelovanje na rješavanju nejednakosti mora imati dosljednu podršku svih poslovnih segmenata, posebno kada se radi o promjeni unutarnjih politika i praksi u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe (uključujući aktivnosti za smanjenje razlika u plaćama), tamo gdje postoji intenzivna suradnja s državnim institucijama, važna je podrška tih institucija i drugih sudionika.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 10?

Nejednakosti su često posljedica sustavnih problema kojima se ne može baviti samo jedno poduzeće. Suradnja, posebno u višedioničkim partnerstvima te suradnja s državnim institucijama, ključna je za uspješno ostvarivanje postavljenih ciljeva poduzeća.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 10?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Poduzeća bi trebala identificirati dionike koji su najosjetljiviji na ekonomske i socijalne nejednakosti – na koje ona svojim djelovanjem mogu utjecati. Nakon toga trebaju pronaći načine kako najbolje odgovoriti na njihova očekivanja i pretočiti to u aktivnosti te preuzeti javnu odgovornost za ishode – pozitivne i negativne.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 10 povezano s drugim ciljevima?

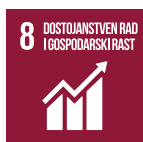
Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

10 SMANJENJE NEJEDNAKOSTI

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 10 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Aktivnosti usmjerene na smanjenje nejednakosti blisko su povezane s drugim ciljevima. Smanjenje nejednakosti izravno je povezano s većom razinom rodne ravnopravnosti (Cilj 5). Ono također pomaže u izgradnji stabilnijeg i miroljubivijeg društva (Cilj 16) uklanjanjem socijalnih napetosti koje proizlaze iz nejednakosti. Podaci pokazuju da smanjena nejednakost potiče jači i održiviji gospodarski rast (Cilj 8) jer pomaže u oslobađanju radnog potencijala stanovništva, povećava raznolikost načina razmišljanja i stvara stabilnije okruženje za poduzeća. To zauzvrat pomaže smanjiti siromaštvo (Cilj 1), glad (Cilj 2), loše zdravlje (Cilj 3) i nedostatak pristupa obrazovanju (Cilj 4). Smanjenje nejednakosti neizravno pridonosi ostvarenju ekoloških ciljeva. Naprimjer, uključivanjem marginaliziranih zajednica u formalnu ekonomiju može smanjiti njihovu ovisnost o aktivnostima koje su štetne za okoliš, kao što su sječa šuma i krivolov.

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Kratkoročno, postoji rizik da naponi usmjereni na smanjenje nejednakosti pridonose degradaciji okoliša. Naprimjer, povećanje jednakosti pristupa energetske resursima upotrebom fosilnih goriva može negativno utjecati na borbu protiv klimatskih promjena (Cilj 13). Dugoročni uspjeh djelovanja na smanjenju nejednakosti može se ostvariti samo uz kontinuirane napore na zaštiti okoliša. Time će se ostvariti veći stupanj međugeneracijske pravednosti.

Akcija 1: Napraviti procjenu raspodjele ekonomskih vrijednosti među skupinama dionika i provoditi politike i prakse za unapređenje jednakosti

Poduzeća stvaraju ekonomsku vrijednost i distribuiraju je različitim dionicima. Sva poduzeća trebaju uzeti u obzir da su dioničari samo jedna zainteresirana strana te da će interesi drugih dionika, i šireg održivog razvoja, možda imati prioritet u odnosu na kratkoročno maksimiranje vrijednosti za dioničare. Odgovorni dioničari prepoznaju te prioritete i djeluju shodno tome, shvaćajući da dugoročno maksimiranje povrata može značiti niže prinose u kratkom roku. Poduzeća lideri kritički procjenjuju raspodjelu ekonomske vrijednosti među skupinama dionika uključujući zaposlenike (vodeći računa o odnosu među plaćama i razlikama u platnim razredima), investitore, državna tijela i lokalne zajednice, koristeći u tu svrhu najviše standarde izvještavanja.

Primjer prakse

- Zadružna maloprodajna grupa koja prodaje hranu, financijske usluge i druge proizvode primjenjuje GRI standard 201 radi boljeg razumijevanja raspodjele ekonomske vrijednosti. To dovodi do nekoliko inicijativa uključujući znatno povećanje nabave mesa, poljoprivrednih i mliječnih proizvoda od lokalnih poljoprivrednika; posebne modele članstva tako da se dio vrijednosti vraća članovima i lokalnim zajednicama. Prihvatanje standarda uključuje odgovornu poreznu praksu i transparentnost.
- Tvrtka za financijske usluge pokrenula je objektivnu reviziju razlika u plaćama između spolova angažirajući vanjsku tvrtku, javno izvještava o nalazima revizije i poduzima opsežne korektivne mjere kako bi osigurala jednaku naknadu za poslove jednake vrijednosti.
- Proizvođač robe široke potrošnje dopušta NVO-u da provede temeljitu procjenu jedne od inozemnih tvornica kako bi ocijenila raspodjelu ekonomske vrijednosti među radnicima; javno objavljuje nalaze i radi na rješavanju sistemskih pitanja povezanih s nejednakosti raspodjele.
- Proizvođač čokoladnih proizvoda ima vlasničku strukturu koja omogućuje suvlasništvo malih poljoprivrednika; osigurava da poljoprivrednici dobiju udio u dobiti i glas u odlukama poduzeća; jamči minimalnu fer cijenu sirovina da bi male poljoprivrednike zaštitili od oscilacija cijena na tržištu.
- Skandinavska tvrtka u vlasništvu zaposlenika ravnomjerno raspoređuje dobit među radnicima; postavlja gornju granicu na plaće izvršnih menadžera, osiguravajući fer plaće prema iskustvu i doprinosu poslovanju.
- Globalni proizvođač hrane radi na jačanju povezanosti malih poljoprivrednih proizvođača (uglavnom žene) s tržišnim akterima, pomažući u uspostavljanju pravednijih društvenih odnosa.
- Prehrambena tvrtka prati pet područja osnaživanja zaposlenika: proizvodnja, resursi, prihodi, autonomija i liderstvo u svim segmentima poslovanja – kako bi procijenila djelotvornost aktivnosti za unapređenje jednakosti. U slučajevima gdje nailazi na probleme nejednakosti, provodi korektivne mjere.
- Američki distributer robe široke potrošnje postaje certificirana dobrotvorna korporacija da bi uskladila svoju misiju – kojom proklamira stvaranje društvene vrijednosti zapošljavanjem, proizvodima i poslovanjem – sa svojim pravnim statusom. Na taj način zakonski su zaštićeni društveni ciljevi korporacije i odgovornost prema svim dionicima, zajedno s obavezama prema dioničarima.

Poduzeća mogu koristiti podatke i izvještaje za ravnomjerniju raspodjelu vrijednosti. To se može postići promjenom vlasničke strukture da bi se uključile zajednice i mali dobavljači, ili raspodjelom dobiti iznad određenog praga u fondove za dobrobit zajednice i zaštitu okoliša. Također, poduzeća lideri mogu identificirati i uključiti u svoj lanac vrijednosti poduzeća koja radnicima i zajednici raspoređuju veću vrijednost, uključujući dobavljače s ugovorima o podjeli dobiti s radnicima, hibridne vlasničke modele koji radnicima ili dobavljačima prepuštaju udio u poslovanju, ili modeli upravljanja koji osiguravaju veću zastupljenost radnika i zajednica.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svojih aktivnosti, uključujući...

Predanost: raspodjela vrijednosti je ključno područje odlučivanja izvršnog menadžmenta, a većina struktura korporativnog upravljanja uključuje nadzorni odbor koji osigurava odgovornost izvršnog menadžmenta za rezultate. Predanost opredjeljenju za rješavanje nejednakosti mora biti ugrađena u sustav upravljanja i mora imati podršku upravljačkih struktura. Tada menadžment može objasniti svim zainteresiranim stranama svoju strategiju kreiranja dugoročne vrijednosti i djelovati na njejoj realizaciji uz njihovu podršku.

Povezanost: ravnomjernija raspodjela vrijednosti može podržati sve ciljeve. Može izravno utjecati na prihode ljudi (Cilj 1) i primjenom rodne perspektive povećati ravnopravnost spolova (Cilj 5). Posredno, veća jednakost može omogućiti drugim dionicima, uključujući državna tijela, poduzeća i lokalne zajednice da se bolje brinu o sebi (Ciljevi 2, 3, 4 i 6) i da budu bolji čuvari planeta. (Cilj 11, 12, 13, 14, 15).

Akcija 2: Podržati uspostavljanje i širenje mjera socijalne zaštite na nacionalnoj razini

Poduzeće je obvezno poštovati važeće zakone koji se odnose na oporezivanje i druge doprinose socijalnoj zaštiti. To uključuje utaju i izbjegavanje plaćanja poreza; privremeno zapošljavanje, ugovaranje rada na nula sati i ugovaranje s nepunim radnim vremenom; isplaćivanje plaća ispod razine plaće za život. Međutim, poduzeća lideri proaktivno surađuju s državnim institucijama i drugim dionicima kako bi razmotrila kako pravna reforma može pridonijeti većoj društvenoj jednakosti na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Liderstvo takvih poduzeća podržava državne institucije u uspostavljanju i širenju mjera socijalne zaštite za poboljšanje položaja ugroženih i marginaliziranih skupina. To može obuhvaćati usvajanje praksi odgovornog oporezivanja, uključujući transparentnost; uvođenje globalnih minimalnih standarda plaće za život i beneficije za zaposlenike u svim segmentima poslovanja koje se mogu usvojiti na nacionalnoj razini; zagovaranje društvenih reformi koje pridonose jednakosti, uključujući reforme plaća za dostojan život i naknada za nezaposlenost. Poduzeća bi trebala paziti da dopunjavaju, a ne ugrožavaju postojeće inicijative državnih institucija za socijalnu zaštitu.

Primjer prakse

- Tvrtka za porezno savjetovanje pokreće inicijativu koja obuhvaća širok raspon relevantnih dionika, uključujući porezne obveznike, akademsku zajednicu, medije, vladu, globalna tijela, političare, nevladine organizacije i porezne stručnjake kako bi ih **informirala o tome što znači odgovorno porezno ponašanje u globalnom kontekstu**.
- Komunalno poduzeće dobiva certifikat neprofitne organizacije koja izdaje certifikate koji potvrđuju primjenu prakse odgovornog plaćanja poreza i poreznu transparentnost. Zajedno s drugim certificiranim poduzećima aktivno promiče misiju te neprofitne organizacije **pozivajući vladu da odgovorno oporezivanje bude jedan od glavnih prioriteta političkog programa**.
- Proizvođač i distributer robe široke potrošnje surađuje sa sindikatima kod uvođenja **politike plaća za dostojan život u cijelom lancu opskrbe**, osiguravanja prava na kolektivno pregovaranje i slobodu udruživanja za sve zaposlenike.
- Poduzeće za proizvodnju odjeće sudjeluje u **globalnom okvirnom sporazumu** s međunarodnim robnim markama, trgovcima, proizvođačima i sindikatima kako bi riješili pitanje plaća za dostojan život u lancu opskrbe tekstila i odjeće
- Proizvođač robe široke potrošnje preispituje svoju praksu zapošljavanja da se izbjegne zapošljavanje radnika s privremenim ili kratkoročnim ugovorima kada to nije apsolutno nužno zbog sezonskih promjena a ne da se izbjegavaju propisi o socijalnim naknadama.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svojih aktivnost, uključujući...

Odgovornost: poduzeća trebaju smisleno surađivati sa svima dionicima da bi što bolje razumjeli kako poduzimati djelotvorne mjere koje ne ometaju postojeće inicijative nego ih nadopunjuju.

Povezanost: socijalna zaštita može pomoći u napredovanju COR-a usmjerenih na ljude, uključujući siromaštvo (Cilj 1), svijet bez gladi (Cilj 2), zdravlje i blagostanje (Cilj 3), kvalitetno obrazovanje (Cilj 4) i ravnopravnost spolova (Cilj 5).

Akcija 3: Primjenjivati politike i prakse radi podrške jednakih mogućnosti, postupanja i ishoda za sve u svim segmentima poslovanja i lancu opskrbe

Poduzeća su odgovorna za usvajanje politika i praksi koje podupiru jednake mogućnosti, jednakost postupanja i ishoda za zaposlenike. Poduzeća lideri proširuju djelovanje na lanac opskrbe i rade s dobavljačima da naprave isto. Aktivnosti koje osiguravaju vodeću poziciju u odnosu na jednake mogućnosti može uključiti rad u vlastitom poslovanju i s dobavljačima da se osiguraju jednake mogućnosti skupinama koje su u prošlosti bile diskriminirane. Jednakost postupanja može se promicati duž lanca opskrbe izgradnjom kapaciteta za provedbu i jačanje politika i praksi nediskriminacije kod zapošljavanja, napredovanja, pristupa radnom mjestu, kvaliteti posla koji se nudi te rješavanje nesvjesnih predrasuda prema određenim skupinama.

Uključivanje tih čimbenika u ocjene uspješnosti može postati dijelom prakse. Jednakost ishoda može se podržati vodstvom i pružanjem podrške poduzećima u lancu opskrbe da slijede načelo jednake plaće za jednak rad, na primjer, pružanjem pomoći kod uvođenja sustava određivanja plaće prema rezultatima rada. S obzirom na stalno povećanje količine podataka i analiza, poduzeća lideri mogu postaviti standarde za korištenje i zaštitu osobnih podataka, pažljivo praćenje procesa i kriterija na temelju kojih se donose prosudbe o pristupu proizvodima i uslugama, da se izbjegne nesvjesna pristranost u interpretaciji i korištenju podataka kako ne bi došlo do povećanja društveno-ekonomske nejednakosti.

Primjer prakse

- Konzultantska tvrtka organizira radionice za obuku kako bi potpomogla razvoj sposobnosti dobavljača da identificiraju i otklone slučajeve diskriminacije u plaćama i nepravednog postupanja.
- Velika računovodstvena tvrtka poduzima mjere kako bi uključila članove LGBT zajednice nudeći pogodnosti kao što su priznavanje supružnika i osiguranje troškova promjene spola te podizanjem svijesti o nejednakosti s kojima se LGBT osoba suočava na radnom mjestu. Također sponzorstvima, volontiranjem i uključivanjem uprave podržava LGBT organizacije.
- Elektroprivredna tvrtka surađuje s nevladinim organizacijama kako bi osnažili polupismene žene iz sela bez struje da instaliraju i održavaju male fotonaponske sustave. Pružanjem tehničke obuke tvrtka razvija kapacitete poduzetnica.
- Međunarodna tvrtka za proizvodnju pića ima namjenski program koji pruža ciljane mogućnosti profesionalnog i osobnog razvoja osoba s invaliditetom obukom, obrazovanjem, događanjima u zajednici, umrežavanjem itd. da bi osigurala jednake mogućnosti.
- Tvrtka prati kako se koriste 'big data' kod primanja kreditne kartice za plaćanja u trgovini kako bi utvrdila jačaju li metode provjere ekonomsku isključenost ranjivih skupina zbog pristranosti ugrađenih u metode ocjene kreditne sposobnosti.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svojih aktivnost, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozne aktivnosti teže dugoročnom rješavanju problema nejednakosti, što u mnogim slučajevima zahtijeva temeljne promjene u korporativnoj kulturi. Aktivnosti će biti učinkovite ako su pokrenute s vrha.

Odgovornost: nisu sve nejednakosti vidljive. Da bi se razumjelo područja u kojima treba djelovati, nužno je angažirano raditi s dionicima. Praćenje i izvještavanje o nejednakosti unutar vlastitog poslovanja i duž lanca opskrbe može također pomoći u rješavanju nejednakosti i ispunjavanju javne odgovornosti poduzeća.

Povezanost: djelovanje na rješavanju nejednakosti u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe može unaprijediti sve ciljeve gdje je osnaživanje ključni pokretač napretka, uključujući smanjenje siromaštva (Cilj 1), iskorjenjivanje gladi (Cilj 2), zdravlje i blagostanje (Cilj 3), kvaliteta obrazovanja (Cilj 4) i rodna ravnopravnost (Cilj 5).

Akcija 4: Dizajnirati i primjenjivati proizvode, usluge i poslovne modele za ciljano zadovoljenje potreba ugrožene i marginalizirane populacije

Poduzeća mogu preuzeti vodstvo tako što će iskoristiti svoje inovacijske sposobnosti za stvaranje proizvoda, usluga i poslovnih modela koji zadovoljavaju potrebe ugroženih i marginaliziranih populacija. Proizvodi i usluge prilagođeni tim skupinama mogu znatno promijeniti njihove uvjete života i omogućiti im da žive zdravim, ispunjenim životom. Možda će biti potrebno osmisliti nove poslovne modele da bi se proizvodi i usluge približili tim skupinama. Primjeri uključuju stvaranje nove, jeftinije i znatno poboljšane tehnologije za zadovoljavanje osnovnih potreba u svakodnevnom životu kao što su prostor za stanovanje, kuhanje, rasvjeta, prijevoz i mobilna telefonija. Usluge i poslovni modeli mogu obuhvatiti financijske usluge za poljoprivrednike, uključujući mikrofinanciranje i osiguranje usjeva.

Primjer prakse

- Startup poduzeće razvija higijenske **proizvode za žene koji se prodaju po niskim cijenama** kako bi se povećala dostupnost i pomoglo većem broju žena da normalno funkcioniraju tijekom menstruacije. U gusto naseljenim gradovima za distribuciju proizvoda zapošljavaju ulične prodavače.
- Banka dizajnira mikrokredite s povoljnim uvjetima povrata, a **aplikacije za mobilno bankarstvo** dopiru do zajednica bez banaka u ruralnom dijelu Bangladeša. Surađuje s regionalnim vlastima kako bi se povećao broj osoba s osobnim iskaznicama jer su identifikacijski dokumenti važni za pristup financijskim uslugama.
- Proizvođač električnih aparata **dizajnira jeftin hladnjak** s dovoljno funkcionalnosti da urbana sirotinja ne pati od zdravstvenih problema povezanih s prehranom tijekom ljeta.
- Banka u Brazilu koristi **ploveće filijale na brodovima koji putuju rijekama u nastojanju da smanji nejednakost u pristupu financijskim uslugama**. Tijekom posjeta zajednicama, osoblje drži sastanke s klijentima radi bolje financijske izobrazbe.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svojih aktivnost, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozne aktivnosti teže dugoročnom rješavanju problema nejednakosti, što u mnogim slučajevima zahtijeva temeljne promjene u korporativnoj kulturi. Aktivnosti će biti učinkovite ako su pokrenute s vrha.

Odgovornost: nisu sve nejednakosti vidljive. Da bi se razumjelo područja u kojima treba djelovati, nužno je angažirano raditi s dionicima. Praćenje i izvještavanje o nejednakosti unutar vlastitog poslovanja i duž lanca opskrbe može također pomoći u rješavanju nejednakosti i ispunjavanju javne odgovornosti poduzeća.

Povezanost: djelovanje na rješavanju nejednakosti u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe može unaprijediti sve ciljeve gdje je osnaživanje ključni pokretač napretka, uključujući smanjenje siromaštva (Cilj 1), iskorjenjivanje gladi (Cilj 2), zdravlje i blagostanje (Cilj 3), kvaliteta obrazovanja (Cilj 4) i rodna ravnopravnost (Cilj 5).

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform SDG 10

ILO Social Protection Platform

GRI 201: Economic Performance

11 ODRŽIVI GRADOVI I ZAJEDNICE

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 11 održivi gradovi i zajednice

Više od polovine svjetskog stanovništva živi u urbanim područjima; očekuje se da će do 2050. taj omjer narasti na dvije trećine. Gradovi su trgovačka središta, stvaraju više od 80 posto globalnog BDP-a i igraju ključnu ulogu u povećanju produktivnosti potrebne za gospodarski razvoj. Urbanizacija može olakšati uspostavu infrastrukture potrebne za osnovne usluge kao što su energija, voda i kanalizacija. Međutim, urbanizacija također donosi brojne izazove.

Diljem svijeta gradovi se suočavaju s kritičnom razinom onečišćenja zraka. Mnogi gradovi u zemljama u razvoju suočavaju se s brzim rastom broja stanovnika, što dovodi do neplaniranog urbanog širenja i nastanka slumova jer razvoj infrastrukture ne ide u korak s rastom stanovništva. Veći je dio tog urbanog širenja na geografskim područjima koja su podložna katastrofama, rizicima koji se povećavaju s klimatskim promjenama. Ti izazovi zahtijevaju bolje urbanističko planiranje i upravljanje kako bi se urbani prostori svijeta učinili inkluzivnijima, sigurnijima, otpornijima i održivijima.

Poduzeća su jezgra razvoja gradova, osiguranja sredstava za život i usluga za urbano stanovništvo. Dobro su pozicionirana za ispunjenje obećanja sadržanih u Cilju 11 o univerzalnom pristupu kvalitetnom stanovanju, prometu, zelenim površinama i kulturnim spomenicima, u suradnji s državnim institucijama i općinama.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 11 održivi gradovi i zajednice

Poduzeća lideri mogu pridonijeti ostvarenju Cilja 11 putem istraživanja, razvoja i uvođenja proizvoda i usluga koje poboljšavaju pristup otpornim zgradama, prijevozu, zelenim površinama i komunalnim uslugama, uključujući električnu energiju, vodu i gospodarenje otpadom. Također, poduzeća mogu iskoristiti svoju moć okupljanja i stručna znanja i tako podržati ulaganja i zaštitu kulturne i prirodne baštine. Nadalje, mogu igrati središnju ulogu u podržavanju pristupa osnovnim uslugama na radnom mjestu, tržištu i zajednici.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 11 održivi gradovi i zajednice

Kako se povećava društveni i ekološki utjecaj brze urbanizacije, poduzeća mogu iskoristiti mogućnosti razvoja povezanih, otpornijih i održivijih urbanih područja. Zajednički naponi za poboljšanje održivosti zajednica zahtijevat će ulaganja u niz sektora uključujući prijevoz, energiju, gospodarenje otpadom i rekreaciju. Potrebna ulaganja u infrastrukturu gradova u sljedećih 10 godina procjenjuju se na 78 bilijuna dolara.

Najveći dio ulaganja očekuje se od privatnog sektora, uključujući javno-privatna partnerstva. Koristi unapređenja održivosti gradova i zajednica uključuju zdraviju i produktivniju radnu snagu, bolje funkcioniranje tržišta rada i pristup tržištu kao rezultat bolje prometne povezanosti.

Poboljšanjem mobilnosti i smanjenjem zagađenja razvoj održivijih gradova pridonijet će postizanju ciljeva povezanih sa zdravljem (Cilj 3), obrazovanjem (Cilj 4), održivom energijom (Cilj 7), dostojanstvenim radom (Cilj 8) i jednakosti (Ciljevi 5 i 10). Smanjenje negativnog

utjecaja urbanih područja na okoliš može pozitivno utjecati na život na kopnu (Cilj 15) i borbu protiv klimatskih promjena (Cilj 13). Ulaganja u održive gradove mogu poboljšati kvalitetu života njihovih stanovnika, ali istovremeno mogu negativno utjecati na pristupačnost stambenog prostora, porezno opterećenje i ubrzati urbanu migraciju. To može dovesti do pritiska na zapošljavanje (Cilj 8), hranu (Cilj 11), vodu (Cilj 6) i mir (Cilj 16). Poduzeća lideri pridonose uključivoj, održivoj infrastrukturi koja upravlja tim rizicima kako bi osigurala prosperitet i stabilnost.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 11

Podciljevi Cilja 11

- 11.1. Do 2030. godine svim ljudima osigurati pristup odgovarajućim, sigurnim i pristupačnim objektima za stanovanje i osnovnim uslugama
- 11.2. Do 2030. godine osigurati pristup sigurnim, pristupačnim, dostupnim i održivim prometnim sustavima za sve ljude
- 11.3. Do 2030. godine poboljšati uključivu i održivu urbanizaciju i sposobnost za participativno, integrirano i održivo planiranje i upravljanje naseljima u svim zemljama
- 11.4. Ojačati napore za zaštitu i očuvanje svjetske kulturne i prirodne baštine
- 11.5. Do 2030. godine znatno smanjiti broj smrtnih slučajeva i broj oboljelih osoba i znatno smanjiti izravne ekonomske gubitke u odnosu na globalni bruto domaći proizvod uzrokovan katastrofama
- 11.6. Do 2030. godine smanjiti nepovoljan utjecaj gradova na okoliš
- 11.7. Do 2030. godine osigurati univerzalan pristup sigurnim, uključivim i pristupačnim, zelenim javnim površinama

Akcije poduzeća ▶

- 1. Istraživati, razvijati i uvoditi proizvode i usluge koji poboljšavaju pristup otpornim zgradama, prijevozu, zelenim površinama i komunalnim uslugama.
- 2. Zaštititi i ulagati u kulturnu i prirodnu baštinu.
- 3. Podrška pristupu osnovnim uslugama na radnom mjestu, tržištu i zajednici.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 11

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 11? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku pokrivajući sve segmente poslovanja i širu zajednicu?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Aktivnosti usmjerene na stvaranje održivih gradova i zajednica zahtijevaju strateško opredjeljenje na najvišoj razini poduzeća kako bi se osigurala motiviranost svih dijelova organizacije za pružanje dugoročnog doprinosa u postizanju ovih ciljeva u skladu s dugim vijekom trajanja objekata i urbane infrastrukture.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno za postizanje Cilja 11?

Ambicija na Cilju 11 zahtijeva od poduzeća da prihvate holistički pogled na urbane i infrastrukturne potrebe, pri čemu treba voditi računa o svim dionicima i pružiti rješenja koja mogu imati dugotrajne učinke potrebne za postizanje ishoda Cilja 11.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 11 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 11?

Dosljednost je ključna jer kompleksna priroda ulaganja u gradove i infrastrukturu zahtijeva uključivanje mnogo različitih odjela uključujući nabavu, pravnu službu i odnose s državnim institucijama. Osiguravanje održivosti gradova zahtijeva ugrađivanje logike održivosti u svim poslovnim odjelima poduzeća.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 11?

Suradnja na Cilju 11 znači da će poduzeća razvijati partnerske odnose i surađivati s državnim institucijama na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini radi određivanja prioriteta kod izrade urbanističkih planova i infrastrukturnih projekata koji će omogućiti maksimalan pristup uslugama vodeći računa o raspoloživim resursima te biti kompatibilni s načelima održivog razvoja.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 11?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Gradski i infrastrukturni projekti, zbog svoje veličine, vijeka trajanja i učestalosti korištenja, imaju velik rizik od negativnih utjecaja na ljude i zajednice i tim rizicima treba pažljivo upravljati. Zbog toga se moraju uspostaviti mehanizmi zaštite, a poduzeća moraju izvještavati o napretku ostvarenom u realizaciji postavljenih ciljeva.

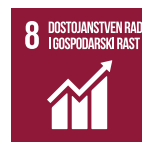

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

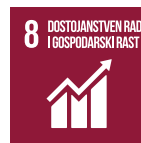

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 11 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Unapređenjem pristupa uslugama koje se nude u gradovima i zajednicama napredak u ostvarivanju ovog cilja smanjit će nejednakosti povezane s razinama dohotka ili lokacijom stanovanja, koje su često veće u urbanim područjima (Cilj 10). Poboljšana povezanost prometnom infrastrukturom i pametnije planiranje bolje povezuju ljude s mjestom zaposlenja (Cilj 8), obrazovanjem (Cilj 4), zdravljem (Cilj 3), energijom (Cilj 7) i zelenim površinama (Cilj 15). Smanjene emisije zbog održive infrastrukture i planiranja (Cilj 9) i manja potražnja za prijevozom također će poduprijeti obveze prema klimatskim aktivnostima (Cilj 13).

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Dok će ulaganja u održive gradove poboljšati kvalitetu života njihovih stanovnika, ona također mogu imati negativan utjecaj na dostupnost stambenog prostora i porezno opterećenje te ubrzati urbanu migraciju. Koncentriranje gospodarske aktivnosti u urbanim područjima može značiti da ruralna područja zaostaju, povećavajući nejednakosti između ruralnih i urbanih područja (Cilj 10), izazvati siromaštvo u ruralnim područjima (Cilj 1). Lokalne zajednice na rubnim područjima širenja gradova mogu biti raseljene uz kršenje njihovih ljudskih prava (Ciljevi 1, 2 i 3) uz gubitak pristupa pristojnim radnim mjestima (Cilj 8). Brza urbanizacija i izgradnja infrastrukture mogu dodatno negativno utjecati na okoliš ne upravljajući se pažljivo svim rizicima mogućih negativnih utjecaja (Ciljevi 14 i 15).

Akcija 1: Istraživati, razvijati i uvoditi proizvode i usluge koji poboljšavaju pristup otpornim zgradama, prijevozu, zelenim površinama i komunalnim uslugama

Poduzeća posjeduju i grade nekretnine i fizičke objekte te pružaju usluge širom urbanog prostora, zato imaju veliku ulogu u oblikovanju održivih urbanih područja i povezivanju stanovnika s osnovnim uslugama. Od svih poduzeća se očekuje da pokažu da urbani projekti ne utječu negativno na okoliš i društvenu imovinu, uključujući prirodne i kulturne znamenitosti.

Poduzeća lideri mogu istraživati, razvijati i uvoditi proizvode koji pridonose razvoju održivih, otpornih urbanih područja. U građevinskom sektoru poslovno liderstvo može uključivati razvoj i isporuku otporne infrastrukture, zgrada i materijala koji maksimiziraju mobilnost i pristup zelenim površinama uz minimiziranje korištenja resursa, zagađenja i negativnih utjecaja na ranjive skupine u društvu. To uključuje produženje životnog vijeka infrastrukturnih objekata. Poduzeća uključena u pružanje usluga mogu voditi razvojem inovativnih rješenja za proširenje svoje ponude na potrošače u svim geografskim područjima i društveno-ekonomskim slojevima. Pritom je važna suradnja s drugim dionicima uključenima u urbanističko planiranje i druge aktivnosti u urbanom prostoru kako bi razumjeli potrebe i mogućnosti određenog područja. S obzirom na izazove održive urbanizacije, posebno u zemljama u razvoju, poduzeća lideri traže najbolja rješenja kako proizvode i usluge prilagoditi posebnim potrebama u tim područjima.

Primjer prakse

- Sportsko društvo radi na **projektiranju višenamjenskog stadiona** koji lokalnom stanovništvu omogućuje pristup zelenim prostorima za rekreaciju kada nema sportskih događanja.
- Infrastrukturno poduzeće osigurava da strategije gospodarenja otpadom obuhvaćaju cijeli proces od rušenja, odlaganja otpada, odvoza otpada i konačnog odlaganja. Od samog početka građevinskog projekta razmatra vrstu otpada koji će nastati u procesu rušenja.
- Poljoprivredno poduzeće razvija **inovativne proizvode za vertikalno uzgajanje** koristeći sustave za navodnjavanje zatvorene petlje kako bi omogućilo pristup lokalno uzgojenom, svježem povrću u urbanim područjima tijekom cijele godine.
- Financijska institucija **surađuje s gradskom upravom kako bi strukturirala i pokrenula zelenu obveznicu** kako bi privukla ulaganja u održivu infrastrukturu unutar gradskog područja.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svojih aktivnosti, uključujući...

Suradnja: zbog visokog udjela javnih i zajedničkih prostora, urbana područja uključuju veliku skupinu dionika koja mora biti uključena u odluke o tome kako strukturirati i povezati stanovnike s uslugama. Državne institucije, privatni sektor i lokalne zajednice imaju različite potrebe u odnosu na urbana područja, koje moraju biti uravnotežene.

Povezanost: isporuka proizvoda za održiva urbana područja povezana je s drugim ciljevima uključujući one povezane s pristupom zapošljavanju (Cilj 8), zdravljem i rekreacijom (Cilj 3), obrazovanjem (Cilj 4), električnom energijom (Cilj 7) i zelenim površinama (Cilj 15). Isporuka održivih infrastrukturnih proizvoda podržava Cilj 9, a bolja prometna povezanost u urbanim područjima smanjit će potrebu za putovanjima na velike udaljenosti, što može smanjiti utjecaj na promjenu klime (Cilj 13).

Akcija 2: Zaštititi i ulagati u kulturnu i prirodnu baštinu

Lokaliteti kulturne i prirodne baštine osiguravaju sredstva za život lokalnim zajednicama i nude vrijedna obrazovna i rekreativna iskustva za posjetitelje. Sva bi poduzeća trebala barem identificirati učinke svojih aktivnosti na kulturnu i prirodnu baštinu, uključujući studije procjene utjecaja na okoliš. Poduzeća lideri koriste svoj doseg, ekspertize i resurse kako bi stanovnike i posjetitelje povezali s baštinom i osigurali njeno očuvanje i unapređenje, što može uključivati ulaganja u zaštitu okoliša, podupiranje muzeja i stvaranje prometne infrastrukture u zajednicama u kojima djeluju i zajednicama u kojima djeluju članovi njihova lanca opskrbe. Poduzeća mogu osigurati vodstvo provedbom politika i praksi koje vrednuju prirodni kapital i kulturnu baštinu i uključuju ih u proces donošenja korporativnih odluka, čak i dizajniranjem proizvoda, pomažu u izgradnju kapaciteta dobavljača da učine isto.

Primjer prakse

- Investitor u nekretnine **projektira poslovni park oko prirodnih znamenitosti** kako bi unaprijedio očuvanje prirodnih ekosustava i postojećih staništa i krajobraznih vrijednosti područja.
- Trgovačko poduzeće koje prodaje opremu za boravak na otvorenom **ulaže znatan dio svoje dobiti u očuvanje prirodnih i kulturnih znamenitosti**.
- Hotelsko poduzeće koordinira svoj lanac opskrbe kako bi **eliminiralo ispuštanje otpadnih voda i onečišćenje zraka** u blizini područja svjetske baštine pod zaštitom UNESCO-a.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svojih aktivnosti, uključujući...

Suradnja: djelovanje treba uključivati dugoročna partnerstva sa svim dionicima uključenim u upravljanje kulturnom i prirodnom baštinom, uključujući lokalne i nacionalne državne institucije, organizacije civilnog društva i lokalne zajednice.

Odgovornost: tvrtke trebaju imati odgovarajuće zaštitne mjere i pažljivo upravljati rizicima negativnih utjecaja na ljudska prava i ranjive ekosustave.

Povezanost: provedba ove poslovne aktivnosti može također pomoći u ostvarivanju Cilja 15 (život na kopnu) i Cilja 14 (život pod vodom) poštovanjem i zaštitom prirodnih staništa, podržavanjem biološke raznolikosti i prirodnih ekosustava na kopnu i vodi.

Akcija 3: Podrška pristupu osnovnim uslugama na radnom mjestu, tržištu i zajednici

U mnogim zajednicama osnovne usluge kao što su obrazovanje, stanovanje i zdravstvena zaštita možda nisu dostupne ili dovoljno kvalitetne. Poduzeća lideri mogu poduzeti aktivnosti koje će osigurati da zaposlenici u svim segmentima vlastitog poslovanja i njihovih dobavljača u lancu opskrbe imaju pristup kvalitetnim osnovnim uslugama tako da sami pružaju te usluge na mjestima gdje one nisu dostupne. Također, mogu dizajnirati i ponuditi cjenovno prihvatljive i dostupne usluge izvan vlastitog poslovanja za zajednice u okružju koje nemaju osnovne usluge. Nadalje, mogu voditi pružanjem pristupa zelenim prostorima na radnom mjestu, tržištu i u zajednici. U svim slučajevima, poduzeća lideri paze da ne ometaju postojeće inicijative državnih institucija i drugih sudionika, savjetujući se sa svim relevantnim dionicima da bi bolje razumjeli kako mogu poduprijeti te inicijative.

Primjer prakse

- Osiguravajuće društvo radi na **aplikaciji koja će žene kada se nađu u opasnosti ili im je potrebna pomoć povezati s najbližom policijskom postajom, bolnicama, bankama, institucijama zakona i reda i ustanovama za strukovno osposobljavanje**. Cilj je aplikacijom osnažiti žene i promicati ravnopravnost spolova na lokalnoj razini.
- Nacionalna telekomunikacijska tvrtka surađuje s UNICEF-om i relevantnom državnom agencijom za uvođenje **automatiziranog sustava registracije novorođene djece koji prikuplja informacije putem mobilnog telefona** na razini zajednice i web-aplikacije u bolnicama kako bi se uspostavila evidencija o pravnom identitetu za svaku osobu. Pravni identitet je ključan za osiguranje pristupa osnovnim uslugama kao što su zdravstvena zaštita i obrazovanje te za zaštitu temeljnih prava pojedinaca, uključujući zaštitu protiv eksploatacije i nasilja. Pojedincima pruža mogućnost da pridonose gospodarstvu zapošljavanjem i potrošnjom dobara i usluga.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svojih aktivnosti, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozne aktivnosti rezultiraju ishodima usklađenim s mjerama potrebnim za postizanje Cilja 11. Ambicija u većini slučajeva podrazumijeva djelovanje koje nadilazi opseg vlastitog poslovanja i uključuje širi lanac vrijednosti i zajednice koje okružuju sve segmente poslovanja.

Povezanost: pružanje usluga podržava ostvarivanje nekoliko drugih ciljeva, uključujući dostojanstven rad (Cilj 8), pristup zdravlju (Cilj 3), prehranu (Cilj 2) i obrazovanje i osposobljavanje (Cilj 4). Specifične usluge koje pruža poduzeće ne bi trebale ugroziti pružanje javnih usluga kao što je stanovanje, prijevoz i prehrambene sustave.

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the SDGs: a business guide to engaging with the UN Global Goals

Sustainable Development Knowledge Platform, SDG 11

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Green infrastructure: connected and multifunctional landscapes

Climate Financing for Cities with Green Bonds

Business for the Rule of Law Framework – Business Examples

11 ODRŽIVI GRADOVI
I ZAJEDNICE

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: Zatvaranje kruga od otpada iz hrane do biometana

Projekt Bin2Grid (Turning unexploited food waste into biomethane supplied through local filling stations networks) provodi se u sklopu EU programa Horizon 2020. Projekt se odnosi na mogućnosti odvojenog prikupljanja otpada od hrane radi proizvodnje biometana i njegove upotrebe kao goriva putem lokalne mreže punionica.

Projektni konzorcij sastoji se od osam partnera iz različitih europskih država, a podružnica komunalnog poduzeća Zagrebačkog holdinga – Čistoća je koordinator projekta. U projektu sudjeluju Fakultet strojarstva i brodogradnje iz Hrvatske, Wirtschaft und Infrastruktur iz Njemačke, Gussing Energy Technologies iz Austrije te komunalna poduzeća JSP Skopje iz Makedonije, IAT iz Španjolske, ORDIF iz Francuske i Čistoća iz Hrvatske. Partneri su se uključili s nekoliko aktivnosti: promotivnim i informativnim kampanjama, radnim grupama o gospodarenju otpadom, edukacijama o održivom gospodarenju otpadom hrane i pića. Projekt pridonosi COR-u 7: Pristupačna i čista energija i COR-u 17: Partnerstvom do cilja. Projekt je započeo kako bi se pridonijelo rješavanju problema energetske neučinkovitosti i neučinkovitog sustava gospodarenja otpadom.

Glavni je cilj projekta Bin2Grid promicanje odvojenog prikupljanja otpada od hrane od specifičnih i različitih proizvođača (industrija, ugostiteljstvo te kućanstva) radi proizvodnje biogoriva (biometana) te njegove upotrebe putem lokalne mreže punionica. Provedbom projekta povećat će se proizvodnja bioplina procesom anaerobne fermentacije. To će ujedno dovesti i do smanjenja emisije CO₂ povezane s trenutačnom potrošnjom fosilnih goriva te potaknuti korištenja biogoriva. Bin2Grid je dvije godine promicao odvojeno

skupljanje otpada iz hrane, pretvaranje u bioplin i kasniju dogradnju u biometan. Sve to radi opskrbljivanja lokalnih punionica u Zagrebu, Skopju, Malagi i Parizu biometanom kao održivom alternativom fosilnim gorivima. Niti jedan od tih ciljanih gradova nije primjenjivao koncept pretvorbe otpada od hrane u biogorivo prije Bin2Grida. Vodeći se iskustvom gradova poput Barcelone, Lillea i Beča, članovi konzorcija preporučili su određene aktivnosti donositeljima odluka, izradili izvješća, smjernice i studije izvedivosti te dali primjere najboljih praksi. Zakonska provedba predloženih rješenja na lokalnoj razini bila je jedan od glavnih izazova u provedbi projekta.

Partneri su, da bi riješili taj izazov, u razvoj koncepata uključili sve relevantne sudionike lanca vrijednosti, od početne faze pa do faze završetka projekta. Rezultati projekta su izrađene studije izvedivosti održivog gospodarenja otpadom od hrane, predstudija proizvodnje biometana i analiza mogućnosti uvođenja mreže punionica. Zaključno, projekt je znatno pridonio kvaliteti rasprava o tome kako unaprijedi održivost sektora otpada na međunarodnoj, EU, nacionalnoj i lokalnoj razini.

12 ODGOVORNA
POTROŠNJA
I PROIZVODNJA

Odgovorna potrošnja i proizvodnja temelj su održivog razvoja. Dosadašnji gospodarski rast blisko je povezan s neodrživim ishodima, uključujući degradaciju prirodnog kapitala, klimatske promjene i kršenje ljudskih prava. Na primjer, neodrživa potrošnja i proizvodnja u različitim oblicima širom svijeta uzrokovala je porast emisija stakleničkih plinova, pridonijela ozbiljnom zagađenju zraka, smanjenju poljoprivredne produktivnosti, što ugrožava egzistenciju i socijalnu koheziju i povećava nestašicu vode.

Proizvodnja otpada dovela je do rasta broja odlagališta s velikim emisijama metana i negativnim utjecajem na zdravlje, došlo je do ozbiljnog zagađenja svjetskih mora i oceana plastikom. Degradacijom staništa, prekomjernim izlovom ribe, zagađivanjem i gubitkom tla, proizvodnja i potrošnja hrane jedan je od glavnih uzroka gubitka bioraznolikosti.

Kao proizvođači većeg dijela svjetske proizvodnje roba i usluga, poduzeća imaju središnju ulogu u promicanju odgovorne proizvodnje i potrošnje. Ona mogu upravljati održivošću svojih vlastitih djelatnosti

poboljšanjem učinkovitosti, tražiti održivije izvore opskrbljivanja inputa, poboljšati održivost proizvoda i usluga na mjestu korištenja uz vjerodostojne informacije o održivosti, javno izvješćivati o uspjesima na planu održivosti u svojem poslovanju i lancu opskrbe te poduzeti korake kako bi osigurali da se njihovi proizvodi ne zlorabe za kršenje ljudskih prava.

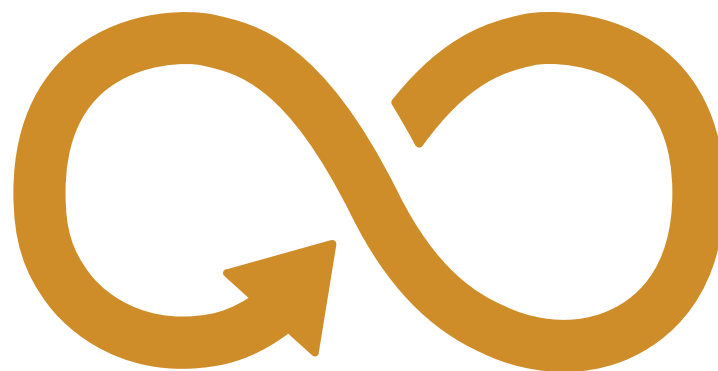

S obzirom na potencijal za povećanje održivosti proizvodnje i potrošnje, postoji znatan prostor za liderstvo poslovnog sektora u okviru Cilja 12. Poduzeća mogu uvesti radikalne promjene postojećih poslovnih modela dizajniranjem i usvajanjem odgovornih modela kružne ekonomije. Mogu znatno smanjiti ili čak zatvoriti krugove korištenja materijala i energije u svim segmentima vlastitog poslovanja i u lancu opskrbe koristeći postojeće tehnologije i materijala i uvođenjem novih. Mogu restrukturirati portfelj roba i usluga povećavajući udio roba i usluga koje zahtijevaju

i promiču znatno manje korištenje resursa i zanemarivu proizvodnju otpada pri upotrebi, uključujući razvoj proizvoda i usluga s produženim vijekom trajanja, uvesti precizno označavanje proizvoda znakom održivosti i poučiti potrošače o korištenju i zbrinjavanju. Također, postoji prostor za liderstvo u transparentnosti i izvještavanju, posebice razvojem, implementacijom i dijeljenjem rješenja za sljedivost i izvještavanje o održivosti proizvodnje i potrošnje u svim segmentima poslovanja i njihovu utjecaju na okolne zajednice.

Ove leaderske aktivnosti mogu proizvesti znatnu korist u borbi protiv klimatskih promjena i velike pozitivne učinke na razvoj zajednica poštivanjem i podupiranjem ljudskih prava budući da novi poslovni modeli i održivi proizvodi i usluge pronalaze svoj put do osjetljivih skupina stanovništva. Međutim, poduzeća također moraju pažljivo upravljati svim rizicima negativnog utjecaja na ljudska prava povezana s novim poslovnim modelima, načinima proizvodnje i dizajnom proizvoda; posebno tamo gdje bi oni mogli utjecati na osjetljive skupine u zemljama u razvoju.

Poduzeća mogu ostvariti brojne koristi od vodstva u postizanju Cilja 12 zbog smanjenja troškova proizvodnje, naročito ona s intenzivnim korištenjem resursa u proizvodnim procesima. Procjenjuje se da bi samo europske tvrtke mogle uštedjeti 600 milijardi eura godišnje. Ponuda održivijih proizvoda i usluga omogućuje poduzećima da se natječu na tržištima na kojima državni propisi i preferencije potrošača stimuliraju održivost.

Na primjer, sve više pokazatelja potvrđuje da potrošači traže certificirane i sljedive proizvode. Manja ovisnost o resursima također znači da poduzeća mogu izbjeći volatilnost cijena i dostupnosti sirovina. Napredovanje na Cilju 12 nužno je za osiguranje dugoročne produktivnosti, očuvanje baze prirodnih resursa za budućnost te osiguravanje otpornosti u odnosu na ekološke šokove i epidemije bolesti.

Cilj 12 povezuje ciljeve usmjerene prema ljudima, planetu i prosperitetu. Akcija na Cilju 12 snažno je povezana s ishodima drugih ciljeva održivog razvoja koji se odnose na korištenje resursa i okoliš te na one usmjerene na ljude. Djelovanje na Cilj 12 može unaprijediti ciljeve održivog razvoja njegovom povezanošću sa životom na kopnu i vodi (Ciljevi 14 i 15),

njegovim utjecajem na upotrebu i kontaminaciju vode (Cilj 6), povezanim korištenjem energije (Cilj 7) i utjecajem na klimatske promjene (Cilj 13). Napredak u postizanju Cilja 8 daje još veću važnost aktivnostima na realizaciji Cilja 12 jer su trenutne stope proizvodnje i potrošnje po jedinici dohotka neodržive u budućnosti. Poduzeća koje žele voditi u ostvarenju Cilja 12 moraju pažljivo upravljati rizicima koji proizlaze iz te međusobne povezanosti. To uključuje pritiske za supstituciju korištenja prirodnih resursa u proizvodnji s nepravednim praksama u svijetu rada. Poduzeća lideri prepoznaju i vode računa o povezanosti ciljeva, pazeći da promjene u odlukama o proizvodnji i potrošnji vode računa o poštovanju ljudskih prava u potencijalno pogođenim zajednicama.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 12

Podciljevi Cilja 12

- 12.1. Uvesti desetogodišnji okvirni program za održivu potrošnju i proizvodnju, sve zemlje poduzimaju mjere, s tim da razvijene zemlje trebaju preuzeti vodstvo vodeći računa o stupnju razvoja i sposobnostima zemalja u razvoju
- 12.2. Do 2030. ostvariti održivo upravljanje i učinkovito korištenje prirodnih resursa
- 12.3. Do 2030. prepoloviti svjetski otpad hrane po stanovniku na maloprodajnoj i potrošačkoj razini i smanjiti gubitak hrane duž proizvodnih i opskrbnih lanaca, uključujući gubitke nakon žetve
- 12.4. U skladu s dogovorenim međunarodnim okvirima, do 2020. ostvariti ekološki prihvatljivo upravljanje kemikalijama i svim otpadima tijekom njihova životnog ciklusa; znatno smanjiti njihovo ispuštanje u zrak, vodu i tlo kako bi smanjili negativne učinke na ljudsko zdravlje i okoliš
- 12.5. Do 2030. bitno smanjiti stvaranje otpada prevencijom, smanjenjem, recikliranjem i ponovnim korištenjem
- 12.6. Poticati poduzeća, posebno velike i multinacionalne kompanije, da usvoje održive prakse i da u svoj ciklus izvještavanja ugrade informacije o održivosti
- 12.7. Promicati održive prakse javne nabave u skladu s nacionalnim politikama i prioritetima
- 12.8. Do 2030. osigurati da ljudi svuda u svijetu imaju relevantne informacije i svijest o održivom razvoju i načinu života u skladu s prirodom

Akcije poduzeća ▶

1. Dizajnirati i primjenjivati odgovorne poslovne modele kružne ekonomije.
2. Znatno smanjiti ili zatvoriti krugove korištenja materijala i energije u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe.
3. Restrukturirati portfelj proizvoda i usluga povećanjem udjela proizvoda i usluga koje zahtijevaju i promiču zanemarivo korištenje resursa i proizvode neznatan otpad.
4. Razvijati, primjenjivati i dijeliti rješenja za sljedivost i izvještavanje o održivosti proizvodnje i potrošnje u svim segmentima poslovanja i njihovu utjecaju na okolne zajednice

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 12

Predanost

- Je li vaša poduzeće predano ostvarenju Cilja 12? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku u svim segmentima poslovanja i široj zajednici?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Eksplisitna, kontinuirana predanost najvišeg menadžmenta nužna je za pokretanje promjena u načinu poslovanja, promjena kakve su potrebne da bi se postigla odgovorna proizvodnja i potrošnja, prevladala organizacijska inercija i izbjegavanje odgovornosti za rizike.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene onim što je potrebno da bi se postigao Cilj 12?

Ambicija na Cilju 12 podrazumijeva inspiriranje drugih na poduzimanje holističkih, aktivnosti usmjerenih na odgovornu potrošnju i proizvodnju u svim segmentima poslovanja. Postupne promjene nisu dovoljne da bi se obrasci proizvodnje i potrošnje promijenili tako da ostanu unutar planetarnih granica.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 12 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 12?

Sve organizacijske funkcije moraju biti u potpunosti usklađene sa strateškom opredijeljenošću za Cilj 12. Mnoge aktivnosti na cilju 12 zahtijevaju holistički pristup, što znači da je iznimno važno aktivno sudjelovanje cijele organizacije.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 12?

Mnoge se inovacije rađaju unakrsnom oplodnjom ideja između različitih sektora i dionika. Najbolji se rezultati mogu ostvariti inovacijama na razini sustava koje utječu na širok raspon dionika. Zbog toga suradnja između raznih organizacija ima ključnu ulogu.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 12?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Praćenje i javno izvještavanje o održivim poslovnim praksama ključni su za ostvarenje Cilja 12. Tamo gdje djelovanje zahvaća područja s ranjivim populacijama i ekosustavima moraju postojati mjere socijalne zaštite i zaštite okoliša, a rizicima negativnih utjecaja mora se pažljivo upravljati.

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

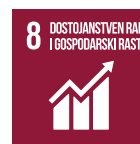
Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 12 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Smanjenje otpada i zagađenja može pozitivno utjecati na ljudsko zdravlje i blagostanje (Cilj 3). Unapređenje učinkovitosti resursa u proizvodnji i potrošnji roba i usluga vjerojatno će smanjiti zahtjeve industrije za vodom i energijom, pridonoseći napretku u Ciljevima 6 i 7. Učinkovitost resursa trebala bi također smanjiti emisije iz industrije, podržavajući mjere za borbu protiv klimatskih promjena (Cilj 13). Održiva proizvodnja rezultirat će smanjenjem zagađenja tla i vode, a svi ti pozitivni utjecaji na okoliš smanjit će krčenje šuma i gubitak biološke raznolikosti (Cilj 14 i 15).

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Korištenje novih ili različitih ulaznih materijala i energije moglo bi negativno utjecati na zdravlje ako su oni štetni (Cilj 3). Proizvodnja koja učinkovito koristi resurse fokusira se na ulazne sirovine i prirodne resurse, ali može zanemariti inpute rada, koji su često zamjenski. Treba pažljivo upravljati i tom dimenzijom kako bi se izbjegli negativni utjecaji na radne uvjete (Cilj 8) i osigurala potpuna provedba programa održivog razvoja.

Većina sadašnjih poslovnih modela temelji se na znatnom korištenju resursa, proizvodnji otpada, emisijama stakleničkih plinova i gubicima energije. Poduzeća mogu osigurati vodstvo promjenom modela linearnog gospodarstva i napraviti zaokret tako da dizajniraju i primjenjuju poslovne modele kružnog gospodarstva. Taj zaokret ide dalje od usvajanja učinkovitijih tehnologija i prakse odabira održivih izvora resursa: on zahtijeva temeljito preispitivanje dizajna sustava i načina kako se roba i usluge proizvode i koriste - način koji proizvodi nula otpada i stvara minimalni utjecaj na okoliš.

U dizajniranju proizvoda to može značiti kompletan zaokret prema pružanju usluga – na primjer mobilnosti umjesto proizvoda – kao što je automobil. U suradnji s dionicima iz privatnog i javnog sektora poduzeća mogu voditi inovacijama poslovnog modela, optimalnim iskorištavanjem svojih tehnoloških sposobnosti i vještina, uključujući informacijske tehnologije. Pritom treba voditi računa o tome da se rizici negativnih utjecaja na ljude i planet svedu na najmanju moguću mjeru te iskoristite prilike za unapređenje života ranjivih dijelova globalnog društva, posebno u zemljama u razvoju.

Primjer prakse

- Poduzeće za javni prijevoz surađuje s proizvođačem električnih vozila, gradskim i nacionalnim vlastima kako bi **uvelo koncept gradskog automobila koji je u potpunosti integriran s javnim prijevozom** na gradskom području. Upravlja sustavom “slobodnog kruženja” koji korisnicima omogućuje da pakuje EV i ostave ga bilo gdje unutar gradskog područja.
- Uzgajivač organske šećerne trske **gradi sveobuhvatni sustav proizvodnje i žetve primjenjujući načela regenerativne poljoprivrede**; primjenjuje tehničke inovacije koje kopiraju otporne, regenerativne ekosustave neobrađenog zemljišta; za poljoprivredne strojeve koristi biogoriva proizvedena iz otpada šećerne trske.
- Građevinsko poduzeće vodi konzorcij koji upravlja „**živim zgradama**“ koje su prilagodljive različitim namjenama, koristeći načela “**od kolijevke do kolijevke**“ pri izboru građevinskih materijala i tehnologija kako bi zgrade učinili energetske pozitivnima.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: s obzirom na kompleksnu prirodu sustava, razvoj kružnih poslovnih modela često zahtijeva suradnju s mnogim dionicima.

Odgovornost: novi poslovni modeli mogu imati važan utjecaj na ljude i planet, stoga treba osigurati pažljivo upravljanje rizicima. Poduzeća bi trebala osmišljeno surađivati s korisnicima i zajednicama upravljati rizicima negativnih utjecaja – posebno u područjima s osjetljivom populacijom.

Povezanost: kružni poslovni modeli mogu unaprijediti sve ciljeve održivog razvoja. Na primjer, u mobilnosti pomažu u ublažavanju klimatskih promjena (Cilj 13), u sustavima hrane pomažu u postizanju svijeta bez gladi (Cilj 2).

Mnoga poduzeća imaju neučinkovite, neodržive proizvodne procese s velikim unosom resursa, stvaranjem otpada, emisijama stakleničkih plinova i gubicima energije; ovisе o inputima iz lanaca opskrbe koji su također neučinkoviti. Cijene ne odražavaju stvarne troškove tih neučinkovitosti za društvo, zato poduzeća moraju djelovati odgovorno, upravljati procesima tako da ostvare učinkovitije tokove i izvore resursa iz održivih lanaca opskrbe.

Postoji znatan prostor za postizanje vodstva u ostvarivanju ovog cilja uvođenjem novih modela za smanjenje jaza ili čak zatvaranje krugova korištenja materijala i energije u vlastitom poslovanju slijedeći pristup „smanjiti, ponovno upotrijebiti i reciklirati“ za ulazne inpute kao što su voda, sirovine, neobnovljivi minerali, energija i ambalaža. Poduzeća lideri mogu također poduzeti mjere za zatvaranje krugova korištenja resursa širom lanca opskrbe ili prijeći na održive lance opskrbe. Poduzeća bi trebala dalje istraživati mogućnosti za prenošenje tehnoloških unapređenja u zemlje u razvoju, gdje se očekuje najveći porast potražnje za energijom i resursima.

Primjer prakse

- Proizvođač piva surađuje s drugim poduzećima, državnim institucijama i istraživačkim centrima kako bi izgradio **pivovaru bez otpada** tako da od ostataka iz proizvodnje može raditi druge proizvode velike dodane vrijednosti kao što je kruh, bioplin, gljive i hranjive tvari koje se koriste u akvakulturi.
- Poljoprivredno poduzeće **razvija inovativne poljoprivredne proizvode za vertikalni uzgoj koristeći sustave za navodnjavanje zatvorenog kruga** kako bi tijekom cijele godine nudili svježe povrće u urbanim područjima.
- Poduzeće za IT opremu razvija sustav za **odgovorno odvajanje i rastavljanje e-otpada**, uključujući kućanske aparate, računala i mobilne telefone tako da ne šteti zdravlju ljudi i lokalnom okruženju.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: kod mnogih poduzeća najveći udio resursa i otpada nastaje u lancu opskrbe. Poduzeća lideri svjesni su tog problema i usvajaju pristup “smanji, ponovno upotrijebi i recikliraj” u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe.

Suradnja: većina poduzeća ima širok lanac vrijednosti za mnoge proizvode i usluge, što znači da poduzeća lideri moraju surađivati s mnogim dionicima, uključujući članove lanca opskrbe, te poduzećima iz drugih sektora koja su ispred njih u primjeni novih tehnologija i razvoju vještina.

Povezanost: zatvaranje krugova korištenja materijala i energije može smanjiti otpad i zaštititi prirodne resurse, pružiti pogodnosti za zdravlje (Cilj 3), vodne resurse (Cilj 6), klimu (Cilj 13) i biološku raznolikost (Ciljevi 14 i 15).

Akcija 3: Restrukturirati portfelj proizvoda i usluga povećanjem udjela roba i usluga koje zahtijevaju i promiču zanemarivo korištenje resursa i proizvode zanemarive količine otpada

Upotreba proizvoda i usluga, uključujući hranu, automobile, zgrade, uređaje i informacijsku tehnologiju danas je povezana s neodrživim razinama zagađenja, iskorištavanjem resursa i proizvodnjom otpada na mjestu upotrebe. Kao dobavljači većine proizvoda i usluga, poduzeća imaju važnu ulogu i odgovornost da njihovu upotrebu učine što održivijom, a kupcima pruže pouzdane informacije o njihovoj održivosti. Da bi podržali ostvarenje ovog cilja, poduzeća lideri mogu implementirati inovacije proizvoda i usluga tijekom cijelog životnog ciklusa tako da, na primjer, dizajniraju proizvode koji traže minimalno korištenje resursa tijekom upotrebe, s primjerenim vijekom trajanja uz usluge održavanja, dizajnirane tako da se lako rastave kako bi se mogli ponovno koristiti ili reciklirati.

Poduzeća se moraju pridržavati strogih standarda koji definiraju održivost, podučiti potrošače kako održivo koristiti proizvode te nastojati osigurati bolju dostupnost održivih proizvoda ugroženim skupinama stanovništva i siromašnima jer će tako pozitivno utjecati na ljudska prava i razvoj. Obrazovanje potrošača uključuje podizanje svijesti u pogledu izbora proizvoda i ponašanje. Također, obrazovanje potrošača uključuje odgovorno angažiranje vladinih službenika u slučaju javne nabave, koja u mnogim zemljama čini veliki udio BDP-a.

Primjer prakse

- Poduzeće za proizvodnju kućanskih aparata **dizajnira pametne proizvode s manjom potrošnjom energije** koji prepoznaju obrasce potrošnje i automatski se isključuju kada treba, pružajući višu razinu energetske učinkovitosti.
- Međunarodna prehrambena kompanija angažira se na uvođenju ekološkog dizajna, odgovorno bira izvore opskrbe, vodi računa o efektivnom pakiranju, recikliranju i unapređenju operativne učinkovitosti s ciljem da **do 2020. godine bude bez otpada za odlaganje**.
- Proizvođač automobila razvija električna vozila (EV) **visokih performansi i pristupačnih cijena; svoju tehnologiju čini javno dostupnom kako bi omogućio prelazak cijele industrije na EV; surađuje s poduzećem za solarnu energiju da bi osigurao rješenja koja će omogućiti EV da se pune električnom energijom iz obnovljivih izvora**.
- Lanac trgovina s namirnicama proglašava svoje prodavaonice **potpuno bez ambalaže**, zahtijevajući od kupaca da donesu vlastite reciklirane materijale za pakiranje.
- Financijska institucija **nudi hipotekarne pakete uz niže troškove za kupce novoizgrađenih kuća i ureda koji imaju visoku energetska učinkovitost** i zadovoljavaju standarde pasivne kuće.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambicioznost znači da poduzeće razvija nova rješenja za smanjenje potrošnje na mjestu uporabe, rješenja koje se mogu kopirati i inspirirati druge da usvoje ista ili slična rješenja. Uključuje primjenu najvišeg standarda označavanja kako bi se potrošači pravilno informirali o održivosti.

Suradnja: dobra rješenja za povećanje održivosti proizvoda i usluga često su rezultat međusektorske suradnje i partnerstva koja olakšavaju razmjenu ideja i tehnologija.

Povezanost: vodeće djelovanje na stvaranju održive potrošnje može pomoći u poboljšanju vodnih resursa (Cilj 6), klimi (Cilj 13), okoliša i biološke raznolikosti (Cilj 14 i 15).

Akcija 4: Razvijati, primjenjivati i dijeliti rješenja za praćenje sljedivosti i izvještavanje o održivosti proizvodnje i potrošnje u svim segmentima poslovanja i njihovu utjecaju na okolne zajednice

Kako bi omogućili dotok globalnih ulaganja u održiva poduzeća i da bi svi dionici razumjeli kako na njih mogu utjecati poslovne prakse, poslovni izvještaji poduzeća moraju uključiti podatke o održivosti. To uključuje izvještavanje o pokazateljima stanja u okolišu, društvu i korporativnom upravljanju te o rezultatima procesa dubinske analize koji se odnose na ljudska prava. Tu su i ključni alati za identifikaciju i upravljanje rizicima te pokazatelji dugoročnih učinaka: društvenih, ekoloških i financijskih. Poduzeća lideri imaju prostora za razvoj naprednih alata za praćenje sljedivosti i izvještavanje o održivosti u svim segmentima poslovanja, uključujući utjecaje na zajednice u okruženju te razvoj digitalnih alata i procesa za uključivanje i suradnju s dionicima.

Primjer prakse

- Proizvođač obuče primjenjuje **sustav sljedivosti** kako bi uspostavio održivu praksu u raznim fazama lanca opskrbe i identificirao kršenja ekoloških i društvenih standarda u svojim tvornicama; provodi plan za rješavanje prekršaja. O održivosti svoje proizvodnje obavještava objavljivanjem i redovitim ažuriranjem zelenog indeksa.
- Lanac restorana uvodi **softver za sustav praćenja sljedivosti komunikacijom u oblaku** kako bi dokumentirao putove za sve poljoprivredne *inpute*, dao informacije za ocjene kvalitete i jamčio održivu praksu u cijelom lancu opskrbe.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambicioznost znači da poduzeće razvija nova rješenja za smanjenje potrošnje na mjestu uporabe, rješenja koje se mogu kopirati i inspirirati druge da usvoje ista ili slična rješenja. Uključuje primjenu najvišeg standarda označavanja kako bi se potrošači pravilno informirali o održivosti.

Suradnja: dobra rješenja za povećanje održivosti proizvoda i usluga često su rezultat međusektorske suradnje i partnerstva koja olakšavaju razmjenu ideja i tehnologija.

Povezanost: vodeće djelovanje na stvaranju održive potrošnje može pomoći u poboljšanju vodnih resursa (Cilj 6), klimi (Cilj 13), okoliša i biološke raznolikosti (Cilj 14 i 15).

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 12

Achieving Growth Within

Ellen MacArthur Foundation ‘Circular Economy’

UNIDO Green Industry Platform

A Guide to Traceability for SMEs

Sustainable Consumption and Production Clearinghouse

Human Rights and Business Dilemmas Forum ‘Product misuse’

A Guide to Traceability: A Practical Approach to Advance Sustainability in Global Supply Chains

12 ODGOVORNA
POTROŠNJA
I PROIZVODNJA

DOBRA PRAKSA

COR 12 ODGOVORNA PROIZVODNJA I POTROŠNJA

Dobra praksa: Recikliranje otpadnog jestivog ulja iz kućanstava

Ina, vodeća kompanija u naftnoj industriji, je u listopadu 2017. godine na odabranim Ininim maloprodajnim mjestima u središnjoj Hrvatskoj pokrenula novu „zelenu“ uslugu – prikupljanje otpadnog jestivog ulja. Biogorivo proizvedeno iz otpada, a ne iz sirovina koje se koriste u ljudskoj ili životinjskoj prehrani, ima znatan doprinos u ispunjenju ciljeva EU Direktiva o promicanju obnovljivih goriva.

U Hrvatskoj kućanstva godišnje stvore znatnu količinu otpadnog jestivog ulja, a svijest o njegovu prikupljanju i mogućnosti odlaganja su ograničene i nedovoljno razvijene. Otpadno jestivo ulje (OJU) znatno onečišćuje vodne tokove, a već i male količine u vodi rezultiraju povećanim troškovima separacije i smanjenom učinkovitošću pročišćavanja. Pilot-projekt prikupljanja OJU-a iz kućanstava pokrenut je 16. listopada 2017. na 30 odabranih Ininih maloprodajnih lokacija u središnjoj Hrvatskoj. Time je Ina prvi put u Hrvatskoj ponudila mogućnost sustavnog prikupljanja i recikliranja otpadnog jestivog ulja iz kućanstava. Cilj je ovog pilot-projekta provjeriti potencijal prikupljanja iskorištenog jestivog ulja koje ostaje nakon kuhanja u domaćinstvima te ispitati njegovu primjenu u proizvodnji biogoriva. Projekt se provodi uz pomoć partnerskog poduzeća Agroproteinka, ovlaštenog za prikupljanje ovakve vrste otpada. Projekt je predstavljen brojnim objavama u medijima, a oglašavan je na televiziji, radiju, tisku, vanjskim oglasnim prostorima te letcima koji su se kupcima dijelili na odabranim maloprodajnim mjestima Ine. Dio kampanje bio je interni, odnosno usmjeren na zaposlenike Ine i Agroproteinke budući da njih ima ukupno više od 11.000. Na sedam radionica u okolici Zagreba s detaljima projekta upoznato je oko 400, uglavnom mladih, osoba i djece (škole, vrtići). Projekt pridonosi ostvarenju COR-a 4: Kvalitetno obrazovanje, COR-a 6: Čista voda i sanitarni uvjeti, COR-a 11: Održivi gradovi i zajednice i COR-a 12: Odgovorna potrošnja i proizvodnja.

Odabrano područje za provedbu projekta obuhvaća devet županija, a Ina ga je svojom unutarnjom organizacijom maloprodajne mreže smjestila u regiju Zagreb. Da bi olakšali odvajanje i prikupljanje OJU-a, Ina je osigurala tzv. eko lijevak koji se besplatno dijeli na maloprodajnim mjestima Ine koja pružaju uslugu prikupljanja otpadnog jestivog ulja. Kupci predaju bocu s uljem Ininu djelatniku, koji ju prazni u za to posebno predviđenu bačvicu,

a plastičnu ambalažu odlaže u za to predviđen spremnik. U realizaciju pilot-projekta Ina je ušla u suradnji s Agroproteinkom d.d., koja se brine o odvozu i pročišćavanju ulja i zamjeni punih bačvi s maloprodajnih mjesta Ine. Projekt je predstavljen zaposlenicima u internom glasniku, a nekim su zaposlenicima podijeljeni lijevci uz kratko predstavljanje projekta i naglašavanje važnosti takvih akcija za okoliš i zdravlje te je nakon toga predstavljen i lokalnoj zajednici, prije svega, na lokalnim radijskim postajama i portalima. Zajedno s Inom, predstavila je projekt i djeca Osnovne škole Luka i Osnovne škola Sesvete. S obzirom na pozitivne reakcije djece i profesora, Agroproteinka planira u suradnji s Inom nastaviti provoditi akcije koje, prije svega, vode povećanju veće ekološke osviještenosti. Pilot-projekt sakupljanja otpadnog jestivog ulja na lokacijama Ine vrlo je pozitivno prihvaćen i na većini je lokacija u potpunosti zaživio. Važan je aspekt pilot-projekta sakupljanja otpadnog jestivog ulja i komunikacija s internim i vanjskim sudionicima (radnicima, kupcima, susjedima, nevladinim organizacijama, javnim tijelima itd.) koji su reagirali vrlo pozitivno i u potpunosti podržali projekt.

Tijekom prve godine provedbe projekta prikupljeno je više od tri tone OJU-a. U prikupljenim količinama prednjače urbane sredine, a županije koje su i inače ekološki osviještene prednjače u prikupljanju OJU-a iako je riječ o malom broju lokacija u pilot-projektu. Prema dosadašnjim se rezultatima pilot-projekt može okarakterizirati kao ekonomski održiv primjer kružnog gospodarstva kojim se učinkovito upravlja resursima tako da se smanji otpad koji istovremeno koristimo kao sirovinu za nove vrste biogoriva. Projekt je primjer kružnoga gospodarstva kojim se učinkovito upravlja resursima tako da se smanji otpad koji istovremeno koristimo kao sirovinu za nove vrste biogoriva.

13 ODGOVOR NA KLIMATSKE PROMJENE

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 13 odgovor na klimatske promjene

Klimatske promjene uzrokovane su ispuštanjem stakleničkih plinova povezanih s proizvodnjom električne energije i topline, industrijom, zgradama, prometom i načinom korištenja zemljišta. Klimatske promjene utječu na planet na razne načine: porastom temperature, porastom broja i intenziteta ekstremnih vremenskih prilika, promjenama u obrascima oborina, porastom razine mora i acidifikacijom oceana.

Svi ti trendovi narušavaju ekosustave i živote ljudi – naročito ranjivih skupina kao što su žene, djeca i starije osobe; dok prirodni resursi, hrana i voda postaju sve oskudniji.

Poslovni sektor ima ključnu ulogu u zadržavanju rasta globalne prosječne temperature znatno ispod 2 Celzijeva stupnja u odnosu na predindustrijsku razinu, nastojeći ograničiti porast temperature na 1,5 Celzijevih stupnjeva iznad predindustrijske razine, priznajući da bi se time znatno smanjili rizici i učinci klimatskih promjena – cilj koji je u središtu Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama iz 2015. Pariški sporazum okuplja sve države

sa zajedničkim ciljem poduzimanja ambicioznih napora u borbi protiv klimatskih promjena i prilagodbe učincima promjena, uz pojačanu potporu za pomoć zemljama u razvoju. Kako bi se u drugoj polovini stoljeća postigla globalna nulta stopa emisija, poslovni sektor zajedno s državnim institucijama mora hitno i odlučno djelovati da bi se temeljito promijenile razine ispuštanja stakleničkih plinova povezane s proizvodnim procesima i proizvodima. Poduzeća imaju važnu ulogu u predviđanju, podizanju otpornosti i prilagodbi na sadašnje i očekivane utjecaje klimatskih promjena.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 13 odgovor na klimatske promjene

Poduzeća lideri razvijaju i primjenjuju inovativna, dalekosežna rješenja za smanjenje emisija u svojim djelatnostima i lancima vrijednosti, pridonose otpornosti na klimatske promjene i/ili donose znatne promjene u svijesti o klimatskim promjenama. Čine to tako da nadahnjuju druge te ih oni mogu oponašati. U tu svrhu svoju predanost Cilju 13 mogu integrirati u korporativnu strategiju, procijeniti posljedice klimatskih promjena, kreirati i usklađivati poslovnu politiku prema rezultatima procjena, iskoristiti

uočene prilike za pružanje konstruktivnog doprinosa, pokazati svoj odgovoran angažman predstavnicima vlasti i kreatorima javnih politika, postavljajući ambiciozne ciljeve smanjenja emisija u skladu sa spoznajama znanosti o klimi. Ključne aktivnosti poduzeća za ostvarivanje Cilja 13 mogu uključivati razvoj otpornosti na ekološke katastrofe i nestašice resursa, hrane i vode u njihovu poslovanju, lancima opskrbe i zajednicama u kojima djeluju.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 13 odgovor na klimatske promjene

Liderstvo se može ogledati u ostvarivanju radikalnog prelaska na niskougljično poslovanje u svim djelatnostima; nabavu niskougljičnog materijala i korištenju energije iz obnovljivih izvora; smanjenje ugljikova otiska tijekom životnog ciklusa proizvoda i usluga. Poduzeća također mogu voditi u podizanju svijesti o klimatskim promjenama i izgradnji kapaciteta, provodeći ambiciozne programe za promicanje klimatski osviještenog ponašanja ljudi i poduzeća,

izgradnji individualnih i institucionalnih kapaciteta za unapređenje znanja i vještina i upravljačkih sposobnosti koje nedostaju za provedbu sveobuhvatnih aktivnosti za učinkovitu zaštitu klime. Inovacije će imati ključnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena, stoga će u mnogo slučajeva transformativno vodstvo obuhvaćati znatna ulaganja u istraživanje, razvoj, pokretanje i uvođenje niskougljičnih tehnologija koje osiguravaju veću otpornost.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 13 odgovor na klimatske promjene

Mnogo je prednosti koje poduzeća lideri mogu iskoristiti u ostvarivanju Cilja 13. Utjecaji klimatskih promjena mogu biti veliki, zato poduzeća trebaju upravljati financijskim, regulatornim i reputacijskim rizicima u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe.

Već sada postoji veliko tržište za niskougljične tehnologije i usluge i one dizajnirane za primjeren odgovor na klimatske promjene, a to tržište će ubrzano rasti kako globalna tranzicija na niskougljičnu energiju dobiva na zamahu. Ogromne su mogućnosti za ulaganja povezana sa zaštitom klimom. Procjenjuje se da su do 2030. potrebna ulaganja od 100 milijardi dolara godišnje za financiranje projekata povezanih sa zaštitom klime prema zahtjevima iz Pariškog sporazuma.

Aktivnosti usmjerene na borbu protiv klimatskih promjena blisko su povezane s drugim ciljevima. Bez djelovanja na postizanju ovog cilja gotovo je nemoguće ostvariti druge ciljeve. Vodeće djelovanje na Cilju 13 pozitivno utječe na energetska sigurnost (Cilj 7), čist zrak i vodu (Cilj 6), dostojanstven rad (Cilj 8), gradove pogodne za život (Cilj 11) i veću nacionalnu sigurnost (Cilj 16). Aktivnosti na zaštiti klime također povoljno djeluju na sustave održive proizvodnje hrane primjenom otpornih poljoprivrednih praksi i jačanjem kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama (Cilj 2). Pridonose zaštiti života na kopnu i vodenom svijetu (Ciljevi 14 i 15). No zaštita klime, posebno kada je riječ o velikim infrastrukturnim projektima kao što su hidroelektrane i intenzivno korištenje zemljišta kao u proizvodnji biomase, nosi rizike negativnih utjecaja na ljudska prava. Stoga se njima mora odgovorno upravljati.

Podciljevi Cilja 13

- 13.1. U svim zemljama ojačati otpornost i sposobnost prilagodbe opasnostima uzrokovanih klimatskim promjenama i prirodnim katastrofama**
- 13.2. Integrirati mjere za borbu protiv klimatskih promjena u nacionalne politike, strategije i procese planiranja**
- 13.3. Unaprijediti obrazovanje, podizanje svijesti, individualne i institucionalne kapacitete za ublažavanje klimatskih promjena, prilagodbe, smanjenje utjecaja i rano upozorenje**

Akcije poduzeća

- 1. Osigurati otpornost na klimatske promjene poduzeća, lanca opskrbe i zajednica koje ih okružuju.**
- 2. U skladu sa spoznajama znanosti o klimatskim promjenama znatno smanjiti emisije iz vlastitih djelatnosti i lanca opskrbe.**
- 3. Prelazak na portfelj proizvoda i usluga koje imaju i promiču zanemarive emisije koje nastaju korištenjem proizvoda i usluga.**
- 3. Promicati svjesno ponašanje i izgraditi kapacitete za pokretanje aktivnosti za borbu protiv klimatskih promjena.**

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

	Predanost	Ambicioznost	Dosljednost	Kooperativnost	Odgovornost
 Usmjeravajuća pitanja za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis	• Je li vaša poduzeće predano ostvarenju Cilja 12? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku u svim segmentima poslovanja i široj zajednici? • Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama? • Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?	• Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji? • Jesu li vaše aktivnosti usklađene onim što je potrebno da bi se postigao Cilj 12?	• Je li podrška Cilju 12 ugrađena u sve organizacijske funkcije? • Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 12?	• Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 12?	• Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 12? • Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke? • Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima? • Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima? • Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?
Ključna razmatranja za Cilj 13	Eksplisitna, kontinuirana predanost najvišeg menadžmenta nužna je za pokretanje promjena u načinu poslovanja, promjena kakve su potrebne da bi se postigla odgovorna proizvodnja i potrošnja, prevladala organizacijska inercija i izbjegavanje odgovornosti za rizike.	Ambicija na Cilju 12 podrazumijeva inspiriranje drugih na poduzimanje holističkih, aktivnosti usmjerenih na odgovornu potrošnju i proizvodnju u svim segmentima poslovanja. Postupne promjene nisu dovoljne da bi se obrasci proizvodnje i potrošnje promijenili tako da ostanu unutar planetarnih granica.	Sve organizacijske funkcije moraju biti u potpunosti usklađene sa strateškom opredjeljenošću za Cilj 12. Mnoge aktivnosti na cilju 12 zahtijevaju holistički pristup, što znači da je iznimno važno aktivno sudjelovanje cijele organizacije.	Mnoge se inovacije rađaju unakrsnom oplodnjom ideja između različitih sektora i dionika. Najbolji se rezultati mogu ostvariti inovacijama na razini sustava koje utječu na širok raspon dionika. Zbog toga suradnja između raznih organizacija ima ključnu ulogu.	Praćenje i javno izvještavanje o održivim poslovnim praksama ključni su za ostvarenje Cilja 12. Tamo gdje djelovanje zahvaća područja s ranjivim populacijama i ekosustavima moraju postojati mjere socijalne zaštite i zaštite okoliša, a rizicima negativnih utjecaja mora se pažljivo upravljati.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 13 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

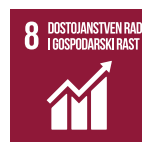

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 13 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Smanjenje otpada i zagađenja može pozitivno utjecati na ljudsko zdravlje i blagostanje (Cilj 3). Unapređenje učinkovitosti resursa u proizvodnji i potrošnji roba i usluga vjerojatno će smanjiti zahtjeve industrije za vodom i energijom, pridonoseći napretku u Ciljevima 6 i 7. Učinkovitost resursa trebala bi također smanjiti emisije iz industrije, podržavajući mjere za borbu protiv klimatskih promjena (Cilj 13). Održiva proizvodnja rezultirat će smanjenjem zagađenja tla i vode, a svi ti pozitivni utjecaji na okoliš smanjit će krčenje šuma i gubitak biološke raznolikosti (Cilj 14 i 15).

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Korištenje novih ili različitih ulaznih materijala i energije moglo bi negativno utjecati na zdravlje ako su oni štetni (Cilj 3). Proizvodnja koja učinkovito koristi resurse fokusira se na ulazne sirovine i prirodne resurse, ali može zanemariti inpute rada, koji su često zamjenski. Treba pažljivo upravljati i tom dimenzijom kako bi se izbjegli negativni utjecaji na radne uvjete (Cilj 8) i osigurala potpuna provedba programa održivog razvoja.

Akcija 1: Osigurati otpornost na klimatske promjene poduzeća, lanca opskrbe i zajednica koje ih okružuju

Većina sadašnjih poslovnih modela temelji se na znatnom korištenju resursa, proizvodnji otpada, emisijama stakleničkih plinova i gubicima energije. Poduzeća mogu osigurati vodstvo promjenom modela linearnog gospodarstva i napraviti zaokret tako da dizajniraju i primjenjuju poslovne modele kružnog gospodarstva. Taj zaokret ide dalje od usvajanja učinkovitijih tehnologija i prakse odabira održivih izvora resursa: on zahtijeva temeljito preispitivanje dizajna sustava i načina kako se roba i usluge proizvode i koriste - način koji proizvodi nula otpada i stvara minimalni utjecaj na okoliš.

U dizajniranju proizvoda to može značiti kompletan zaokret prema pružanju usluga – na primjer mobilnosti umjesto proizvoda – kao što je automobil. U suradnji s dionicima iz privatnog i javnog sektora poduzeća mogu voditi inovacijama poslovnog modela, optimalnim iskorištavanjem svojih tehnoloških sposobnosti i vještina, uključujući informacijske tehnologije. Pritom treba voditi računa o tome da se rizici negativnih utjecaja na ljude i planet svedu na najmanju moguću mjeru te iskoristite prilike za unapređenje života ranjivih dijelova globalnog društva, posebno u zemljama u razvoju.

Primjer prakse

- Poduzeće za javni prijevoz surađuje s proizvođačem električnih vozila, gradskim i nacionalnim vlastima kako bi **uvelo koncept gradskog automobila koji je u potpunosti integriran s javnim prijevozom** na gradskom području. Upravlja sustavom “slobodnog kruženja” koji korisnicima omogućuje da pokažu EV i ostave ga bilo gdje unutar gradskog područja.
- Uzgajivač organske šećerne trske **gradi sveobuhvatni sustav proizvodnje i žetve primjenjujući načela regenerativne poljoprivrede**; primjenjuje tehničke inovacije koje kopiraju otporne, regenerativne ekosustave neobrađenog zemljišta; za poljoprivredne strojeve koristi biogoriva proizvedena iz otpada šećerne trske.
- Građevinsko poduzeće vodi konzorcij koji upravlja „**živim zgradama**“ koje su prilagodljive različitim namjenama, koristeći načela “**od kolijevke do kolijevke**“ pri izboru građevinskih materijala i tehnologija kako bi zgrade učinili energetske pozitivnima.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: s obzirom na kompleksnu prirodu sustava, razvoj kružnih poslovnih modela često zahtijeva suradnju s mnogim dionicima.

Odgovornost: novi poslovni modeli mogu imati važan utjecaj na ljude i planet, stoga treba osigurati pažljivo upravljanje rizicima. Poduzeća bi trebala osmišljeno surađivati s korisnicima i zajednicama upravljanje rizicima negativnih utjecaja – posebno u područjima s osjetljivom populacijom.

Povezanost: kružni poslovni modeli mogu unaprijediti sve ciljeve održivog razvoja. Na primjer, u mobilnosti pomažu u ublažavanju klimatskih promjena (Cilj 13), u sustavima hrane pomažu u postizanju svijeta bez gladi (Cilj 2).

Akcija 2: U skladu sa spoznajama znanosti o klimatskim promjenama znatno smanjiti emisije iz vlastitog poslovanja i lanca opskrbe

Mnoga poduzeća imaju neučinkovite, neodržive proizvodne procese s velikim unosom resursa, stvaranjem otpada, emisijama stakleničkih plinova i gubicima energije; ovisno o inputima iz lanca opskrbe koji su također neučinkoviti. Cijene ne odražavaju stvarne troškove tih neučinkovitosti za društvo, zato poduzeća moraju djelovati odgovorno, upravljati procesima tako da ostvare učinkovitije tokove i izvore resursa iz održivih lanca opskrbe.

Postoji znatan prostor za postizanje vodstva u ostvarivanju ovog cilja uvođenjem novih modela za smanjenje jaza ili čak zatvaranje krugova korištenja materijala i energije u vlastitom poslovanju slijedeći pristup „smanjiti, ponovno upotrijebiti i reciklirati“ za ulazne inpute kao što su voda, sirovine, neobnovljivi minerali, energija i ambalaža. Poduzeća lideri mogu također poduzeti mjere za zatvaranje krugova korištenja resursa širom lanca opskrbe ili prijeći na održive lance opskrbe. Poduzeća bi trebala dalje istraživati mogućnosti za prenošenje tehnoloških unapređenja u zemlje u razvoju, gdje se očekuje najveći porast potražnje za energijom i resursima.

Primjer prakse

- Proizvođač piva surađuje s drugim poduzećima, državnim institucijama i istraživačkim centrima kako bi izgradio **pivovaru bez otpada** tako da od ostataka iz proizvodnje može raditi druge proizvode velike dodane vrijednosti kao što je kruh, bioplin, gljive i hranjive tvari koje se koriste u akvakulturi.
- Poljoprivredno poduzeće **razvija inovativne poljoprivredne proizvode za vertikalni uzgoj koristeći sustave za navodnjavanje zatvorenog kruga** kako bi tijekom cijele godine nudili svježe povrće u urbanim područjima.
- Poduzeće za IT opremu razvija sustav za **odgovorno odvajanje i rastavljanje e-otpada**, uključujući kućanske aparate, računala i mobilne telefone tako da ne šteti zdravlju ljudi i lokalnom okruženju.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: kod mnogih poduzeća najveći udio resursa i otpada nastaje u lancu opskrbe. Poduzeća lideri svjesni su tog problema i usvajaju pristup „smanji, ponovno upotrijebi i recikliraj“ u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe.

Suradnja: većina poduzeća ima širok lanac vrijednosti za mnoge proizvode i usluge, što znači da poduzeća lideri moraju surađivati s mnogim dionicima, uključujući članove lanca opskrbe, te poduzećima iz drugih sektora koja su ispred njih u primjeni novih tehnologija i razvoju vještina.

Povezanost: zatvaranje krugova korištenja materijala i energije može smanjiti otpad i zaštititi prirodne resurse, pružiti pogodnosti za zdravlje (Cilj 3), vodne resurse (Cilj 6), klimu (Cilj 13) i biološku raznolikost (Ciljevi 14 i 15).

Akcija 3: Prelazak na portfelj proizvoda i usluga koje imaju i promiču zanemarive emisije tijekom upotrebe

Upotreba proizvoda i usluga, uključujući hranu, automobile, zgrade, uređaje i informacijsku tehnologiju danas je povezana s neodrživim razinama zagađenja, iskorištavanjem resursa i proizvodnjom otpada na mjestu upotrebe. Kao dobavljači većine proizvoda i usluga, poduzeća imaju važnu ulogu i odgovornost da njihovu upotrebu učine što održivijom, a kupcima pruže pouzdane informacije o njihovoj održivosti. Da bi podržali ostvarenje ovog cilja, poduzeća lideri mogu implementirati inovacije proizvoda i usluga tijekom cijelog životnog ciklusa tako da, na primjer, dizajniraju proizvode koji traže minimalno korištenje resursa tijekom upotrebe, s primjerenim vijekom trajanja uz usluge održavanja, dizajnirane tako da se lako rastave kako bi se mogli ponovno koristiti ili reciklirati.

Poduzeća se moraju pridržavati strogih standarda koji definiraju održivost, podučiti potrošače kako održivo koristiti proizvode te nastojati osigurati bolju dostupnost održivih proizvoda ugroženim skupinama stanovništva i siromašnima jer će tako pozitivno utjecati na ljudska prava i razvoj. Obrazovanje potrošača uključuje podizanje svijesti u pogledu izbora proizvoda i ponašanje. Također, obrazovanje potrošača uključuje odgovorno angažiranje vladinih službenika u slučaju javne nabave, koja u mnogim zemljama čini veliki udio BDP-a.

Primjer prakse

- Poduzeće za proizvodnju kućanskih aparata **dizajnira pametne proizvode s manjom potrošnjom energije** koji prepoznaju obrasce potrošnje i automatski se isključuju kada treba, pružajući višu razinu energetske učinkovitosti.
- Međunarodna prehrambena kompanija angažira se na uvođenju ekološkog dizajna, odgovorno bira izvore opskrbe, vodi računa o efektivnom pakiranju, recikliranju i unapređenju operativne učinkovitosti s ciljem da **do 2020. godine bude bez otpada za odlaganje**.
- Proizvođač automobila razvija električna vozila (EV) **visokih performansi i pristupačnih cijena; svoju tehnologiju čini javno dostupnom kako bi omogućio prelazak cijele industrije na EV; surađuje s poduzećem za solarnu energiju da bi osigurao rješenja koja će omogućiti EV da se pune električnom energijom iz obnovljivih izvora**.
- Lanac trgovina s namirnicama proglašava svoje prodavaonice **potpuno bez ambalaže**, zahtijevajući od kupaca da donesu vlastite reciklirane materijale za pakiranje.
- Financijska institucija **nudi hipotekarne pakete uz niže troškove za kupce novoizgrađenih kuća i ureda koji imaju visoku energetska učinkovitost** i zadovoljavaju standarde pasivne kuće.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambicioznost znači da poduzeće razvija nova rješenja za smanjenje potrošnje na mjestu uporabe, rješenja koje se mogu kopirati i inspirirati druge da usvoje ista ili slična rješenja. Uključuje primjenu najvišeg standarda označavanja kako bi se potrošači pravilno informirali o održivosti.

Suradnja: dobra rješenja za povećanje održivosti proizvoda i usluga često su rezultat međusektorske suradnje i partnerstva koja olakšavaju razmjenu ideja i tehnologija.

Povezanost: vodeće djelovanje na stvaranju održive potrošnje može pomoći u poboljšanju vodnih resursa (Cilj 6), klimi (Cilj 13), okoliša i biološke raznolikosti (Cilj 14 i 15).

Akcija 4: Promicati svjesno ponašanje o klimatskim promjenama i izgraditi kapacitete za pokretanje aktivnosti za borbu protiv klimatskih promjena

Kako bi omogućili dotok globalnih ulaganja u održiva poduzeća i da bi svi dionici razumjeli kako na njih mogu utjecati poslovne prakse, poslovni izvještaji poduzeća moraju uključiti podatke o održivosti. To uključuje izvještavanje o pokazateljima stanja u okolišu, društvu i korporativnom upravljanju te o rezultatima procesa dubinske analize koji se odnose na ljudska prava. Tu su i ključni alati za identifikaciju i upravljanje rizicima te pokazatelji dugoročnih učinaka: društvenih, ekoloških i financijskih. Poduzeća lideri imaju prostora za razvoj naprednih alata za praćenje sljedivosti i izvještavanje o održivosti u svim segmentima poslovanja, uključujući utjecaje na zajednice u okruženju te razvoj digitalnih alata i procesa za uključivanje i suradnju s dionicima.

Primjer prakse

- Proizvođač obuće primjenjuje **sustav sljedivosti** kako bi uspostavio održivu praksu u raznim fazama lanca opskrbe i identificirao kršenja ekoloških i društvenih standarda u svojim tvornicama; provodi plan za rješavanje prekršaja. O održivosti svoje proizvodnje obavještava objavljivanjem i redovitim ažuriranjem zelenog indeksa.
- Lanac restorana uvodi **softver za sustav praćenja sljedivosti komunikacijom u oblaku** kako bi dokumentirao putove za sve poljoprivredne *inpute*, dao informacije za ocjene kvalitete i jamčio održivu praksu u cijelom lancu opskrbe.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambicioznost znači da poduzeće razvija nova rješenja za smanjenje potrošnje na mjestu uporabe, rješenja koje se mogu kopirati i inspirirati druge da usvoje ista ili slična rješenja. Uključuje primjenu najvišeg standarda označavanja kako bi se potrošači pravilno informirali o održivosti.

Suradnja: dobra rješenja za povećanje održivosti proizvoda i usluga često su rezultat međusektorske suradnje i partnerstva koja olakšavaju razmjenu ideja i tehnologija.

Povezanost: vodeće djelovanje na stvaranju održive potrošnje može pomoći u poboljšanju vodnih resursa (Cilj 6), klime (Cilj 13), okoliša i biološke raznolikosti (Cilj 14 i 15).

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 12

Achieving Growth Within

Ellen MacArthur Foundation ‘Circular Economy’

UNIDO Green Industry Platform

A Guide to Traceability for SMEs

Sustainable Consumption and Production Clearinghouse

Human Rights and Business Dilemmas Forum ‘Product misuse’

A Guide to Traceability: A Practical Approach to Advance Sustainability in Global Supply Chains

13 ODGOVOR NA
KLIMATSKE
PROMJENE

DOBRA PRAKSA

COR 13 ODGOVOR NA KLIMATSKE PROMJENE

Dobra praksa: Usmjerenosti na smanjenje potrošnje vode Croatia Airlines smanjuje stakleničke plinove

Croatia Airlines, hrvatska zrakoplovna kompanija, uvođenjem ISO normi 14001/50001 počela je mjeriti i izvještavati o potrošnji vode na dvije lokacije. Definirana su dva cilja: u letачkim operacijama smanjiti oko 40 tona vode po zrakoplovu godišnje, a ostalim sektorima (administracija i tehnika) smanjiti za jedan posto potrošnju vode godišnje. Na tu su aktivnost Croatia Airlines potaknule klimatske promjene. Naime, manje nošene mase u zrakoplovima (kao što je voda) dovode do manje potrošnje goriva, a time se smanjuju i emisije stakleničkih plinova. Na taj način Croatia Airlines pridonosi ostvarivanju COR-a 4: Čista voda i sanitarni uvjeti i COR-a 13: Odgovor na klimatske promjene.

Operativnom je dokumentacijom Croatia Airlines provela mjeru nošenja samo 50 posto vode za toalet, čime se količina vode smanjila s 250 litara (pun tank) na 125 litara, ako je to moguće (radi operativnih potreba). Zrakoplovi su označeni posebnom oznakom koja dodatno podsjeća opslužitelje zrakoplova da na zahtjev Croatia Airlinesa pune 50 posto tanka toaleta. Ista je mjera provedena sustavom održavanja zrakoplova nadzorom prisutnosti upute (naljepnice) te povremenom kontrolom primjene koju provodi osoblje za održavanje. Također, kako se tijekom zimskog razdoblja viškovi vode iz zrakoplova ispuštaju iz zrakoplova, čime se ponekad čista voda „potroši“ bez razloga, smanjuje se postotak vode koja se ispušta.

Povezano s ciljem od jedan posto smanjenja potrošnje vode godišnje, tijekom 2017. godine uspostavljena je nova bazna vrijednost nakon segregacije vodomjera od ostalih zgrada u okruženju, čime se dobila realna potrošnja. U prvoj fazi nakon uspostave bazne vrijednosti, kvartalnim obavijestima zaposlenici se kontinuirano obavještavaju o potrošnji (izgradnja svijesti) te će se nakon analize učinka ove mjere nastaviti sa sličnim mjerama ako to bude potrebno (uvažavajući pritom određene posebnosti poput potreba u održavanju zrakoplova).

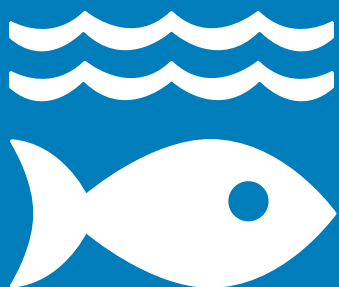
Ključni su sudionici ove aktivnosti putnici, zaposlenici te poslovni partneri angažirani na opsluživanju zrakoplova. Tromjesečno se svim zaposlenicima dostavljaju informacije o stanju potrošnje vode i ostalih energenata. Mjera je odmah dala rezultate, godišnje se potroši do 100 tona vode manje (na zrakoplovima), odnosno 240 t CO₂ manje, oko 400 tona vode na drugim lokacijama (u prvim mjesecima 2019. u odnosu na 2018).

Dobra praksa: Prilagodba klimatskim promjenama

Cemex je pokrenuo projekt korištenja drvne biomase (neopasnog drvnog otpada) i komine od masline kao supstitucije za fosilna goriva (petrol-koks) u proizvodnji cementa. Razlog je pokretanja i realizacije projekta vrijednog 3,5 milijuna eura (vrijednost postrojenja za drvnu biomasu) obveza EU ETS-a za smanjenje stakleničkih plinova (CO₂) i doprinos prilagodbi i politici klimatskih promjena. Tijekom projekta Cemex je 2012. godine izgradio postrojenje za prihvrat, privremeno skladištenje i loženje komine od masline, a postrojenje za prihvrat, privremeno skladištenje i doziranje drvne sječke 2013. godine. Cemex redovito pribavlja kominu od lokalnih maslinara, od 269 do 2695 tona godišnje. U tijeku su pregovori s park-šumom Marjan za preuzimanje stabala uništenih potkornjakom te korištenje stabala s opožarenih površina u Dalmaciji. Smanjenjem emisija CO₂ i smanjenjem pritisaka na okoliš, uspostavom jednog od važnih elementa zaokruženog sustava gospodarenja otpadom, Cemex izravno pridonosi ostvarenju COR-a 9: Industrija, inovacije i infrastruktura, COR-a 12:

Odgovorna potrošnja i proizvodnja, COR-a 13: Odgovor na klimatske promjene i COR-a 15: Život na kopnu. Sudionici su ovog projekta Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, lokalne tvrtke izvođači radova, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Grad Kaštela, lokalni maslinari i uljare, Čistoća, Transportcommerce (tvrtka prijevoznik) te Park-šuma Marjan. Budući da u Republici Hrvatskoj nije uspostavljen sustav gospodarenja kominom masline, posebna je korist ovog projekta to što je Cemex pridonio njezinu zbrinjavanju i smanjenju opterećenja okoliša, emisiji u vode i tlo.

14 OČUVANJE VODENOG SVIJETA

Zdravi oceani imaju ključnu ulogu za život na zemlji jer utječu na regulaciju globalnih klimatskih i vodnih sustava, osiguravaju održivost prirodnih resursa koji čine 17 posto udjela životinjskih proteina u prehrani svjetske populacije. Mnoge lokalne zajednice oslanjaju se na mora i oceane radi osiguranja sredstava za život. Oceani su pod sve većim pritiskom zbog izravnog zagađenja i eutrofikacije, klimatskih promjena, te ribarstva i akvakulture.

Dramatično se povećava količina plastike i otpada u morima i oceanima; procjenjuje se da će u svjetskim oceanima do 2050. godine biti više plastičnog otpada nego ribe, što je ogroman rizik za oceane i ljudski život. Acidifikacija oceana štetno djeluje na ljušture školjkaša i kosture mnogih morskih vrsta. Prekomjerni izlov riba negativno utječe na proizvodnju hrane, funkcioniranje ekosustava i biološku raznolikost.

Poduzeća imaju ključnu ulogu kao odgovorni čuvari oceana, mora i morskih resursa. Oceani podupiru globalno gospodarstvo. Više od 90 posto roba svjetske trgovine prevozi se morem, u vrijednosti većoj od 2,5 bilijuna američkih dolara godišnje. Pomorski transport može utjecati na prirodna

morska staništa emitiranjem ispušnih plinova, curenjem kemikalija i bacanjem otpada u vode. Ekstraktivne djelatnosti, uključujući ribolov, istraživanje i proizvodnja nafte i plina u moru i rudarstvo mineralnih sirovina, mogu uzrokovati velike štete u oceanskim sredinama ako se njima ne upravlja na održiv način. Aktivnosti na kopnu također stvaraju nusproizvode koji se prenose u oceane i ometaju morske ekosustave zagađenjem i eutrofikacijom staništa. Sva poduzeća imaju odgovornost pridržavati se zakona o okolišu i međunarodnih ugovora o zaštiti morskih ekosustava.

Postoji znatan prostor za vodstvo poslovnog sektora u Cilju 14. Ipak, danas se Cilj 14 rijetko identificira kao prioritet za poslovno djelovanje iako se mnoga poduzeća oslanjaju na pomorske resurse za inpute i prijevoz. Poslovno vodstvo u Cilju 14, kao prvo, zahtijeva duboko razumijevanje povezanosti djelatnosti poduzeća s morima i oceanima u svim fazama poslovanja. Tvrtke lideri tada mogu provoditi politike i prakse za zaštitu morskih ekosustava na koje utječu u svim segmentima poslovanja. Također, mogu dati znatan doprinos korištenjem svojih

kapaciteta u području istraživanja, razvoja, kreiranjem i primjenom novih proizvoda, usluga i poslovnih modela koji poništavaju negativne utjecaje na oceane i pridonose njihovoj obnovi. Vodstvo se može osigurati poticanjem financiranja za zaštitu i daljnji razvoj ekosustava oceana i vodenih tokova, uključujući sklapanje partnersva s više dionika. Vodeće djelovanje može uključivati dizajn i provedbu rješenja za precizniju procjenu vrijednosti prirodnog kapitala i mjera za poštovanje prirodnog kapitala i omogućavanje drugima da učine isto.

Održavanje zdravih mora i oceana temeljni je preduvjet za dugoročno poslovanje poduzeća, a rješavanje trenutnih izazova pruža važnu poslovnu priliku. Globalna su tržišta morskih resursa ogromna i dalje rastu, uključujući energiju, hranu, svježu vodu, minerale i rekreaciju, ali nedostatak održivih proizvoda, procesa i poslovnih modela čini mnoge aktivnosti neodrživima.

Tehnologije kao što su akvaponika, korištenje energije plime i oseke, energetske učinkovite desalinizacije mogu riješiti ove izazove i stvoriti brojne poslovne prilike i prihode od održivog korištenja morskih resursa.

Aktivnosti na ostvarenju Cilja 14 blisko su povezane s drugim ciljevima, uključujući Cilj 13 o odgovoru na klimatske promjene i Cilj 15 o životu na kopnu. Ostvarenje Cilja 14 istovremeno će zahtijevati

znatan napredak u Cilju 12. S obzirom na važnost mora i oceana kao izvora hrane na globalnoj razini, povećat će se uspjeh Cilja 2 o svijetu bez gladi, a to znači da se mora zaustaviti gubitak biološke raznolikosti oceana. Oceani su također blisko povezani s Ciljem 6, čista voda i sanitarni uvjeti jer bitno utječu na regulaciju globalne klime i oborina.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 14

Podciljevi Cilja 14

- 14.1. Do 2025. godine spriječiti i znatno smanjiti sve vrste zagađenje mora, posebno od aktivnosti na kopnu, uključujući otpad i onečišćenje hranjivim tvarima
- 14.2. Do 2020. održivo upravljati i zaštititi morske i obalne ekosustave kako bi se izbjegli znatni štetni utjecaji; poduzimati mjere za povećanje njihove otpornosti; poduzimati aktivnosti za obnovu ekosustava kako bi mora i oceani ponovno postali zdravi i produktivni
- 14.3. Smanjiti na najmanju moguću mjeru acidifikaciju oceana i raditi na rješavanju negativnih utjecaja acidifikacije, uključujući i intenzivnijom znanstvenom suradnjom na svim razinama
- 14.4. Do 2020. učinkovito regulirati izlov; zaustaviti prekomjerni izlov ribe, nezakonite, neprijavljene, neregulirane i destruktivne ribolovne prakse te provoditi znanstveno utemeljene planove upravljanja kako bi se u što kraćem roku riblji fond mogao obnoviti
- 14.5. Do 2020. godine staviti pod zaštitu najmanje 10 posto obalnih i morskih područja, u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom i na temelju najboljih dostupnih znanstvenih podataka
- 14.6. Do 2020. zabraniti određene oblike subvencija za ribarstvo koje pridonose stvaranju prekomjernih kapaciteta i prekomjernog izlova, ukinuti subvencije koje pridonose ilegalnom, neprijavljenom i nereguliranom ribolovu
- 14.7. Do 2030. povećati ekonomske koristi malim otočnim zemljama u razvoju i najmanje razvijenim zemljama od održivog korištenja morskih resursa

Akcije poduzeća ▶

- 1. Provoditi politike i prakse za zaštitu ekosustava oceana koji su pogođeni aktivnostima poduzeća i lanca opskrbe.
- 2. Istraživati, razvijati i primjenjivati proizvode, usluge i poslovne modele koji poništavaju negativne utjecaje na morske ekosustave i pridonose njihovoj obnovi.
- 3. Potaknuti financiranje zaštite i daljnjeg razvoja morskih ekosustava i vodenih tokova.
- 4. Dizajnirati i primjenjivati rješenja za preciznije vrednovanje i poštovanje prirodnog kapitala te potaknuti šire prihvaćanje tih rješenja.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

	Predanost	Ambicioznost	Dosljednost	Kooperativnost	Odgovornost
 Usmjeravajuća pitanja za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis	• Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 14? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku u svim segmentima poslovanja i široj zajednici? • Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama? • Ima li vaša strategija podršku najviše razine menadžmenta, uključujući i Nadzorni odbor?	• Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji? • Jesu li vaše akcije usklađene s onim što je potrebno da bi se postigao Cilj 14?	• Je li podrška Cilju 14 ugrađena u sve organizacijske funkcije? • Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 14?	• Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 14?	• Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 14? • Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke? • Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima? • Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima? • Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?
Ključna razmatranja za Cilj 14	Predanost i namjera rješavanja problema mora i oceana ključna je za uspješno djelovanje na Cilju 14, uz posvećenost i liderstvo najvišeg menadžmenta, podizanje svijesti i prepoznavanje važnosti Cilja 14, osobito zato što je on dionicima često manje vidljiv.	Ambiciozno djelovanje na život vodenog svijeta rješava sustavne uzroke prijetnji ekosustavu, koji su često rezultat ljudskih aktivnosti, vodeći računa o tome da su rješenja usklađena s dugoročnim ishodima potrebnim za ostvarenje Agende 2030.	Dosljednost zahtijeva od poduzeća uspostavljanje strukturnih poticaja kojima promiče zaštitu mora, oceana i morskih resursa u svim poslovnim funkcijama.	Život vodenog svijeta zajednički je pool resursa pod utjecajem raznih dionika. To podrazumijeva da će uspješna realizacija ciljeva poduzeća gotovo uvijek ovisiti o suradnji s drugim akterima, uključujući državne institucije, druga poduzeća u sektoru, članove lanca opskrbe, lokalne zajednice i međunarodne organizacije.	Život vodenog svijeta podržava mnoge životne uvjete, tako da postoje rizici negativnih utjecaja djelovanja poduzeća na zajednice ovisne o moru i oceanu. Te utjecaje treba neprestano pratiti i uzeti u obzir sve moguće rizike, uz znatnu suradnju s ugroženim zajednicama i o tome izvještavati javnost.

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 14 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Zaštita zdravlja oceana izravno pridonosi klimatskim aktivnostima (Cilj 13) jer mora i oceani apsorbiraju ugljikov dioksid ispušten u atmosferu i tako služe kao prirodna odlagališta, osim toga, sudjeluju u reguliranju globalnih klimatskih obrazaca. Zaštita mora i oceana ovisi o napretku ostvarenom u području odgovorne potrošnje i proizvodnje (Cilj 12). Kako velik broj zajednica ovisi o morskim resursima i ribarstvu koje im osiguravaju sredstva za život, aktivnosti na zaštiti tih ekosustava pomoći će u smanjenju siromaštva, gladi i nejednakosti (Ciljevi 1, 2, 5 i 10) te poboljšanju zdravlja (Cilj 3). Bliska povezanost života na kopnu i života u morima i oceanima znači da će napredak u ostvarivanju Cilja 14 pozitivno utjecati na Cilj 15 – život na kopnu

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Kratkoročno, može se pojaviti sukob ciljeva jer zaštita mora i oceana može biti u suprotnosti s ostvarenjem gospodarskog rasta (Cilj 8) i industrijskog razvoja (Cilj 9). Na primjer, sadašnje računovodstvene metode mogu pokazati da se stvara veća vrijednost kada se roba transportira morem ili da je najisplativije odbaciti otpad što jeftinije, bez obzira na utjecaj na zdravlje oceana. Međutim, to se može promijeniti ako se zdravlje oceana vrednuje na odgovarajući način.

Akcija 1: Provoditi politike i prakse za zaštitu morskih ekosustava koji su pogođeni aktivnostima poduzeća i lanca opskrbe

Poduzeća snose odgovornost za poštovanje nacionalnih ekoloških standarda. Poduzeća lideri idu dalje od toga i postavljaju nove referentne vrijednosti za ostvarivanje rasta bez izazivanja šteta oceanima, morima i morskim resursima. Gdje je god to moguće, to bi trebalo činiti u partnerstvima i standardima s više dionika. Poduzeća lideri provode ambiciozne politike i prakse za zaštitu prirodnih ekosustava u svim dijelovima lanca opskrbe. To može uključivati odabir dobavljača i rad sa strateškim dobavljačima s kojima će graditi kapacitete za pridržavanje strogih ekoloških standarda pa čak i dalje od toga.

Primjer prakse

- Poljoprivredno poduzeće zalaže se za uklanjanje onečišćenja izazvanih štetnim pesticidima u poljoprivredi koji vodnim tokovima odlaze u more i prelazi na biološku kontrolu štetočina kako bi se smanjilo zagađenje mora i oceana i gubitak biološke raznolikosti.
- Lanac trgovina povrćem i drugim namirnicama uvodi inovativni model rada jer prodaje robu bez pakiranja, pozivajući kupce da donesu vlastitu ambalažu od materijala koji se mogu reciklirati da bi spriječio gomilanje plastike koja dospjeva u mora i oceane.
- Brodarska tvrtka oprema svoju tankersku flotu rotirajućim jedrima kako bi iskoristili energiju vjetrova za prijevoz i smanjili emisije i zagađenje oceana.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: poduzeća su često dobro pozicionirana za uspostavljanje suradnje sa svojim dobavljačima na provedbi održivijih praksi koje će pridonijeti zdravlju oceana, mora i morskih resursa.

Odgovornost: ekosustavi mora i oceana često su izvor sredstava za život ugroženih skupina u obalnim zajednicama i osiguravaju izvore hrane za druge ugrožene skupine stanovništva. Kada se poduzimaju mjere za zaštitu tih ekosustava, potrebno je uspostaviti sustav socijalne zaštite i upravljati svim rizicima negativnih utjecaja. To uključuje znatan angažman i suradnju s potencijalno pogođenim stanovništvom da bi se razumjelo kako poslovne aktivnosti mogu osigurati poštovanje njihovih ljudskih prava. To također uključuje praćenje i izvještavanje o napretku prema ostvarenju ciljeva.

Povezanost: zdravi oceani, mora i morski resursi blisko su povezani i pridonose napretku u odgovoru na klimatske promjene (Cilj 13) i životu na kopnu (Cilj 15). Kako podupiru očuvanje sredstava za život, pridonose smanjenju siromaštva (Cilj 1), gladi (Cilj 2) te zdravlju i dobrobiti (Cilj 3).

Akcija 2: Istraživati, razvijati i primjenjivati proizvode, usluge i poslovne modele koji poništavaju negativne utjecaje na oceanske ekosustave i pridonose njihovoj obnovi

Sva su poduzeća odgovorna i moraju voditi računa o tome da njihovi proizvodi i usluge minimalno utječu na ekosustave mora i oceana. Poduzeća lideri idu dalje od toga i koriste svoje inovacijske sposobnosti u pronalaženju rješenja koja poništavaju negativne učinke i/ili pridonose obnovi ekosustava mora i oceana. Takva rješenja mogu uključivati nove proizvode i usluge s poboljšanim ekološkim učincima, kao što su tehnologije održivog ribarstva ili alternative za gnojiva i druge proizvode za poljoprivredu koji onečišćuju vode. Također, inovativna rješenja mogu uključivati poslovne modele koji iz temelja mijenjaju pritiske na morske ekosustave, kao što su alternativni izvori bjelančevina koji se sada dobivaju od riba. Ove inovacije mogu imati primjenu u cijelom lancu vrijednosti, od poljoprivrede, industrije pridobivanja osnovnih materijala, do potrošnje proizvoda i usluga.

Primjer prakse

- Proizvođač cipela **dizajnira i korištenjem 3D printera izrađuje cipele isključivo od recikliranog otpada izvađenog iz oceana** i stavlja na tržište kako bi podigao svijest o zagađenju oceana.
- Proizvođač opreme za ribolov **dizajnira i stavlja na tržište novu vrstu mreže za ribolov** za hvatanje veće ribe, a male ribe mogu pobjeći kroz osvijetljene prstenove ugrađene u mrežu.
- Proizvođač umjetnih gnojiva **razvija gnojivo za travnjake bez fosfora** koje smanjuje otjecanje hranjivih tvari koje vodnim slijevovima dospijevaju u more i uzrokuju eutrofikaciju u oceanima i slatkim vodama.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozne inovacije transformiraju aktivnosti koje imaju visok utjecaj na morske ekosustave u one bez štetnog utjecaja ili u one koje djeluju na obnovu ekosustava. Ambiciozna rješenja su pristupačna i dostupna, tako da ih mogu primijeniti i drugi dionici.

Odgovornost: razvoj i usvajanje novih proizvoda, usluga i poslovnih modela mogu uzrokovati velike promjene u gospodarskoj aktivnosti s rizicima negativnih utjecaja na lokalne zajednice i druge dionike. Tim rizicima treba pažljivo upravljati, uz primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera.

Povezanost: istraživanje i razvoj u sklopu ovog Cilja mogu pridonijeti razvoju inovacija (Cilj 9) i održive proizvodnje (Cilj 12). Zdravi oceani, mora i morski resursi blisko su povezani i pridonose klimatskom djelovanju (Cilj 13) i životu na kopnu (Cilj 15). Kako podupiru sredstva za život ljudi, pridonose ostvarenju ostalih ciljeva fokusiranih na ljude.

Akcija 3: Potaknuti financiranje zaštite i daljnjeg razvoja morskih ekosustava i vodnih tokova

Poduzeća u svim sektorima, od financija do industrija s izravnim utjecajem na okoliš, mogu imati važnu ulogu u raspodjeli kapitala kako bi se osigurala dovoljna sredstva za zaštitu i razvoj zdravih oceana, mora i morskih resursa. Poduzeća koja imaju dovoljno snažan utjecaj na odluke drugih ulagača mogu preuzeti vodstvo u poticanju financiranja u projekte za zaštitu ekosustava oceana, njihovu obnovu i razvoj te jačanje svijesti relevantnih dionika o važnosti zaštite mora i oceana. Mogu identificirati raskorake u financiranju (između raspoloživih i potrebnih sredstava) i posebno se usredotočiti na regije koje nemaju kapacitet za financiranje potpore morskim ekosustavima i vodnim tokovima kako bi se maksimirali pozitivni učinci. Poduzeća se također mogu angažirati i povezati s donositeljima odluka i drugim sudionicima i pokrenuti inicijative s više dionika kako bi se uklonili štetni financijski tokovi, kao što su ulaganja u neodrživo ribarstvo ili subvencije za ribarstvo. Također, mogu ulagati u obrazovanje o održivim praksama u ribarstvu i akvakulturi.

Primjer prakse

- Poduzeće za proizvodnju hrane iz mora **kupuje udio u ribarskoj zadruzi**, osigurava stalni dohodak za ribare u nastojanju da se spriječi prekomjerni ulov ciljnih vrsta riba i smanji usputni ulov.
- Grupa prehrambenih i ugostiteljskih poduzeća **surađuje s drugim poduzećima iz industrije i organizacijama civilnog društva u kampanji za ukidanje subvencija za ribarstvo** kako bi se okončale neodržive ribolovne prakse u morskim ekosustavima

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: zajedničko djelovanje na poticanju financiranja, uključujući angažiranje vlada, međunarodnih organizacija, drugih poduzeća iz sektora i ostalih sudionika, nužno je da bi se prikupila velika količina financijskih sredstava potrebna za širi spektar aktivnosti te osigurala komplementarnost akcija.

Odgovornost: mijenjanje financijskih tokova, osobito subvencija, uključuje znatne rizike negativnih utjecaja na lokalne zajednice i druge sudionike. Tim rizicima treba pažljivo upravljati, uz odgovarajuće zaštitne mjere. Osmišljeno angažiranje i suradnja s ugroženim skupinama ključni su za razumijevanje o tome gdje se mogu pojaviti negativni i pozitivni utjecaji.

Povezanost: istraživanje i razvoj dovodi do napretka u inovacijama (Cilj 9) i održivoj proizvodnji (Cilj 12). Zdravi oceani, mora i morski resursi blisko su povezani s klimatskim djelovanjem (Cilj 13) i životom na kopnu (Cilj 15). Kako podupiru sredstva za život, pridonose postizanju ostalih ciljeva usmjerenih na ljude.

Akcija 4: Dizajnirati i primjenjivati rješenja za preciznije vrednovanje i poštovanje prirodnog kapitala te potaknuti šire prihvaćanje tih rješenja

Poduzeća mogu osigurati vodstvo u zaštiti vodenog svijeta dizajniranjem i provedbom rješenja koja mogu pomoći u integriranju pune vrijednosti prirodnog kapitala u donošenju odluka u vezi s poslovanjem u svim segmentima, a mogu ih primijeniti i druga poduzeća. Metode mogu uključivati računovodstveno praćenje prirodnog kapitala i inovativne metode naplate usluga zaštite ekosustava. Poduzeća lideri nastoje proširiti takva rješenja kako bi ona dobila na snazi suradnjom s državnim institucijama, dobavljačima i drugim dionicima kako bi i drugi prihvatili takav pristup vrednovanja prirodnog kapitala. Također, mogu javno promicati svoja rješenja koja pomažu u zaštiti ekosustava.

Primjer prakse

- Vodoopskrbna tvrtka iz privatnog sektora ugradila je računovodstveno praćenje prirodnog kapitala u sve procjene, financijske pokazatelje i strategiju kako bi se na svim razinama odlučivanja poticala zaštita prirodnog kapitala. Isto tako, potiče druga poduzeća u cijelom lancu vrijednosti da učine isto
- Građevinska tvrtka usvaja politiku neto dobiti biološke raznolikosti: ako je neizbježno da negativno utječu na dio prirodnog staništa u jednom području, nakon savjetovanja s pogođenim dionicima i državnim tijelima stvaraju ekvivalentnu količinu prirodnog staništa u drugom području.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozne aktivnosti na vrednovanju i poštovanju prirodnog kapitala imale bi znatan utjecaj na aktivnosti u svim segmentima poslovanja i potaknule druge da učine isto.

Odgovornost: novostečene informacije o negativnim i pozitivnim utjecajima na prirodni kapital trebale bi biti transparentne za javnost kako bi ih ostali dionici mogli koristiti za informiranje o vlastitim aktivnostima.

Povezanost: rješenje za procjenu prirodnog kapitala je inovativno (Cilj 9) i podržava održivu proizvodnju (Cilj 12). Zdravi oceani, mora i morski resursi blisko su povezani s klimatskim djelovanjem (Cilj 13) i životom na kopnu (Cilj 15). Kako podupiru sredstva za život, pridonose ostvarivanju ostalih Ciljeva usmjerenih na ljude.

Reference

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

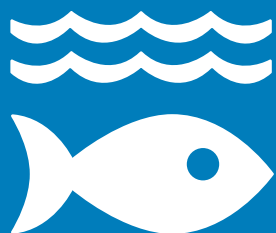
SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 14

Better Business, Better World

Wealth Accounting and the Valuation of Ecosystem Services (WAVES) Partnership

14 OČUVANJE
VODENOG SVIJETA

DOBRA PRAKSA

COR 14 OČUVANJE VODENOG SVIJETA

Dobra praksa: Pružanje znanstveno-stručne podrške razvoju akvakulture u Republici Hrvatskoj kao mjere zaštite prirodnih populacija „divlje“ ribe u Jadranu

Sve od 1961. godine godišnji je globalni rast konzumacije ribe i ostalih akvatičkih organizama dvostruko veći od rasta broja stanovnika. To nedvojbeno upućuje na činjenicu da su ribarstvo i akvakultura presudni u postizanju svijeta bez gladi i slabe uhranjenosti, što je istaknuo José Graziano da Silva, generalni direktor Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO). FAO u svom izvješću The State of World Fisheries and Aquaculture 2018 upućuje na to da je globalna proizvodnja dosegla svoj vrhunac 2016. godine s 171 milijunom tona ribe, od čega je 47 posto proizvedeno u akvakulturi.

Od 2011. do 2016. godine globalni se ulov divlje ribe kretao između 89,5 (2012.) i 92,7 (2015.) milijuna tona, što upućuje na izostanak rasta proizvodnje, dok je proizvodnja ribe u akvakulturi narasla sa 61,8 (2011.) na 80 (2016.) milijuna tona (ove brojke treba uzeti s rezervom zbog ilegalnog izlova ribe). Unatoč tome, populacije divlje ribe u svjetskim morima i oceanima ozbiljno su ugrožene prekomjernim ribolovom i zagađenjem. Također, evidentno je da unatoč planskom i organiziranom naporu u reguliranju ribolovne aktivnosti na globalnoj razini, sve dok postoji potreba i tržište veće od proizvodnih kapaciteta, uspjeh u sprječavanju ilegalnog ribolova bit će ograničen. Jedino je rješenje tog problema proizvodnja u akvakulturi.

Oikon d.o.o. – Institut za primijenjenu ekologiju aktivno se bavi tim problemom od 2001. godine u segmentu uzgoja bijele ribe, a od 2002. godine u segmentu prihrane i tovljenja tuna, što korespondira s ozbiljnim rastom i razvojem ove akvakulturne djelatnosti u Jadranu. U prvim godinama 21. stoljeća akvakultura se u Republici Hrvatskoj ubrzano razvijala i izazivala veliku pažnju javnosti i regulatornih tijela. Iako tehnološki napredna, ova aktivnost u kontekstu zaštite okoliša nije bila optimalno razrađena, što je problem naročito zbog izrazite turističke orijentiranosti. Kompleksnost razvoja akvakulturne proizvodnje polazila je od definiranja kriterija koje lokalitet za ribogojilište mora zadovoljavati, preko prostorno-planskih problema sve do tehnologije proizvodnje, hranjenja, transporta,

prerade i skladištenja (akvakulturna proizvodnja traži infrastrukturu na moru i na kopnu). Zajedničkim naporom investitora, regulatornih tijela, državne i lokalne samouprave godinama smo perfektuirali razvoj i procese u hrvatskoj akvakulturi.

Studije korištenja i zaštite mora i podmorja te planovi integralnog upravljanja obalnim područjem putem kojih su određivane povoljne lokacije za razvoj akvakulture koje su naknadno korištene kao prostorno-planske podloge za Zadarsku i Splitsko-dalmatinsku županiju postavile su strukturiranu podlogu za daljnji razvoj i reguliranje djelatnosti. Potom su slijedila brojna istraživanja, studije i elaborati te upravno-pravni postupci poput ocjena o prikladnosti lokacije, elaborata o zaštiti okoliša, zahtjeva za procjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš, procjena utjecaja na okoliš, monitoringa itd. Do danas je ukupno provedeno 27 postupaka za uzgajališta tuna i 34 postupka za uzgajališta bijele ribe. Danas sa zadovoljstvom možemo reći da Republika Hrvatska ima vrlo dobro uspostavljenu akvakulturnu proizvodnju ribe, čime aktivno pridonosi ostvarenju ciljeva definiranih u okviru COR-a 14, zadovoljenju potražnje domicilnog stanovništva i turista te vrlo važnu izвозnu gospodarsku djelatnost s visokim prihodima i isplativosti proizvodnje, u čemu je Oikon imao svoje istaknuto mjesto.

15 OČUVANJE ŽIVOTA NA KOPNU

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 15 očuvanje vodenog svijeta

Kopneni i slatkovodni ekosustavi pod velikim su pritiskom zbog rasta izazova kao što su: gubitak bioraznolikosti, degradacija zemljišta i nedopuštena trgovina divljim životinjama. Mnoge žarišne točke biološke raznolikosti, uključujući savane, pašnjake i tropske prašume, sve su više ugrožene zbog aktivnosti povezanih s globalnim lancima opskrbe. Milenijska ocjena ekosustava navodi da je bioraznolikost temelj o kojem ovisi život ljudi. Raznoliki ekosustavi ne samo da osiguravaju osnovna dobra, uključujući hranu, vodu, vlakna i lijekove, nego i nezamjenjive usluge kao što je pročišćavanje zraka i vode i regulacija bolesti.

Poduzeća bi, minimalno, trebala poštovati zakone o zaštiti okoliša koji se odnose na onečišćenje, korištenje zemljišta i život na kopnu. Odgovorna poslovna praksa također usvaja i integrira međunarodne standarde koji su razvijeni kako bi podržali temeljna načela Konvencije o biološkoj raznolikosti i Protokola iz Nagoye. Ključno je da ovi međunarodni standardi potvrđuju da prirodni resursi nisu beskonačni i da se genetski resursi trebaju dijeliti ravnopravno.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 15 očuvanje vodenog svijeta

Postoji znatan prostor za vodstvo poduzeća u Cilju 15. Vodstvo obuhvaća razumijevanje i vrednovanje prirodnih ekosustava, osiguravanje da aktivnosti unutar internih djelatnosti i lanca vrijednosti pridonose zaštiti ekosustava te inovacijama i financiranjem projekata za očuvanje i unapređenje ekosustava. Da bi to postigla, mogu usvojiti najviše standarde zaštite okoliša i provoditi postupke za zaštitu prirodnih ekosustava na koje utječu aktivnosti poslovanja i lanca opskrbe, uključujući sanaciju i rehabilitaciju zemljišta te zaštitu i obnovu staništa. Sudionike se ohrabruje na suradnju partnerstvom i uvođenjem standarda gdje god je to moguće. Kao pokretači inovacija, poduzeća se mogu zalagati za istraživanje, razvoj i primjenu

novih tehnologija kako bi pomogli u razdvajanju gospodarske aktivnosti od degradacije prirodnih ekosustava. Poduzeća mogu predvoditi mobiliziranjem financijskih sredstava za projekte radi podizanja svijesti, zaštite i daljnjeg razvoja prirodnih ekosustava.

Nadalje, sadašnji ekonomski sustavi obično podcjenjuju vrijednost prirodnih ekosustava, što dovodi do neproporcionalnog pretvaranja prirodnih ekosustava u poljoprivredne ili urbanističke svrhe. Poduzeća mogu odigrati ključnu ulogu u razvoju i usvajanju računovodstvenih protokola prirodnog kapitala kako bi se ispravio pristup vrednovanju prirodnog kapitala.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 15 očuvanje vodenog svijeta

Zdravi prirodni ekosustavi temelj su mnogih poslovnih aktivnosti, a briga za očuvanje zdravlja tih sustava poduzećima može donijeti veliku korist. Prirodni ekosustavi koji pružaju ključne usluge poduzećima i poslovnom okružju uključuju opskrbu hrane, pročišćavanje vode, zaštitu od opasnosti i regulaciju dušika. Šume i drugi ekosustavi bogati biološkom raznolikošću i ugljikom imaju nezamjenjivu ulogu u pročišćavanju zraka i sekvestraciji ugljika, što pozitivno utječe na zdravlje radnika i povećava ekonomsku produktivnost.

Šume i drugi ekosustavi bogati biološkom raznolikošću i ugljikom imaju nezamjenjivu ulogu u pročišćavanju zraka i sekvestraciji ugljika, što pozitivno utječe na zdravlje radnika i povećava ekonomsku produktivnost. Šume također igraju važnu ulogu u reguliranju vodnih sustava važnih za poslovanje poduzeća i životne uvjete zaposlenika. Prirodni ekosustavi sadrže veliku količinu genetskih i energetske resursa koji su važni za dugoročnu primjenu u proizvodnji lijekova, za znanost i poljoprivrednu proizvodnju.

Kako su prirodni biomi međusobno povezani, djelovanje na Cilju 15, kao što je očuvanje šuma, može snažno pridonijeti Cilju 13 o zaštiti klime i Cilju 14 o očuvanju vodenog svijeta. Također, može izravno

pridonijeti osiguravanju odgovorne potrošnje i proizvodnje (Cilj 12). Nadalje, djelovanje na Cilj 15 može pomoći u smanjenju siromaštva i nejednakosti (Ciljevi 1 i 10). Siromašne zajednice u ruralnim područjima oslanjaju se na prirodne ekosustave za zadovoljenje svakodnevnih potreba. Kada su usluge koje pružaju ekosustavi narušene, zajednice u nepovoljnom položaju nemaju sredstava da bi ih zamijenile. Uz pravilno upravljanje, bogati ekosustavi nude put izlaska iz siromaštva. Očuvanje prirodnih ekosustava također podržava prirodne mehanizme kontrole bolesti i genetske resurse koji su ključni za otkrivanje novih lijekova, koji mogu unaprijediti Cilj 3 o dobrom zdravlju i blagostanju.

Podciljevi Cilja 15

- 15.1. Osigurati očuvanje, obnovu i održivo korištenje kopnenih i slatkovodnih ekosustava i njihovih usluga
- 15.2. Promicati provedbu održivog upravljanja svim vrstama šuma, zaustaviti krčenje šuma, obnoviti degradirane šume i globalno povećati pošumljavanje
- 15.3. Boriti se protiv dezertifikacije, obnoviti degradirano zemljište i tlo, uključujući zemljište pogođeno dezertifikacijom, sušom i poplavama te nastojati da se postigne svijet bez degradacije zemljišta
- 15.4. Osigurati očuvanje planinskih ekosustava, uključujući njihovu biološku raznolikost
- 15.5. Poduzeti hitne i znatne mjere kako bi se smanjila degradacija prirodnih staništa, zaustavio gubitak biološke raznolikosti te zaštitilo i spriječilo izumiranje ugroženih vrsta
- 15.6. Promicati pravednu i ravnopravnu podjelu koristi koje proizlaze iz korištenja genetskih resursa i promicati odgovarajući pristup takvim resursima, prema međunarodnom dogovoru
- 15.7. Poduzeti hitne mjere za zaustavljanje krivolova i krijumčarenja zaštićenih vrsta flore i faune te rješavanje nezakonite ponude i potražnje zaštićenih vrsta
- 15.8. Uvesti mjere za sprječavanje ulaska i znatno smanjiti utjecaj invazivnih stranih vrsta na kopnene i vodene ekosustave
- 15.9. Integrirati vrijednosti ekosustava i bioraznolikosti u nacionalno i lokalno planiranje, razvojne procese, strategije za smanjenje siromaštva i izvještaje

Akcije poduzeća

1. Provoditi politike i prakse za zaštitu prirodnih ekosustava na koje utječu djelatnosti poduzeća i lanca opskrbe.
2. Istraživati, razvijati i primjenjivati proizvode, usluge i poslovne modele radi razdvajanja poslovnih aktivnosti od degradacije prirodnih ekosustava.
3. Mobilizirati financijska sredstva za podizanje svijesti, zaštitu i daljnji razvoj prirodnih ekosustava.
4. Dizajnirati i primjenjivati rješenja za točno vrednovanje i poštovanje prirodnog kapitala te potaknuti šire prihvaćanje tih rješenja.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš
biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 15

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 15? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku u svim segmentima poslovanja i široj zajednici?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih akcija? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Ključni je aspekt zaštite života na zemlji predanost. Predanost izražena u korporativnoj strategiji i djelovanju najvišeg vodstva poduzeća može motivirati zaposlenike, a može se koristiti i za obavješćavanje dobavljača o strateškom cilju da bi se i njih potaknulo na poštovanje i podršku bioraznolikosti u širem lancu opskrbe.

Ambicioznost

- Postižu li vaše akcije dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše akcije usklađene s onim što je potrebno da bi se postigao Cilj 15?

Ambiciozno djelovanje na zaštiti života na zemlji zahtijeva minimiziranje i konačno ukidanje negativnog utjecaja poduzeća na prirodne ekosustave. To uključuje inovacije u svim poslovnim aktivnostima i lancu vrijednosti radi razdvajanja ekonomskih aktivnosti od degradacije prirodnog kapitala

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 15 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 15?

Dosljednost zahtijeva da poduzeća osmisle sustav poticaja i nagrađivanja koji u svim poslovnim funkcijama promiče zaštitu prirodnog kapitala. Sustav koji potiče dosljedno ponašanje je računovodstveni protokol o prirodnom kapitalu koji određuje visinu vrijednosti degradacije ekosustava koja se reflektira u financijskim izvještajima.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 15?

Zaštita prirodnih ekosustava zahtijeva suradnju s članovima lanca opskrbe kako bi se izgradili kapaciteti i osiguralo poduzimanje mjera za zaštitu života na kopnu. To zahtijeva blisku suradnju s državnim institucijama i znanstvenim organizacijama radi razumijevanja ključnih prioriteta u zaštiti ekosustava.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 15?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s akcijama?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim akcijama?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Odgovornost je ključna za zaštitu kopnenih i slatkovodnih ekosustava. Mjere poduzeća za zaštitu tih ekosustava trebaju biti mjerljive i provjerljive. Učinak poslovnih aktivnosti na ekosustave treba stalno pratiti i uzeti u obzir, uz znatan angažman s ugroženim zajednicama kako bi se smanjili rizici negativnog utjecaja

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 15 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

15 OČUVANJE ŽIVOTA NA KOPNU

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 15 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Zaštita kopnenih i slatkovodnih ekosustava izravno pridonosi zaštiti klime (Cilj 13) očuvanjem prirodnih odlagališta ugljika i pomaganjem u osiguravanju odgovorne potrošnje i proizvodnje (Cilj 12). Budući da se mnoge zajednice, osobito ruralne zajednice, u osiguranju sredstava za život oslanjaju na prirodne ekosustave, djelovanje u zaštiti tih ekosustava također pomaže u smanjenju siromaštva i nejednakosti (Ciljevi 1 i 10). Bliska veza između života na zemlji i života vodenog svijeta znači da Cilj 14 također pridonosi djelovanju na očuvanju života na kopnu. Očuvanje prirodnih ekosustava olakšava pružanje prirodnih mehanizama kontrole bolesti i genetskih resursa koji su ključni za otkrivanje novih lijekova; to može pomoći u ostvarivanju Cilja 3 o dobrom zdravlju i blagostanju.

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

U kratkoročnom razdoblju može se pojaviti dilema između zaštite kopnenih i slatkovodnih ekosustava i poticanja gospodarskog rasta ili razvoja infrastrukture. Na primjer, sadašnje računovodstvene metode mogu pokazati da će pretvaranje šumskog područja u stambeni blok stvoriti veću vrijednost. Međutim, ova dilema može nestati ako se usluge koje pruža ekosustav vrednuju na odgovarajući način.

Akcija 1: Provoditi politike i prakse za zaštitu morskih ekosustava koji su pogođeni aktivnostima poduzeća i lanca opskrbe

Poduzeća su odgovorna pridržavati se nacionalnih ekoloških standarda i međunarodnih ugovora. Poduzeća lideri idu dalje od toga i postavljaju nove referentne okvire za ostvarivanje rasta bez narušavanja prirodnih ekosustava. Sudionike se ohrabruje na suradnju partnerstvom s više dionika i uvođenjem standarda. Poduzeća lideri provode postupke zaštite prirodnih ekosustava u dijelovima lanaca opskrbe. To može uključivati odabir dobavljača i rad sa strateškim dobavljačima kako bi im pomogli u izgradnji kapaciteta za pridržavanje ekoloških standarda, pa čak i više od zahtjeva standarda.

Primjer prakse

- Britanski maloprodajni lanac osigurava da **svi njegovi proizvodi budu u skladu sa standardima koje je odredio Plan odgovornog ribolova** (*Responsible Fishing Scheme*) i **Vijeće za nadzor nad šumama** (*Forest Stewardship Council FSC*); poduzima dodatne mjere kako bi osigurao sljedivost u lancu opskrbe i pridržavao se strogih standarda održivosti.
- Kozmetička tvrtka poduzima stroge **mjere kod izbora sirovina, fokusirajući se na sirovine iz održivih izvora kako njihovo poslovanje ne bi pridonosilo krčenju šuma**; ima vremenski definirane podciljeve koji su postavljeni tako da do 2020. u svojem lancu opskrbe potpuno izbjegne utjecaj na krčenje šuma.
- Proizvođač odjeće i opreme za boravak na otvorenom **provjerava materijale i metode koje koristi za izradu proizvoda, preuzimajući odgovornost za cijeli životni ciklus proizvoda. Također, analizira korištenje resursa u zgradama i postrojenjima** kako bi izbjegli izravno ili neizravno štetno djelovanje svojih aktivnosti na prirodne ekosustave.
- Velika medijska tvrtka mjeri svoj neizravni utjecaj na šumske ekosustave **praćenjem potrošnje proizvoda od papira**; uveli su „politiku bez krčenja šuma“ i nabavljaju samo proizvode od papira koji su u skladu s FSC standardima ili se recikliraju. **Potiče i pomaže drugim dobavljačima papira da slijede slične visoke standarde.**
- Proizvođač hrane u Brazilu istražuje svoj lanac opskrbe kako bi osigurao da njegovo djelovanje ne zadire nezakonito u prirodne ekosustave i zajednice; poduzima korake da **fizička prisutnost poslovnih aktivnosti ne narušava zdravlje kopnenih ekosustava i podržava napore pošumljavanja.**

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Odgovornost: ekosustavi često osiguravaju sredstva za život za ranjive skupine, kao što su autohtoni narodi i siromašne zajednice u ruralnim područjima. Kada se poduzimaju mjere za zaštitu tih ekosustava, potrebno je uspostaviti socijalnu zaštitu i upravljati svim rizicima negativnih utjecaja. To uključuje znatan angažman i suradnju s potencijalno pogođenim stanovništvom kako bi se razumjelo kako se poslovne aktivnosti mogu obavljati uz poštovanje i podršku zaštiti ljudskih prava.

Povezanost: zdravi prirodni ekosustavi blisko su povezani sa zaštitom klime (Cilj 13) i životom vodenog svijeta (Cilj 14) i pridonose postizanju tih ciljeva. Kako pomažu u osiguravanju sredstava za život, pridonose smanjenju siromaštva (Cilj 1), gladi (Cilj 2) te zdravlju i blagostanju (Cilj 3).

Akcija 2: Istraživati, razvijati i primjenjivati proizvode, usluge i poslovne modele radi razdvajanja poslovnih aktivnosti od degradacije prirodnih ekosustava

Poduzeća mogu osigurati vodstvo u provedbi Cilja 15 pokretanjem i podrškom istraživanju, razvoju i primjeni novih rješenja radi uvođenja održivih tehnologija koje pomažu u razdvajanju gospodarskih aktivnosti od degradacije okoliša. To može uključivati nove proizvode i procese koji mogu smanjiti štetne utjecaje gospodarskih aktivnosti na prirodne ekosustave i zaštititi i povećati njihove kapacitete. Nova, inovativna rješenja mogu se primijeniti u cijelom lancu vrijednosti, uključujući procese od ekstrakcije i proizvodnje osnovnih materijala do potrošnje proizvoda i usluga.

Primjer prakse

- Poduzeće **razvija potpuno biorazgradive proizvode i ambalažu** te promiče njihovo usvajanje širom industrije.
- Biotehnoška tvrtka **provodi istraživanje novih spojeva koji bi mogli održivo zamijeniti palmino ulje u sklopu borbe protiv krčenja šuma.**
- Proizvođač sjemena razvija **visokovrijedne sorte sjemena** i programe plodoreda kako bi osigurao da tlo ostane produktivno i plodno.
- Tehnološka tvrtka razvija aplikaciju za male poljoprivrednike pomoću koje ih povezuje s dobavljačima koji im mogu osigurati alate i znanja potrebna za **održivu poljoprivrednu proizvodnju.**

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozno djelovanje uključuje znatan doprinos smanjenju, a u konačnici i uklanjanju degradacije prirodnih ekosustava tijekom životnog ciklusa proizvoda ili usluge. Novu tehnologiju treba dijeliti, potaknuti druge dionike da počnu primjenjivati napredne tehnologije.

Povezanost: nove tehnologije za razdvajanje gospodarske aktivnosti od degradacije prirodnih ekosustava mogu pridonijeti unapređenju svih Ciljeva održivog razvoja koji utječu na ljude i planet. Također, mogu pridonijeti održivoj proizvodnji (Cilj 12), inovacijama (Cilj 9) i gospodarskom rastu (Cilj 8).

Akcija 3: Mobilizirati financijska sredstva za podizanje svijesti, zaštitu i daljnji razvoj prirodnih ekosustava

Poduzeća u svim sektorima, od financija do industrija s izravnim utjecajem na okoliš, igraju važnu ulogu u alokaciji kapitala koji bi se trebao raspodijeliti razmjerno potrebama za zaštitu i razvoj zdravih prirodnih ekosustava. Poduzeća koja imaju dovoljno snage da utječu na investicijske odluke drugih mogu predvoditi poticanjem financiranja projekata za očuvanje ekosustava, njihovu sanaciju i ulaganja u razvoj te podizanje svijesti među relevantnim dionicima. Mogu identificirati raskorak u financiranju razvijenih i nerazvijenih područja te se usredotočiti na regije koje nemaju kapacitet za financiranje potpore prirodnim ekosustavima kako bi se maksimizirali pozitivni učinci.

Primjer prakse

- Maloprodajni lanac odjećom i opremom **osniva poduzetnički fond koji podupire osnivanje startup tvrtke koja će raditi na zaštiti prirodnih staništa.**
- Velika komercijalna banka osnovala je poseban odjel specijaliziran za **financiranje zaštite okoliša i pomaže u strukturiranju i plasiranju obveznica za zaštitu šuma** koje su od institucionalnih investitora privukle više od 150 milijuna dolara.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: poticanje prikupljanja financijskih resursa trebalo bi uključivati generiranje dodatnih sredstva drugih dionika, uključujući poduzeća, državne institucije i nevladine organizacije. Cilj je stvaranje mjerljivih, dugoročnih koristi za prirodne ekosustave.

Odgovornost: ekosustavi često osiguravaju nužna sredstva za život ugroženim skupinama, kao što su autohtoni narodi i siromašne zajednice u ruralnim područjima. Kada se poduzimaju mjere za zaštitu tih ekosustava, potrebno je uspostaviti sustav socijalne zaštite i upravljati svim rizicima negativnih utjecaja. To uključuje znatan angažman i suradnju s potencijalno pogođenim stanovništvom kako bi se razumjelo njihove potrebe i organiziralo djelatnosti uz podršku ljudskim pravima i njihovo poštovanje.

Povezanost: zdravi prirodni ekosustavi blisko su povezani s klimatskim djelovanjem (Cilj 13) i životom vodnog svijeta (Cilj 14). Zdravi ekosustavi podržavaju sredstva za život i tako pridonose smanjenju siromaštva (Cilj 1), gladi (Cilj 2) te zdravlju i dobrobiti (Cilj 3).

Akcija 4: Dizajnirati i primjenjivati rješenja za točno vrednovanje i poštovanje prirodnog kapitala te potaknuti šire prihvaćanje tih rješenja

Poduzeća mogu voditi tako što će dizajnirati i primjenjivati rješenja koja mogu pomoći u integriranju pune vrijednosti prirodnog kapitala u donošenje odluka u svim poslovnim segmentima, a mogu ih oponašati i primjenjivati i druga poduzeća ili dionici. Metode mogu uključivati određivanje vrijednosti prirodnog kapitala kao računovodstvene kategorije i računovodstveno praćenje te inovativne metode plaćanja usluga ekosustava. Poduzeća lideri u suradnji s državnim institucijama, lancima opskrbe i ostalim dionicima rade na tome da ta rješenja postanu učinkovitija u izgradnji kapaciteta za cjelovito vrednovanje prirodnih ekosustava u donošenju odluka. Poduzeća lideri javno predstavljaju vlastita rješenja za zaštitu ekosustava.

Primjer prakse

- Komunalno poduzeće ugrađuje **vrijednost prirodnog kapitala kao računovodstvenu kategoriju** u procjene vrijednosti, financijske izvještaje i strategiju kako bi osiguralo da se zaštita prirodnih vrijednosti potiče na svim razinama odlučivanja.
- Građevinska tvrtka **usvaja politiku kompenzacije biološke raznolikosti**: u slučaju kada je neizbježno da negativno utječu na dio prirodnog staništa u jednom području, stvaraju ekvivalentnu količinu prirodnog staništa u drugom području, nakon savjetovanja s pogođenim dionicima i državnim tijelima.
- Turistička tvrtka **provodi program podrške lokalnim zajednicama koje upravljaju prirodnim bogatstvima**, kao što su šume i rijeke. Također, provodi program **podrške osiromašenim zajednicama u blizini parkova za igru** tako da se ljudi ne moraju oslanjati na krivolov da bi zadovoljili osnovne potrebe.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: ambiciozne aktivnosti u području vrednovanja i poštovanja prirodnog kapitala znatno utječu na sve segmente poslovanja i potiču djelovanje drugih sudionika.

Odgovornost: novostečene informacije o negativnim i pozitivnim utjecajima na prirodni kapital trebale bi biti transparentne i javno dostupne kako bi ih ostali dionici mogli koristiti za informiranje o vlastitim aktivnostima.

Povezanost: rješenja za vrednovanje i poštovanje prirodnog kapitala mogu koristiti prirodnim ekosustavima koji su potrebni za unapređenje svih aspekata Agende 2030. Također može pridonijeti održivoj proizvodnji (Cilj 12).

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform SDG 15

New York Declaration on Forests

15 OČUVANJE
ŽIVOTA NA KOPNU

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: sprječavanje unošenja i širenja invazivnih vrsta na kopnu i u vodenim ekosustavima te upravljanje njima

Očuvanje različitih oblika života na kopnu zahtijeva ciljne napore na zaštiti, obnovi i promicanju očuvanja i održivog korištenja kopnenih i drugih ekosustava. Oikon d.o.o. – Institut za primijenjenu ekologiju bavi se pronalaženjem rješenja za rastuće izazove u ponovnom uspostavljanju ravnoteže u okolišu i prirodnim uvjetima u kopnenim i vodenim ekosustavima.

Jedan je od uzročnika narušavanja prirodne ravnoteže pojava invazivnih vrsta. U Europi je danas prisutno oko 12 000 stranih vrsta, među kojima se njih 1 200 – 1 800 smatra invazivnim. Strane ili alohtone vrste su one vrste koje su prisutne u određenom području, a u njega su dospjele nenamjernim ili namjernim unošenjem. Prilagodi li se strana vrsta brzo, i to na različite uvjete staništa, može se brzo razmnožavati i migrirati, a njezino naseljavanje ili širenje negativno utječe i ugrožava bioraznolikost i zdravlje ljudi. Nastaje li pritom i ekonomska šteta na unesenom području, tada se takva strana vrsta smatra invazivnom. Jedan je od primjera namjernog unosa strane invazivne vrste na područje Hrvatske mungos. Unesen je 1910. godine na otok Mljet (tzv. Zmijski otok) radi biološke kontrole zmija otrovnica odnosno poskoka. Poskok je bio iznimno brojna na Mljetu, zbog čega je mungos i uveden, a 2010. godine na Mljetu nije pronađen niti jedan poskok, kao ni na Korčuli. Druge su invazivne vrste u Hrvatskoj, primjerice, barska nutrija, bizamski štakor, američka vidrica, signalni rak, crvenouha kornjača, razne vrste biljaka i algi itd.

Kada jednom uđe u ekosustav, stranu je vrstu teško iz njega ukloniti, zbog čega je potrebno pravovremeno reagirati, tj. definirati najčešće putove unosa stranih vrsta kako bi se njihov unos i širenje mogli pravovremeno zaustaviti. Oikon je do 2020. bio angažiran na pet projekata kojima je pridonio sprječavanju unošenja i širenja invazivnih vrsta u Hrvatskoj te boljem upravljanju njima. Projektom Uspostava nacionalnog sustava za praćenje invazivnih stranih vrsta Oikon je izradio Analizu postojećih podataka s razradom metodologije kartiranja za strane i invazivne strane vrste sisavaca vezanih za slatkovodne ekosustave

te Analizu putova unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta. Tim su projektima detaljno razrađene metode kartiranja barske nutrije i bizamskog štakora te provedene analize putova unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta za 241 vrstu. U sklopu projekta Kartiranje stranih i invazivnih stranih vrsta biljaka te izrada, dorada i testiranje programa praćenja do 2020. godine odrađeno je kartiranje svih invazivnih vrsta biljaka na više od polovine teritorija Republike Hrvatske. Tijekom projekta Kartiranje stranih i invazivnih stranih vrsta sisavaca vezanih za slatkovodne ekosustave, dorada i testiranje programa praćenja do početka 2020. godine provedeno je kartiranje anketiranjem na području Republike Hrvatske, čime je dobiven uvid u rasprostranjenost invazivnih stranih vrsta sisavaca vezanih za slatkovodne ekosustave (barska nutrija, bizamski štakor i američka vidrica).

Od listopada 2019. započela je u sklopu projekta Usluga izrade priručnika, akcijskih planova i planova upravljanja invazivnim stranim vrstama Izrada planova upravljanja invazivnim stranim vrstama koja uključuje izradu planova upravljanja za tri invazivne vrste, crvenouhu kornjaču, signalnog raka i malog indijskog mungosa. Svi su navedeni projekti primjeri dobre prakse doprinosa ostvarivanju cilja održivog razvoja 15 koji je posebno usmjeren na zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti. Boljim razumijevanjem širenja populacija invazivnih vrsta omogućuje se njihova bolja kontrola i gospodarenje radi očuvanja biološke raznolikosti i dobrobiti kopnenih i morskih ekosustava. Kombiniranjem svih tih aktivnosti treba se osigurati dobrobit svih ekosustava, uključujući održivi životni vijek, kako bi ih mogle koristiti buduće generacije.

16 MIR, PRAVDA I SNAŽNE INSTITUCIJE

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 16 mir, pravda i snažne institucije

Napredak u promicanju mira i pravde – zajedno s poticanjem razvoja učinkovitih, odgovornih i uključivih institucija – odlučujući je izazov u cijelom svijetu. U 2016. troškovi povezani s nasiljem iznosili su 12,6 posto svjetskog BDP-a. Iako je broj ubojstava smanjen i sve više građana širom svijeta ima bolji pristup pravosuđu, posljednjih godina povećao se broj nasilnih sukoba. Kao posljedica oružanih sukoba visokog intenziteta nastaje veliki broj raseljenih osoba, a vladavina prava je ugrožena.

Prema procjenama MMF-a iz 2016., godišnji trošak (samo) mita iznosi oko 1,5 do 2 bilijuna dolara. Mito i korupcija ometaju rast poslovanja, povećavaju troškove transakcija i stvaraju nepravedne uvjete poslovanja. U konačnici, to stvara društvenu nestabilnost, potiče nepovjerenje u javne službenike i institucije i slabi vladavinu prava. Procjenjuje se da još uvijek oko 4 milijarde ljudi širom svijeta nema pravnu zaštitu. I dalje postoje velike razlike u kvaliteti upravljanja na globalnoj razini, uključujući učinkovitost državne vlasti, kvalitete regulatornih sustava i kontrole korupcije, osobito u privatnom sektoru. Skandali oko korupcije i mita mogu izazvati velike društvene nestabilnosti.

Poduzeća imaju ključnu ulogu u poštovanju i podupiranju mira, pravde i snažnih institucija i globalno i u zemljama u kojima djeluju.

Danas, više nego dosad, sve veći broj poslovnih lidera prepoznaje da i oni imaju važnu ulogu u promicanju borbe protiv mita i korupcije, borbe za mir i vladavinu prava, i da moraju djelovati komplementarno, a ne kao zamjena za djelovanje državnih institucija. U društvu koje se temelji na vladavini prava svi sudionici, uključujući državne institucije, poduzeća i pojedince, moraju poštovati jasne, poštene i predvidive zakone, propise i nepristrane institucije. Poduzeća bi trebala poštovati vladavinu prava i, kad god je to moguće, surađivati sa svim relevantnim dionicima, uključujući državne institucije, civilno društvo i nevladine organizacije, u jačanju institucija i vladavine prava, radeći kao dopuna državnim institucijama.

Poduzeća mogu također ulagati napore za postizanje nulte stope nasilja, zlostavljanja, iskorištavanja i korupcije u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe, a ona koja djeluju u područjima sukoba trebala bi redovito konzultirati međunarodna tijela i, gdje je to moguće, relevantne vlade i veleposlanstva, čineći sve da njihove aktivnosti pridonose unapređenju mira, pravde i snažnih institucija. Istodobno, poduzeća bi trebala poštovati linije razdvajanja koje su ključne za dobro funkcioniranje državnih institucija, vodeći računa o tome da njihovo uključivanje u postizanje Cilja 16 ne prelazi u domene za koje su nadležna isključivo tijela državne vlasti.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 16 mir, pravda i snažne institucije

234

Poslovno vodstvo na Cilju 16 odnosi se na poštovanje i podršku vladama u naporima da unaprijede mir, pravdu i pravilno funkcioniranje učinkovitih, odgovornih i uključivih institucija. Vodeća poduzeća kritički će ispitati izravne i neizravne posljedice aktivnosti u svim segmentima svog poslovanja kako bi osigurala poštovanje i podršku vladavine prava, uključujući jačanje napora u borbi protiv korupcije, za zaštitu ljudskih

prava i smanjenje nasilnih sukoba. U tu svrhu poduzeće može provesti mjere koje osiguravaju snažno upravljanje lancem opskrbe i transparentnost financijskih tokova. Poduzeća također mogu biti lideri podrškom odgovornim i uključivim institucijama i naporima za uspostavu mira izgradnjom organizacijskih kapaciteta u javnom sektoru te pružanjem tehnologija, vještina i logističkih rješenja u područjima sukoba i humanitarnih kriza.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 16 mir, pravda i snažne institucije

Postoji jaka međuovisnost između uspjeha poduzeća i održivosti društava u kojima djeluju. Poslovno okruženje u kojem vrijedi vladavina prava pruža osnovu za komercijalnu sigurnost i dugoročno ulaganje, rast i održivi razvoj za sve. Poduzeća u vlasništvu žena i pripadnika manjina mogu se suočiti s određenim preprekama zbog važećih zakona koji nisu u skladu s univerzalnim normama i standardima.

Cilj 16 blisko je povezan sa svim ostalim ciljevima. Bez mirnog, pravednog i inkluzivnog društva, koje podržavaju snažne institucije, Agenda 2030 ne može se ostvariti.

Podciljevi Cilja 15

- 16.1. Znatno smanjiti sve oblike nasilja i stopu ubojstava povezanih s nasiljem svugdje u svijetu
- 16.2. Zaustaviti zlostavljanje, izrabljivanje, trgovine ljudima i sve oblike nasilja i mučenja djece
- 16.4. Do 2030. znatno smanjiti nedopuštene financijske tokove i tokove oružja, jačati obnovu i vraćanje ukradene imovine i borbu protiv svih oblika organiziranog kriminala
- 16.5. Znatno smanjiti korupciju i mito u svim oblicima
- 16.6. Razviti učinkovite, odgovorne i transparentne institucije na svim razinama
- 16.3. Promicati vladavinu prava na nacionalnoj i međunarodnoj razini i osigurati jednak pristup pravdi
- 16.7. Osigurati odgovorno, uključivo, sudioničko i reprezentativno donošenje odluka na svim razinama
- 16.10. Osigurati javni pristup informacijama i zaštititi temeljne slobode, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim ugovorima
- 16.A. Ojačati mjerodavne državne institucije, uključujući i međunarodnu suradnju, za izgradnju kapaciteta na svim razinama
- 16.B. Promicati i provoditi nediskriminirajuće zakone i politike za održivi razvoj

Akcije poduzeća

1. Identificirati i poduzeti snažne akcije protiv korupcije i nasilja u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe.
2. Raditi s vladom na jačanju institucija i jačanju poštovanja i podrške vladavini prava.
3. Raditi s vladom i/ili međunarodnim institucijama u područjima sukoba i humanitarnih kriza kako bi pridonijeli miru i izgradnji institucija.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

	Predanost	Ambicioznost	Dosljednost	Kooperativnost	Odgovornost
 Usmjeravajuća pitanja za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis	• Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 16? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku u svim segmentima poslovanja i široj zajednici? • Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama? • Ima li vaša strategija podršku najviše razine menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?	• Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji? • Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno da bi se postigao Cilj 16?	• Je li podrška Cilju 16 ugrađena u sve organizacijske funkcije? • Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 16?	• Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 16?	• Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 16? • Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke? • Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima? • Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima? • Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?
Ključna razmatranja za Cilj 13	Predanost i uspješna provedba aktivnosti na Cilju 16 ključni su za ostvarenje cilja jer nedostatak predanosti može odgoditi i ometati druge aktivnosti i dovesti do ozbiljnog kršenja ljudskih prava.	Vodstvo u Cilju 16 zahtijeva dalekosežna, inovativna rješenja i predano djelovanje koje nadilazi promjene u kontekstu vlastitog poslovanja. Poduzeća lideri mogu nadahnuti druga poduzeća iz sektora i druge aktere da poduzmu slične aktivnosti.	Cilj 16, osobito kada je riječ o pravednom ponašanju na radnom mjestu, zahtijeva dosljednu primjenu u svim organizacijskim funkcijama i shodno tome usklađivanje poticaja za uspješno ostvarivanje cilja kako bi se stvorila korporativna kultura koja podupire aktivnosti na postizanju Cilja 16.	Djelovanje na Cilju 16 mora se provoditi u suradnji s drugim dionicima budući da će ishodi, uz nekoliko izuzetaka, znatno ovisiti o naporima drugih dionika. To uključuje državne institucije i druge dionike.	Odgovorno djelovanje ne smije prelaziti domene koje su isključivo u ovlasti državnih institucija. Važno je osmišljeno angažirati sve dionike da razumiju područja potreba i omoguće upravljanje rizicima negativnih utjecaja, osobito utjecaja na ljudska prava.

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 16 povezano s drugim ciljevima?

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Djelovanje na Cilju 16 može pozitivno pridonijeti svim ciljevima. Najvažniji pozitivni učinci uključuju one koji se odnose na smanjenje nejednakosti (Cilj 5 i 10) izgradnjom uključivih institucija, poticanjem partnerstava (Cilj 17), poticanjem suradnje na poštovanju i podršci vladavine prava i smanjenju siromaštva i stvaranju gospodarskog rasta (Cilj 1 i 8) stvaranjem stabilnog i predvidljivog poslovnog okružja.

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Poduzeća bi trebala voditi računa o tome da njihove aktivnosti na Cilju 16 ne prelaze na područja koja su isključivo nadležnost državnih institucija. Trebali bi zadržati linije razdvajanja između privatnog i javnog sektora koje su nužne za zadržavanje funkcionalnih demokracija i učinkovitih partnerstva (Cilj 17).

Akcija 1: Identificirati i poduzeti snažne akcije protiv korupcije i nasilja u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe

240

Poduzeća mogu pridonijeti miru i pravdi razvojem, provedbom i dijeljenjem rješenja za poduzimanje snažnih mjera protiv korupcije i nasilja u vlastitom poslovanju i lancu opskrbe. Sva bi poduzeća trebala poduzimati mjere protiv korupcije i nasilja, uključujući provedbu snažnih politika zaštite zvizdača i borbe protiv mita i korupcije. Poduzeća lideri idu dalje i šire svoju posvećenost u realizaciji ovih ciljeva u dijelovima lanca opskrbe. To zahtijeva alate i okvire za snažno upravljanje lancem opskrbe i transparentnost financijskih tokova. Napredak u ostvarivanju Cilja 16 može se postići boljom kontrolom načina kako potrošači koriste proizvode i usluge, uključujući financijske usluge.

Primjer prakse

- Poduzeće za proizvodnju tekstila **usvaja rigorozne prakse sljedivosti opskrbnog lanca** kako bi identificirali korupciju i/ili potencijalna kršenja ljudskih prava u svojim inozemnim tvornicama, izrađuje plan za poduzimanje korektivnih mjera ili, prema potrebi, zatvaranje. S drugim poduzećima iz industrije dijeli dobru praksu o regulaciji i uvođenju standarda u dijelove lanca opskrbe, ali i prestanak ugovora ako se standardi ne poštuju.
- Poduzeće za proizvodnju **namještaja surađuje s UNICEF-om na rješavanju pitanja dječjeg rada u Indiji**; njihov program uključuje osnivanje odbora za zaštitu djece i rješavanje temeljnih uzroka dječjeg rada poput zaduženosti, siromaštva, nedostatka pristupa obrazovanju, invaliditeta i lošeg zdravlja.
- Poduzeće za proizvodnju nakita **razvija partnerstvo s dobavljačima kako bi osiguralo da se strogi standardi rada i zaštite okoliša poštuju u rudarskim radovima vađenja dragog kamenja**. Osigurava transparentnost i sljedivost lanca opskrbe, a dio prihoda daje u korist zajednica koje su oštećene prljavom praksom industrije.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Predanost: nulta tolerancija prema korupciji i nasilju s najviših razina upravljanja ključna je za stvaranje korporativne kulture potrebne za borbu protiv korupcije i nasilja u svim aktivnostima.

Ambicioznost: ambiciozno djelovanje protiv korupcije i nasilja trebalo bi pokazati put i potaknuti druga poduzeća da pojačaju napore u tom smjeru. To znači da se djelovanje proteže i izvan vlastitog poslovanja i obuhvaća dijelove lanca opskrbe promičući visoku razinu transparentnosti i sljedivosti.

Odgovornost: odgovornost je ključna u kontekstu djelovanja protiv korupcije i nasilja, stoga je važno da poduzeća prate napredak i izvještavaju o postignutim rezultatima kako bi pokazala da su kontinuirano i javno odgovorna.

Povezanost: djelovanje protiv korupcije i nasilja može pridonijeti dostojanstvenom radu (Cilj 8), zdravlju (Cilj 3) i smanjenju nejednakosti (Cilj 10).

Akcija 2: Raditi s državnim tijelima na jačanju institucija i povećanju poštovanja i podrške vladavini prava

Bliskim savjetovanjem s državnim institucijama i civilnim društvom, poduzeća mogu postati lideri u poštovanju i podršci vladavini prava i izgradnji snažnijih, odgovornijih i uključivih institucija koje utječu na upravljanje u području rada, tržišta i zajednice. Poduzeća imaju kapacitete i sposobnosti koje mogu znatno pojačati napore državnih institucija. Mogu pridonijeti izgradnji organizacijskih kapaciteta u javnom sektoru (gdje postoje znatni nedostaci), tehnološkim rješenjima kao što su informacijska tehnologija i analiza podataka te pomoći u razvoju pravnih i regulatornih okvira.

Primjer prakse

- IT poduzeće surađuje s drugim poduzećima iz sektora u izradi standardnog kodeksa ponašanja u sklopu aktivnosti usmjerenih protiv govora mržnje na internetu. Kodeks nameće pravila za suzbijanje protuzakonitog govora mržnje, potiče izradu internih procedura i obuku osoblja. IT poduzeće surađuje s državnim institucijama i civilnim društvom u identificiranju i promicanju alternativnih narativa, novih ideja i inicijativa te davanju potpore obrazovnom programu koji potiče kritičko mišljenje u skladu s temeljnim ljudskim pravima.
- Brodarsko poduzeće **stvara pomorsku antikorupcijsku mrežu koja pomaže poduzećima u prepoznavanju i rješavanju spornih elemenata u pomorskim procesima gdje je korupcija najčešća**. Mreža surađuje s lokalnim vlastima i drugim akterima u identificiranju i ublažavanju temeljnih uzroka korupcije u industriji.
- Globalna osiguravajuća kompanija osnovala je **fond radi pružanja podrške projektima koji unapređuju vladavinu prava**. Inicijative fonda uključuju podršku za razvoj zakona o građanskim pravima u gospodarstvima u nastajanju, obuku i podršku domaćih sudaca i pravednije postupke za pritvorene migrante i maloljetnike.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: uspješna suradnja s državnim institucijama uključuje stjecanje boljeg razumijevanja potreba u određenim područjima i razumijevanja mogućnosti kako pomoći u njihovu rješavanju.

Odgovornost: u provedbi aktivnosti treba voditi računa o upravljanju svim rizicima negativnih utjecaja na ljude i planet. To je osobito važno u zemljama u razvoju gdje su potrebe velike.

Povezanost: izgradnja institucija te poštovanje i podrška vladavini prava temeljni su za postizanje svih ciljeva.

Akcija 3: Raditi s državnim tijelima i/ili međunarodnim institucijama u područjima sukoba i humanitarnih kriza kako bi pridonijeli miru i izgradnji institucija

242

Poduzeća koja djeluju ili nabavljaju sirovine iz područja sukoba i humanitarnih kriza moraju poslovati s velikom pažnjom. Dužna su uložiti znatne napore u osiguravanju poštovanja i podrške ljudskih prava u svim segmentima vlastitog poslovanja te ih se potiče da se obrate, kad god je to moguće, međunarodnim institucijama i veleposlanstvu svoje matične zemlje kako bi se utvrdilo postoje li čvrsti dokazi da se u određenoj državi odvijaju zločini protiv čovječnosti. Nadalje, poduzeća mogu osigurati vodstvo podrškom aktivnostima državnih institucija i organizacija za uspostavu mira i izgradnju institucija. Podrška se može očitovati osiguravanjem tehnologija, vještina, logističkih rješenja i sigurnosnih usluga, vodeći računa o tome da njihov doprinos ne zadire u domene koje su isključivo u ovlasti državnih vlasti.

Primjer prakse

- Brodarsko poduzeće dio flote koristi za otkrivanje i **spašavanje izbjeglica** na nesigurnim brodicama. Surađuje s tijelima lokalne vlasti, nevladinim organizacijama i multilateralnim agencijama na zbrinjavanju izbjeglica u skladu s međunarodnim pravom i dobrom praksom.
- Globalno tehnološko poduzeće i korporativni partneri rade s Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) na **dizajniranju i uvođenju sustava registracije izbjeglica** iz zemlja pogođenih sukobima, od kojih su mnogima oduzeti svi identifikacijski dokumenti. Baza podataka koristi se u raspodjeli pomoći te u traženju i spajanju razdvojenih obitelji.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Suradnja: djelovanje može biti vodeće samo ako su uključeni dionici bitni za razrješavanje sukoba i kriza, uključujući vladine, međunarodne institucije te nevladine organizacije, organizacije civilnog društva i druga poduzeća.

Odgovornost: djelovanje u područjima sukoba i humanitarnih kriza mora biti potpuno odgovorno, s naglaskom na prepoznavanje, praćenje i upravljanje rizicima negativnih utjecaja na ljudska prava u pogođenim zajednicama te za pružanje mogućnosti za obeštećenje.

Povezanost: doprinos rješavanju sukoba i humanitarnih kriza te pomaganje u izgradnji institucija može snažno pridonijeti ciljevima usmjerenim na ljude uključujući svijet bez siromaštva (Cilj 1), bez gladi (Cilj 2) te dobro zdravlje i blagostanje (Cilj 3).

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the Goals: a business guide to engaging with the UN Global Goals

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, Goal 16

Global Peace Index 2017

World Governance Indicators

UNGC Business for the Rule of Law

Advancing the SDGs by Supporting Peace: How Business can Contribute

Guidance on Responsible Business in Conflict-Affected & High-Risk Areas

16 MIR, PRAVDA
I SNAŽNE
INSTITUCIJE

DOBRA PRAKSA

COR 16 MIR, PRAVDA I SNAŽNE INSTITUCIJE

Dobra praksa: Podrška izgradnji e-Hrvatske, razvoju poduzetništva i osiguranju povjerenja građana u zemljišne knjige i registre

Zajednički informatički sustav (ZIS) jedan je od najvažnijih elemenata projekta Uređena zemlja (Nacionalni program sređivanja zemljišnih knjiga i katastra) Vlade Republike Hrvatske. Ujedno predstavlja najveći informacijski pothvat Vlade kojim je izgrađen sustav baza podataka koji na jednom mjestu pohranjuje podatke zemljišne knjige te pisane i grafičke podatke katastra, osigurava jedinstvo postupanja i procesa, sigurnost da se registri više ne mogu razići u svom sadržaju te povećanje sigurnosti u pravnom prometu nekretnina.

Ideja je ovog projekta da sve na teritoriju Republike Hrvatske povezano s prometom nekretnina bude sustavno i kvalitetno povezano i da se olakša građanima i investitorima pristup katastru i zemljišnim knjigama. Sustav osigurava daljinsku komunikaciju s korisnicima (uvid i izdavanje podataka), ovlaštenim stručnim osobama (javnim bilježnicima, odvjetnicima, ovlaštenim geodetima, bankama...), kojima omogućuje brzu i točnu komunikaciju sa sustavom uz napredne funkcije potrebne za obavljanje njihovih poslova. Partneri su na uspostavi ZIS-a Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava.

Građani Republike Hrvatske imaju višestruku korist od tog sustava – vrijeme potrebno za pristup podacima i uknjižbu znatno je skraćeno, a građani, uz brojne druge funkcionalnosti, na jednom mjestu mogu vidjeti vlasničku strukturu nekretnine i njen smještaj u prostoru. Ovaj je sustav stoga jedna od ključnih poluga izgradnje e-Hrvatske, razvoja poduzetništva i osiguranja povjerenja građana u registre. Njime se bitno smanjuje administrativne barijere te omogućuje svima da, zahvaljujući elektroničkoj komunikaciji, određene poslove obavljaju iz svojih ureda ili domova.

ZIS ukratko:

- ubrzava registraciju nekretnina u katastarskom i zemljišnoknjižnom sustavu
- podiže razinu pravne sigurnosti u prometu nekretnina
- racionalizira oba sustava i pojednostavljuje poslovne procese
- osigurava usklađivanje podataka iz dvaju sustava
- poboljšava odnose s korisnicima te brzinu i kvalitetu pružanja usluga.

Od 21. studenoga 2016. godine ZIS je uveden u svim katastarskim uredima Državne geodetske uprave, a puštanjem u primjenu elektroničkog podnošenja zahtjeva i izdavanja

katastarskih podataka u ožujku 2017. obilježen je dovršetak aktivnosti na uspostavi Zajedničkog informacijskog sustava katastra i zemljišnih knjiga (ZIS) te njegova podsustava One Stop Shop (OSS), čime se na novu razinu podigla brzina i kvaliteta usluge građanima, poduzetnicima i investitorima, ubrzao se i olakšao proces registracije nekretnina i u katastarskom i u zemljišnoknjižnom sustavu, podigla se razina pravne sigurnosti u prometu nekretnina te racionalizirao i pojednostavio poslovni proces. Informacije iz katastra i zemljišnih knjiga mogu se dobiti odmah, a svi se digitalizirani podaci u svakome trenutku mogu provjeriti. One Stop Shop maksimalno pojednostavljuje elektroničku dostupnost podataka koji se odnose na izdavanje katastarskih javnih isprava, rasterećuje rad službenika, omogućuje kvalitetnije obavljanje poslova te pridonosi ubrzanju registracije upisa nekretnina.

Ericsson Nikola Tesla bio je na čelu konzorcija koji je kreirao programsko rješenje (aplikaciju) koja zamjenjuje sve postojeće lokalne sustave i baze podataka u zemljišnoknjižnim odjelima i katastarskim uredima te uspostavlja ZIS. Time je pridonio ostvarenju COR-a 16: Mir, pravda i snažne institucije, odnosno razvoju učinkovitih, odgovornih i transparentnih institucija.

17 PARTNERSTVOM DO CILJEVA

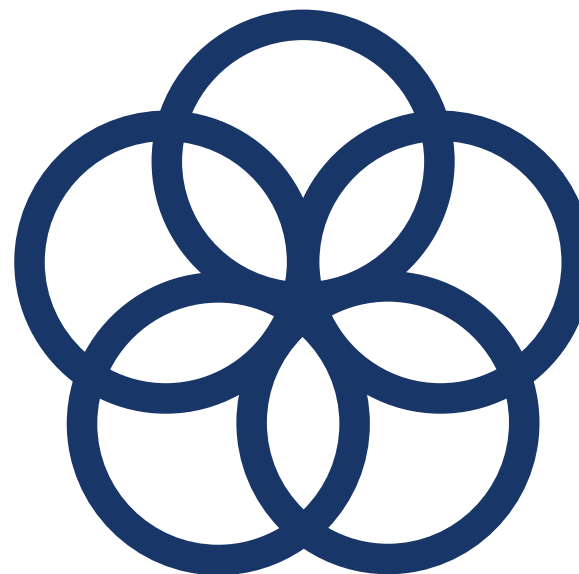

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 17 partnerstvom do ciljeva

Partnerstvo i suradnja ključni su za postizanje Globalnih ciljeva. Međunarodna zajednica podupire razvoj partnerstva među dionicima, uključujući i poduzeća, u ostvarivanju zajedničkih ciljeva. Jedino se uspostavljanjem partnerstva mogu iskoristiti ključne kompetencije svih sudionika i realizirati ambiciozni programi COR-a.

Poduzeća su važni igrači među dionicima COR-a jer posjeduju stručnost, iskustvo, resurse, pristup znanju i sposobnosti za inovacije, ali poduzeća ne mogu stvoriti transformativne promjene djelujući samostalno. Ona su ponajprije orijentirana na svoje poslovanje, stoga možda neće u potpunosti uzeti u obzir sve glasove i biti svjesna svih potreba; možda neće imati pristup najboljem dostupnom znanju. Kako bi podržala postizanje COR-a u svim zemljama, poduzeća bi trebala surađivati s nacionalnim i regionalnim državnim institucijama, multilateralnim organizacijama, civilnim društvom, znanstvenom zajednicom, akademskim krugovima i drugim poduzećima iz industrije radi uspostave višedioničkih partnerstava koja mobiliziraju i dijele znanje, kompetencije, tehnologije i financijska sredstva. U najmanju ruku, sva bi poduzeća trebala znati tko su njihovi partneri u segmentima poslovanja, poticati suradnju kako bi postali aktivni sudionici gdje god mogu dati važan doprinos.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 17 partnerstvom do ciljeva

Poduzeća lideri radit će na stvaranju i poticanju snažnijih partnerstva financiranjem projekata održivog razvoja, razmjenom tehnologija i znanja s dionicima u regijama u razvoju, sudjelovanjem u aktivnostima izgradnje kapaciteta i preuzimanjem vodeće uloge u uspostavljanju koalicija za stvaranje inovativnih tehnologija i poslovnih modela. Poduzeće lider širit će napore na ostvarenju ciljeva izvan okvira svojeg poslovanja, tražeći nove partnere,

posebno u najmanje razvijenim zemljama i zajedno s njima raditi na rješavanju sistemskih izazova zajedničkim utjecajem. Nastojeće uključiti ugrožene zajednice koje su često isključene iz rasprava. Takva partnerstva će se temeljiti na načelima i potrebama, uključivati lokalne partnere i pomagati im u razvoju kapaciteta, poštujući izvorne vrijednosti Ujedinjenih naroda kako bi bila transparentna, odgovorna i uključiva.

Kako poslovni lideri mogu unaprijediti Cilj 17 partnerstvom do ciljeva

Djelovanje na Cilju 17, a time i unapređenje svih Globalnih ciljeva, ključno je za uspjeh poduzeća. Otvaraju se nove poslovne prilike i mogućnosti za povećanje prihoda i smanjenje troškova za poduzeća koja u svoje poslovanje integriraju poštovanje i podršku ljudskim pravima i zaštitu planeta.

Te mogućnosti mogu se bolje iskoristiti u suradnji s drugim dionicima. Partnerstva olakšavaju razmjenu informacija, znanja i tehnologija, što omogućuje bolje upravljanje rizicima, zaštitu vrijednosti i otkrivanje zajedničkih poslovnih prilika.

Cilj 17 blisko je povezan s ostalim ciljevima održivog razvoja. Za razliku od ostalih ciljeva koji se bave određenim tematskim područjima, Cilj 17 je

sveobuhvatan i može pomoći u realizaciji ostalih 16 ciljeva. Treba voditi brigu o tome da aktivnosti na sklapanju novih partnerstva i suradnja budu inkluzivne, a ne da povećavaju postojeće nejednakosti daljnjim isključivanjem određenih skupina. Tamo gdje partnerstva potiču novu gospodarsku aktivnost treba pažljivo upravljati svim rizicima negativnog utjecaja na okoliš, na ljudska prava, primjerice prava autohtonih naroda.

Akcije poduzeća kao potpora Cilju 17

Podciljevi Cilja 17

- 17.1. Jačati mobilizaciju nacionalnih resursa
- 17.3. Mobilizirati dodatna financijska sredstva za zemlje u razvoju
- 17.5. Prihvatiti i provesti investicijski i promocijski režim za najmanje razvijene zemlje

Financije

- 17.6. Poboljšati suradnju između sjevera i juga, juga i juga i triangularnu regionalnu i međunarodnu suradnju i pristup znanosti, tehnologiji i inovacijama
- 17.7. Promicati razvoj, transfer, širenje i difuziju ekoloških tehnologija za zemlje u razvoju pod povoljnim uvjetima

Tehnologija

- 17.9. Unaprijediti međunarodnu podršku za provedbu učinkovite i ciljane izgradnje kapaciteta u zemljama u razvoju

Izgradnja kapaciteta

- 17.16. Povećati globalno partnerstvo za održivi razvoj
- 17.17. Poticati i promicati djelotvorna javna, javno-privatna partnerstva i partnerstva civilnog društva
- 17.18. Do 2030. treba povećati potporu za izgradnju kapaciteta u zemljama u razvoju, uključujući najmanje razvijene zemlje i male otočne države u razvoju, kako bi se znatno povećala dostupnost kvalitetnih, pravovremenih i pouzdanih podataka

Sustavna pitanja

Akcije poduzeća ▶

1. Voditi partnerstva za poboljšanje mobilizacije domaćih resursa odgovornim poreznim praksama.
2. Potaknuti financiranje privatnog sektora kako bi se podržale inicijative održivog razvoja u zemljama u razvoju.
3. Voditi partnerstva za razvoj i dijeljenje novih i postojećih tehnologija, znanja i poslovnih modela.
4. Izgraditi regulatorne, organizacijske i kadrovske kapaciteta u zemljama u razvoju.
5. Voditi partnerstva koja rješavaju sustavne izazove za postizanje COR-ova.

Zadovoljavaju li vaše aktivnosti pet kvaliteta liderstva?

Usmjeravajuća pitanja
za ocjenu kvalitete liderstva za vaš biznis

Ključna razmatranja
za Cilj 17

Predanost

- Je li vaše poduzeće predano ostvarenju Cilja 17? Jeste li razradili holističku strategiju koja odražava tu podršku u svim segmentima poslovanja i široj zajednici?
- Jeste li posvećeni učenju iz svojih aktivnosti? Imate li pripremljene procese za unapređenja u skladu s naučenim lekcijama?
- Ima li vaša strategija podršku najviših razina menadžmenta, uključujući i nadzorni odbor?

Strateška predanost najvišeg menadžmenta za ostvarivanje Cilja 17 šalje signal koji može razviti povjerenje drugih dionika. Bez stvarne predanosti partnerstva često ne postižu puni potencijal.

Ambicioznost

- Postižu li vaše aktivnosti dugoročne rezultate koji znatno premašuju one koji proizlaze iz sadašnje prakse u industriji?
- Jesu li vaše aktivnosti usklađene s onim što je potrebno da bi se postigao Cilj 17?

Samo sudjelovanje u partnerstvu ne zadovoljava kvalitetu ambicije. Doprinos partnerstvu trebao bi ići dalje od toga, na primjer, iniciranjem partnerstva, njegovim predsjedanjem ili davanjem doprinosa koji njegov utjecaj diže na znatno višu razinu.

Dosljednost

- Je li podrška Cilju 17 ugrađena u sve organizacijske funkcije?
- Jesu li stimulacije za zaposlenike i upravu usklađene s postizanjem Cilja 17?

Poduzeća lideri rade na tome da se iskoriste sva znanja i grade sposobnosti svih dijelova organizacije. Potpuna usklađenost organizacije dodatno osigurava da se izbjegnu utjecaji koji bi štetno djelovali na ostvarenje ciljeva i ugrozili povjerenje među partnerima.

Kooperativnost

- Istražujete li proaktivno mogućnosti suradnje s državnim institucijama, agencijama UN-a, dobavljačima, organizacijama civilnog društva, drugim poduzećima iz sektora i ostalim dionicima kako biste ih informirali o tome kako unaprijediti Cilj 17?

Partnerstva trebaju poticati aktivno sudjelovanje svih relevantnih dionika, uključujući potencijalno pogođene zajednice, kako bi se osiguralo stvaranje zajedničke vizije, zajedničko vlasništvo nad ciljevima, uzajamna odgovornost i odgovornost za postizanje ciljeva.

Odgovornost

- Jeste li javno izrazili predanosti unapređenju Cilja 17?
- Provodite li identificiranje, praćenje i izvještavanje o utjecajima, uključujući i moguće štetne učinke?
- Radite li na smanjenju rizika povezanih s aktivnostima?
- Jeste li sanirali negativne utjecaje povezane s tim aktivnostima?
- Uključujete li ostale dionike na osmišljen način?

Partnerstva trebaju artikulirati željene pozitivne učinke i identificirati rizike svih negativnih utjecaja koji se mogu pojaviti, naročito utjecaja na ljudska prava. Partneri bi trebali integrirati procese za ublažavanje rizika i pratiti njihovu uspješnost.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 17 povezano s drugim ciljevima?

Globalni ciljevi su međusobno povezani.

Djelovanje prema jednom cilju može podržati ili ometati postizanje drugih ciljeva. Identificiranje i rješavanje tih međusobnih veza pomoći će poduzećima u stvaranju holističkih i sustavnih rješenja za veći napredak u ostvarivanju pozitivnih i smanjenju negativnih utjecaja. Radi boljeg razumijevanja povezanosti ciljeva, navodimo neke konkretne primjere. Navedeni primjeri ne pokrivaju sve moguće aktivnosti, zato potičemo poduzeća da razmotre kako njihovo poslovanje može utjecati na ostvarenje ciljeva.

Kako je poduzimanje mjera na ostvarivanju Cilja 17 povezano s drugim ciljevima?

253

Povećajte vjerojatnost pozitivnog utjecaja na:

Cilj 17 blisko je povezan sa svim ostalim ciljevima. Cilj 17 ima sveobuhvatna obilježja, a njegov uspjeh podupire realizaciju ostalih 16 ciljeva.

Smanjite vjerojatnost negativnog utjecaja na:

Globalna partnerstva za postizanje ciljeva ne bi smjela jačati nejednakosti. Financiranje, transfer tehnologija i izgradnja kapaciteta trebali bi se provoditi tako da se promiče samodostatnost i ne pojačavaju globalne nejednakosti (Cilj 10). Također, postoje rizici mita i korupcije (Cilj 16) povezani s povećanjem financijskih tokova i suradnjom s nekim vladama. Kada partnerstva dovode do novih gospodarskih aktivnosti, treba voditi računa da to ne utječe negativno na okoliš ili na ljudska prava skupina uključenih u aktivnosti ili pod njihovim utjecajem.

Akcija 1: Voditi partnerstva za poboljšanje mobilizacije domaćih resursa odgovornim poreznim praksama

Države trebaju prihode od poreza da bi unaprijedile rad na ostvarivanju ciljeva održivog razvoja. Stoga bi se poduzeća, minimalno, trebala pridržavati poreznih zakona i propisa u zemljama u kojima posluju. Trebala bi usvojiti odgovorne porezne prakse, ne sudjelovati u mjerama izbjegavanja poreza, osigurati transparentnost porezne prakse izvještavanjem o plaćanju poreza za svaku zemlju. Poduzeća lideri mogu ići dalje od toga, preuzeti vodstvo u odgovornom oporezivanju partnerstvom s drugim poduzećima i vladama, adekvatno odgovoriti na potrebu stvaranja pravednog međunarodnog poreznog režima koji minimizira izbjegavanje plaćanja poreza te pružajući podršku zemljama u razvoju razvojem kapaciteta malih lokalnih poduzeća u pogledu plaćanja poreza.

Primjer prakse

- IT poduzeće pokreće inicijativu koja uključuje širok raspon relevantnih dionika, uključujući državne institucije, porezne obveznike, nevladine organizacije i računovođe za razvoj platforme koja se može koristiti za prikupljanje, prijavljivanje i isplatu poreznih prihoda.
- Privatna banka javno objavljuje podatke o porezu i dobiti i daje objašnjenja za svaku zemlju u kojoj djeluje; usvaja najviše standarde o odgovornom oporezivanju i surađuje s drugim poduzećima iz industrije kako bi i oni usvojili takvu praksu.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Odgovornost: odgovorno sudjelovanje u poreznoj politici podrazumijeva osiguranje jednakih uvjeta poslovanja s drugim poreznim obveznicima, bez obzira na položaj i moć. U poslovanju sa zemljama u razvoju i suradnji s državnim institucijama treba voditi računa o njihovim nacionalnim razvojnim planovima i prioritetima.

Dosljednost: da bi partnerstva bila vjerodostojna, poduzeća moraju prakticirati i zagovarati odgovorno podmirivanje poreza u cijeloj organizaciji i na svim razinama.

Povezanost: podrška mobilizaciji domaćih resursa ima velik potencijal za ostvarivanje Cilja 10 o nejednakosti, ali dodatni porezni teret ne bi trebao nerazmjerno opteretiti ranjive skupine u društvu i time negativno utjecati na ljudska prava.

Akcija 2: Istraživati, razvijati i primjenjivati proizvode, usluge i poslovne modele radi razdvajanja poslovnih aktivnosti od degradacije prirodnih ekosustava

Poduzeća mogu biti partneri u projektima održivog razvoja u zemljama u razvoju poticanjem privatnog sektora da financira infrastrukturu, osnovne usluge i rastuća poduzeća, istovremeno podržavajući smanjenje financijskih tokova u neodržive aktivnosti, na primjer, projekte koji krše ljudska prava ili ugrožavaju okoliš. Partnerstva za financiranje iz privatnog sektora mogu uključivati mala i srednja poduzeća i velika poduzeća u svim sektorima, uključujući, ali ne ograničavajući se na, financijski sektor. Uz financijska sredstva, poduzeća lideri u takva partnerstva obično unose stručna znanja, vještine i pristup naprednim tehnologijama. Strana ulaganja mogu također domaćim poduzećima osigurati pristup međunarodnim tržištima, povezujući ih s multinacionalnim korporacijama u globalnom lancu vrijednosti. Partnerstva mogu pridonijeti u rješavanju propusta u izvještavanju o ekološkim i socijalnim rizicima, što je ključna informacija za dodjelu sredstava održivim poduzećima.

Primjer prakse

- Investicijska banka predvodi inicijativu za zeleno financiranje tako da osigurava sredstva za zeleno financiranje, uključujući obveznice za zelene projekte, vrijednosne papire osigurane zelenom imovinom i filantropske fondove kao katalizirajući kapital, za promicanje ulaganja u pristup energiji. Kao dio inicijative, banka surađuje s međunarodnim inicijativama, komercijalnim i razvojnim financijskim institucijama kako bi **prikupila 100 milijuna dolara pomoći za uvođenje čistih rješenja za kuhanje u milijunima kućanstava u zemljama u razvoju.**
- Telekomunikacijska tvrtka u Indiji surađuje s drugim poduzećima iz industrije te vladinim odjelima i ministarstvima kako bi **na održiv način ostvarila ključna infrastrukturna ulaganja u ruralnim zajednicama** te omogućila povoljan pristup internetu i izgradnju mreže optičkih kablova za poticanje razvoja.
- Investicijska poduzeća, surađujući s UNDP-om, **podržavaju crowdfunding platformu koja povezuje ulagače s poduzetnicima za proizvodnju solarnih elektrana u pet zemalja podsaharske Afrike.**

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Odgovornost: ekološke i socijalne mjera zaštite, usklađivanje pomoći prema načelima učinkovitosti i nacionalnim razvojnim planovima, odgovornim poreznim praksama i okvirima odgovornosti u području privatnog financiranja, kao što su načela odgovornog ulaganja, ključni su za partnerstva koja potiču financiranje privatnog sektora za održivi razvoj, posebno u područjima s visokim rizikom negativnog utjecaja.

Povezanost: u partnerstvima za poticanje financiranja privatnog sektora poduzeća mogu znatno unaprijediti mnoge ciljeve odjednom; ali moraju voditi računa da njihovi utjecaji ne pojačaju lokalne nejednakosti (Cilj 10).

Akcija 3: Voditi partnerstva za razvoj i dijeljenje novih i postojećih tehnologija, znanja i poslovnih modela

Razmjer svjetskih izazova održivog razvoja zahtijeva snažna partnerstva poduzeća i relevantnih dionika koji su sposobni razvijati i dijeliti rješenja koja će pomoći u rješavanju mnogobrojnih problema. Ta su partnerstva ključna za široku primjenu tehnologija, znanja i poslovnih modela za održivi razvoj u svim zemljama.

Primjer prakse

- Telekomunikacijsko poduzeće u podsaharskoj Africi uspostavlja partnerstva s drugim poduzećima iz industrije, bankama i regionalnim vlastima **na projektu unapređenja mobilnih plaćanja za lokalne zajednice radi proširenja bankarskih usluga i podršku marginaliziranim skupinama.**
- Poduzeće za proizvodnju električnih vozila besplatno ustupa svoje **intelektualno vlasništvo** i sklapa partnerstva s drugim proizvođačima automobila kako bi s njima podijelili istraživanja kao **potporu tranziciji prijevoza prema niskougljičnim tehnologijama.**
- Elektroničko poduzeće uspostavlja **platformu o etičkim standardima na razini cijele industrije** i uspostavlja partnerstva s drugim poduzećima iz sektora kako bi **koordinirali i razvijali inovativne metode za praćenje i rješavanje korupcije.**
- Lokalno telekomunikacijsko poduzeće **sklopilo je partnerstvo s UNICEF-om i državnom agencijom kako bi uspostavili sustav registracije novorođene djece.**

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Ambicioznost: vodstvo zahtijeva da partnerstva rade na rješenjima koja donose stvarne rezultate u skladu s onim što je potrebno za postizanje COR-a.

Odgovornost: partnerstva moraju uključivati smisleni angažman i procjenu zajednica i prirodnih sustava na koje se utječe kako bi se razumjela područja potreba. Moraju identificirati i poduzeti korake za izbjegavanje negativnih utjecaja na ljude i planet koji su povezani s njihovim inovacijama.

Povezanost: rješenja za održivi razvoj mogu potaknuti novu ekonomsku aktivnost i integraciju lanca vrijednosti koja stvara radna mjesta, ali treba voditi računa o tome da ti poslovi budu pristojni i da inovacije ne ukidaju radna mjesta u ugroženim područjima (Cilj 8) i stvaraju nejednakosti (Cilj 10).

Akcija 4: Izgraditi regulatorne, organizacijske i kadrovske kapaciteta u zemljama u razvoju

Poduzeća mogu promicati održivi razvoj partnerstvima s dionicima iz zemalja u razvoju kako bi izgradili lokalne kapacitete. Izgradnja kapaciteta može pomoći u premošćivanju jaza u stupnju razvijenosti vještina i kvalite institucija. Takva partnerstva mogu pružiti zaposlenicima i dobavljačima potrebna znanja i vještine; podupirati razvoj organizacijskih kapaciteta poduzeća u lancu opskrbe, javnog sektora i civilnog društva; i olakšati razvoj pravnih i regulatornih okvira.

Primjer prakse

- Multinacionalna rudarska tvrtka surađuje s multilateralnim institucijama na **raznim projektima za unapređenje upravljanja i pružanje pomoći u reformi pravnog sustava** u jednoj afričkoj zemlji. To je uključivalo dovođenje sudaca iz matične zemlje kako bi se pomoglo u pravnoj obuci sudaca, modernizaciju nacionalnog centra za obuku sudaca i pokretanje nekoliko pilot-programa čiji je cilj poboljšanje upravljanja i pristup sudovima i pravnim službama.
- Konzorcij malih i srednjih poduzeća sklopio je partnerstvo za **revitalizaciju centara za obuku šumara** u regiji gdje djeluje Južnoafrička razvojna zajednica.
- Multinacionalna tvrtka **pruža sveobuhvatnu obuku i pomaže u izgradnji kapaciteta malih i srednjih poduzeća u svom lancu opskrbe**, što uključuje obuku o poticanju odgovornog poslovnog ponašanja.

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Odgovornost: ključ za uspješna partnerstva je smislen angažman s korisnicima izgradnje kapaciteta. Važan je i širi kontekst razumijevanja i podupiranja nacionalnih razvojnih planova i prioriteta.

Povezanost: naponi za izgradnju kapaciteta mogu pozitivno utjecati za sve COR-ove. Mora se voditi računa o tome da se postojeće nejednakosti ne pogoršaju (Cilj 10), a rad na izgradnji kapaciteta trebao bi pomoći primateljima da poštovanje ljudskih prava ugrade u svoje procese i prakse.

Akcija 5: Voditi partnerstva koja rješavaju sistavne izazove za postizanje COR-ova

Suradnja je ključna kvaliteta liderstva u ostvarivanju ciljeva. No postoji niz dubokih sustavnih prepreka održivom razvoju koje zahtijevaju uključiva, formalizirana, dugoročna partnerstva koja okupljaju i usklađuju ključne pokretače promjena. Postoje brojni sustavni izazovi koji sprečavaju ostvarivanje ljudskih prava i razvoj, koji zahtijevaju snažna, formalna partnerstva, primjeri takvih izazova su: dječji rad, siromaštvo, uskraćivanje prava na zemljište, seksualno nasilje i diskriminacija. Zaštita planeta, uključujući prekogranično upravljanje prirodnim resursima, biološkom raznolikošću i atmosferom, također zahtijeva takva partnerstva. Iniciranjem, predsjedanjem i/ili dosljednim doprinosom poduzeća mogu voditi partnerstva koja rješavaju jedan ili više sustavnih izazova.

Primjer prakse

- Globalni proizvođač pića, u partnerstvu s brojnim sudionicima iz privatnog i javnog sektora i civilnog društva, jedan je od **ključnih pokretača Koalicija businessa protiv korupcije** u jednoj afričkoj zemlji. Poduzeće ima vodeću ulogu u razvoju kodeksa poslovne etike u toj zemlji, pokrenutog u suradnji s lokalnom mrežom UN Global Compact.
- Grupa poduzeća **formirala je koaliciju koja se zalaže za izmjene i dopune zakona o građanskim pravima u Sjevernoj Americi** koji bi omogućio zaštitu na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta.
- Proizvođač odjeće surađuje s drugim poduzećima u industriji i drugim dionicima u stvaranju neovisnog, pravno obavezujućeg sporazuma sa sindikatima, Ugovora o zaštiti od požara i sigurnosti zgrada u Bangladešu, kao dio napora za stvaranje sigurne i zdrave odjevne industrije Bangladeša. Njegova je svrha **stvoriti radno okruženje u kojem se radnici ne bi trebali bojati požara, urušavanja zgrada ili drugih nesreća koje bi se mogle spriječiti razumnim zdravstvenim i sigurnosnim mjerama.**

Razmotrite kvalitetu liderstva i povezanost svoje akcije, uključujući...

Predanost: partnerstva moraju biti predana da bi pokrenula istinsku posvećenost ciljevima i s vremenom postigla stupanj formalizacije koji je nužan za dugoročno djelovanje.

Odgovornost: smisleni angažman i uključivanje svih relevantnih dionika ključni su za partnerstva kako bi se ocijenila sva područja potreba i riješili temeljni uzroci sustavnih izazova. Jasni ciljevi i definiranje odgovornosti za djelovanje te uzajamna odgovornost za ishode mogu znatno ojačati njihov uspjeh.

Povezanost: sustavni izazovi često se odnose na više ciljeva ili čak čitavu Agendu 2030. Partnerstva bi trebala maksimizirati potencijale za unaprjeđenje svih relevantnih ciljeva, uz minimiziranje rizika negativnih utjecaja.

SDG Compass

UN Global Compact Industry Matrix

Global Opportunity Explorer

Navigating the SDGs: a business guide to engaging with the UN Global Goals

Business for the Rule of Law Framework

SDG Reporting - An Analysis of the Goals and Targets

Sustainable Development Knowledge Platform, SDG 17

The Tax Dialogue

KPMG 'Responsible tax is everyone's business'

UNSG 'Trends in private sector climate finance'

Oxfam 'Getting to good – Towards responsible corporate tax behaviour'

Doing business with respect for human rights

17 PARTNERSTVOM
DO CILJEVA

DOBRA PRAKSA

Dobra praksa: O važnosti dijaloga u postizanju ciljeva energetske učinkovitosti

Hauska & Partner je partnerskom suradnjom s Danfossom tijekom 2016. godine oblikovala niz aktivnosti radi preispitivanja kvalitete informiranja i edukacije građana te uključivanja javnosti u donošenje odluka o mjerama energetske učinkovitosti zgrada u Hrvatskoj. Cilj je bio preusmjeriti fokus javnosti s jednog elementa u postizanju energetske učinkovitosti – razdjelnika topline na potrebu cjelovitog pristupa energetskej obnovi zgrada i informiranja građana te važnost promjene navika građana. Gotovo je 75 posto zgrada u EU energetske neučinkovite. Zgrade troše oko 40 posto energije i ispuštaju 36 posto CO₂. Oko jedne trećine zgrada starije je od 50 godina, a svake se godine energetske obnove tek između 0,4 i 1,2 posto stambenog fonda, ovisno o članici. Većina je stambenih zgrada u Hrvatskoj stara gotovo 60 godina i većinom su u F i G energetske razredu.

Uvođenjem propisa energetske učinkovitosti u zgradama ciljalo se na prijenos europskih ciljeva u hrvatski pravni sustav. Međutim, za razliku od drugih članica EU koje su prvo provele informiranje građana o potrebi i razlozima uvođenja propisa, donošenje propisa u Hrvatskoj nije pratilo odgovarajuće informiranje građana i sudioničko uključivanje drugih ključnih javnosti u oblikovanje sadržaja propisa. To je prouzročilo nezadovoljstvo građana, mobilizaciju udruga i negativno izvještavanje medija. U suradnji s GfK-om provedeno je usporedno istraživanje navika i stavova građana u zgradama u kojima su provedene i u kojima nisu provedene pojedine mjere energetske učinkovitosti radi dubinskog razumijevanja problema. Rezultati istraživanja predstavljeni su javnosti na posebnom tematskom brifingu. Mediji su informirani da građanima nedostaju informacije o tome kako se izračunava potrošnja toplinske energije, čemu služe razdjelnici topline, a čemu termostati i kalorimetri te da im nedostaje nepristran, stručan i vjerodostojan izvor informacija koji bi im objasnio kako funkcioniraju mjere energetske učinkovitosti i što sve uključuju da bi se ostvarile potrebne uštede i komfor.

Dodatno je uz ovo istraživanje organiziran i skupni dijalog u obliku World Café. Nemamo vremena za ponavljanje grešaka iz prošlosti – što nam je potrebno za energetske učinkovite zgrade u Hrvatskoj?, koji je okupio 40 sudionika važnih za primjenu energetske učinkovitosti u zgradama. Razgovor se vodio u okviru pet tematskih područja, prema kojima je oblikovan i niz preporuka za izbjegavanje dotadašnjih grešaka u provedbi aktivnosti na poboljšanju energetske učinkovitosti zgrada u Hrvatskoj. Skupni je dijalog prema ocjenama sudionika

pokazao velik potencijal za kvalitetnije donošenje propisa jer je omogućio sagledavanje što bi trebalo poduzeti, ali ne samo iz svoje perspektive nego i perspektive drugih ključnih aktera. Format je usmjerio sudionike na konstruktivnu i pozitivnu razmjenu mišljenja i traženje rješenja, što upućuje na njegov potencijal za korištenje u donošenju propisa kojima se bitno utječe na kvalitetu života građana i promjenu dotadašnjih navika. Skupni dijalog u obliku World Café održan je pod pokroviteljstvom Hrvatske gospodarske komore, a partneri su u organizaciji bili Hrvatski savjet za zelenu gradnju, Danfoss, Planetaris, Monel te Hauska & Partner.

Provedba mjera energetske učinkovitosti donosi brojne koristi. Njima se potiče manja potrošnja energije i ostvaruju manji troškovi stanovanja, produžuje životni vijek zgrada, povećava vrijednost nekretnina i kvaliteta (komfor) stanovanja, što je najveća korist za građane. Međutim, ove mjere traže promjenu navika, a da bi ih mogli mijenjati, građani moraju prije svega razumjeti zašto se one provode i koje kratkoročne i dugoročne koristi donose, iako na početku iziskuju određena početna ulaganja. Ovim se aktivnostima izravno pridonijelo ostvarenju triju ciljeva održivog razvoja. Poboljšana energetska učinkovitost jedan je od preduvjeta ostvarenja COR-a 7: Pristupačna i čista energija; participativnim sudjelovanjem građana u donošenju odluka pridonosi se COR-u 16: Mir, pravda i snažne institucije, a dijalogom više sudionika pridonosi se provedbi COR-a 17: Partnerstvom do ciljeva.

HGK_COR AKCĚLERATOR

Izdavač

Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača

Luka Burilović

Pripremio

Sektor za energetiku i zaštitu okoliša
HGK i Zajednica za društveno
odgovorno poslovanje HGK

Oblikovanje

Bestias

rujan, 2019. godine

Autorsko pravo

Program za poslovno liderstvo u ostvarenju ciljeva održivog razvoja (COR)
© 2017, Global Compact Ujedinjenih naroda (UN Global Compact)

Materijal sadržan u ovoj publikaciji zaštićen je autorskim pravima. UN Global Compact potiče širenje sadržaja u obrazovne svrhe. Sadržaj iz ove publikacije može se slobodno koristiti bez prethodnog dopuštenja, pod uvjetom da se jasno referira na UN Global Compact i da se sadržaj ne koristi u komercijalne svrhe.